

2

 VETERINARIAE

MEDICINAE LIBRI II

IOHANNE RVELLIO SVESSIONENSI
INTERPRETE.

Parisijs apud Simonem Colinaeum.

1 5 3 0 .

CVM PRIVILEGIO REGIO AD
QVINQVENNIVM.

CHRISTIANISSIMO

GALLIARVM REGI FRANCISCO EIVS

nominis primo Iohannes Ruellius s. d.

PROPENSVM in me tuæ maiestatis fauorem facile
percepi FRANCISCE Rex Christianissime simul & in-
uictissime, cum mihi curam delegasti vertendi in latinum
sermonem Veterinariam medicinam, iam pridem multis
authoribus Græcis diligenter elucubratam, quæ adhuc
inter eorum monumēta nostris hominibus intacta repe-
riretur. Qua in re cum mihi plus honoris additum, quàm oneris iniunctum
animaduertem: statim tibi, vt & possum, & debeo, morē gerens, opus hoc
laconica breuitate perstrictum, abditisq; difficultatibus scatens, non inuita,
vt arbitror, Minerua, donandum latinitate suscepi, vt cum tuis liberalibus
auspicijs in publicū edetur, hoc cumulatiore beneficio milites tuos ac mor-
tales reliquos omnes demerearis, cuius munere generis equini cōditio lōge
notior omnibus prodeat. Quod ob ingenū inenarrabile, docilitatē magnā,
gloriæ & adhortationis intellectū, proximū humanis sensibus existimatur.
Nam quis famulus amantior domini? Quis fidelior in adeundis periculis
comes? Quis officiosior in itineribus faciūdis socius? Quis vltor & vindex
constantior? Nanq; plurima bonæ indolis eius & honesti animi documenta
memoriæ prodita sunt. Bucephalus neminem alium quàm Alexandrum
regio instratus ornatu recepit in sedem, alios passim reiiciens. Iulius Cæsar
equū apud se pedibus propè humanis natum, impatientē sessoris alterius
primus ascendit. Tradunt hostem ex prouocatione dimicantē, ictibus equi
morsuq; confectum. Cæterum in ijs aliquod pietatis rudimentum elucet.
Siquidem amissos lugent dominos, lachrymāsq; desiderio fundunt. Nam
greges equorum quos in traiciēdo Rubicone flumine Cæsar cōsecrauerat,
comperit pertinacissimè pabulo abstinere, vbertimq; flere. Ferūt interfecto
Nicomede rege eius equum inedia vitam finiuisse. Officia quoq; iaculantes
experiuntur, quum tela humi collecta equitibus tradantur porrexisse. Sed
vt generosissimum equus animal est, ita maximis patet offensis, plurimisq;
valetudinibus est opportunum: & vt Aristoteles est author, equo totidem
quot hominibus morbi. Quare Veterinaria medicina opus fuit, Hippia-
tricen, quasi equariam vocant: quæ & eorum vitia prorsus abigeret, & tantæ
cōmoditatis animantem ab iniurijs vindicaret. Quam in latinum traductā
donec maiora tibi & fortasse meliora parturimus, veluti præludiū aliquod
veri iusti q; laboris læta fronte suscipias, Christianissime rex, magnam in ea
remediorum varietatem deprehensurus, indiceq; morborum notas, simul

*.ij.

& equorum ingenia, tempus admissuræ, ingenuæ venustatis exempla, copiosam ad componendos eorum mores suppellectilem, & instructam amplissimè tam aduersus intestinos quàm externos affectus auxiliiorū aciem. Verum cum opus diuerforum authorum scriptis constet, statim in ipso capitis limine, eius qui hæc condiderit nomen inscriptum inuenies.

Parisijs, VIII. Kalen. April. M D XXVIII.

Authores Græci.

Apfyrtus.	Hierocles.	Theomnestus.	Pelagonius.
Anatolius.	Tiberius.	Eumelus.	Archedemus.
Hippocrates.	Aemilius Hispanus.	Litorius Beneuentanus.	
Himerius.	Africanus.	Didymus.	Diophanes.
Pamphilus.	Mago Carthagenensis.		

Iani Lascaris in Ruellium.

Migrauit quondam facundia, teste Molone,
Græcorum, in Latium. vector erat Cicero.
Te duce quos reuocas orco, & qui prædita cernunt
Scripta tua eximijs dotibus ingenij,
Hi tibi erunt testes medicinam docte Ruelli
Migrasse ad Francos, eloquium, & sophiam.

● CAPITVM REI VETERINARIAE
INDEX.

De febre equi, Apfyrti præfatio.	folio. 1. facie. 1.
Hieroclis præfatio.	ibidem, fa. 2.
De febre rursus.	fol. 2. fa. 2.
Febris præfagium, & curatio.	fol. 3. fa. 1.
Febricitantem equum quomodo cognosces. Anatolius.	ibidem
Cum febrim experitur equus. Eumelus.	ibidem, fa. 2.
Equo quem febris male habet. Agathotychus.	ibidem
Cum intestino dolore concepta febris inuasit. Pelagonius.	ibidem
Febricitantium signa. Didymus.	fo. 4. fa. 1.
De malide articularia. Apfyrtus.	ibidem, fa. 2.
De malide sicca, humida, articulari, & intercute. Idem.	fo. 5. fa. 1.
De iisdem. Hierocles. Theomnestus.	ibidem, fa. 2.
De humida malicq; odoris malide. Idem.	fo. 7. fa. 1.
De sicca malide. Idem.	ibidem
Malidis articulariæ curatio ex Nephonte.	ibidem, fa. 2.
Aduersus humidi sicciq; morbi differentias. Agathotychus.	ibidem
Malidis humidæ præfagium, & curatio.	fo. 8. fa. 1.
Pastilli Hippocratis ad malidem depellendam, & resarciendam imbecillitatem.	ibidem
De elephantia. Apfyrtus.	ibidem, fa. 2.
Elephantia remedia. Hieron.	ibidem
Medicinæ contra elephantiam. Pelagonius.	ibidem
Ad labem pestiferam remedia. Idem.	fo. 9. fa. 1.
Medicamentum quod ad Pisterium Siculum refertur.	ibidem, fa. 2.
De medicamine ad pestiferam luem. Pelagonius.	ibidem
Ex pedibus cum sanguis mittitur. Aemilius Hispanus.	fo. 10. fa. 1.
Cum peste vexatur equus. Litorius Beneuentanus.	ibidem, fa. 2.
De pulmone. Hierocles.	ibidem
Quæ pulmonariorum signa. Eumelus.	fo. 11. fa. 1.
Si pulmonis dolor equum male habet. Cassius Felix.	ibidem
Equo cui pulmo negotium exhibet. Hippocrates.	ibidem
De rupto pulmone. Apfyrtus.	ibidem, fa. 2.
Quibusdam accidit pulmones rumpi. Eumelus.	ibidem
De pulmonarijs & vullis. Idem.	fo. 12. fa. 1.
Quæ vullis & pulmonarijs remedia. Pelagonius.	ibidem
De pulmonarijs. Theomnestus.	ibidem
De hordeatione. Apfyrtus.	fo. 13. fa. 1.

CAPITVM REI VETERIN.

De hordeatione, & liberaliore potu.	Hierocles.	fo. 13. fa. 2.
Hordeationis notæ & remedia.		fo. 14. fa. 1.
De sanguinis missione.	Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
De sanguinis detractio.	Hierocles.	ibidem
Si optima sanguinis missio equis siquando ab internis fœminibus sanguis sit euocandus.		fo. 15. fa. 1.
Non opus esse, quos labor vexauit, sanguinem detrahere: neque diu, missio sanguine, potu pecus abstinere.	Apsyrtus.	ibidem
Equo via aut labore fatigato sanguis statim mittendus non est.	Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Quod canterijs non sit mittendus sanguis.	Apsyrtus.	ibidem
De sanguinis missione, & cibatu.	Hippocrates.	ibidem
De inflammatione ex sanguinis missione nata.	Apsyrtus.	fo. 16. fa. 1.
Remedia venis scalpelli ictu immodicum sanguinem profundentibus, & inflammationibus inde contractis.	Pelagonius.	ibidem
De albuginibus oculorum.	Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
Ad albuginem medicamenta.	Hierocles.	ibidem
Albuginibus.	Eumelus.	fo. 17. fa. 1.
Inueteratis albuginibus.		ibidem
Albugini.	Theomnestus.	ibidem
Collyrium ad suffusiones.		ibidem
Collyrium albuginibus.	Oculorum doloribus.	ibidem, fa. 2.
Exulceratis oculis.		ibidem
Lippitudinibus oculorum.		ibidem
Albuginibus oculorum.		fo. 18. fa. 1.
Oculorum cicatricibus.	Eumelus.	ibidem
Epiphoris oculorum.		ibidem
Oculorum vulneribus.		ibidem
Ad incipientes suffusiones.		ibidem
Vnguibus oculorum.		ibidem
Oculis cruore suffusis, & staphylomatis.		ibidem, fa. 2.
Contra oculorum ictus collyrium.	Pelagonius.	ibidem
Suffusionibus vernaculum.		ibidem
Ad oculorum cicatrices.		ibidem
Oculorum vulneribus.		fo. 19. fa. 1.
Nardinum collyrium.		ibidem
Ad caligationem oculorum vulgare tritumq̃.		ibidem
Oculare collyrium lippitudinibus.		ibidem
Si oculus equus læsit.		ibidem
Carcinomatis oculorum.	Oculorum cicatricibus.	ibidem

INDEX.

Oculorum inflammationibus.		fo. 19. fa. 1.
Compositio collyrij aduersus albugines.		ibidem
De cõtufis aut percussis oculis, & de fluxionibus eorũdẽ.	Apsyrtus.	ibi. fa. 2.
Ad ictus, procidẽtias, defluxiones, & vngues oculorũ.	Hierocles.	ibidem
De ijs qui diuersis cõtant oculis, & albo rictus colore noscũtur.		fo. 20. fa. 1.
De admissura.	Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
Quæ ætas ad admissuram idonea.	Idem.	ibidem
De indole & forma equi, ac notis annorum.	Idem.	fo. 21. fa. 1.
Qualem asinum esse conueniat quo salitur equa.	Idem.	ibidem
Vt admissarius equus in venerem prouat.		ibidem, fa. 2.
Quæ ætas idonea ad admissuram.	Anatolius.	ibidem
De tempore admissuræ.	Idem.	fo. 22. fa. 1.
De asinis admissuræ idoneis.	Apsyrtus.	ibidem
De eligendo admissario.	Pelagonius.	ibidem, fa. 2.
De partu necando.	Apsyrtus.	ibidem
De procidentia vuluæ.	Idem.	ibidem
De perferendo ventre, & enecando partu.	Hierocles.	fo. 23. fa. 1.
Quis sexus concipiatur.	Africanus.	ibidem
Quæ cura prægnantibus adhibenda.	Anatolius.	ibidem
Vt faciliè partus edatur.	Eumelus.	ibidem, fa. 2.
Si secundæ genitalibus locis hærent, qualiter debent excuti.		ibidem
Vt armentitiæ concipiant.	Hippocrates.	ibidem
Vt sterilis equa concipiat.		fo. 24. fa. 1.
De equarum rabie.	Theomnestus.	ibidem
De parotidibus.	Apsyrtus.	ibidem
Ad parotidas.	Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Parotidibus, & strumis.	Eumelus.	ibidem
De vlceribus auricularum.	Apsyrtus.	fo. 25. fa. 1.
Auricularijs vlceribus.	Hierocles.	ibidem
Ad aurium dolores finiendos.		ibidem
Ad aquam & alia quæ in aurem inciderunt, extrahenda.		ibidem
De tonsillis.	Hierocles.	ibidem
Ad maxillarum dolorem & tumorem.	Eumelus.	ibidem, fa. 2.
De lapidibus in maxilla concretis.	Apsyrtus.	ibidem
De angina.	Apsyrtus.	ibidem
Anginæ indicia.	Hierocles.	ibidem
De rumpendis strumis.	Apsyrtus.	fo. 26. fa. 1.
Strumosis.	Hierocles.	fo. 27. fa. 1.
De strumis & tonsillis.	Theomnestus.	ibidem, fa. 2.
Strumosis.	Hippocrates.	ibidem

CAPITVM REI VETERIN.

De polyo narium.	Apsyrtus.	fo.28. fa.1.
Polypis.	Hierocles.	ibidem
De tussi.	Apsyrtus.	ibidem
Aduersus tussim.	Hierocles.	ibidem, fa.2.
Contra tussim.	Tiberius.	ibidem
Ad recentem tussim.	Eumelus.	fol.29. fa.1.
Tussi.	Hippocrates. Theomnestus.	ibidem, fa.2.
Eidem.	Gregorius.	ibidem
Tussi.	Pelagonius.	fo.30. fa.1.
Ad ceruicis tumorem, & attritum.	Hierocles.	fo.31. fa.2.
De peruersione ceruicis.	Apsyrtus.	ibidem
Ad ceruicem prociduum.	Hierocles.	ibidem
Ceruici quæ mota & deiecta est.	Theomnestus.	fo.32. fa.1.
Ad emotam ceruicem.	Eumelus.	ibidem
Si fracta ceruix, aut crus fuerit.	Pelagonius.	ibidem
Ad ignem sacrum, ceu pusulam.	Apsyrtus. Hierocles.	ibidem, fa.2.
Ad perfractos armos & vitiatos.	Hierocles.	ibidem
Si armos equus confregit.	Theomnestus.	fo.33. fa.1.
Ad conuulsos armos.		ibidem
De luxatione armorum.	Apsyrtus.	ibidem
Cum in itinere faciundo equus aut veterinū aliud armū frāgit.		ibidē, fa.2.
Luxatis armis.	Hippocrates.	ibidem
Armorum doloribus.	Hierocles.	ibidem
De vlcibus in spina dorſi, & armorum compage.		fo.34. fa.1.
Armīs sua fede propulſis.	Hippocrates.	ibidem
Doloribus armorum.	Apsyrtus.	ibidem
Armorum & spinæ doloribus.	Hierocles.	ibidem, fa.2.
De coriagine.	Apsyrtus. Coriagini. Pelagonius.	ibidem
Ad coriaginē.	Theomnestus.	fo.35. fa.1.
Suppurationis remedia.	Apsyrtus.	ibidem
Ad læſos armos.	Pelagonius.	ibidem
Luxatis ſcapulis.	Tiberius.	ibidem, fa.2.
Ad tumorem armi, & puſtulas.	Apsyrtus.	ibidem
Luxationi vertebræ.	Pelagonius.	fo.36. fa.1.
Ad vlcus spinæ dorſi, & clauos.		ibidem
De orthopnœa.	Apsyrtus.	fo.37. fa.1.
De orthopnœa, & ſpirandi difficultate.	Hierocles.	ibidem
Si vehementi difficultate ſpirandi tentatur equus.	Mago Carthaginenſis.	ibidem, fa.2.
Cum equus ſpirare ſine ſono & anhelatione non poteſt.		ibidem

INDEX.

Spirandi difficultas quibus ſignis cognoſcitur.	Tiberius.	fo.38. fa.1.
Ad exulcerationem pulmonis.	Hierocles.	ibidem
Ad vlcera putrida maxillarum.	Apsyrtus.	ibidem
Si marcidum aut putreſcens vlcus in ore deliteſcat.	Hierocles.	ibidem
De cardiaco morbo.	Apsyrtus.	ibidem, fa.2.
Cardiacum equum quibus notis cognoſces.	Hierocles.	ibidem
Si deſluxio alius ve dolor in cordis ſedē decubuit.	Theomnest.	fo.39. fa.1.
Cardiacum quæ notæ demonſtrant.	Pelagonius.	ibidem
Ad dolorem cordis.	Eumelus.	ibidem
De nephritide.	Apsyrtus.	ibidem, fa.2.
Nephritidem quæ ſigna portendant.	Hierocles.	ibidem
Nephritidis ſigna.	Tiberius.	ibidem
Nephriticorum præſagia, & curatio.		fo.40. fa.1.
De lumborum doloribus.		ibidem
Vnguentum lumbis efficaci.		ibidem
Dolorum coxendicis remedia.		ibidem
Claudicanti equo quod remedium adhibeatur.		fo.41. fa.1.
De ventris dolore.	Hierocles.	ibidem
Ventris dolori.	Theomnestus.	ibidem, fa.2.
Verminofæ alui doloribus.		fo.42. fa.1.
Ad ventris dolorem, quem vermes excitarunt.	Eumelus.	ibidem
Tineofæ alui doloribus.		ibidem
Contra colicos cruciatus, & hos qui putri fœno noxam conceperunt.	Pelagonius.	ibidem
Ventris dolori mulcendo.	Idem.	ibidem, fa.2.
De iocineris dolore.	Apsyrtus.	ibidem
Si iecur equo doleat.	Theomnestus.	fo.43. fa.1.
Si dolore iecur prematur.	Agathotychus.	ibidem
Si iocineris dolore conflictetur equus.	Hippocrates.	ibidem
De vrinæ difficultate, dolore vētris, item de ſtillicidio, & ſuppreſſione lotij.	Apsyrtus.	ibidem, fa.2.
Ne veterina ſtillicidio vrinæ vexentur fluuium naſta.		fo.45. fa.1.
Morborum vrinæ ſpecies.	Hierocles.	ibidem
De rigore neruorum, & opifthotono.	Apsyrtus.	fo.46. fa.2.
Opifthotono, vel rigore neruorū equo laborāti.	Hierocles.	fo.47. fa.2.
Neruorum rigor equis, & reliquo veterinorum generi frigore conceptus.	Theomnestus.	fo.48. fa.2.
Si opifthotono infeſtetur equus.	Hippocrates.	fo.49. fa.1.
Rigoris præſagium, & remedium.		ibidem, fa.2.
Eiuſdem opifthotoni præſagia, & curatio.		ibidem

CAPITVM REI VETERIN.

Aduersus opisthotonicos remedia.	Pelagonius.	fol. 49. fa. 2.
Ad rigores neruorum, distentiones, & dolores.		fo. 50. fa. 2.
De profluio alui.	Apsyrtus. ibidem. Hierocles.	fo. 51. fa. 1.
Equo alui profluio laboranti.	Theomnestus.	ibidem.
Citata ventris proluuiei infusiones.	Hippocrates.	ibidem.
Aduersus conuersionem intestini remedia.	Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
De morbo intestini plenioris.	Hierocles.	ibidem.
Curatio doloris intestinorum.		fol. 52. fa. 1.
De intestini tenuioris morbo.	Apsyrtus. Hierocles.	ibidem.
De aqua inter cutem.		ibidem, fa. 2.
Animantem aquæ subter cutem fusæ morbo implicitam quæ signa ostendunt.	Hierocles.	ibidem.
De aqua subter cutem fusa.	Pelagonius.	fo. 53. fa. 1.
Eis quorum aluus spiritu distenta sonat.	Tiberius.	ibidem, fa. 2.
De dysenteria.	Apsyrtus.	fol. 54. fa. 1.
Dysentericis.	Hierocles.	ibidem.
Pastilli ad coli cruciatus, ad dysentericos, torminosos, iocinerosos, vrine difficultate correptos, ad demorsos à phalangijs, aut rabioso cane.		ibidem.
De dysenteria.	Democritus.	ibidem, fa. 2.
De liene.	Apsyrtus.	ibidem.
Lienosos quibus signis deprehendas.	Hierocles.	ibidem.
Quid intestinum visceris dolorem leuet.	Eumelus.	fo. 55. fa. 1.
Si lienis tumor exercet.	Theomnestus.	ibidem.
De liene prælagium, & remedia.		ibidem.
De teredinibus.		ibidem.
Animalia quæ sibi teredinum nomen vendicant.	Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Si teredinibus pecus scateat.	Eumelus.	ibidem.
Teredines, & animalia vètris ex quibus creentur.	Theomnestus.	ibidem.
Cum teredines aluum occupant.	Pelagonius.	ibidem.
Teredinibus veterino nocentibus prælagium, & remedia.		ibidem.
De sanguine qui ex ano fertur.	Apsyrtus.	fo. 56. fa. 1.
Quibus sanguis ex sede profluit.	Hierocles.	ibidem.
Si vrina sanguinem trahit.	Anatolius.	ibidem.
Ad eos q per vrinã sanguinẽ edũt, aut naribus reddũt, aut si vomitus cruorẽ extũdit, aut si qui profluio sanguinis sunt exhausti.	Pelag.	ibidem, fa. 2.
De obstructionibus.	Apsyrtus.	ibidem.
Obstructio quando proueniat.	Hierocles.	fol. 57. fa. 1.
De sanguinis profusione, quam hæmorrhœan vocant.	Apsyrtus.	ibidem.
Sanguinis per ora venarum profusio.	Hierocles.	ibidem.
De torminibus prælagium, & remedia.	Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.

INDEX.

Aduersus tormina.	Hierocles.	ibidem.
Torminosus equus quibus signis deprehendatur.	Hippocrates.	ibidẽ.
Equo torminibus laboranti.	Anatolius.	fo. 58. fa. 1.
De iliorum inflammatione.	Apsyrtus.	ibidem.
Ilios. Hierocles.		ibidem, fa. 2.
De pectore.	Apsyrtus.	ibidem.
Si pectus ferri mucrone, vel alia causa vulnus accepit.	Hierocles.	fo. 59. fa. 1.
De genitalis procidentia.	Apsyrtus.	ibidem.
Procidũ genitale si in suũ ordinẽ restitui nõ potest.	Hierocles.	ibidẽ, fa. 2.
Si coles in exteriorem locum venit.	Pelagonius.	ibidem.
De inflammatione testium & tumore.	Apsyrtus.	ibidem.
Si ex inflammatione testes intumuerint.	Hierocles.	ibidem.
Aduersus testium inflammationes.	Hippocrates.	fo. 60. fa. 1.
Iis quorum genitalibus pus fertur.	Pelagonius.	ibidem.
De intestinorum prolapsu.	Apsyrtus.	ibidem.
Si intestinum in scrotum defiliuit.	Hierocles.	ibidem.
De genuum defluxionibus.	Apsyrtus.	ibidem.
Si defluxio genibus insideat.	Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Ad suffraginosos equos.	Apsyrtus.	fo. 61. fa. 1.
Defluxionis prælagium, & remedia.		ibidem.
Defluxiones cum in pedes descendunt.	Hierocles.	ibidem.
Ad crurum defluxiones.	Eumelus.	ibidem, fa. 2.
Inflammationibus, ac meliceridi, laxatis & viginosis artubus.	Hippocrates.	fo. 62. fa. 1.
De marmore.	Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
Vitium, quod periti marmor appellant.	Hierocles.	fo. 63. fa. 1.
De podagra.	Apsyrtus.	ibidem.
Cum podagra equum male habet.	Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Si ad inferiora factus cursus pedes impleat.	Eumelus.	ibidem.
De pilorum marcere.	Apsyrtus.	ibidem.
Ad idem.	Hierocles.	fo. 64. fa. 1.
Si cauda pilorum defluuia sentiat.	Theomnestus.	ibidem.
Vt iubæ, capronarũ, caudæq; pili capeffant incrementũ.	Hippocrates.	ibidẽ.
Quibus pilorum defluuia sistantur.	Pelagonius.	ibidem.
Si caudam laxet, aut crebro motu vibret.		ibidem, fa. 2.
Vt vlceribus pecorum concolor pilus enascatur, item vt ex vernaculo colore in alienum desciscat.	Tiberius.	ibidem.
Foriolis equis, & stercore liquido laborantibus.	Tiberius.	ibidem.
De radio.	Hierocles.	fo. 65. fa. 1.
De serpentibus vlceribus.	Hierocles.	ibidem.

CAPITVM REI VETERIN.

De pilari rigore. Hierocles.	ibidem
Hieroclis præfatio in librum secundum rei veterinariæ.	ibidem, fa. 2.
De vlcerato ore. Hierocles.	fo. 66. fa. 1.
De vlceribus oris manantibus, quas vocant aphthas.	ibidem
Iis qui via aut cursu fatigati, aut spiritu distenti sunt, aut deiectione vexati. Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
Lassi & æstuantis veterini procuratio.	fo. 67. fa. 1.
Ad equos membris captos remedia. Pelagonius.	ibidem
Vlceratæ arteriæ aut ruptæ. Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Compositio arteriæ. Pelagonius.	ibidem
De exæstuatione à via. Hierocles.	fo. 68. fa. 1.
De exæstuatione à calce. De combustis à calce. Apsyrtus.	ibidem
Si à viua calce quacunq; corporis parte equum, aut ardente sterquilinio contingat aduri. Hierocles.	ibidem
De ijs quibus aliquid interne conuulsus est. Apsyrtus.	ibidem
Si quid in interaneis ruptum est, & quid subest periculi.	ibidem
De ijs qui intensa fame cruciantur. Apsyrtus.	fo. 69. fa. 1.
Pecori magna fame laboranti quæ in modum succurratur. Hierocles.	ibidem
De ijs qui cæca ratione extenuantur, & strigosiores fiunt.	ibidem, fa. 2.
Iis qui cæcis occasionibus strigosi redduntur. Hierocles.	ibidem
Iis qui citra languorem emaciantur. Eumelus.	fo. 70. fa. 1.
Si cæcis languoribus pecus emacescit. Theomnestus.	ibidem
Si iumenta redigantur ad maciem. Pelagonius.	ibidem
De scabie. Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
Si scabies irruerit. Hierocles.	fo. 71. fa. 1.
Scabiei præcognitio, & remedia.	ibidem
Si scabies latius prurit.	ibidem, fa. 2.
In equis cæterisq; veterinis animantibus sanguinis aut bilis marcor scabiæ creat. Theomnestus.	fo. 72. fa. 1.
Si scabies inuasit. Pelagonius.	ibidem
Aliud Tiberij medicamentum.	ibidem, fa. 2.
Medicamentum quod ad Dioscoridem refertur authorem.	ibidem
Erumpentibus papulis, & scabiei remedia.	ibidem
De testium inflammationibus. Hierocles.	fo. 73. fa. 1.
Quo omnem inflammationem discutias. Anatolius.	ibidem, fa. 2.
De vulnere cauis partibus adacto. Apsyrtus.	ibidem
Illata cauis partibus vulnera quomodo sanare cõueniat. Hierocles.	fo. 74. fa. 1.
De ijs qui à crepidinibus in foueam deuoluuntur.	ibidem
Si ab edito loco contingat equum præcipitari. Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Cohibendis equorum calcitratibus. Apsyrtus.	ibidem

INDEX.

Si quem alter equus calcitro icerit. Hierocles.	ibidem
De fractis. Apsyrtus.	fo. 75. fa. 1.
Si in genuum vicinia prioribus pedibus crus fractum est. Hierocles.	ibidem.
Fracturis. Hippocrates.	ibidem, fa. 2.
Hierocleum emplastrum, item barbarum, & flauum.	ibidem
De cholera tam humida quam sicca. Apsyrtus.	fo. 76. fa. 1.
Si cholera tentetur humida. Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Ad infestam bilem. Eumelus.	ibidem
De carcinomate. Hierocles.	fo. 77. fa. 1.
Carcinomatis. Hippocrates.	ibidem, fa. 2.
Meliceridibus. Hierocles.	ibidem
Eisdem. Hippocrates.	ibidem
Si meliceridas equus aut aliud iumentum cõtraxit. Hippocrates.	fo. 78. fa. 1.
Varicosis.	ibidem
Vlceribus in faui modum concretis. Pelagonius.	ibidem
Prægnatio ac remediũ pustularum, quas paraprismata vocant.	ibidem, fa. 2.
Ad pustulas aqua prægnantes tollendas. Tiberius.	fo. 79. fa. 1.
De pustulis. Hierocles.	ibidem
De aculeis, qui intus hæserunt, extrahendis. Hierocles.	ibidem
De abscessu. Hierocles.	ibidem
Ad squillares furunculos, quos vocant caridas. Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Qua ratione experta ignem curanda. Hierocles.	ibidem, fa. 2.
De marisca ficoq; & formicantibus verrucis quæ in pedis corona nascuntur. Apsyrtus.	ibidem
Ficos, formicantesque verrucas quomodo tollas. Hierocles.	fo. 80. fa. 1.
De fico in pernis, & reduuijs, quas pterygomata appellat. Hierocles.	ibidem.
Informicationibus remedia.	ibidem
Informicationes ferro rescinduntur. Hierocles.	ibidem
De neruicis. Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
Si neruicis affectibus tentantur. Hierocles.	ibidem
Ad neruorum vulnera. Apsyrtus.	ibidem
De vermibus. Hippocrates.	fo. 81. fa. 1.
Phthiriasi & ricinis. Didymus.	ibidem
Pediculis. Pelagonius.	ibidem
Infestantibus tabanis, qui etiam cæstra dicuntur. Didymus.	ibidem
Ne veterina muscis infestentur. Item ne vlcera ab ijs tacta vermibus sca-teant. Africanus.	ibidem, fa. 2.
Muscis fugandis. Beretius.	ibidem
Infestis culicibus propellendis. Democritus.	ibidem
Cimicibus abolendis. Didymus.	fo. 82. fa. 1.

CAPITVM REI VETERIN.

Pulicosis animantibus & domicilijs.	Pamphilus.	ibidem, fa. 2.
Iis quos serpentes momorderunt.	Apsyrtus.	ibidem
De demorsis à vipera.	Hierocles.	ibidem
Ad ictus serpentis, muris aranei, & phalangiorū.	Pelagonius.	fo. 83. fa. 1.
Ictis à scorpione.	Apsyrtus.	ibidem
Si scorpius ictum adegit.	Hierocles.	ibidem
Ad ictum scorpionis, & serpentum.	Anatolius.	ibidem
Ad omnes serpentum ictus.	Eumelus.	ibidem
De phalangiorum venenis.	Apsyrtus	ibidem, fa. 2.
Phalangiorum progenies araneorum more in fœni fascibus suos edūt partus.	Hierocles.	ibidem
De iumentis à phalangio aut vipera demorsis.	Hierocles.	ibidem
Ad ictus serpentis & vipera.	Hippocrates.	fo. 84. fa. 1.
Buprestis & phalangio.		ibidem
De serpentum morſu.	Hierocles.	ibidem
Serpentibus exigendis.	Didymus.	ibidem, fa. 2.
Abigendis scorpionibus.	Diophanes.	ibidem
Ad morsum muris aranei.	Apsyrtus.	fo. 85. fa. 1.
Si mus araneus morsum imprellit.	Hierocles.	ibidem
Accidit equū in stabulo sæpius impeti morsu.	Hippocrates.	ibidē, fa. 2.
Mus araneus perniciem quam intulit, suo corpore luit.	Pelagonius.	ibidē
Ad ictus pastinacæ.	Hierocles.	fo. 86. fa. 1.
De morsis à rabioso cane.		ibidem
De hirudinibus.	Apsyrtus.	ibidem
Hirudines, cū bibendi potestas datur, in os irreperere cōsueuerūt.	Hierocles.	ibid.
Remedia ad haustam hirudinem.	Pelagonius.	ibidem, fa. 2.
Hauſtis hirudinibus.	Anatolius.	ibidem, fa. 2.
Si ad præsepia gallina prorepat.	Apsyrtus.	ibidem
Gallinis, cum in præsepibus oua ponunt.	Hierocles.	fo. 87. fa. 1.
De syluestri brassica.	Apsyrtus.	ibidem.
De pernicie syluestris brassicæ.	Deaconito.	Hierocles.
De cicuta.	De erucis.	Hierocles.
Ad hirsutos equos remedia.	Apsyrtus.	ibidem
Ad eadem.	Hierocles.	ibidem
De pediculosis animalibus.		ibidem
De dentitione.	Apsyrtus.	ibidem
De notis annorum.	Pelagonius.	fo. 88. fa. 1.
De ratione vrendi.	Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
De adurentibus.	Theomnestus.	fo. 89. fa. 1.
Coxarijs, & neruorum doloribus adurentia.		fo. 90. fa. 1.

INDEX.

Quomodo veterina cōueniat farragine recreari.	Apsyrtus.	fo. 91. fa. 1.
De farragine.	Hierocles.	ibidem, fa. 2.
De farragine & ocymo.	Theomnestus.	fo. 92. fa. 1.
Equulis post trimatum farrago dari solet.	Eumelus.	ibidem
Oppletioni & cruditati.	Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
Oppletio cum cruditate, vitijs acutis annumeratur.	Theomnestus.	ibidē
Quod remedium adhibetur veterino cruditate laboranti.	Africani.	ibidē
De ratione castrandi.	Apsyrtus.	fo. 93. fa. 1.
Equum quonam pacto castrari oporteat.	Hierocles.	ibidem, fa. 2.
De alia castrandi ratione.		ibidem
De fractis.	Apsyrtus.	fo. 94. fa. 1.
Si quid fractum subesse sentiatur.	Hierocles.	ibidem
Si fractum extra pedem promineat.	Hippocrates.	ibidem, fa. 2.
Si cornu perfractum hiet.	Pelagonius.	ibidem
Si frigoribus cōceptis vngula rimulatim findatur.	Anatolius.	fo. 95. fa. 1.
De furore & rabie.	Apsyrtus.	ibidem
Furoris & rabiei vitium quam ob causam equis maxime obuenire solet.	Hierocles.	ibidem, fa. 2.
Quando furor animantem corripit.	Eumelus.	ibidem
Rabioso.	Hippocrates.	fo. 96. fa. 1.
Equus rabiosus obscuriore loco stabulari debet.	Pelagonius.	ibidem
Alia curandi ratio.		ibidem
De insititijs & bigeneris qui debent ad iugum destinari.		ibidem, fa. 2.
De defluxionibus à capite.	Apsyrtus.	Dolori capitis. Eume.
Doloris capitis curatio.		fo. 97. fa. 1.
Destillationis notæ & remedia.		ibidem
Dolori caluariæ.	Apsyrtus.	ibidem
Capitis dolori.	Eumelus.	ibidem, fa. 2.
In dolore capitis præſagium & remedia.	Theomnestus.	ibidem
Capitis dolorem ostendunt fluidi lachrymis oculi.	Pelagonius.	ibidem
Si quis doloris sensus in capite sit.		fo. 98. fa. 1.
Lethargicis.	Pelagonius.	ibidem
De notis eorum qui pedibus valent, aut pedum mollitie præditi sunt.	Apsyrtus.	ibidem, fa. 2.
Mollium pedum procuratio.	Apsyrtus.	fo. 99. fa. 1.
Subtritis pedibus, & intertrigini.	Eumelus.	ibidem
Subtritioni.	Theomnestus.	ibidem
Incremento vngulæ.	Pelagonius.	ibidem, fa. 2.
De equo qui cæca occasione prorumpit in sudorem.	Apsyrtus.	ibidem
Iis qui cū cōpedibus aut vinculis collisi vitiantur.	Apsyrtus.	fo. 100. fa. 1.

CAPITVM REI VETERIN.

Iis qui perfrictionis iniuriam fenserunt.	ibidem
Aduersum pecudis perfrictionem. Hierocles.	ibidem
Equorū morbis imbecillitate, æstu & frigore contractis. Eumelus.	ibidē
De syderatione, & comitiali morbo. Apsyrus.	ibidem
Iis qui cornua calcando proterunt. Apsyrus.	ibidem
De fluxionibus vlcerū, & ijs quos aper dente percussit. Apsyrus.	ibidē
Strangulatus auxilia.	ibidem
Squid in inguine sit vulsum. Apsyrus.	fo. 101. fa. 1.
Omnibus coronæ duritijs, quæ tophacei calli nominantur. Apsyrus.	ibi.
Qua ratione pecudibus armentitijs alui deiectionem moliri conueniat. Apsyrus.	ibidem
De specie equorum oracula Apsyrus.	ibidem, fa. 2.
De exercitatione militaris equi, & domitura pulli. Apsyrus.	fo. 102. fa. 1.
De luxatione in pedibus eorum qui vngulam indiuisam habent, item de cornus incremento.	ibidem, fa. 2.
Luxis. Eumelus. ibidem. Luxatis. Hippocrates.	ibidem
Luxatis pedibus.	fo. 103. fa. 1.
Luxati pedis præfagium, & medela.	ibidem
Lepræ curatio.	ibidem, fa. 2.
De pastinaca.	ibidem
Inedia laborantibus & fastidiosis iumentis.	ibidem
De conuersione vesicæ.	fo. 104. fa. 1.
De rimis quas vocant rhagades.	ibidem
Vngulæ productionem moliri.	ibidem
Qua ægrotanti pecori, aut fame confecto ratione victus sit opus.	ibidem
Ambustis glacie. Theomnestus.	ibidem
De ileosis.	ibidem, fa. 2.
Ad ileosos remedia.	ibidem
De tuberculo in mori speciem concreto.	fo. 105. fa. 1.
De fistulis. Hierocles. ibi. Fistulæ. Hippocrates.	ibidem
De compositis infusionibus. Apsyrus.	ibidem
Compositio quæ excafcit, & vrinam ciet.	ibidem, fa. 2.
Compositio infusionis aduersus æstuationem.	ibidem
Pecudi cruditate laboranti remedium.	ibidem
Potio quæ febricitantem pecudem infusu refrigerat.	fo. 106. fa. 1.
Potio quæ calfacit, & vellicat.	ibidem
Vt somnus pecori concilietur.	ibidem
Medicamentum quo saliuatur equus, propotisma vocant.	ibidem
Infusio quæ refertur ad Hieroclem.	ibidem
Infusio recreans vires.	ibidem, fa. 2.

INDEX.

Medicamentum quod versatilibus veterinis somnum accersit.	ibidem
Pecudibus quæ vertigine correptæ concidunt, pastillus.	ibidem
Pastillus Archelai.	ibidem. Puluis.
Medicamentum reficiendis lassitudinibus, acopum vocant.	ibidem
Potio quæ mordentium sæuitiam infrenat.	ibidem
Potio necessaria omni tempore prælibanda.	fo. 107. fa. 1.
Potio quæ apud Romanos quadrigaria vocatur.	ibidem
Potio omni tempore conueniens.	ibidem
Potio agglutinans.	ibidem. Aestiua potio.
Potio quæ epichloes cognominatur.	ibidem
Potio hyberna.	ibidem, fa. 2.
Potio ad omnia efficax.	ibidem
Potio refrigeratoria.	ibidem. Potio calfactoria
Potionis compositio mirabilis effectus.	ibidem
Aestiua potio.	fo. 108. fa. 1.
Hyberna potio.	ibidem
Apsyrus malagma, quod ex bdellio constat.	ibidem
Acidum malagma, quod oxyron appellant.	ibidem
Malagma quod adipe ceraq; constat.	ibidem, fa. 2.
Alterius malagmatis compositio.	ibidem
Aureum malagma	ibidem
Archedemi malagma pullare.	fo. 109. fa. 1.
Malagma quod mon, id est crudum nominant.	ibidem
Hippocratis malagma.	ibidem, fa. 2.
Malagmatis quod bdellio constat, mistura.	ibidem
Malagma trypherum Hieroclis.	ibidem
Malagma quod extendit, extenuat, concoquit.	ibidem
Malagma quod ad Pelagonium authorem refertur.	ibidem
Malagma armis & scapulis dolentibus idoneum.	fo. 110. fa. 1.
Apsyrus malagma.	ibidem, fa. 2.
Malagma ad laxatos artus & dolores efficax.	ibidem
Cataplasma ad ictus & dolorem neruorum.	ibidem
Cataplasma ad tumores articulorum.	fo. 111. fa. 1.
Eumeli cataplasma ad palati dolorem.	ibidem.
Palati doloribus. Eumelus.	ibidem
Hieroclis medicamen ad genuum dolores	ibidem
Malagma Pelagonij si rota pedem percussit.	ibidem
Agglutinans medicamen armis cruribus & fauis conueniens.	ibidem.
Apsyrus emplastrum calcibus & talis vtile.	ibidem
Compositio emplastri, quod ab hærbis diabotan non inscribitur.	ibidē, fa. 2.

CAPITVM REI VETERIN.

Vulnerarij emplaftri miftura. ibi. Hieroclis emplaftrum. ibidem
 Emplaftrum quod ftrigmentis balnearum conftat,diagliu vocant. ibidem
 Emplaftrum melinum. ibidem
 Emplaftrū quod cruentis vulneribus iniicitur, enhæmon vocāt. fo. 112. fa. 1.
 Emplaftrum ruptis efficac. ibidem
 Emplaftrum quod eliquat, emollit, & laxat. ibidem
 Emplaftrū ficcum, quod vocant xeron. ibi. Emplaftrum trypherū. ibidē
 Emplaftrum melinum aureum. ibidem
 Lipara quæ pelmatica cognominatur. ibidem
 Lipara animene adstringens. ibidem, fa. 2.
 Lipara omnibus ambuftis efficac. ibidem
 Pelagonij emplaftrum viride. ibidem
 Apfyrtus fœdis narium vlceribus, quas vocant ozenas. fo. 113. fa. 1.
 Hierocles ad idem. ibidem
 Eumeli medicamentum ad idem valens. ibidem
 Medicamentum Pelagonij ad idem valens. ibidem
 Quid cruda polenta, quam vocant omen lyfin. ibidem
 Puluis quadrigarius. ibidem
 Vnguentum quadrigarium. ibi. Vnguentum calfactorium. ibidem
 Pelagonij allimanticon. ibidem, fa. 2.
 Apfyrti vnguētū neruorū perfrictionibus vtile. ibi. Aliud vnguētū. ibi.
 Apfyrti vnguentum quo perfunduntur opifthotonici. ibidem
 Eiusdem ad artuum compages perfundendas. ibidem
 Hippocratis vnguentum. ibidem
 Apfyrti medicamentū ijs quibus fanies liquida naribus fertur. fo. 114. fa. 1.
 Theomneftus aduerfū humores qui frigore cōcreti naribus deuoluunt. ibi.
 Aliud Pelagonij ibidem
 Ad ardorem capitis, quam vocant firiafim. ibidem
 Aduerfus phazalam. ibi. Aduerfus dracunculum. ibidem
 Vulnerarij miftura. ibidem, fa. 2.
 Hieroclis agglutinamenti compositio. ibi. Pelagonij lipara. ibidem
 Apfyrti piffera, id eft picata miftio. ibi. Piffera Azanita. ibidem
 Chlora, id eft viridis miftura. ibidem
 Eromene, id eft amata compositio. ibi. Aphroditarium. ibidem
 Parygron. ibidem
 Medicamen e mandragoræ fucco. ibidem
 Barbara Hieroclis fuffitionibus dicata. fo. 115. fa. 1.
 De macerata fruge quā ftrigofis equis Cappadoces exhibent. Apfyrt. ibi.
 Remedium varijs accōmodatū vitijs, & vt vmbrae ftabulis abigantur. ibi.
 Ad faftidia ciborum, & naufeam. ibidem

I N D E X.

Articularijs doloribus. Eumelus. ibidem
 Ad ligulam. ibidem
 Intercifæ linguæ. Hippocrates. ibidem, fa. 2.
 Gingiuarum collectionibus, quas appellant parulidas. Eumelus. ibidem
 Procidentia fedis, & vitijs eiusdem. Eumelus. ibidem
 Si excrementa non reddat aluus. ibidem
 Si collifa fit anus. ibidem
 Vt aluum quis purgatione follicitet. Eumelus. ibidem
 Quæ medicamenta ciunt aluum. Eumelus. ibidem
 Purgationi. fo. 116. fa. 1.
 Tergo tranfuerfo. Eumelus. ibidem
 Surculis hærentibus, & clauis refigendis. ibidem
 Vt animalia feritatem exuant. Eumelus. ibidem
 Scabritiæ gutturis. ibidem
 Medicamentum emolliens. ibidem
 Sternutamentum mouens. ibidem
 Medicamentum quod corpus exeft, fepticon appellant. ibidem
 Odoratum medicamen. ibidem
 Hieroclis odorata miftio. ibidem
 Hippacopum. ibidem, fa. 2.
 Hieroclis hippacopum. ibidem
 Hippafij Heliæ medicamentum. ibidem
 Hippocratis agglutinamentum. ibidem
 Hieroclis agglutinatorium. ibidem
 Eiusdem tetrpharmaci compositio. ibidem
 Albæ vitiligini citra fcalpellum mederi. ibidem
 Erigeron, ceu fenecionis miftura recenter vulneratis conferens. ibidem
 Liparæ compositio. ibidem
 Pelagonij lipara. ibidem
 Si narium feptum refiffum eft. fo. 117. fa. 1.
 Si equus fuum pedem cœpit mandere. ibidem
 Tetrippi puluifculus. ibidem
 De oleraceo cibatu. ibidem
 De danda adipis offa. ibidem
 Tetrippi alias quadrigarij dicti compositio. ibidem
 Indicia resolutionis neruorum. ibidem
 Cataplasma coxendicibus vtile. ibidem, fa. 2.
 Contra tumorem omnem, præfertim qui igneo feruore non flagret: quod
 & hominibus quoque prodeft. ibidem

Emplastrum aduersus omnia cacoethica vulnera, phagædenas vlcera diu-
 turnas in creis tiliarum, & abscessus ano præsertim erumpentes. *ibidem*
 Equo hordeatione laboranti, caduco, cubitoriq; qui nec progredi nec exur-
 gere potest. *ibidem*
 Emplastrum dictamneum. *ibidem*
 Emplastrum varijs vitiorum generibus artificio constructum, aduersus ve-
 tusta & recentia vlcera. *ibidem*
 Emplastrum quod dolores sopit, & incandescentes inflammationes discu-
 tit. *fo. 118. fa. 1.*
 Aliud ad idem eadem valens *ibidem*
 Pastillus Gregorij dysentericis, & laborantibus foria pecudibus aluum
 tenet. *ibidem*
 Epithema celiacis vtile. *ibidem*
 Diodorus de ponderibus & mensuris. *ibidem, fa. 2.*
 Ex rei veterinariæ scriptoribus pondera & mensuræ Galeni *fo. 119. fa. 2.*

F I N I S.

Joannes
 PETRVS RVELLIVS LECTORI.

Ne te, candide lector, rei Veterinariæ nomenclatura fortasse alicubi remore-
 tur, dictionū quarundam quæ non ita passim occurrunt, aut ab vsu quo-
 tidiano paulo videntur remotiores, expositionem hic ad operis calcem
 adiiciendam putauimus. Quam, qua potuimus sedulitate, ex Catone,
 Varrone, Columella, Plinio, alijsq; classicis authoribus, vt a te gratiam
 iniremus optime lector, collegimus. Tuum erit nostram hanc operam
 boni consulere. Vale.

A

Admissarij dicuntur mariti equarum, qui admittuntur ad coitum. Vnde
 admistura.

Albugo, argemata, λευκόματι, idem sunt: suntq; morbi oculorum.

Amylum, sine mola factum.

Amineum vinum ab Aminea regione, vbi nunc falernum est.

Amurca, fex olei, quæ contra culices & limaces vim habet maximam.

Angina est morbus qui in faucibus esse consuevit. Tria sunt eius genera.

In primo nec tumor, nec rubor apparet vllus, sed emacescit corpus, &
 membra soluuntur, & spiritus includitur. In secundo rubor est cum tu-
 more, obmutescencia, pallor, singultus. In tertio fauces tantum cum ru-
 bore intumescunt. Dicitur autem angina ἀπὸ τοῦ ἀγγεῖν, quod est angere.

Ἀφθὰς, in verbo vlcera.

Aqua inter cutem, græcè ὑδρωπὶς dicitur, trium generū. Tympanites, spiritu
 inflante, à forma vētris atq; sono quoq; dicitur. vnde tympanici. Ascites
 à figura vtris, quando in vnum aqua cōtrahitur. Leucophlegmatias, siue
 hypofarca, tertium, corpore inæquali tumoribus.

Affula, quod græcè σκινδαλμός vocatur.

Affulatum, idem ferè quod minutatim.

Ategiæ ex herbis frondibus & ramis scenæ quodam topiario opere fiebāt,
 vt in castris alijs ve locis frondibus culmis viticulis alijsq; rebus tempo-
 raria struuntur domicilia: qualia ad vmbra in hortis erigebātur, vt per
 æstatem homines ab insolatu sese vindicarent.

Auripigmentum id est quod ἀρσενικόν à Græcis nominatur.

B

Balanus vocatur glans quæ aluo subducendæ clysteris loco subditur: idq;
 ex adipe & nitro factitabatur parte plurima,

Balsamum herbam significat, & arborem balsami.

Bima duorum, trima trium, quadrime quatuor annorum.

Broci, dentes dicuntur qui dextra & sinistra parte paulo eminus prominēt.

Græci eos quibus dentes prominent, appellant πτερόδοντες.

A. j.

Albugo
 Argemata
 Leucomata } Idē

σκινδαλμός

Ategiæ

Balanus

Brutia pix est secundus liquor crassior defluens à ligno igni circumdato, quæ rursus in cortinas æneas coniecta spissatur & coagulatur.

Bulimon communis lingua intempestiuam & magnam famem vocat. **Bu** particula adaugens est.

Bulbi megarenses à Megaris ciuitate Græciæ.

Buprestis, genus est cantharidis.

C

Cannabinæ, possessiuum à cannabe herba.

Cancellatim, per cancellos. Cancelli ligna sunt inter se modicis interuallis intransuersum annexa, quibus scenæ & tribunalia & fenestræ muniébantur. Gallis treillys.

Canterius, equus cui adempti sunt testiculi.

Carcinoma est durities cum inflammatione, interim & vlcere, liuidi coloris ac subrubidi, manans sanguine: raroq; non cohærent, recuruanturq; in eo venulæ atq; pili, morbus insanibilis.

Cardiacus, siue à corde, siue ab ostio & ore stomachi, quod καρδιακον vocant, morbus est ex nimia imbecillitate corporis. quod quidem stomacho languente immodico sudore digeritur.

Caries est putrilago & vetustas, vnde cariosus, à carie.

Cæcilia nomen est serpentis, à cæcitate dicti, quæ & amphibena: gallice enuoye dicitur.

Ceratū à cera dicitur.

Cerucis tumorē incrementem inter cutem & asperam arteriam, βρογχοκάλκη Græci vocant: quo modo caro hebes, modo humor aliquis mellis aquæ ve similis includitur. quibus sic turgent guttura, **gutturofos** Latini vocant.

Cholera est cōmune vitiū stomachi atq; intestinorū. nam simul & deiectio & vomitus est: præterq; hæc inflatione intestina torquentur, bilis supra infraq; erumpit, primum aque similis, deinde vt in ea recens caro lota esse videatur, interdum alba, nonnunquam nigra, vel varia.

Chordum fœnum sero natum, vnde & frumenta chorda.

Cyma est quidam caulium delicatior teneriorq; cauliculus.

Cymata in brassica dicuntur, quæ vere proximo post primam sectionem è caulibus colliguntur, vel (vt alij dicunt) tenuiores cauliculi.

Cimolia creta ab insula Cimola, qua vtuntur fullones in vestibus abluēdis. hanc nunc vulgus terram saponariam vocat.

Cohortes sunt villarum intra maceriam spatia.

Cohortales gallinæ, quæ in corte domi aluntur.

Clauus græcè κλάω, rotunda specie, coloris albi. fit in plantis digitisq; pedum maxime. fiunt & callosa quædam in cādido oculi tubercula, quæ clauī nominantur oculorum.

βού

ἡ φῆμοι ποικῶν
τὸ λαγώβολον
ὡς τὸ πατάξω

Cæcilia — Idē
Amphibena

Cerucis

Terra saponaria

Clauus oculorū

Clitellæ dicuntur ea quibus sarcinæ colligatæ mulis portantur. vnde muli clitellarij.

Collyria attende dici non solum medicamēta oculorum, sed aliarum quoq; rerum. Item **Cornelius Celsus** collyria ponit pro medicamētis fistularū, docens quomodo debet fieri collyrium ad fistulas curandas.

Comitialis inter notissimos morbos est, qui & maior nominatur. est autem quedam totius corporis conuulsio. animal subito concidit. ex ore spumæ mouentur. deinde interposito tempore ad se redit, & per seipsum cōsurgit. Id genus morbi in equis **syderatio** vocatur.

Concoqui dicitur cibus in stomacho.

Condylomata tubercula quæ circa sedem coronamq; partis eius consistunt.

Conti, nunc cupressi.

Coriago dicitur in veterinis cum pellis ita tergori adhæret, vt apprehensa manibus deduci à costis non possit. ea est infesta equino pecori, & bubulo: quæ non aliter accidit, quam si equus ex languore aliquo ad maciem perductus est.

Corrudam syluestrem asparagum vocant.

Coxendicem coxam exponit **Nonius**.

Cunila bubula herba est qua se tuentur testudines contra serpentes pugnantur. Græci agrion origanon vocant.

Corona pars est pedis in brutis.

Crenæ sunt incisuræ, à quibus crenata folia herbarū vocantur, hoc est ferrata, sectaque per ambitum. in sagitta quoq; partis extremæ sectio, in quam nervus inferitur arcum tendere volentibus, crena dicitur.

Cremor succus expressus è grano macerato.

Cruditas redundantia stomachi, quæ nascitur ex ægra concoctione.

Cubitorem equum vocamus qui libenter decumbit in sulco vel itinere, & vitio decumbendi est obnoxius.

Cunila herba est appellata à nostris, Græcis origanum.

Cursus quo quis insidens equo alterum quantū potest celerrime trahit, calopen Græci vocant, gallice galop, & hinc κἀλωπιζω, galloper.

falsum hoc capulare n. muenitur
non decapul. Duce

Decapulare est de capula in capulam deplere. Vnde decapulatores qui capulis oleum deplent. sunt enim capulæ vasa ansata.

Decussare est in decusses formare atq; diuidere.

Defrutum vinum ad tertiam partem decoctum. dicitur autem à deferuendo. vnde defrutariæ cellæ.

Deglubo, corticem detraho.

Deplere, euacuare ex vasis.

Corn. Cel.

Syderatio

Nomi?

Corona pars
pedis in brutis

Galopeon
nota.

Despondere animum est statuere finem vitæ.
Dysenteria exulcerationem intestinorum significat, cum strigmenta quædam cruenta redduntur.
Dracunculus vermis est tineæ similis, non in ventre, sed in lacertis, femore, tibijsq; parte Aegypti superiore copiosus, qui latera quoq; paruulorū infestat: moueturq; hic sine dubio.

E

Ebulus herba est faciens baccas in similitudinem fabuci.
Elephantia est morbi quoddam genus, ab elephantorum cutis similitudine dictum, crebris summa corporis parte maculis ac tumoribus, rubore paulatim se in atrū vertēte. hoc morbo laborātib; nō ora modo atq; manus, sed suræ quoq; ac pedes inflantur. elephantiacos vocant, vulgo leprofos.
Ellychnion dicitur id quod ex papyro tortum in lucernis vritur. lychnion quoq; in hoc significato legitur.
Elutriare id significat quod Græcis *μυπαγγίζω*, hoc est de vase in vas trāfferre, quod quidem & trāsuafare latine dicitur, sed rarius fortasse, à lutra vase.
Enterocela dicitur cum intestina delabuntur in scrotum, epiplocela cum omentum, hygrocela cum in alterum è testibus humor cōfluit. omnesq; has species nostri vocāt hernias. Ramex, cum venarum ramis quasi varicosum scrotum tumescit.
Epiphora morbus est ocularius.
Equile stabulum est equorum, ab equo, vt ouile, & bouile.
Eryngium herba est inter aculeatas in primis clara contra serpentes, & venenata omnia nascens. eius radix bibitur aduersus ictus morsusq; centumcapita vocant officinæ.
Eruca vermis arcuatim serpēs, ab erodēdo vocata. vulgus chenillam vocat.
Eruum, genus leguminis quod vim medicaminis obtinet.
Elitare, forma frequentatiua, à supino esum deriuatur.

F

Fatiscant, resoluantur, deficient, languescant.
Fibulare est alligare, cum quibusdam quasi fibulis coagmenta cōnectuntur.
Fibulas Græci *ἀγκυρας* nominant, suturas quæ vulneris oras paulum contrahunt, & iungunt, quo minus lata postea cicatrix sit.
Ficus vlcus est fici similitudine. *σύνκασσις* Græcis nominatur. Caro excrescit, & id quidem generale est. Sub eo verò duæ species sunt, alterum vlcus durum & rotundum, alterum humidum & inæquale.
Flaccidi dicuntur, quorum aures pendulæ, & non arrectæ sunt. inde flaccesco, hoc est languesco. à flaccis auribus deriuatur.

Flores, vini sunt feces.
Foria, stercora liquidiora, sic dicta, quod facile ferantur foras. inde forioli equi dicuntur qui ventrem solutum habent.
Fraces, oliuarum sunt carnes.
Frascere dicuntur oliuæ, quæ collectæ calore & vetustate putrescunt.
Fresum dicitur, quod infractum & cōminutum est, sicut & fabæ fresæ, quæ molis franguntur.
Frietur, hoc est teratur digito. inde compositum affrio, infrio, & subfrio.
Friabile id latine dicitur, quod facile disteritur. vulgo vocant froier.
Furunculus dicitur vlcus nascens passim in quacunq; parte corporis. Græci vocant *Δοθιν*.

G

Garum, liquamen ex pisce.
Glaber glabra glabrum, depilem significat. glabrata, nuda sine pilis. inde glabrics.
Gleucinum græce dicitur oleum mustum, hoc est expressum antequam oliuæ calcantur atq; premantur. nam *γλυκός* græce, mustum latine.
Gliscere est crescere. vnde gliscit, crescit valde per instructionem epularum.
Gluma est folliculus grani, vt dicatur grani theca.
Grossi sunt primitiuæ ficus, quæ velut præcoces non maturescunt.

H

Hæmorrhoids intra sedem nascitur immaturi mori specie, interim sine tuberculo. scissuras habet, vnde sanguis effluit. interim leuis rubensq; tumor est, nec sanguinē remittens, propter quod hæmorrhoids cæca dicitur.
Herniæ, in verbo enterocela
Hygræ vocantur liquida emplastra, sicut xeria, quæ sunt arida.
Hyoscyamos herba est quæ & altercum latinis, apollinaris, & symphoniaica appellatur.
Hirudo vermis in aquis habitans, quæ & sanguifuga appellatur. etenim in potu hausta, adhærens faucibus sanguinem ducit, incremento suo transitum cibi præcludit.

I

Iecinoris morbum Græci *ἰππερικόν* vocāt. dextra parte sub præcordijs vehemens dolor est: idemq; ad latus dextrum, & ad iugulum humerumq; partis eiusdem peruenit. Iocinerosi, qui vitio iocineris laborant.
Ileos morbus dicitur cum excrementa in stomachum resiliunt, atq; deinde per os redduntur: omninoq; intestini gracilioris morbus ileos dicitur.

forioli equi

Hernia
 Ramex } D

Centūcapita
 herba vulgo
 dicta græce
 ~eryngio

ἀγκυρας

Hæmorrhoids
 cæca

Hygræ
 xeria

Altercū . r .
 hyoscyam)

Iocinerosi

Ileos

Ileosi dicuntur, qui ileo intestini gracilioris morbo laborant. hoc genus morbi Græci vocant *ιλιος*.

Incerniculum ab incernendo, genus est cribri.

Informicationes, siue formicantes verruæ, Græcis myrmecia dictæ, quasi sit aliquis pungentium formicarum sensus.

Infundibulum instrumētū rustici nomen est, quo vina diffunduntur in dolia.

Intertrigo ab intertero, quando simul membra interteruntur, & confricantur, accedente sudore.

Intestini plenioris morbus est in ea maximè parte, quam cæcam esse proponunt, vehemens inflatio, vehementes dolores, dextra magis parte intestinum, quod verti videtur, prope spiritum elidit. in plerisque post frigora ~~incruditate~~ oritur.

Intestini tenuioris morbum *χρόδιασος* Græci appellant. is modo supra vmbilicum, modo sub vmbilico dolorem mouet. fit ex alterutro loco inflammatio, nec spiritus intra se transmittitur, si superior pars affecta est.

Ischiadici morbo coxendicis laborant, qui & coxarij dicuntur, nam coxendix vel coxa græcè *ισχιος* dicitur.

Iuglandes nuces sunt maiores.

L

Laciniæ scissuræ extremarum vestium decoris gratia factæ, vulgo frangez.

Distribui in lacinias, id est in particulas separari. vnde laciniatim, id est particulatim.

Lasericus frutex clarissimus est nomine laserpitium, quod Græci silphion vocant. Cuius succum vocant laser. magnificum in vsu, medicamentisq; & ad pondus argentei denarij pensum.

Lentorem, tenacitatem, & viscositatem ex humore procedentem.

Lethargus est marcor, & inexpugnabilis penè dormiendi necessitas cum alienatione mentis.

Lienis vbi affectus est, intumescit, simulq; cum eo pars sinistra: eaque dura est, & prementi renititur. venter intentus est. aliquis etiam in cruribus tumor est.

Liparæ medicamenta pinguia sunt, & vt Celsus ait, leuia.

Celsus Lippitudo oculorum inflammatio est, vbi cum tumore in his dolor est, sequiturq; pituitæ cursus nonnunquam copiosior, vel acrior, nonnunquam vtraq; parte moderatior, græcè *ὀφθαλμία*.

Liratim aduerbium, per liras.

Lixiuum oleum dicitur sponte fluens, nō tortiuum, sicut mustum lixiuum quod sponte fluit antequam calcentur vna. *πεύροσπος* Græci vocant.

Locos propriè appellant genitalia foeminarum.

Lotium vrina est.

Lumbago, lumborum vitium, & morbus.

Lumbrici ventris animalia sunt, vermiiū figura, quæ græci ascaridas vocant.

Lutra vasis genus est, à luendo vocatum: à quo elutrare: de quo supra.

Luxa & luxata membra, suis locis mota & soluta. vnde luxatio.

M

Malagma à verbo græco *μαλάσσω*. quod est mollio: & eo vtimur in duritie mollienda.

Malicorium est putamen mali punici seu granati.

Mandra vocantur equorum, ouium, & boum, aliorumq; huiusmodi animalium receptacula & claustra.

Matrices dicuntur, quæ ad prognerandum aptæ sunt.

Medica hærba est quæ vulgo melica dicitur. semel sata decem annis durat, vbiq; nunc seri cœpit. burgundienſe foenum rura vocant.

Meliceris vlcis genus, quod à faui similitudine nominatur. idq; duas species habet. Alterum subalbidum, furūculo simile, sed maius, & cum dolore maiore. Alterum est minus, super corpus eminent, durum, latum, subuiride, subpallidum, magisq; exulceratum.

Muscarium, equorum fetosa caudæ pars vocatur, qua ad arcenda inuolantium muscarum agmina vtuntur. In orbem quoq; radiatas hærbarum comas, cacuminaq; in fascies coacta, latini muscaria vocitauerunt.

Myrmecia dictæ sunt in genitalibus, sede, foeminibus, palmis, & inferioribus partibus verruæ, lupini amplitudine: quæ ideo sic nominantur, quia formicæ modo pungant.

Myriatum vinum à Mysia vrbe Phrygiæ.

Muceat, mucorem contrahat. inde mucosus, & mucosus.

Muria, sal cum aqua medicatum & induratum.

N

Nasturtium hærba dicta, quod nasum torquere faciat.

Nomæ dicuntur vlcera quæ depascunt corpus, vorantq; serpendo.

O

Obstipi dicuntur quibus colla rigent, & in humerum capita sunt inclinata.

Ocymum dictum à verbo græco *ocys*, quod valet cito, quod citat aliu veterinis. Id genus pabuli sunt segetes virides sectæ antequam ferant siliquas. inde far ferro cæsum, farrago dicitur: nonnunquam ex hordeo, quæ hordeacea farrago dici solita est, quem græci vocant *γρόσιον*.

Oculorum suffusionem græci *ὕποχυσιν* nominant. interdum oculi potent.

A.iiiij.

Burgundienſe
foenū

Ocymū qd
farrago

tia qua cernit, se opponit.
Offa, massula & frustum.
Opisthotonici in verbo tetanici.
Orthopnoea est circa fauces malum, quod in difficultate spirandi consistit, diciturq; quando non nisi recta ceruice spiritus trahitur.

P

Papularum duo genera sunt. Altera est in qua per minimas pustulas cutis exasperatur, & rubet, leuiterq; roditur: medium habet pauillo leuius: tarde serpit: idq; vitium maxime rotundum incipit, eademq; ratione in orbem procedit. Altera est quam *ἀρτία* græci appellat, in qua similiter quidem, sed magis cutis exasperatur exulceraturque, ac vehementius & rodit, & rubet.

ἰσχυρὸν sub ipsis auribus oriri solent, ibi inflammatione orta, id abscessus genus est.

Pastillus est forma panis parui in quo tantum arida medicamenta aliquo humore inunguntur, græcis *πρωχίσκος* nominatur.

Percolari est liquorem colo excerni.

Peroriga appellatur quisquis admittit, eo enim adiutante equa alligata celerius admittitur, neq; equi frustra cupiditate impulsu semina eiiciunt.

Phalangium, aranei genus.

Phthisis oritur ferè cum a capite non nihil in pulmonem destillat. hinc exulceratio accedit, ex hac febricula leuis fit: quæ etiã cum quieuit, tamẽ & repetit.

Pinna, pro penna.

Pinsum intelligitur id quod vulgo dicitur pistum & molitum.

Pyxidicula est parua pyxis.

Pollinem modo pro flore farina, modo pro quacunq; re detrita in minutum puluerem sumit.

Pollinaria, cribra siue excussoria, farinaria, viciaria.

Polypus est caruncula modo alba, modo subrubra, quæ nares obsidet.

Porriigo dicitur in capite, barba, supercilio, quoties inter pilos quedam quasi squamulae resoluuntur, alia madentes, alia sicca, nunc vlcerato loco, nunc sine vlcere, a græcis *λεπίδες* vocantur.

Præcox dicitur quod cito maturescit.

Proritet, incitet, inuitet, allecet.

Pterigonia siue pterigion Celsus dicit esse cum recedit ab vngue caruncula non sine magno dolore, vt videri possit: quod reduuia quoq; nominatur.

Ptisana videtur esse pultis genus ex farina hordeacea.

Pulla, id est nigra, pullum enim nigrum vocant.

Pullicies pro prouentu & foetura pullorum, dicitur & pullatio.

Porriigo
λεπίδες

Celsus

Reduuiæ
πρωχίσκος
πρωχίμα

Pulmonis dolor vehemens & acutus morbus est, quem græci *περιπνευμονία* vocant, eius conditio est. Pulmo totus afficitur: huc casum eius subsequitur tussis bilem vel pus trahens: præcordiorum, totiusq; pectoris grauitas, spiritus difficultas, magna febris, continuæ vigiliae, cibi fastidium, tabes.

Puluinos per translationem appellat partes illas in areolis hortorum & vinearum cultura molliores, eminentioresq; sic & in corpore prominentiores tori, puluini dicuntur.

Pufula, morbus quem vocant ignem factum.

R

Radicula hærba est quæ latinis lanaria appellatur. nota est hærba, qua purgandis lanis vtuntur qui eas eluunt.

Ramentum a radendo dicitur, id est quod raso ligno vel alia re decedit.

Ranas veterinarum vocant vitiosa incrementa linguæ. hæ ferro reciduntur, & sale cum alio pariter trito vulnera defricantur, vulgus, les barbes.

Rhagades in sede rimæ & scissuræ.

Reduuiæ dicuntur cum cutis se circa vngues resoluit, a reluendo, id est resoluendo, quasi reluuia.

Retrimentum a reterendo videtur deduci. Plinius recrementum dicit.

Rhous qua ad obsonia vtuntur, aut ad coria, officinæ sumacham nominant.

Ricinus vermis est exitum non habens excrementi, canes acrius infestans, atq; boues, gallice thiques.

Rudicula, virga, diminutuum videtur a rude.

S

Sacer ignis malis vlceribus annumerari solet, cuius duæ sunt species. Alter est subrubicundus, exasperatusq; per pustulas continuas, exiguasq; in quibus semper ferè pus, & sæpe rubor cum calore serpit. Alterum genus est in summæ cutis exulceratione, sed sine altitudine, latum, subliuidum.

Salgamariū vas, quo quæcunq; conditanea ad victum nostrum seruabantur, & salgama conditanea quæ in his vasibus erant, inde salgamarij dicti qui rectè salgama concinnant.

Salire dicuntur animalia ratione carentia quando foeminam mares ineunt.

Saliuandum pecus, hoc est quasi saliuia potionandum. Saliuatum, a quibusdam saluiatum, potionis est genus quo in iumentis maxime vtuntur veterinarum medici, græce *πρωχόν, πρωχίμα, & πρωχίσιμα*.

Santonica hærba genus est asinthij amarissimi.

Sapam appellant vinum ad tertias decoctum.

Scabies est durior cutis rubicundior, ex qua pustulae oriuntur, quædam humidiores, quædam sicciore, exit ex quibusdam sanies, fitq; ex his continua-

περιπνευμονία

Plinius

Rhus - cu
maque

Saliuatum
saluiatum

ta exulceratio pruriens.

Scarificationes sunt minutæ cutis incisuræ, quibus in cucurbitulis quoque imponendis utimur.

Scylla species est cepæ siue bulbi, à qua acetum scyllaticum, vel scylliticum dictum, quod oculorum aciem exacuit.

Scrotum folliculum significat quo testiculi conteguntur.

Seminio, pro semine.

Seplasia erat Capuæ vicus vbi odores & medicinæ vendebatur. vnde seplasiarij dicuntur qui odores & medicinas vendunt.

Sertula campana hærba est quam melilotum dicimus.

Syderatio à græcis vocatur ἀστροβολισμός & σφάκις: quandoq; equorū morbus est. id genus morbi hominibus comitialis vocatur. Est & arborū quidem morbus afflatarum sydere.

Siriascs sunt vlcera quæ in gingiuis incipiunt, quæ græci ἀσπίς vocant.

Silet & filescit cœlum vel luna, cœlum quod serenum est. luna dum coit.

Similago sunt deliciae triticeæ farinae.

Simus, qui pressis est naribus. vnde resimi & subsimi qui sursum versus resimas gerunt.

Strigiles à stringendo, id est exterendo, nomen traxere, vel quia græci dicunt στρογγύλιος.

Strigæ appellantur ordines rerum intra se continue collocatarum, à stringendo dictæ.

Strigosus habitus, gracilis & macilentus dicitur, in iumentis præsertim, quod eorū corpora stringatur aut fame, aut alia vitij causa: quasi stringosus.

Struma tumor est in quo subter concreta quædam ex pure & sanguine, quasi glandulæ, oriuntur. græci vocant χοιράδης, quasi scrofulas.

Subula instrumentū est quo perforandis calceis ac suendis vtuntur futores.

Subrummentur, hoc est sub mammam mittantur. antiquo namq; vocabulo mamma dicitur rumis. vnde agni & hœdi subrummi appellantur, qui sub rumis id est mammis adhuc habentur.

Suffitas, fumigatas, & quodam quasi suffimine medicatas. apud Plinium frequenter legitur suffitus, suffitiones, suffimenta.

Suffragines, nodi vel articuli sunt sub crure, quibus pedes inflectuntur, dictæ quod ad ingressum suffragentur, vel supra frangantur.

Suffraginosa mula, cuius suffragines morbo vitiatæ sunt.

Suppuratio est cum vlcus puri mouendo est, & ad maturationem tendit.

T

Tabanus animal parvū vocatile, alio nomine asilus & œstrus græce dicitur.

Talea frustum ligni præcisum ex vtraq; parte, vt in terra inferatur.

αστροβολισμός
σφάκις
Syderatio

Silens luna
Silens cœlū

Tendones, τένοντες græci vocant, recti quidam & valentes nerui sunt, à rigore dicti, colum continentes, sine quibus sustinere caput non possent cervicis vertebræ.

Teredo est vermis lignum terens atq; exedens.

Termes ramus est ex arbore decerptus cum fructu.

Tetani dicuntur qui rigore neruorum laborant, præsertim qui secundum spinam feruntur, ita vt inflecti non possint. Id, cum anterior pars afficitur, vt si mentum pectori annectitur, emprosthotonos: cum posterior, opisthotonos vocatur.

Tollutim quasi volutim interpretantur. adequitatio hæc, vt arbitror, à Julio Polluce dicitur ἐνδρόμοσ, quia carpat in cursu terram, & tollat volubiliter ac modice vestigia. vnde & tollutares equi.

Tonillæ, quas græci modo τριδάμια, modo δυνάδες vocant, inflammationes sunt circum fauces, quæ glandulæ vulgo nominantur, vlceroso abscessu.

Tophus lapis est, qui græce dicitur πόρος à Vitruuio producta prima. vnde tophaceus.

Tormina intestinorum tormenta sunt, græce στροφοί dicta, quod intestina torqueantur.

Toros dicimus in animalibus carnes pulposas robustasque. vnde colla torosa.

Tortiuum vinum est torquendo expressum. sic tortiuum ius, prælo tortum.

Trulla & trua vas quo è culina in la trinam aquam fundant.

Trulleum vas, in quo manus perluuntur.

Turiones dicuntur teneritates summitatum arborum.

Turunda est linamentum, vulgo tenta dictū. alioquin turunda illud significat quod græce ψάμοσ appellant, quasi buccæ siue bolus dicatur quem nutrices ingerunt infantibus.

Tussis interdum fieri solet aut ex pulmone, aut ex pectore, aut ex latere, aut ex iecinore.

V

Valvuli, folliculi sunt leguminum.

Vari dicuntur obtortis cruribus introrsum, vt putamus. nam in exteriorē partem obtorta crura habentes, vacij dicuntur.

Veratrum, helleborus.

Ventris profluuiū dicitur quando & liquida aluus, & sæpius quàm ex consuetudine, fertur. interdum tolerabilis dolor est, interdum grauissimus.

Verminatio iumentorū à vermibus dicta est, cū quodā minuto motu quasi à vermibus scindatur. hinc verminari pro vermibus torqueri vsurpatur.

Vernaculum, id est domesticum.

Termes

Julius pollux

τριάμια
δυνάδες
Tonillæ

στροφοί
Tormina

ψάμοσ
Turūda

Vari }
Vacij } D

Vescum, gracile, paruum, minutum.
 Veterinarij medici sunt veterinorum, hoc est animalium quæ aliquid vehunt.
 hos nunc vulgus marescalos appellat. hinc veterinaria medicina, & ars veterinaria dicitur ea qua vtitur veterinarius, id est medicus pecoris.
 Ulcera quæ græci ἀφθῆς appellant, in gingiuis incipiunt: inde palatum, totumque os occupant, tum ad vnam faucemque descendunt.
 Vlpicum, genus allij quod alio nomine allium libycum græci appellauere, ἀρροσινρόδιον.
 Veternus, morbus ignauia, qui ex nimio otio contrahitur. inde veternosus.
 Vnguen ab vngendo dictum est.
 Vnguis oculorum, ὄνη græce dicitur, quoties pars eorum cornea fugillato similis efficitur, & figura vnguis.
 Vomica, a vomendo, quod pus inde manet, vel quod qui habent id, sanie reijciant. Nonius inquit caua & vetustate obesa vomicas appellari.
 Vulsa proprie dicuntur quæ vocant καύματα, quoties videlicet non ruptum modo aliquid, sed nerui quoque ij quos ἵνες, hoc est fibras dicunt, lacessiti sunt atque vulsi.

De asse, & partibus eius.

AS, pondo, libra, assipondium, pro eodem vsurpantur. Veteres Quintilia, no authore dixere duapondo pro duabus libris: quod & dupondium vocant: trepondo pro tribus libris: quod tripondium nominant: & tressem a tribus assibus, hoc est tribus libris: & sic per proportionem octussis, & nonussis. In denario numero hoc mutat, quod primum est a decem assibus decussis: secundum a duobus decussibus, vigessis. Reliqua conueniunt vsque ad centussis.

Sextans, sexta pars assis	vnciæ
Quadrans, tertia pars assis	2
Triens, quarta pars assis	3
Quincunx, a quinque vncijs, id est partes quinque assis	4
Semis, dimidium est assis	5
Septunx, a septem & vncia conclusum	6
Bes bessis, olim des, dempto triente	7
Dodrans, dempto quadrante	8
Dextans, dempto sextante	9
Deunx, dempta vncia.	10
	11

F I N I S.

VETERINARIAE
 MEDICINAE LIBER PRIMVS, IOHANNE
 RVELLIO SVSSIONENSI INTERPRETE.

Apstyrri de febre equi, Cap. I.

VM militans in ijs esset legionibus, quæ ad Istrum amnem collocatæ sunt, incõmoda didici quæ equis euenire solent, quibus in ipsis exanimantur. Hæc itaque, simul & remedia quæ aduersus ea representantur, hoc in volumen contuli: quod, charissime Asclepiades, tibi nuncupo, qui & ciuis habearis optimus, & cum primis arte medica polleas. In quo non eloquentiam inuestigabis, sed cum peritia ratione nitens experimētum deprehendes. Primum de febricitante equo differam: qui his cognoscitur notis. Caput in terram degrauatum labat, quod rursum erigere non potest. Oculi tumentes prominēt, ac difficulter aperiuntur, interdumque lachrymis manant. Labia cum corpore toto similiter in mollitiem fatiscunt. Testes laxantur. Vndique calor erumpit: & halitus ore feruens & grauis efflatur. Cæterum crura protendit: nec ab equifone vel tractus vel extimulatus agi potest: sed pedetētim progressus, sua mole nutās vacillat. Quin & in latum decumbit, nec se volutare valet. Hæc comites notæ ita se habent. Febrim autem concipit equus cum nimio labore vexatus elassescit, vel cum vehementi compulso, vel cursu citiore ducitur, aut cum frigoris aut æstus iniurijs patuit, nonnunquam vbi cruditas eum male habuit, quod vsu venit maxime cum equi primitiuis frugibus & pascuis illecti auide vescuntur. siquidem difficile membratim ea digeruntur, ægreque concoctionē capeffunt. Curandi ratio talis est. Sanguis e temporibus aut facie demittitur: primoque die cibo omni abstinetur, ac sola paulatim bibendi potestas facienda est. progressionibus exiguis & lenibus credatur. cum hyems incessit, operiatur vestimentis, calidumque sit equile in quo cubat. dum autem habere videbitur meliuscule, in pascuum, si temporis occasio sinat, emittendus. sin denegat, foenum siccum aqua mulla cõspersum sensim plusculum ministratur. Hordeaceus cremor, hordeum item, modo deglubatur, sed non sapius inter initia, præbeatur. Nec id est perpetuum, vt equus febrim tum conflictetur, cum obstipum caput in terram summittit, aut extēdit crura, concidensque pandiculatur. Quod si certior fieri voles, hordeum, cæterosque id genus cibos obijcies. si enim id esitarit quod præbetur, febre vacabit, solaque lassitudine tentabitur. Qui vero febre laborat equus, hæc auersatur omnia,

Ister. fl.

Asclepiades

Equifone

febris causa

Cremor

Deglubatur

& ciborum vrgetur fastidio. item mœrorem quendam præ se fert, solum requirens potum. Quinetiam sese iactitat, nec erigere potest. In quo nunquã est committendum, vt ex venis quæ proxime neruos sitæ sunt, sanguis exhauriatur. Siquidem hac sanguinis missione neruorum distentio cõcitur.

Cum is proserpit morbus, vitio tãdem gliscente, vitã inedia finit. Impetũ à primo febris rudimento ad triduum vsq; perfert equus: post quod illico tempus hæc animãtem tollit. Non audiendi sunt qui solo auriũ tractatu notari posse febrim asseuerant, aut si manũ lateri circa humeri flexũ admo- liantur. Ab hoc enim tactu nullum febris indicium peruestigabitur. Neq; san- guinẽ equo detrahre licet, qui lassitudinis notas gestu præmonstret. Siqui- dem facta virium iactura, solum pecudi negotium exhibebitur. Febricitãti pecori supradictis locis sanguinem emittere necessarium est, quod & caput imbecillitate prematur, & huic morbo maxime fuerit opportunum.

HIEROCLIS PRAEFATIO.

TSI nunc alijs efflagitnãtib; in foro nostrum exhibere officium oporteat, & in huiuscemodi studia diligentiam omnem impendere, nõ tamen frustrari debet honore tua dignitas, optime Basse. Nanq; suaui nimirum prouincia, iucundum onus, quod ab amico demandatur: et, vt verbis vtar Euripidis, *καματῶν ἰνὸν καματῶν*. id est, Iniunctus labor, laboris sensum non habet. Quippe cuius gratia libens facerem (audebo enim tecũ ioculari verbũ vsurpare) vt desertor aciei iudicialis aliquãtis per essem. Tãmeti id maius est, quã vt ab homine nõ feriato præstari possit. quod quodam in loco cecinit Pindarus, *ἀσχολίας ὑπερτερῶν*. At postquã cẽses aggrediendum, iubenti morem gerẽs, artem veterinariã a vitijs auspicabor quæ equis agnasci solent: simul & remedia prosequar quæ singulis horũ adhibentur. Porro nobis Neptunus equestris, & Aesculapius, quò cœptis aspirent, inuocentur. Ille, quod ei prorsus equorum cura credita sit. Is, quod humani generis saluti præsit. vt si quid etiam Chirone Centauro vel Peliẽ- sibus literarum ludis dignũ proderet memoriã fuerit opus, votis implorati subscribant. Tibi igitur placet equum, vt aiunt, in campũ excire: si licet adagium à foco ductum, ab operis vestibulo detorquere. Ego si alterius au- spicijs ad hæc scribenda promouerer, multa forsã volumina coactus essem edere, equorum ingenia narrans, tempus admissurẽ cõgruum, quandiu ma- trices ventrẽ perferũt, quibus locis pascui lætitia, vbertas soli, quod optimũ & saluberrimum ministrat pabulum, victũmq; suppeditet: insuper quibus signis quis optimam equi noscet indolem: quonã pacto mores cõponet, quo minus efferatus profiliat, aut ducenti magistro calcitrosus renitatur, ne vel effrenus sæuiat, ne ve titillatu paulo magis lasciuat, sed prompte frenũ

Bassus.
Euripid.
ἰσχυρὰς ὕπερτερῶν
Pindar.
ἀσχολίας ὑπερ-
τερῶν
Neptunus eque-
stris cur dictus
Chiro
Equi in campũ
excire. paroemia
Matrices

admittat, conscendentẽmq; calcibus nõ proturbet, nec grauate ferat, stimu- lisq; pareat vectorum, omnia præstans quæ velint obsequia. Hæc omnia li- terarum monumẽtis tradidisse, si cuius alteri dicaretur opus. Verũ quo- niam hæc ad amissim omnia percalles, necnon equini cibus exacte placita à natu maioribus accepisti, audis etiam illius antiqui Simonis equitandi ra- tionem quam in Atheniensi Eleusinio scalpsit, imaginibusque designauit: quinetiam commentarium mente tenes quem de re equestri conscriptum natus Grillo patre Xenophon posteritati reliquit: eapropter quæ ad equo- rum curationem opportunissime pertinẽt, nobis sat erit explicasse. Quin- imo professores qui diligentius præsidem salutis humanæ medicinam ex- coluerunt, singulorum quibus medentur, obseruare non colorem modo, sed & qualitatem, opus esse tradunt: quasi nõ idem omnes auxilium expo- stulent. Verum multi candoris homines, quos ita pallor decolorat, vt quan- dam imaginẽ corij vultu referre videantur, & sanẽ adipibus obesos, summo etiam nigrore Aethiopum modo relucentes, vtpote graciles, pro humorũ vi vel inopia variam curandi rationem desiderare contendunt. Qui vero sa- nandis equorum valetudinibus dederunt operam, non tam moroso sensu cuncta nunc explorãt, vt nigrum à puniceo putent distinguendum, nec an- xie disquirẽdum, promisso latere prælongus sit, an quadratus. Proinde nec nationem magnopere existimant curã habendam, si quis sit Arcas aut Cy- renæus genere, vel oriũdus ab Hyberia, aut natalibus Cappadox, aut alu- mnus Thessaliã, vel Mauritaniã, vel Persidẽ. Nec utiq; mihi à supradicto curãdi genere videtur alienum edocere, in quot annos atate equi prorogari tradant. Bizantinus igitur Aristophanes, ex Aristotelis philosophi senten- tia, quæ ad naturã animalium pertinent, mira breuitate perstrinxit: equum annos quinquaginta vitam agere prodens. Ad hæc in libro qui Georgica Quintiliorũ inscriptus est, eundem equũ inuenimus cuidam equiti toto sti- pendiorũ faciendorũ curriculo quinq; & viginti annos cõtinẽtes suffecisse. Tarantinus author est, cum ædem Iouis Atheniẽses in arce proxime Enea- crunum fontẽ conderent, decreto quodam edixisse vt omnia iugalia Attici agri iumenta in opidum agerentur: at quendam villicum, plebisciti metu, veteranum iam octoginta annos agentem mulum adduxisse: populum ob emeriti senis honorem, fabricæ tẽpli iumentorũ ducem præfecisse, qui nullo coërcitus iugo, ceteris anteiret, nec vllis verberibus aut flagris cederetur: de- cretumq; fecerũt quo caueretur, ne quis institor triticũ aut hordeũ vendens, aut frumẽtarius negotiator eum à tabernis abigeret, neue cõditiuus pabulis arceret. Concipere, & gestare vterũ equã ad triginta vsq; annos Aristote- les asserit. Sed iam nobis talia proponẽtib; oratio cohibeatur, ne fortassis imprudentes iam procul ab instituto deerremus. Videntes igitur illustrissi- mos & probatissimos quosq; medicos signa quædam prædicere, quibus as-

Simo
Eleusini-
um. ath.
Xenopho
Byzantinus,
aristophanis.
Aristote.
Quintiliorum
georgica
Tarantinus
Eneacrum
fons. athe.
Aristot
Equorũ in-
ta
a. ij.

fectus singuli cognoscatur, sic in veterinaria quoque medicina hanc praefagiendi rationem adsciscere necessarium ducimus. Etenim si hominibus in quibus innata est quaedam sermonis facultas, quo possunt exprimere id quod eis negotium facessit, nihilominus tamen artis medicae prudentibus signorum observatione fuit opus: quanto magis in animantibus quae muta vitae conditione praeditae sunt, indices morborum notas arte tradita colligere necessum erit. Vt igitur a maximis rem inchoantes exordiamur, de febre prius mentionem faciamus.

De febre.

Cap. II.

SI FEBRE corripitur equus, vitium ijs notis fatebitur. Vehementer in solum nutat, corporis mole degrauatus, ut ne rursus quidem erigi possit. Oculos promit tumetes, lachrymososque: quorum egrae genas extollit. Labia cernuntur flaccida: penduli testes. Quin & corpus totum calore digeritur, & fatiscit. Huic anima grauiter olet, & spiritus ex naribus cum feruore prorumpit. Porro crura iacit: & si quisquam ipsum agere conetur, pedibus insistere non valet, ne si calcaribus quidem quilibet urgeat: verum paulatim transuersus ingreditur, non aliter titubans, quam qui nimio potu temulenti vacillat. Hanc noxam contrahit equus cum vehementi cursu vel impulsu fuerit lassatus, aut cum frigus aut labor excesserit. Nonnunquam cruditate vitium exoritur, praesertim cum recenti demessoque nuper hordeo victitarit, quod detritum cotumax est, ac aegrae membrum distribuitur.

Hac ratione curandi vteris: Sanguinem e temporibus aut facie demittes, primoque die cibi abstinentiam purgabis sola potione paulatim data contentus. Exiguo progressu, lenique, cotectus exerceatur. Sit locus in quo stabulatur, calidus, & a perfrictionibus tutus. Cum vero melius habere videbitur, in pascua producat, si tempus herba suppeditet. Sin minus, foenum paulatim liberalius obijciatur. Hordeum bene glumis explicatum, comoderate, non profusius inter principia detur. Interim autem non febricitat equus, cum & proijcit crura, & se protedens humi decumbit. Hoc, si haereas, te faciet certiore hordeum, vel aliud cibi genus obtuleris, hoc si prompte vescatur, febris caret. Sin occupetur, cibos omnes respuet: tristitia vultu fatebitur: solumque potum efflagitabit. Procumbens humi, nec exurgere, nec somnum inire poterit. Febre vexatum tradunt a principio ad tres usque dies noxam tolerare, ulterius vero parem esse morbo non posse, nisi nactus auxiliium fuerit quo celeriter subueniatur. Addidit Stratonicus quod si post triduum ea febre fuerit explicita, tandem tamen eadem ipsa interiturum. His vero qui lassitudinis signa praeserunt, neque sanguinis missionem, ne corpus & vires carpat, & robur eneruet, tentari placet. Febricitanti sanguinem dimittere necessarium est, ex ijs quas modo dixi partibus, praesertim a capite, quae pars sit aggrauata, & huic

Calumis

Stratonicus

Aggrauata

// pugnatibus. ejs emendationibus in calce

morbo facile pateat. Qui ab auris tactu laterisque ad summum armum, posse notari febrim arbitratur, ij a veritate prorsus desciscunt, nec rectam mihi notitiam assequi videntur. Poteris autem equo febrienti infulis medicaminibus opitulari. Conuenit ergo baccas lauri diligenter cotritas in mellis acetabulum vini cyathum demittere, adiecto pari aquae modo: dein cum ijs subacta faucibus ingerere, aut apij semen tritum duobus vini cyathis conspergere, rursusque detritum additis aquae tribus cyathis in os infundere. Si quodam veterano pressus somnos sub tecto captet, ad iter faciendum exigatur, sed non ultra decem stadia permeet. Cum autem stabulo se receperit, pabuli varietate sollicitetur, offeranturque cremor hordei, brassicarum cyma, & lauri turiones, si queant inueniri.

Febris praesagium, & curatio.

Cap. III.

LACHRYMAE oculis profluunt, caligoque eisdem offunditur: vndique calor erumpit: & cum tangitur, totus ardore flagrat. deorsum quoque caput proclinat. frigus corpus percurrit, & horrore cotuitur. Caeterum dentibus crepitat, testes protuberant, os vlcibus scatet, quas aphthas vocat. Striges palati liratum digesta sublimes propedent, molles, calidae. Tumescunt etiam oculi, & labia in mollitie languent. Cum horam praesenseris qua frigus inuadit, & febris exoritur, conuenit ipsum foueri, & vestimentis muniri: farinam hordei calidam praebere potadam: abstinere, quo vacuus digeratur, cibo. Si veteris compressus est, mora recetia: sin profluit, radicem tritam incoqui, & mista mellis hemina tres aquae coctae infundi: postea saliuati more per nares demitti: actum ad balnea proliui: inspiratis oleo vinoque defricari: postea stragulis obducere. cum ad somnum vetum erit, cibis paulatim destinari, temporibus sanguinem emitti, qui tres heminas impleat. Postero die e cruribus supra genu feriat vena, nec prius cruoris profusio sistatur, quam sex heminae profluxerint: dein aegro quam optime prospiciatur.

ANATOLIVS.

FEBRICITANTEM equum eo cognosces, quod alius excrementa reddit densa, figurataque. cui mederi oportet aestate calidis balneis, hyeme fotibus, quo minus inhorrescat, calidis. Cibo exiguo ex erui tritici ve farina alendus. Gelida aqua praebenda. Caeterum alui deiectionem medicamento conuenit moliri. Sanguis e ceruice demittendus, aut venis quae ad fauces pectusve pertinent. Genua calido aceto collinenda. Cum ex morbo sese recollectisse videbitur, tum calida perlui placet. Si vero lassitudo febrim crearit, strigosumque praeseferat habitum, ac macie confici videatur: capilli lactis hemina, creti amyli quod satis erit, & oua quatuor cruda cum succo contusae portulacae, vna subiguntur: faucibus suffunduntur triduo, vel tantisper dum pristinae sanitati restituatur equus. Quod si

a. iij.

Aggelida. ex cal.

Turiones

Protuberant

Aphthae

Striges

Saliuati

Sistatur profusio cruoris

Amyli

Creti

Epiphoris

Solano manico

tonfillarum epiphoris, aut cæteris à capite destillationibus febris excitetur, calidis ipse fouendus erit: palatū sale, cunila, pice & oleo cōmistis illinendum, calida pedes & genua calfacienda, os manico solano intritisq; vini floccibus defricandū: ex hordeo, alga, vel virēti gramine, cū suppetit, oblectādus. Si ex naribus sanguis feratur, succū coriani colatum conuenit eisdem infundere.

EVMELVS.

Tendone

VM febrim experitur equus, à tendone sanguinē detrahes, deinde casia, myrrha, thuris, singulorū sescunciam, adiecto marinae testudinis sanguine, & vino vetere, triduo naribus inferes, aut sumens abrotoni fasciculum qui manu prehenderetur, & ficorum apherarum quod esset satis. Item rutam, apium, mētā, pastinacāq; simul incoques, decoctūmq; frigidum triduo dabis potandum.

Ficus apheræ

AGATHOTYCHVS.

QVO quem febris male habet, oua terna, sextantēq; rosacei cum libra vini cādidi tenuis odorati cōuenit infundere. sed loco contineatur, in quo facile respiret: hordeoq; prohibeatur, solo fœno cōtentus. Frigidam aquā frequentius ebibat. Si potū respuat, os aperiundum, oricularioq; clystere liquor inditur hianti. Cum ita triduo confiterit, hordeo recreabitur, in dies liberalius obiecto.

Oricularius clyster

PELAGONIVS.

Intestinalis dolor

Rhous syriacus

VM intestino dolore cōcepta febris inuasit, hæc delibuto corpore discutitur hoc vngue, quod recipit tragachantē pondo vnciā, seminis hormini, rhous syriaci singulos sextātes, piperis cādidi pōdo vnciam, sapæ dupondiū, succi panacis pondo quadrātem, seminis apij pōdo sextantē semunciam, myrrhæ troglodytidis pondo trientē, trislaginis pondo dodrantē, chamæmeli pōdo quadrantē, thuris masculi pondo trientē, piperis nigri pondo sextantē, gentianæ pondo semunciam. ijs omnibus vnā cōtusis totum animal oblinitur. Equi febrim abigit, & intestinum dolorē leuat, atq; strigosi maciē reficit potio quæ habet mēā sextantē, thuris selibrā cum semuncia, iris illyricæ, quæ nonnullis syluestre liliū dicitur, selibrā, piperis, baccarū lauri, seminis apij, singulorum vnciā. hæc cōtusa, & cum defruto subacta propinantur. Non desunt qui hanc potionē indant ori, quæ cōtinet lactis asinini libram, olei cyathos duos, croci scrupulum, myrrhæ scrupulos duos, seminis apij quantum cocleariū capit. omnia teruntur, & lacti permiscuntur, oleoq; perfunduntur. Triticeo farre cum aquæ ligula hyeme pascūt, æstate hordeaceum far ex aqua frigida faucibus infundunt. Si vero distenta sint ilia, nec ijs febris finiatur, necessum erit vrēs medicamentū, quod causti-

Myrrha troglodytis

Piper candidū

Piper nigrū

Intestinalis dolore

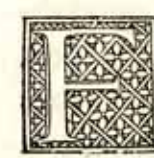
*Iris illyrica
Syluestre liliū*

Ligula aquæ

Caustico

cum vocant, adhibere, & ita curationem prosequi. Febris summoetur alia potione, quæ capit lactis caprini selibrā, amyli quod satis fuerit, quatuor ouorum liquorē, olei cyathum. Ea succo perdicij herbæ, quam Latini nomināt vrceolarē, excipiuntur, cōmistaq; præstatur deuoranda. Febrim illitu discutit medicamentum quod continet rosarū, veteris olei, singulorū pondo, aceti, cyprini olei, singulorum sesculibrā: portulacæ & iuglandium veterū semissem: mētæ & rutæ quod satis esse videbitur. ea simul detrita sic vt in vnguentū coalescant, perliniuntur. Alia potio quæ post dimissum sanguinem præbetur hauriēda, recipit selibrā gentianæ, trientē aristolochiæ, hyssopi, ficorum, absinthij, singulorum sextantē, seminis apij semissem, rutę manipulum. in fictili cum aqua coquuntur ad tertias omnia: & cum enigrescere videbuntur, cocturæ decentis argumentum est. huius mina corniculo faucibus inseritur. Sunt qui fœnogræci succum mundo linteo colatum, apij, rutæ, sertulæ campanæ, hyssopiq; singulorum manualem fasciculum commisceant, iusq; decocti in cornu præbeant faucibus rapiendum. Febrim leuat, ac lassitudinē reficit medicamentum quod habet succi panacis pondo vnciā, laurini olei iriniq; castorij & hyssopi singulorū pōdo trientē, gleucini pondo trientē semunciam, absinthij pontici pōdo selibrā. hæc simul misceantur, vt in acopū coeant. Est & aliud quod cōstat abrotoni, spumę nitri, adarcæ, baccarū lauri recentium singulis sextātibus, quæ cōmista liniuntur.

Didymus reliquo generi veterino febre laboranti.

EBRICITANTIVM signa sunt fastidium cibi, grauatū caput, manantes lachrymæ, oculi cōpressi, & glutinosi sordibus obfiti, fluidum saliuus os, longior & cum quodam impedimento tractus spiritus, interdum & cū gemitu. Nonnulla cum paululum procurrerunt, consistunt, & velut vertigine correpta concidunt. Febricitanti conuenit abstineri cibo die vno, postero deinde sanguinem ieiuno sub cauda emitti, atq; interposita hora, modicæ magnitudinis brassicę coliculos triginta ex oleo & garo saluati more demitti, eamq; escam per quinque dies ieiuno dari. Præterea gramen elotū, cacumina lētisci aut oleæ, vel tenerimā quancq; frōdem, aut pāpinos vitis obijci: tū etiā spongia aqua imbuta aures labra narēq; detergeri, & aquam frigidissimam ter die præberi potandam. Quæ medicina sub tecto fieri debet, nec ante sanitatē veterinū pecus emitti. Sunt qui faciē sub oculis candentibus ferri laminis exulcerēt, deinde bis die penicillo vrina vetere calda perfuso tantisper foueāt, dum puluinos & oras emarginent, crustæq; tandem caducę labantur, & vlcera cicatricem ducant. Quin & auriculæ, quò sanguis profluat, scarificātur. Aliqui polentam vino subactā præbēt edendā. Alij muria diluūt, & calfacientibus cingūt stragulis. Alij cytisum ex vino ministrant. Febrienti mulę cruda brassica datur.

a. iij.

*Perdicij
vrceolaris*

Cyprini olei

Enigrescere

Manualis fasciculus

Gleucini

Saluati

Puluini

Oras

Emarginati

CM de ijs me cōsuleris, domine Sabine, quę frequenter equis obuenire solent, & quibus causis afficiatur, maximū tibi quod equinum pecus infirmet vitium proponam, ex quo nō sine magna difficultate sese recipit. is autē morbus est quem pleriq; malidem, nonnulli destillationē, Romani suspirium appellēt. Sed si verum velim fateri, articularijs cruciatibus annumeratur. Cuius tales sunt notę. sanies naribus destillat, crassa, virus olens, colore pallescens luteo. capite degrauiatur, stertensq; sibilum elidit, & ad maciem perducitur, quod cibos omneis fastidiat. Quin & ob id quod equus alternis insitēs, in illos subinde atq; illos artus statum cōmutat, claudicatus excitatur: & quacunq; corporis parte procubuit, illic sentit exulcerationem, quod vitiosum quid suffundatur, humorq; quā acerrimus articulos impleat, id autem contingit, quod nullum huius animalis iocineri cōceptaculum infidet quod biliosam illuuiem excipiat, sed quidam solutior inhæret neruulus, in quem se genus hoc humoris insinuet, qui excrementosam labem hinc emolitur, sanguiniq; per arterias commiscet quę ad dorsum protensę feruntur: dein ad medullam spinę se conferens humoris virus, cerebrū labe vitiat, vtpote quod ab hac dorsū medulla capessat alimentum. quare caput & linguam corripit, quę inter artus adnumeratur.

Malidi sanguinis missione succurritur, præsertim si quis faciei pectorisq; venas soluat, insuper suffragines sauciet, pecus autem vario genere pabuli recreetur. Hoc quoq; medicamentum per nares infundatur, quod absinthio peucedano & centauro decoctis in vino constat: quandoquidem amaror amaritudinem depellitur. Verum hæc infusionum genera maioribus nostris accepta feruntur: sequentia hæc ex nostrarum inuentionum penu deprompta sunt. colocyntidis ægyptiæ semen instar acetabuli tunditur, & torrefactum in duabus heminis vini albi odorati perteritur. vbi totum lineteolo colatum fuerit, per dextram narem ingeritur. Vtimur quoq; detosta colocyntidis medulla. Optimum etiam fuerit syluestris cucumeris radicē tenuiter contundere selibræ pondo, duas aquę heminas adijcere, vbi nocte vna maduerit, detritam, colis excernere: ijs tunsi nitri drachmas treis immiscere: mox prehensa lingua dimidiam medicamenti portionem per os septem diebus inferre, reliquāq; misturam ex aqua præbere potandam. Inter initia sanguinem detrahere cōuenit. sed cum iam diutius sese vitium prorogauerit, nullus sanguinis missione locus. Hac enim tētata sæpius euenit, vt viribus exhaustis animal in perniciem agatur. Eodem quoq; modo dum morbi principia sentiuntur, prius quā caput occupet, medicamentū inspirare quod naribus rapitur: quod vbi concepta malis peruasit, nulla salutis spes subest, valetudoq; iam deplorata relinquitur. Nec te fugiat velim,

Malis
Destillatio
Suspiriū

Claudicatus

Quid habeat equi
loco conceptaculi
fellis

Amor amaritudi
ne depellitur.

Colocyntidis ægy
ptiæ

quod equus hoc morbo sese facilius expedit, ociusq; liberatur: mulus vero non sic huiuscemodi vitijs explicatur. nāq; cum ex animante alterius generis infitium habeat cōcrementum, magis cruciatibus articularijs patet, & inde contracta labes pertinacius inhæret. Remedio est pectoris cutem mēbranaq; ferro rescindere, vtriq; vulneris orę canabinas lineasve fibulas infigere, tum candidi veratri staterem ægyptium, id est semunciam inserere, mox oras plagę fibulis obstringere, atq; ita, dum sua sponte decidāt, sinere. Manus loco non est admouenda, neq; tum pecus ad aquā adpellatur. Porro nitri crudi detriti sextans in hemina vini naribus indatur, sed vinum sit egelidum. Hordeum fœnumq; nitro conspergantur, & ita præbeantur. nistrum potionibus infrietur. Cæterum canterios non facile morbus is tentat. Equarum pulli quum armentis exciti in equilia se contulerint, articulariā hanc proluuiem experiri solent: & ita vexati hyeme commoriuntur. Sed id antē deprendi potest, quā per nares aliquid feratur, cū pullus ita tussi premmatur, vt ossicula quædam deuorasse suspicio sit. Sed cognitu perquam facile, quoniam articulari morbo iam occupetur. cui quā celerrime opus est vt supra præcepimus, auxiliū adferre. Sequens potio præsentis remedio cum autumnus appetit, obijcitur. ab vua candida musteum exprimitur vinum, quod duas impleat heminas. huic tunsa aristolochiæ & incerniculo crete colearia duo non adeo plena commiscetur: quę quotidie septē dierum spatio per nares infunduntur.

Apfyrus de malide sicca, humida, articulari, & intercute.

MALIDIS genera quatuor habentur, humida, sicca, articularis, & subtercus. quarū aliqua curatu facile summouentur, alię difficile medicamētis cedūt. Non desunt quę omnē curationis modum respuant. Humida quidē remedijs non ægre discutitur: cuius indicia sunt: Tenuis humor aquę non dissimilis per nares egeritur. Subtercus etiā malis, quę scabię creat, medendi rationē nō aspernatur. Sicca, quę nihil per nares emolitur, ab omni abhorret medicamēto. Cibū autē & potum capit animal, nihilominus tamē emacescit, & lāguore cōficitur, mūnus cōcoctionis non obit, nares distentę patent, grauis spiritus efflatur, tractū difficulter non nisi totū conuertitur, ilia in tympani modum intenta sublataq; propendent, tergus occalescit. In hoc nullum curationis genus tentandum, cum pecudem breui mors rapiat: quemadmodum recte Thebanus Eumelus dicere solebat: Non ego sum, inquit, nec alius quisquā malidis sicca medicus. Causam vero nunc explicabo. pulmo per dextrū latus rumpitur: inde morbum contrahit, quem pleuritidem vocant. Remedio erit, cum quis equum malide correptum tussientēq; senserit, thuris & manna singulorum obolos ternos in vini hemina tritos per sinistram narem infundere. Prodest

Stater ægypti

Thebanus Eumelus

Pleuritis

ilia in tympani modū

Suffumigare

quoque brassicam particulatim caesam hordeoque comistam obijcere. Quinetiam ratio suffumigandae malidis maioribus nostris inuenta est, qua non equos modo, sed alia quoque veterina quae solidis constant vngulis, hausto origani vapore suffiunt, subiecto fictili nouo candentem prunam continente, sic caput obuelantes, vt nidore naribus ad triduum vsque rapiant: quod deinceps alternis diebus ad tempus longiusculum faciendum praecipiunt. Origanum montibus eruatur. Si pullus nuper in lucem editus, vel adhuc subrumus malide concepit, lactariae matri hoc pacto consulendum. Feno, & vario pabuli genere recreanda. Potioni nitrum adijciendum. Sitis inuitanda. Obijciendi brassicae coliculi. Segregandi ab armentis, & alio demadandi qui hac malidis lue corripuntur, siquidem vitium in alios grassatur, facileque gregem simili contagione prosternit.

Hierocles de malide sicca, humente, articulari, & intercute.

MALIDIS a graecis appellatae, quae maxima periculosissimaque valetudo censetur, quatuor sunt genera. nam vel est humida, vel intercus, articularis, vel sicca. Harum quaedam facile curatione admittunt, nonnulla vix ullis remedijs abigi potest, alia nulli profusus medicinae paret. Facilis humidae curatio, in qua tenuis aquosaque sanies naribus fertur: nec secus ea quae subter cutem funditur, quae scabie corpus obsidet. Articulariae mederi difficile est. Sicca, vt aiunt, nullis paret medicamentis. Igitur si qua pecus humida malide sit occupata, tussi vexatur, atque per nares humidam sanie effundit, fastidit cibum, imbecillitas robur infirmitat, corpus concidit, caput non attollitur, flaccescunt aures, nec demissae subriguntur. Curandi ratio talis est: croci, casiae, myrrhae, cinamomi, singulorum drachma teritur, simul baccae lauri & apij semen in pilam dimittuntur. vna vini odorati hemina cum dimidia portione mellis adijcitur. haec potio laeua nare suffunditur, succusque pernae suillae cum petiolis incoctae instar sextarij percolatus, adiecto melle, permistisque subactorum ouorum liquoribus inferitur ori. Eundem per sinistram infundere proderit. Quinetiam vt arteria leniatur sanguinaria, quam polyspermon veterinarum nominant: in pilam coniecta minutissime teritur: & adiectis vini acetabulis duobus, per nares infunditur. Si aliud experiri tibi sit in animo, tritam aristolochiae radicem cum vini odorati cyathis tribus per narem ingerito: vel ciclamini radicem pondo ternum denariorum in tribus vini cyathis itidem infundito, deinde pecus ad pascua promito. Si vero labes haec subter cutem fusa tergus impleuit: vt Hieronymus Libycus auctor est, purulentum quid & virus olens naribus eructat, tulli premitur, & macie pecus elanguescit. cuiusque partem vitium incubuit, haec ita rupitur, vt e vomica pus exeat. His itaque cibos omne genus ad satietatem conuenit obijcere. cremorem quoque colatae ptisanam in

Hieronymus
Libycus

Vomica

quo decocta sit auena, vel in eo maxime posteri canis artus incoquantur, qui pilis bene repurgatus sit, & glaber vndique reddatur. quae si non adsint, in vicem substituatur gallina, dein aqua calida proluatur. Si articularis infestet, subruffa sanies crassaque naribus emanat. caput torpore grauatur. corpus emacescit, quod cibi fastidium urgeat: alternoque vicissim artuum explicatu claudicationes ciuntur. Sicubi procumbat, subiecta pars experitur vlcus, quod sub tergus profusio serpat, & quam acerrimus humor articulos omnes obsideat. Siquidem animans haec iuxta iecur vasculo caret in quo fellea colluies residet: verum laxus quidam locus huius retrimenti capax, id indigesta quadam excretionem sanguini commiscet. Quapropter per arterias quae ad dorsum tendunt, delatus ad spinam medullam humor, fracescenti labe, tam hanc, quam cerebrum imbuit, quod hac dorso medulla velut adminiculo fultum, hinc ad sese victum allicit. Inde caput maxima premitur grauitate, patitur lingua. Succurrendum ergo sanguine a venis demisso quae in facie subdita sunt. Porro a pectoris venis, atque etiam suffraginibus sanguis est detrahendus: vario pabuli genere pecus sollicitandum: vinum in quo centaorium, absinthium & peucedanum incocta sint, infundendum. Si parum id proficit, aliae saluandi rationes tetandae. Colocynthidis aegyptiae torrefactum semet acetabuli mensura funditur, adiectoque vini odoratoris candidi sextario, lineteolo colatum, per dextram narem immittitur. Potes quoque mica colocynthidis, feruorem ignis non expertae, vice seminis vti: vel radicem syluestris cucumis instar selibrae tenuiter contusam, inditis aquae duabus heminis, vna nocte maceratam terere, mistisque duabus drachmis tunsi nitri, colis transfundere, exertaque lingua dimidiatam medicamenti portionem septem diebus in os dare, reliquam aquae quam obtuleris potandam admiscere. Sanguis tamen inter initia mittendus. Nanque cum vitium in vetustatem incidit, exhaustis iam viribus, detractio sanguinis superuacuae tentabitur, cum animal id genus imbecillitate conficiat. Quinimo statim inter initia prius quam vehementer caput fuerit obsessum, medicamenta per nares conuenient inspirare. Equus quidem aegre minus explicitus hoc vitio, pristinae saluti restituitur. Verum mulus ex hoc non facile se recipit, quod a parente generis alterius, adscita stirpe procreatus sit. Hanc itaque medendi rationem Aplyrtus primus edidit. pectoris corium tunicaeque refecari iubet, oras hiantis plagae lineis vel canabinis vtrinque transfigi fibulis: veratrique candidi staterem aegyptium qui femunciam pendit, inferi: postremo fibulas distringi, & ita donec sponte sua decidant, reliqui: manum non adhiberi loco, nec equum in aquam descendere. Praeterea nitri crudi tunsi sesquidrachmam in vini tepofacti hemina per nares dari, hordeum foenumque nitro conspergi. Aplyrto quoque nitrum potioni placet adijci. Maxime periculis opportuna malis arida est, & fere remedijs inuicta. Naribus enim nihil erumpit. Caput viribus deficitur: & si

Aplyrtus

Cumela
 cibum capiat equus, ob cruditatem tamen emaciatur. Illa tympani modo distēta prominent. vndiq; cutis obdurescit, ac totus fēme conuellitur. Thebanus Eumelus vtiq; curari posse talē inficiatur, q̄ ruptū quid aut collisum in pulmonibus gnorit. Auxilium tamen hoc supradictis adscribatur. Cum quispiam inter initia malide corripit pecus, & iam tussicula premi senserit, mannae & thuris singulorum tres obolos in vini odorati hemina detritos, per narē insinuet. Dissecti minutatim brassicæ coliculi, hordeoq; quod offertur immisti, sunt auxilio. Nitri tunsī sesquidrachma in vini hemina per nares præstatur rapienda. sed vinum sit tepefactum. Nec te prætereat hordeum fœnumq; nitro prius esse perfundendū, quā obijcias. Non item ignorandum q̄ tam in humente quā arida malide infusæ potiones opitulantur. Nec desunt qui hoc remedij genus probent ijs qui malidē experiuntur. Albarum vuarum melliginem exprimunt, coactōq; vini sextario tusæ aristolochiæ, & incerniculo cretæ, ligulas duas adijciūt, septēmq; diebus per nares demittunt; dein postquam aluum deiectione sollicitarint, pecus exigunt in pascua. Si vuas tempus anni negauerit, remedij quæ supra proposuimus, erit vtendum. Sunt qui suffitus origani nidore, quam cunilam vocant, naribus hausto moliantur; & auxilium inde putent adferri. Caput fistili nouo fauillam ignis excipiente contegūt, tum cunilæ furculos suffiunt; idq; alternis diebus ad horas complureis factitant. Ceteros tradunt equos non facile hisce vitij implicari.

Theomnestus de malide.

Mellisigo
Origani
Cunila
MALIS, putrium humorum collecta subluuius: quæ ægre discutiti potest, ab ea parte quam infederit, speciale sibi cognomentum vendicans. Duæ morbi differentiæ. Nam earum altera arida est, altera humens. Arida cæco serpit habitu. Humida nimirum omnibus conspicuo patet. nanq; naribus pituitosa defertur sanies, in album versa colorem: vnde vitium hoc græci malidē appellarūt, à candore videlicet ouilli velleris, quod malū vocant, indito nomine. Si sanies naribus aut palato descendens odore vacet, facile vitium curanti cedit. Sin graue virus oleat, difficulter medicamentis expugnabitur, tali inita ratione. Nam quatenus odoris expers humor exit, vlcus nullum subesse fatetur, sed inibi sola coijisse recremēta docet: quorum deiectio medicamētis petenda est, facturaq; simul expedienda, modis deinceps subiiciendis. Medicamentum malidis humidæ, quo deiectionemalui molimur, ac infarctos explicamus meatus, quod per os narēve suffundendū est. trium ouorum liquorem internū expedit euacuare: rursus quæ restāt putamina, duo quidem melle, tertium garo complere: iterum eo transfundere quō profusus humor antea fuerat: demum quadrantem sextarij veteris olei, vel cyprini, vel irini tantundem

Malis unde dicta

admiscere, ad hæc farina piperis ligulas tres, radicis cocci, iris illyricæ singulorum pares modos adijcere, contusa omnia ori vel naribus inferere, semissem horæ caput in modicam altitudinem suspensum attollere: sic pecus in cursum promere. & vbi concitatus actum fuerit, capistris loro ita deligandum, vt caput deorsum spectet. A prioribus pedibus vinculum ad suffragines adducendum, quò demisso veterini capite, liquor humi profluat. Cum id factum triduo fuerit, nec amplius humor profertur, hanc curandi rationem sequi debes. Gentianæ tunsæ cribratæq; ligulam, aristolochiæ tantundem, admisto hydromelitis italico sextario, tantisper infundes, dum ad sanitatem perduxeris. Humidæ malidis, nec tetrum odorem expirantis, notitia ratioq; curandæ ita se habent. Nunc virus olentem prosequemur.

Idem de humida malicq; odoris malide.

VM humores maridi malidē humidam, sanguinē dico pituitamve crearint, cōkursuq; suo loca perusserint, in quæ eruperint, exiens humor virus subolet. quod vitium etsi ægrè curationi cedat, omnino tamen à medendi ratione non abhorrebit. Ideo tum quatuor hydromelitis sextarios, oleiq; acetabulo, misceto. hæc triduum suffūdito. Sed cū facile defertur humor, brassicæ cymas coliculosq; simul & maluas quæ prius coctæ sint, & expressæ in pilā, immittito: porros tres similiter indito: adiectaq; axungia suillæ veteris ossa librali, simul tundito. cūq; in collyria quinq; vel sex oblonga digesseris, deprehēsa lingua præstato deuoranda. postquam illapsa fuerint, conditum cum vinaria face fundito. hæc si triduo feceris, recte curationē poteris assequi. Quinetiam si cum veterino vino tetrapharmacum ingesseris, pristinae sanitati pecus reddes. Sin ijs exulceratio non cohibeatur, sed in nomam, quæ corpus exest voratq; degeneret, tetrapharmacum ex aqua mulsa solum vtitor. Iam de differentijs malidis, & odore vacantis, & graue virus redolētis, item de cognitione & remedij diximus. Nunc ad aridam transeamus.

Idem Theomnestus de sicca malide.

ARIDA malis humoribus putrefactis gignitur, qui ad pulmonis officinam vicinasq; cordis sedes incubuerunt. Non tamen à sanguine vel pituita, sed vtraq; bile contrahitur: ideoq; sicca iudicatur esse. Iis ea cognoscetur indicij. Affatim macie pecus elanguescit. Illa conuelluntur. Cutis tam vehemēter obtenditur, vt latera manu pressa crepitēt, tympaniq; modo sonitum edāt. Cibum aspernatur, ac tametsi tussire gliscat, frustra nititur, oreq; tantū identidē hianti ad extussindū proritur, sed irritato conatu. Quasi autē ossicula deuorant, sic intestinis pūctionibus lancinatur, & cruribus insistit. Proinde hæc omnia si repræsen-

Tetrapharmacum
cu

tetur, morbo cessisse pecus, ad vltimaq; ventum esse testantur. hinc medici-
nas adhibere superuacuum est. Sed si nodum morbo fuerit superatus, qua-
uis difficulter discuti possit, auxilia tamē adferemus. Dignum miratu me-
dicamentum memoriae prodemus, quo saepenumero vitium depulimus, &
animal pristinae reddidimus sanitati. Cuius componendi ratio haec est. vna
candida pressa, italicus musti sextarius eximitur: cui peucedani tenuissime
friati cretiq; coclearia duo, & par aristolochiae modus adijciuntur. leua nare
diebus septem ingeritur. Verum tenuem victus rationem sequi conuenit.
sic enim morbi siccitas abigetur.

Ex Nephonte malidis articulariae curatio.

S I EQVVS mulisve articulari morbo conflictetur, hunc ad-
hibeto curandi modū. sanguinem a suffraginibus mittito, can-
dentes ferri laminas in rectum articulis imprimito, vsque dum
aquosus liquor emanet. postea quod in lancibus salitus thynnus
remittit, instar librae fictili nouo conijcito, infusisq; vini veteris quatuor he-
minis, ad dimidias coquito, permiscens olei quod satis sit: opopanacis dra-
chmas treis, erucae pugillos qui manū quater impleant, diebus singulis ace-
tabula duo fundito: hyeme sub dio pecus contineto: aestate in piscinam, vt
natet, demittito. dein auulsis articularum crustis, vulnerario medicamine
vtitor tali. aruginis aris, mysios, chalcitidis pares modos simul coquito, &
in ceratum coactos oblinito.

AGATHOTYCHVS.

G ITH, quod in frumentario agro nascitur, instar vnciae conteri-
tur: cyathi tres vini & olei conijciuntur: immistoq; pari aquae mo-
do, per triduum in saluati morem immittitur. Sed si morbus ad
articulos irrepsit, candens ferramentum experiri sine mora pro-
derit. Porro omnium qui non nihil in lucem ediderunt, medicamenta exu-
rendi facultate donata (caustica vocant) literis mandare potuissim, nisi ve-
rerer ne plus aequo volumen nostrum succresceret: duo tamen aduersus hu-
midi siccisq; morbi differentias adinueni remedia, quibus, vt probis specta-
tisq; contentus eris. Medicamen insequens in omni humida malide suffu-
sum auxiliatur. Radicis cocci gnidij grani, costi, cyperi, opopanacis, zinzib-
beris, petroselini, hyssopi, abrotoni, tragacanthae, croci, myrrhae, aloës, floris
odorati iunci, sertulae campanae, meu, maceris, cardamomi, aristolochiae, cen-
taurij tenuis, pares singulorum portiones tunduntur, & incerniculo cretae,
attico melle excipiuntur: ac coacti in pastillos, quorum singuli denarios treis
pendeant, in vmbra reficcantur, per hyemem cum vino vetere vel condito,
per aestatem ex mero frigido, adiecta rosacei vncia infunditur. Si pecus sicca

Aerugo oecis
Myfi
Chalcitis

Cith quod in fru-
mentario agro
nascitur

Caustica

Gnidij grani

Macer

Centaurij
tenue

Condito vino

Reficcantur

malis occupet, secundum hoc medicamen iuuabit in fauces profudisse. Re-
cipit autem seminis lactucae, succi paeoniae, singulorum pondo bessem, rosa-
cei olei pondo libram, croci pondo quadrantem, succi papaueris pondo vnciam,
seminis fatiui cucumis pondo sextantem, succi absinthij pondo trientem.
vbi cum siccis tunsis & cretis liquida permiscueris, plumbeo vase re-
condes. Cum ad vsum prometur, tribus huiusce medicamenti drachmis,
olei rosacei quadrantem, & hydromelitis sextariū italicum adijcies. idq; per
triduum infudisse satis est: sanitatiq; restitutum pecus in fluuiatile vel la-
custris pabulum exiges, maritimum declinabis. Iis tertium subiungi potest
medicamentum, quod non sine magna comoditate omnibus malidis gene-
ribus ingeritur. Aristolochiae libra, ficuū pinguium modij quarta pars, sam-
puci quadrans, diligenter singula tunduntur, per noctē totam in aqua mol-
liusculo igni coquuntur. in italico huiusce iuris colati sextario, quarta mellis
portio commiscetur: mox in os & fauces datur. Non desunt qui & hoc me-
dicamine magnum adferunt auxilium. Terrestrem crocodilum, & ranā pa-
lustrem, viuos in oleum mergunt, & tantisper in olla fictili coquunt, dum eo-
rum corpora penitus intabuerint, ac in oleū tota resoluatur: deinde colatum
ius pecudi per nares indunt. Alij per initia morbi garum primi meriti, o-
leū acerbū, & candidū oui liquorē comiscunt: simulq; subacta per nares infe-
runt. Tiberius axungiae veteris cū simiae fimo tres offas primo die, secundo
septē, tertio cōsimiliter faucibus inculcabat, postmodū leniter & blāde tra-
ctādum animal praecipiebat. Proderit item myrrhae, croci, stachis, singulorū
drachmā: opopanacis, apij, singulorū drachmas senas simul in pollinē teri, bi-
nas vini dulcis heminas olei cādidi cyatho cōfundi, in sinistramq; narē dari.

Malidis humidae praesagium, & curatio.

M ALIS enascitur acutis plearū aceribus, vel aristas, quoties ra-
ptae pulmonibus veterinorum infederūt: vel quum foenū quod
emarcuit, eisdē fuit obiectū. Huius morbi notae sunt. Naribus
non nihil odoris tetri pecus remittit, tussis infestat, ilia cōtrahit,
inediaq; conficitur. Quod ad medendi rationem pertinet, cyclamini ficcati
tunsi & in farinā redacti drachmam, opopanacis semiobolum, baccas lauri
duas, singula fundito cum vino iuncta suffundito. Salutaris habetur ebur-
nea scobis cum friato sale ex vino odorato mista, & faucibus infusa.

Pastilli Hippocratis ad malidem depellendam, &
resarciendam imbecillitatem.

P ASTILLI qui omnem exigunt malidem, ac imbecillitatē refi-
ciunt, habent baccarum lauri sextantem, spumae nitri quincuncem,
sulphuris ignem non experti tantundem, myrrhae quadrantem, cro-
comagmatis semissem, iris illyricae quadrantem: seminis apij, aristolochiae,

Mox in os & fau-
ces datur

Crocodilus ter-
restris

Cyclamini

Sulphuris igne
non experti
ἄου ἀσβεσ

in fundito ex calce

singulorum pares modos. ea simul pilae creduntur, & tantisper detrita dum fatiscant in polentam, adiuncto vino, in pastillos digeruntur. cum postulatibus vsus, ex albo vino faucibus infunduntur.

Apfyrri de elephantia, Cap. III.

ELEPHANTIA laborat equus cum in ceruice tubercula prodierunt, & venae largius distentae rigent, ac in capite faciesque in flexus curuos implicantur: earumque prominentia toruli: nares similiter distractae patet: quodque ex ipsis & ore defertur, spumofum cruentumque profluit. ilia contrahuntur. naribus spiritum elidit, nec cibo. nec potui, cum cupiat, potest indulgere, sed paulatim cibum capit. ubique rupta compage corporis, quaedam partium fiunt diuortia: ita ut partes summae, aures, labia, nares vlcera sentiant, deorsumque sua sponte procidant. lingua colligatur: quam praecandentem, & praeter ingenium deformem exerit, hinniendi libertate multatus. talis elephantia laborat. Huic nihil opitulari solet: nec ipsum in aliorum stabulo versari conuenit, sed ablegari longius, & solum vertere.

Hieronis elephantiae remedia.

NON TAM difficile, quam promptum fuerit equos inuestigare qui elephantia corripuntur: quippe cum periculosus eorum languor omnibus sit euidentior, quam ut notis debeat illustrari. Cum crura huius pecudis intumuisse conspiciuntur, arretas aures gestat, partes in renum confinio sic in duritiem occalluerunt, ut flecti contumaciter renuant, ceruix intenta riget, inconstanti aspectu truci que cernit: tunc cognoscito supradicta valetudine consistari. Curandi ratio haec est. Calido contineatur equi. Ceruicis venae feriantur. Post triduum ab armis, si necessitas vocet, post exactos quinque dies a foeminibus sanguis emitatur, quod solutis in toto corpore venarum commercijs, noxium cum sanguine virus euadat. Qui cum abunde ruit, non tam repente veterinum hac lue conficitur. Caeterum equus assueto cibo firmadus. Si hordeum respuat, polenta cum fabis in lomentum commolitis exhibeatur. Egelida aqua potioni praebenda. Deinde vinum, oleum, nitrum, bitumen, semine ruta, decoquuntur: iureque decocti totum corpus defricatur, vsque dum viribus labore fatigatis, opus interpelletur. Postea lanatis pellibus eodem liquamine delibutis, renes cum vicinia conteguntur.

Pelagonij medicinae contra elephantiam.

VINI tres cyathos, olei heminam, frumenti, hordei, cicerum, phasiolorum, cicerculae, singulos sextarios, in vno omnia coquito, dum abiectis antedictis decoctum ad tertias redigatur. hoc cremore

Ablegari
solum vertere

Abfyrrius

decocti totum equum perfricato, & potione quam nunc subnectemus, vtilior. Vini veteris heminam, thuris, costi, singulorum sextantem, adipis caprinae unciam, haec simul terito, adiecta hydromelitis hemina: & per triduum propinato: quarto die vino & oleo laferis unciam adijcito: sequutisque diebus potandum praestato. Opem etiam adfert medicamentum in quo habetur nitri uncia, castorij, baccarum lauri, radice ponticae, singulorum sextans, ruta sextans semuncia. Haec singulatim tunduntur: quibus cretis mixtis, vini cyathus, & olei semuncia adijciuntur: & corniculo, aut alio quouis infundibulo faucibus induntur. Hoc auxilio quotidie vtendum, dum pecus integra valetudine fruatur. Stragulis semper obtegatur, quo facilius sudor possit euocari: quandoquidem vitium hoc calore commodius eliditur.

Adhibendum quoque sequens medicamentum, quod in malagmatis lentorem coierit. cucumis sicca, gallarum cupressi, singulorum pondus quatuor, resinae torrefactae, absinthij tunsi, singulorum pondus, sicca tunduntur, cretaeque liquidis miscentur. Item potio huic morbo salutaris quotidie dari potest, aut antidotum quod diapente dicitur, quoniam quinque medicinis constat: aut alia potuum genera huic antedicto morbo dicata.

Pelagonij ad labem pestiferam remedia, Cap. IIII.

MEDICINAS & potiones dicere oportet quibus pestilentes morbi depelluntur. Equi plerumque pestilentiam concipiunt lassitudine, & aestu, nonnunquam cum frigore & penuria cibi laborant, cumque suo tempore urinam non fecerint, vel si cum diu steterint, subito ad cursum existimulati sunt, vel si sudant, & a concitatione confestim

biberint. Quibus remedia quae a maioribus nostris prodita sunt, adiuuentum conferre cognoscimus, & comode respondere experimenta testantur.

Antidotum quod diapente dicitur, constat gentiana, aristolochia, baccis lauri, myrrha, eburnea scobe. haec aequis ponderibus tusa cernuntur, ut in vnitatem coeant: polentaque ex ijs facta reconditur. Itaque cum pecudem pestis perculit, plena pulueris huius ligula vino permista, quotidie, quoad equus conualuerit, faucibus infunditur. Quinetiam praesens hoc habetur auxilium, sylvestris cucumeris radices leuigantur, cretaeque cum nitri bene detriti semisse, quinque vini sextarijs miscentur. id animali quinque diebus infudisse satis est. Sylvestris etiam cucumeris tritae portio quaedam aqua inspargitur, quam animans in potu hauriet, quae pestilenti contagione vexatur. Si gregatim veterina laborent, fabinae herbae selibram, trifaginis & aristolochiae singulorum quadrantem cum centaurij sextante simul con-

b. j.

Laferis oleo

Pontica radix

Malagma

Diapente

tundes, & incernes cribro: cumque necessitas postulabit, ex eo quod ligulam impleuerit, sextario vini permistum, animantis faucibus imprimes.

Medicamentum quod ad Pisterium Siculum refertur.

RADICES ebuli & vrticæ æquis ponderibus tufas & cretas, in gari modum adijcto, qui putamina trium ouorum expleat: linteoloque percolatum, instar mensuræ quam ouum capit, per triduum naribus ingerito.

PELAGONIVS.

VIVS medicaminis vsu pestifera lues aboletur. Ciconiæ pullum, prius quam volare possit, pinnis tamen præditum, in fictilem ollam viuum demittito, & oblitum gypso in furnum injicito. cum abûde torrefactus fuerit, pila tundito, & in pollinẽ redactum, vase vitreo recondito. cum necessitas inceserit, coclear huius plenum ex vino faucibus dum se recipiat inserito. salutaris huiusce pulueris vsus. Quinimò gari primæ notæ quantum capit poculum, naribus inseritur. Sed vt equus somnum ineat, danda est opera vt frigidior cubili stabuletur: dein coriandri & syluestris cucumeris folia tunfalsque radices ex vino & melle quod satis fore videbitur, præbebis libanda, mox porri succum instar acetabuli faucibus inferes. Fresum eruum vino commistum per triduum dabis, aut ex vino fabarum bene molitarum lomento consimiliter pasces. Sed pridie macerari, postero die in vino conteri lomentum debet, & paulum mellis, & butyri tantundem adijci. Nec te prætereat talia cum tepente vino debere propinari. Syluestris cucumeris radices trium sextariorum instar, vbi quaternis aquæ sextarijs vno die maduerint, post concitata, colis excernuntur: deinde nitri alexandrini in farinam pertriti vnciæ sedecim immiscentur, & diebus septem dantur. Quod si nos tale defecerit auxilium, vice huius aqua conijcitur, & ori per corniculum inditur.

Cum gregatim pestilentia cœpit grassari, hoc articulari remedio sic erit succurrendum. Omnes pecoris artus, hinc euocato cruore, liquida pice perlinendi. Identidem ad progressum animal emittendum, quoties videlicet fuerit obiecto fultum cibo. Hordei tamen moliti, & cribro pollinario creti, quaternos sextarios cum erratico cucumere dari perquam vtile creditur. Pecudi sanguis elicitur, mox hordeum aqua aut vrina maceratum, acetumque cum bubulo stercore cumino & sinopide mistum, circumponuntur articulis. Semen alexandrinæ cucurbitæ torridum, & acetabuli

Fresu eruū

Alexandrinū
nitru

Cribrū pollina
rio

Cucurbita alexan
drina

Cribrū pollinariū

modo incerniculo cretum, odorato nitro miscetur: colatumque diebus quinque, cornu infundente per nares immittitur. Euincendi sunt autem quanuis pestiferi morbi, & exquisitis remedijs propulsandi. tunc panacis & eryngij radices, fœniculi seminibus miscendæ, & cum defrici ac moliti tritici farina candentiq; aqua conspergendæ, eoque medicamine saliuandum ægrotum pecus. Tum paribus casia, myrrhaq; & thuris ponderibus, ac tantundem sanguinis marinæ testudinis, miscetur potio, cum vini veteris sextarijs tribus: & ita per nares infunditur. Sed ipsum medicamentum ponderis fescunciæ diuisum portione æqua, per triduum cum vino dedisse satis erit.

Pestilentia, vt ⁿLeontius est author, cum in armentis incidit, confestim mutandus est cæli status. In plures lacunas distributo pecore, longinquæ regiones petendæ sunt, atque ita segregandi à sanis morbidi, ne quis interueniat qui contagione cæteros labefaciat. Itaque cum ablegabuntur, in ea loca perducendi sunt, quibus nullum pecus armentitium impascitur, ne aduentu suo illis labem adferant. Sic tamen occurrendum cum inclemens cælum pestem minatur, & iam hoc malum greges manere præflagis, ineunte præsertim Vere vel Autumno. Vada quibus aquantur, necnon vernaculæ potiones, saluia & marrubio tunfis respergendæ. sic impendens labes arcebitur.

Pestiferæ luis seuitiam cõpescit antidotum quod recipit pastinacæ pondo quincuncem, agarici pondo dextantem, cassami, id est fructus balsami, nardi, aiugæ herba, singulorum pondo quadrantem, bettonici pondo selibram, iris illyricæ pondo vnciam, trifolij pondo quadrantem, piperis candidi pondo vnciam, abrotoni pondo dextantem, marrubij, santonica herba, singulorum pondo quadrantem. omnia diligenter tunduntur, ex vinoque colata potui præbentur.

ÆMILIVS HISPANVS.

EX PEDIBVS sanguis mittitur: tum myrrha troglodytidis triens, croci selibra, centaurij quatuor scrupuli, spicarum indicæ nardi vncia, piperis candidi quadrans, seminis apij coclearia quinque, papaueris, propolis, singulorum vncia, mellis sextarius vnus, nitri quod fuerit satis: commiscentur, & in pastillos coguntur, qui sua magnitudine nucem auellanam æquent. Hi aquæ tepidæ sextario diluti, pecudi dantur quæ lue laborat pestilenti.

b.ij.

Saluandū pec)

Leontiu)

Lacimie .i. par
ticulæ

Aiugæ herba

Troglodytis
myrrha

CVM PESTE vexatur equus, cōfestim è pectore sanguis de-
trahēdus, dein è cruribus: item si necessitas vrgeat, è temporibus:
varioq; pabuli genere delectandus, hoc est hordeaceo farre, triti-
ceoq; nonnunquam fufuribus cum pauco fœno firmandus. interim potio
naribus infundēda, quę capiat centaurij, absinthij pares modos, & id vini in
quo liberaliter possint incoqui. Si prioribus pedibus claudicationem
cœpit sentire, statim à cruribus prioribus sanguis demittendus. si postero-
ribus, à fœminibus exhauriendus. Si conuelluntur ilia, & nares apertæ de-
hiscant, ab vtrisque temporibus sanguis erit euocandus. tum qui septimum
diem non excessit catellus, bene decoctus, & vrina pueri nondum venerem
experti, cum vini hemina miscentur. potio suffunditur. Sunt qui præcipiāt
statim atque animal primis pedibus claudicat, corpus vniuersum vino &
oleo lini, postmodum hoc auxilio saluari. adipis vrsinæ triens, centaurij, &
napi, quem buniadem appellant, singulorum vncia, serpylli selibra, hyssopi
quadrans, trifaginis, amaranthi, artemisiæ, acuti trifolij, singulorum vncia,
radicis rutæ syluestris selibra, verbenacæ rectæ, bettonicæ, singuli quadrātes,
omnia in mulso coquuntur, & adiecta serpylli selibra, cum hyssopi qua-
drante, & trifaginis vncia, per os exhibentur.

Hieroclis de pulmone,

Cap. V.

SI QVANDO pulmones dolor infestet, vitium lon-
gis annumeratur. verq; maxime pecus equinum his infir-
mantibus noxis implicat. Quod ad notarum rationem
pertinet, corpus cōcidit, & ita tussicula fatigat, vt ossicula
deuorasse credatur. Mucosam reijcit pituitam, stertoreq;
spiritus offenditur. Largiori indulget potui, copiosio-
remq; cibum conquirat. Curandi ratio hæc est. Crocus, myrrha, casia, cinna-
momum, simul pinfita leuigātur, & adiecto melle & vino infunduntur. Sed
vt medicamentis cōfestim occurratur, necessum est. Namq; si prius accidat
pure pulmones impleri, actum est de eis, statimq; morte consumuntur.

TIBERIVS.

MEL, PIPER, pineam nucem resina scatentem, vinuūque
feruefacito. sic ori per triduum ingerito. in cibatu præsertim lar-
giore fœno vtitor, chordoque. Cæterum vitij notas explores. si
quidem accidit vt morbus in alium degeneret.

Farre hordeaceo

Saluari

Napus

Bumias

Verbenaca recta

Stertor

Pinfita

EVMELVS.

PULMONARIORVM signa hæc sunt. Crura & venæ tu-
ment. Testiculi frequentius micantes palpitāt. Febris inde con-
cepta peruadit, quæ manu alis admota iam inuenitur hære.
Sanguinem à tēdonibus opus est emittere: qui per æstatem oleo
& aceto mistus, per hyemem vino, toto corpori circumlinitur. Hæc potio
danda, quæ recipit croci, myrrhæ, odorati iunci, casia, eryngij, piperis candi-
di, singulorum vnciā. vbi simul contuderis, tum erui moliti parem modum
adijces. omnia simul detrita, cretaq;, melle excipies, & asseruabis. Huius
medicamenti, cum vsus requiret, oboli magnitudo in aqua teritur, & per
sinistram narem immittitur. Verum antequam hoc auxilium adhibeatur,
nitro, melle, & posca os defricato. si nihil profuit, vrens medicamentum
adfigito, vsque dum inde pus emanet.

CASSIVS FELIX.

SI PVLMONIS dolor equum male habet, ore & naribus
halitus erumpit, spirituq; latera distenduntur, trucibus spectat
oculis, pabulum in præsepio iam mansum respuit, & graue virus
eructat. Cui talis compositio suffunditur. baccarum lauri siccarum, & tere-
binthinæ, singulorum quod magnitudine duarum fabarum æquet tuber-
cula, mellis quod erit satis, hæc in aceto pinfita, per nares infunduntur. Nam
post horum vsus cruentam purulentamque vrinam faciet. Tum aluminis
vncia cum pari pondere nitri & hydromelitis ingeritur. Postea solum hy-
dromeli inijcitur. Bono fœno equus alitur.

HIPPOCRATES.

EQVO CUI pulmo negotium exhibet, humida naribus pro-
fluunt. ipse grauem ore spiritum efflat, ilia pendent conuulsa.
Ratio infundendi talis. fructus arborum adstringentissimi quiq;
in vna vini hemina & olei mensura pari decoquuntur, & faucibus indun-
tur. Leui cibatu contentus esse debet. Eruum hordeo permiscendum, aut
suillum cerebrum in vini hemina coquendum, olei tres cyathi miscendi:
quod satis videbitur infundendum. Odorata potione similiter vtendum,
vel gallo tātisper incocto, dum prorsus intabuerit, sextarius vnus vini com-
mistus ingeritur. Sanguis, si tantum robur adest, vt mitti possit, detrahen-
dus. Tam medica quàm gramine pascendum. Aspergendus farina potus,
vt eo fultæ vires vegetæ seruentur.

b. iij.

Pulmonariorum
signa

Posca

Stertor

PSYRTVS Dionysio Tomeo salutē. Te equos alen-
tem nolo latere, quod si ruptum quid aut collisum in pul-
mone fuerit, ceruix & itidem pectus emacescit: grauis spi-
ritus, & cum stertore prorūpit: tussis exercet: os crasso sca-
tet pure: priora crura claudicant. Verum tardius ad se redit
equus: & vbi fuerit saluti restitutus, nō erit labori ferendo:

vehementiq; statim cedit. Cui tamen hoc remedio est succurrendū. Eruum
fresum interdiu noctuq; maceratur aqua: & vbi elotū, dein exsiccatū fuerit,
in tenuem farinā digeritur: quæ cribro creta pollinario, cum vini nigri odo-
rati, & aquæ calidæ paribus mēsuris potioni danda est. Si vero potum fasti-
dit, lingua prehēditur, quò sorbitio facilius insinuetur. Nō multū progredi
debet pecus, sed calido equili, coopertum cōtineri: curandūmq; vt cremorē
fresæ fabæ colatum atq; tepēfactū ebibat: reliquæ potioni, quæ calida debet
esse, nitrum adijciatur. Proderit quoq; resolutos in farinam calculos nitro
conspergi, & cibus præberi. Iisdem quoq; remedijs vulsa recreatur arteria,
sed vitium hoc longius esse cōsuevit. Vtrosq; inspirato oleo vinoq; fouere,
& vbiq; secundo pilo defricare conueniet. Cæterum si est in pulmonibus
ruptum, cōmodum est acetum acre tepēfactum, aut humanam vrinam cum
adipis liquefacti sextante corniculis infundere. sed sit axungia suis mensi-
bus defectæ, cui iam naturales cursus ita substiterunt, vt naturæ prioris
fruatur integritate.

EVMELVS.

VIBVSDAM accidit pulmones rumpi, cum vel concitatus
procurrere coacti sunt, vel continēs tussis sine vlla intercapedine
vexat. Sunt qui id genus animalia, quædam ossicula deuorasse
putent, ideo quod insatiabili voracitate cibos ac potus inculcent,
& purulentum extussiant, cum ad potionē ventum est. Croci, casia, nardi,
myrrhæ, cinnamomi, portiones æquæ terūtur, & adiecta nigelli vini hemina
bibuntur. Quæ si non inueniantur, pinsitum eruum cum vini & aquæ calidæ
quod satis esse visum erit, propinandum. Sequens potio ijs vtiliter exhibe-
tur, qui ruptum aliquid vel collisum in pulmonibus sentiunt, aut præcipiti
cursu deturbati, in pulmonem cōciderunt. Spicæ nardi, croci, myrrhæ, costi,
iunci odorati, casia, eryngij, piperis candidi, singulorum vncia, erui farinæ
quod satis erit: omnia detrita, cretaq;, melle excipiuntur. cum ad vsu me-
dicamen venerit, resoluēdum, & sinistra nare demittendum. sed id nō antē
fiat, quàm absinthio, nitro, melle, & posca os equi proluatur.

VM in pulmonibus quid rumpi cœperit, hoc vitium
πνευμορῶξ Graijs, quasi pulmonis rupta dixeris, appellatur.
quod facillē medicamentis vincitur. sed si morbus iam in-
ueterauerit, suppurationē creat: vtq; pure pulmonem in-
ferat, tum pulmonarij deinceps & conuulsi nuncupātur.
Hæc ægritudo difficulter abigitur. remedijs tamen est lo-
cus. sulphuris, myrrhæ, singulorum selibra teritur, & additis vini duobus
acetabulis, & olei cyatho, naribus inseritur. reliquaq; curatio prosequenda.
Sed si ijs auxilijs secundam valetudinem non assequatur, sub alis oportet
candens ferramētum in ventrem admouere, librata manu ita, vt ne penitus
quidem adigatur, aut alte rumis insidat. Cum verò pus profluxerit, vulnus
igne factum, pice, cera & oleo sanatur.

πνευμορῶξ

PELAGONIVS.

VLSIS ET pulmonarijs præsentaneo est remedio suillus
cruor, hunc in modum. Porculum lactētem iugulato, adsit ani-
mal inibi præsto, quod eo malo vexatur, vt confestim cādentem
adhuc sanguinem faucibus eius infundas. Ex triticeo fermēto,
vnde panificia concresecunt, coactos orbiculos cum sapa diebus compluri-
bus, dum sanescant, præbeto. Memoria tamen teneto, cum aquæ potestas
fiet, inspergendam esse potioni farinam. spicæ etiam gallici allij depurgatæ
tunduntur pila, quibus vetus axungia miscetur, formataq; ossa digeritur
in pastillos: mox mellis, sapæ, & ouorum mistis liquoribus, immerguntur,
& triduo dantur.

Sanescant
Gallici allij

HEMERIVS.

FABAE molitæ selibram in sextarijs tribus defruti macerato, &
vnum & triginta piperis grana mortario trita cum adipis hircini
libra rursus conterito, & triduo per corniculum infundito.

THEOMNESTVS.

DE pulmonarijs cōsequenter post tussim differui. Siquidem ma-
xima ex parte ab huius vehementia succussus pulmo rumpitur.
Identidem etiam hoc vitium cursitatione vel saltu contrahitur,
cum equus vallum, fossam, salebras ve transilierit. Accidit etiam
plerunq; cum acrius feras insectatur. Interdum equus siti cōfectus, aut aliud
veterini genus quod bibendi desiderium excruciat, cum facta est aquæ po-
testas, tam auido spiritu potum haurit, vt sæpe pulmonem rumpat. Id vero
causæ fuerit, quod pulmo viscerum omnium tenuissimā sibi membranam

A tussis uehemi-
tia succussus pul-
mo rumpitur

Pulmonis mem-
brana tenuissi-
ma

vendicet, & vernaculo spiritu refertus sit. Omnis autē humor quo imbuitur, continuo motu spumofus bullat, tenuissimamque sibi constitutionem adsciscit, nec vllus ei neruus, carūcula, vel lacertus inest, sed summa mollitie prāditus noscitur. Etenim pulmonē natura cordi vitalem auram eiiculati, semperque vibranti, ideo huiuscemodi suffulsi, subterque adfirmavit, ne si quādo viscus hoc corpori duro nec cedenti ad motū fuerit, vel ictū acceperit, animanti perniciem moliatur. Pulmo igitur distentionum iniurijs patens, facile nimirum abrumpitur. Quod rupti diuortium ab initio cum sentiri coepit, medicamentis oportet summoueri. Id vero cum cecum latuit, in vomica degenerat, quę pure multo pulmonē obsidet. Sed aliam rupta, aliam suppurationes curationem desyderant. Rationem igitur curandi, & vtrorumque signa quibus inter medendum vsi sumus, exponemus. Miles quidā, vir, quantum mea fert opinio, rerum honestarum studiosus, suum equum sale semel in die satiabat, ad hunc modū. Cauum cornu salis implebat: pro tendens equum, & os eius adaperiens, per hiatum magnam vim eius faucibus inculcabat. rursus caput in sublime pēsū tenebat, quō facilius illaberetur. Cum enim ego morbi equini causam sciscitarer, hoc se facere solitum respondit: eoque modo equum cum primis generosum nobilemque in tabem perduxisse. Sal enim, cum extenuate vi prāditus sit, abunde per corniculum ingestus, ob pēsilem habitum equi in pulmonem defluebat: instillansque eius quā acerrima sanies huius visceris omentum penitus eroserat: cumque etiā vlcus inibi creauisset, tabes animantē obsedit, ita vt in dies macie consumeretur. Adnotatis igitur ipse & collectis causis, intelligens quo morbo tentaretur, nec equum aliunde quā salis intrusu noxam concepisse, deflentem confectumque luctu militem equo donauit, nō perinde quidem generoso, sed valido tamen: equumque illum iam ferē deploratū accepi: quo idoneis remedijs persanato, rursus bellatore sum vsus: qui eo vsque regi fuit cordi, vt dignus appareret qui ab eo possideretur. Nunc ergo signa remediaque proponemus. Pulmo ruptus ijs indicijs cognoscitur. Paulatim spiritum excernit: & vitiatam partem admoto costis ore demonstrat. Mutilus exprimit gemitus, inter aspirādum dolens. Tussim veretur, nec tamen secus extussit, quā si vorasset ossicula. In primis detur ab opere vacatio, solique quieti sit locus. Sanguinem oportet ē toris acetabulorum coxendicis detrahere: quandoquidem equus rupto iam pulmone strigosus, statim in maciem deducitur. Caprinum lac cum succo ptisanæ septem diebus infundendum: melius si cum auenæ cremore idem instilletur. Si lactis annona non suppetit, trunculos suillos præpingues, & hircinum adipem concoquere cōueniet, & cum decocti iure septem diebus immittere. Lacteam aquam hyeme a resperu triticeæ farinae bibat, æstate ptisanam. sic enim rupta coalescent. Si vero suppuratio vomica ve præoccuparit, signa hæc aderūt. **L**argiorem aquā

Vomica

Vomica

ebibit, & plus quā moris sit, pabuli deuorat. tussicula sæpius vrget. pus reijcit, & interdum tussi puluinos vlcerum vel crustulas emolitur. Huic tale medicamen infundendum. Portulaca, syluestre est olus, quod & in ortis cultu mitescit. huius succus ex rosaceo per tres aut septem dies infundi debet: cui tragacanthum adijciatur, quod in cretensi passo aut caprino lacte sit maceratum. si lactis non detur occasio, in auenæ vel hordei cremore madescat. Cum vomica maxime fuerit excitata, nares grauissimum virus expirant, cui medicamentis succurritur, si septē diebus hoc infundas, quod habet costi pōdo sextantē, casia pondo trientē. vbi cōtuderis, cribro cernes tenui, & additis vis passis in vino demittes. equū ab exercitationibus vindicabis.

Portulaca

Aspyrti de hordeatione.

Cap. VII.

APSYRTVS Ammonio Alexadrino salutē. Literas ad me dedisti, quibus sciscitaris vnde equis accidat hordeatio, quā crithiasin græci vocant: simul & quodnam genus curationis desyderet. Id quod euidentius est, quā vt explicari mereatur. Nam ex euētū rei nuncupationem traxit. Cum ab itinere statim aut cursu anhelās adhuc equus hordeum sumptitarit, crudus valetudinē concipit, subitque tergus incoctus humor, & sensim cōcurrrens totum obsidet corpus: inde vires cōuelluntur. Nō ingredi, nec artus flectere potest. Vrinam nō nisi magno enixu reddit. Se iactat ipse, nec prostratus exurgere cupit, sed tāquā cubitor humi pascitat. Quod ad curandi rationem pertinet, venæ sub anterioribus talis externa vel interna parte feriantur, indeque sanguis detrahatur: qui cum satis profluxerit, suppressus est: deinde vascula fascijs obstringēda, eaque fouenda calida posca: quæ ijs tēperetur modis, vt habeat aquæ congios denos, & vncias aceti vicenas. Spongia ijs imbuta, versus originē armorū adfigenda, vt humor in crura præceps deuoluatur. ambobus vtrinque locis idem præstandum. Sequito die ab eisdem posteriorum pedum sedibus sanguis itidem emittatur. Fomenta vti præcepimus adhibeantur. hordeum non ante decimum quartum diem obijciendum. Si tempus viride pabulum subministret, eo vtendum. Quotidie cogatur progressionibus excerceri. Productus ad solem, aceto & oleo collinatur, quō tergus euadat laxius. sed vinum minime commiscendum. Resiccatus, alte capistro vincitur. Frictio secundū pilos ad imas partem spectet. siquidem per pedes huiusce valetudinis impetus erūpere creditur. quapropter pecus vngulas abijcit. Quibus vitiosa incrementa linguæ recenter innascuntur, quas ranas veterinarij vocant, sanguisque per ora venarum profunditur: has imo tenus scarificare, & ferro circūcidere conuenit. Sed cum res cesserit in melius vt agi possit, ad aquationes & lauacra producatur: dein exerceatur cursu. sed ne id quidem inter initia morbi tentādum,

Crithiasis
Hordeatio

Tali equorum

Posca

Ranae

Condensescant

Cutis spiracula
· 1. pori

Scorpiuros
Helotropiū

Hoc incōmodo
extricatus

Nec tantū roboris
subest

Malleoli interio
res

ne ex eo cutis spiracula condensescant. Accidit etiam subinde dum iter facit, aut ad aquam appulit, vt abunde potum hauriat, eodemq; vitio tētetur, quod eisdem auxilijs finiendum. sed confestim ad secundam valetudinem recursus fit, nec eius vngulæ concident. Tradunt equum quē hordeatio male habet, nitro potandum: præcipiuntq; scorpiurum hærbā, quæ & heliotropiū vocatur, tritā in vino, vtrifq; naribus infundēdam. sic enim maturius vngulas exui. Qui iam hoc incōmodo extricatus euasit, huic deinceps obeundis munijs nō eadē suppetūt facultates, nec tantū roboris subest. Si detractio- ne facta sanguinē sistere voles, vsti aluminis & triti ligamine supprimetur.

Hierocles de hordeatione, & liberaliore potu.

DE HORDEATIONE perfectius differere proderit. Quū ex itinere aut cursu adhuc anhelabūdum pecus hordeum deuorauerit, cruditate vexabitur, quæ subter tergus irrepēs, per totum corpus euagatur: itaq; conuellitur equus, vt nec pedibus insistere, nec articulos inflectere valeat. Magna cum vi lotium egerit. Sudor foeminibus & costis erūpit. Cibus inter suspiria datus, raptim cum halitu trahitur. Caducus recusat excitari, sed decumbens pabulo vescitur. Remedium erit venam ab anterioribus malleolis interna vel externa parte discindere. Cum abunde sanguis profusus est, vasa vinculis obstringantur: equus ab alto posca foueatur, quæ decem congios aquæ, & duos aceti capiat. spongia eo liquore madefacta, qua prodit armus, identidem admoueat, vt profluens humor ad crura se conferat. Hoc idem vtrifq; pedibus tentandum. Sexto die a postremis pedibus de locis eisdem consimiliter sanguis dimittatur, & vt ante propositum est, posca perfundatur. Hordeum ante quatuordecim dies non obijciatur. Si viride fœnum tunc suppetit, eo vtendum. Progredi quotidie compellatur. Versus ima defricentur tergora, piliq; subigantur. Nam vt inter omnes constitit, per pedes tota morbi vis euadet: & vngulas ideo mutari conspiciamus. In quibus ranæ recentes nasci cōsueuerunt, has scarificari, & ferro circumscribere licet. Sed cum iam progressu melius valebit, proluatur, & ad cursum leniter extimuletur. Verum inter initia morbi citatius agere non expedit, ne iam densata cutis spiracula penitus occludantur. Nec desunt qui statim quā equus hordeationem cœpit experiri, salis pugillum in acris aceti sextario coniectum, per os infundi præcipiant. Si tamen equus dum molitur iter, non dissimile vitium potu raptim hausto cōtraxerit, eisdem casibus cognoscitur implicari. nec alijs itaq; remedijs est opus. non tamen vngularum iacturam faciet, multoq; celerius recreabitur. Sed vitium ijs deprenditur signis. Equus horrore cōcutitur, & in palato cutis intumescit. Quibusdam nitru potui dādum placet equo qui hordeatione fatigatur. Quod si voles celerius vngulas mutari, hærbā quod heliotro-

pion dicitur, in vino detritam per vtrāq; narem suffundes. Nec tefugit equū qui huiuscemodi vitio superfit, sese nunquam ita recolligere, vt deinceps suum obire ministerium, & solitos vsus præstare queat. Porro si largiore tritici cibatu noxam concepit equus, venæ pectoris circiter arcos, item crurum, adacto scalpello fauciandæ. Cervicis tamen venas nequaquam licet ferire, quod inibi positæ resideāt iugulares, quæ sphragitides nominantur, item aliæ grandes, quæ sursum procedentes, secus aures feruntur: parotidas vocant. siquidem alimentum spinali medullæ sumministrant. Aliqui equum potionem prohibēt, solifq; clysteribus inditis ventrem proluunt, præcipiūtq; triticeos furfures, & octauam nitri portionem, cum tribus olei cyathis, & aqua quæ cōgios binos expleat, per sedem ingeri: tum ambulationibus exercere: dareq; operam vt vncta manu per anum inserta fimum extrahatur: rursusque citato cursu per cliuos agere. Ferunt hoc exercitationis genus equo non parum commodare.

Hordeationis notæ, & remedia.

CRITHIASIS, quam hordeationem vocauimus, oculos male habet, osque fœdis vlcibus obsidet, quas aphthas nominant. Crenæ palati versusque sublimes attolluntur, & feruorem quendam expirant. Sanguine turgent venæ: visuiq; caligo succedens offunditur. Porro singula quæ premunt equum, animo reuoluenda, & sigillatim signa quæ sese offerunt, visenda. Primum sanguis è palato detrahendus in sinistra parte, eo puluorum torulo, qui sibi tertiam quartamve sedem vendicauit. Is tantisper profluere sinatur, dum treis heminas impleuerit. Quinetiam a prioribus cruribus emissus interna parte prorumpat, donec instar trium heminarum profundatur. quo die nec fœno, nec paleis, nec hordeo pascendus: sed secta tantum recēs hærbā, quæ in aqua maduerit, obijcienda: ex quo latice non plus vno congio bibat, ne sequenti die peruadat horror. Hordeo pauciore firmetur, semodioq; sit cōtentus. Largior hærbæ modus exhibeatur. Vtroq; die aquæ congium bibisse satis erit. Tertio die fescupla sint omnia: reliquis quantum consueuit offerri. Si in posteriora morbus decūbat, sub inguinibus vtroq; crure vena secetur: cuius profusio non antè subsistat, quā sex heminæ sanguinis profluxerint. Ea medēdi ratio maioribus nostris tradita est. Alias hyoscyami, cum æstate colliculis viret, decem quindecimve folia diligenter in italico vino teruntur, huiusque potionis dimidia pars infunditur, confestimq; pecus agitur, & illico leuabitur morbus. Sed cum hyems virentia folia denegauit, tum seminis triti quantum tres digiti capiunt, itidem ex italico vino sumpsisse satis est.

Recolligere se
se

Sphragitides
venæ

Parotides ve
næ

Comodare
utile eē

Crenæ palati
Nexus

Apsyrti de sanguinis missione, Cap. VIII.

PSYRTVS Tyranio Varoni salutem. Roganti tibi quæ tandem insint equis venæ, quibus incisus mittere sanguinem oporteat, quò facilius vitia depellantur, necessarium has tibi demonstrare putavi. Primum ex palato sanguinis detractionem moliri cõuenit: qua sola, pecus inoffensa valetudine seruatur. Si corpulentius est, & adipibus obesum, si sese scabit, præsepisq; vel parietibus adfricat, si dentes in se conuertit, vel subinde concutit caput, si flaccescunt aures, vel si frequenter oscitat, aut crura priora vicissim iactat, si sordibus oculi scatent, vel innatans pituita angulis inhærescit, aut in præsepibus solito plus somnus opprimit, si cruor cum excrementis alui vel vrina fertur: sanguinis missionem requirit. Huic utique tertium aut quartum venosum palati torum opus est ferro sauciare, vt sanguis profluat. Verum is qui impresso circa caninum dẽtem vulnere prorupit, non facile supprimitur. Febricitantis caput in terram vergere deprenditur: cui ex temporibus aut facie sanguis est dimittendus, vt materia quæ grauat, euocetur. Verum ijs qui quodam rigore neruorum modo caput scapulis annectunt, modo rectam & immobilem ceruicem intendunt, (illos opisthotonicos, hos tetanicos græci vocant) sanguis detrahendus non est: quandoquidem neruosa compages missione sanguinis exarescit. Ea siquidẽ non modo neruos tentat, sed equum qui detractionem expertus est, iniurijs opportunior reddit. vitio membrum alimoniam eripiẽte, inanitas omnibus incommodis patet. Accidit equum citatiore cursu, aut vehemẽtiore stimulatui insistere non posse, sed ne reclinari quidem, et si summopere cupiat: verum summis pedibus non aliter progredi, quàm qui conceptis inflammationibus incandescunt. huic à talaribus venis vicissim, qui partem priorem posterioremve sanguis onerat, hauriendus est.

Hierocles de sanguinis detractione.

QMNIBVS oppletione & cruditate laborantibus, à genuum flexuris cruribusq; sanguinem emitti optimum est. Quippe cum calida huius animantis natura confestim ob cruditatem ciborum feruore deflagret, cum facile febris inuadit. Nec id silentio dissimulare oportet, quòd sanis equis sanguinem elici nec Apsyrtus nec Eumelus probant: si tamen ijs inualuisset consuetudo, melius è palato mittitur. Hac vero sanguinis missione pecudes ab impendentibus periculis vindicantur. Attendendum in ijs tamen ne tam tenuia sint animantis vasa, vt vix conspectui subijciantur. Interdum enim vsu venit, vt in obliquis iuxta genua partibus armisq; detractio sanguinis inflammationẽ creet, & adferat claudicationem. Remedium erit, vt ter vel quater in die locus calida perfu-

Torū palati uenorum

Opisthotomici
Tetanic

Talores uenæ

datur, & cimolia creta delinatur ex aceto, mox paululum incedat equus. Sed in primis danda est opera, ne percussæ scalpello venæ penitus traiciantur, neve etiam exulcerationem accipiant. Cauendum item summopere, ne quidpiam tale contingat cum è collo vel ore sanguis extrahitur. eæ siquidẽ venæ maiora minantur equis pericula.

Apsyrti, si optima sanguinis missio equis, siquando ab internis fecerimibus sanguis sit euocandus, Cap. IX.

PSYRTVS Achaico Nicæo salutem. De hac re nuper ad me retulisti tu rei veterinariæ studiosus, si qua sit equis optima sanguinis missio. Esse optimam inficior: Eumelocq; rei veterinariæ prudenti placet equos sanguinis detractioni non esse assuefaciendos. neq; dicti rationem addidit, aut aliquid est causatus, quod perquirẽti faceret satis. Feruorem enim inducimus, cum exitum sanguini præbemus: & morbos concitamus. Si vero fuerint assueti, sicerit sanguis dimittendus, vt in epistola ad Publium Varronẽ diximus. Sanguinẽ è fœminum venis effundere nihil adfert commodi. siquidem exhaustæ suo sanguine, morbum dolorẽq; consortij iure quodam inguinibus impartiuntur. postridie, qui sanguinẽ misit, sequẽtibuscq; diebus etiam stimulatũ vix ingredi posse percipiet. Si quis paulo superius iuxta testes venam quæ vocatur anguina, cultello soluerit, equis exitiũ adferet. Cum sinistra valetudo quæ desiderat sanguinis missionẽ, partibus posteris insidet, infra suffragines iuxta dictos talos ex interna parte vel externa sanguinẽ dimittere oportet. Damnantur in corona pedis venarum dissectus: quandoquidẽ ictus locus in tophaceam duritiem occalescit, quam marmor veterinarij nominant: sed vngula quoque vitatur. et enim cruentus rubor in ipsa ab ictu punctim impresso cõtrahitur: quapropter plerũque pecus claudicat.

Non opus esse, quos labor vexauit, sanguinem detrahere: neq; diu, misso sanguine, potu pecus abstinere.

PSYRTVS Sexto Numenio salutem. Cõpertum tibi esse velim, siquando equus ex itinere fessus lassitudinem conceperit, non esse mittẽdum sanguinem. Non enim venis, sed neruis labor insidet, quas si solueris, siccatur nerui. Venæ enim ignea vi præditæ, neruis molliem exhibent. Opus est ergo inspirato oleo & vino armos & crura respargere, & molli manu defricare: nec loco duriore stabulari, sed vbi fimum vel aliud molle subijciatur stramẽtum. sic lassitudo reficitur. Si nimio labore confectus est equus, non utiq; hordeo recreandus. quod idem Eumelus quoq; prodidit. sed eum præteribat, sanicem, cum equus iter agit, secretã, nec

Anguina

Corona pedis

Marmor

Vene ignea
ni præditæ
neruis molliem
exhibet

sanguini fuisse promiscuam: quapropter si vena solvatur, merum sanguinē profluere citra saniosam illuuiem, obseruabis: cūque nihil eo profeceris auxilio, solum animanti faceſſes negotium. siquidem eius natiua conditio depulso calore perficcatur: hinc maioribus impedimentis patet: vehementiora quæ manent cum incommoda. sed cum postera vel sequens dies illuxerit, detractionem tentare melius est. Tum enim ad venas recurrens sanies, eo se recipit: quæ tunc exitum efflagitat. Hoc discrimen quàm optime cognoscet qui sanguinem venis euocare consuevit. Neque sanguine missio, quæ solidam sortiuntur vngulam, potionem diu prohibeas. nāque si siti diutius excrucies, nisi ab ea confestim vindices, non nihil intus rumpitur. Cum vero genibus & tibijs compages laxatæ dehiscunt, & malleoli deprimuntur, scire licet sua sede fibulā in ipsis abscēssisse, equūque claudicatu laborare. Quæ vero partes genibus subditas, quæ tibiæ dicuntur, habēt crassas & carnosas, in equilibus facillē pedes frangūt. Sunt qui *psylistæ* græcis dicuntur, menstruum ij ex suffraginibus sanguinis missionem desiderant.

HIEROCLES.

QVO via aut labore fatigato, sanguis statim mittendus non est. Et si Eumelo sanguinis detractio placuerit, eā tamen Apsyrus damnat: sed oleo vinoque conspergantur cura, & plana manu subigantur. Non aspero stabulo, sed *letamine* vel mollibus culmis substrato cubitet. Quod si vehemēti labore vexatus sit, (de quo inter Apsyrum & Eumelū conuenit) neque hordeum oportet obijcere. Tertio die potest sanguinis missio non nihil iuuamenti præstare. Proderit etiam itinere vel cursu lassescēti, polentæ cum vino subactæ coactas offas per os immittere. Si vero distrahantur ilia, ternos croci obolos ex aquæ hemina suffudisse satis est.

Quod canterijs non sit mittendus sanguis.

APSYRTVS Demetrio auo mulæ medico salutē. Te, qui veterinorum nutricatu gaudes, nolim latere, canterijs equis sanguinē non esse detrahendum. Etenim sanguinis missio vires infirmit, & ad obeundum opus inualidiores reddit. Quinetiam ictus scalpelli inflammationem creat. Vale.

Hippocrates de sanguinis missione, & cibatu.

NOSSE videtur optimum, vnde, quibus horis, quonam pacto & a quibus venis sanguis sit dimittendus. Refert etiam naturas & habitus explorare. Siquidem nonnulli *secunda constitutione* præditi valent, alij in macilentia perducuntur, alij, utpote valetudinarij, morbis patent, quibus idem sanguis non inest, sed ne similis quidem omnibus

vitij inuenitur, verum colore sanguis in vnoquoque vitio dissidet. Eorum enim qui inoffensa valetudine degūt, sanguis contemperatus est, copiosus, flauus: quibus ne vitium insideat, sanguis detrahatur. Colorem eius, habitumque, cum profunditur, oportet attendere. siquidem elanguescentium sanguis, varius est, & spumofus: sed eorum qui hordeationis vitium sentiunt, est ater, & glutinosus. Primum itaque diebus senis equus viridi pabulo recreandus, herborum campis, quandiu læta farrago & suavis exit, quæ nouum in venis sanguinem creet, & sic vires alat, quò robustior equus reddatur. Sanguis hora diei secunda detrahatur. Sed postquam sermonem hac de re fecimus, superest ut quonam debeat pacto sanguinem qui grauat, euocare, proponamus. Cervicē primum erectam oportet loro circūplecti, & tantisper extendere, dum tori venarum protuberent: neque scalpellum tamen penitus adigere: quandoquidem si ferramento tranſigatur arteria, non temere coibit, erūpensque sanguis ægre supprimi poterit. Si temporum venis sanguis sit emittendus, laqueus capiti circūponendus, vinculoque iuxta aures distringendū, donec appressu venæ tumescat: postea, uti diximus, vena non alte subcidenda.

De inflammatione ex sanguinis missione nata.

APSYRTVS Aspioni Alexadrino salutem. Accidit partibus quæ obliquæ dicuntur iuxta genua, & in armis ex missione sanguinis inflammationem creati, & interdum adferri claudicationem: cui sic succurritur. calida continuo ter aut quater in die perfundendū, cimolia cum aceto perlinendum. paulatim pecus exercitationi credendum. sic omnis languoris causa discutietur. Porro non est committendum ut traiectim venæ feriantur, ne laceratæ exulcerationē concipiant. quod non eueniet ijs quibus ita cæca vasorum origo subsidit, ut ne notari quidem facillē possint. Verum si nimia sui tenuitate fallunt, vinculis obuolui desiderant, ut ad appressum intumescant.

Pelagonij remedia venis scalpelli ictu immodicum sanguinem profundentibus, & inflammationibus inde contractis.

VENIS sanguinem fundentibus, fimum suum imponito. Si vero prorumpentis sanguinis impetus non cohibeatur, velleris affatim succrescentis floccū oleo imbutum hianti venæ subfigito, vel è ligno orbiculum instar nūmi sextertij circuncisum, emissario venæ manantis indito, eoque vtere quàm optimo præsentique remedio. Si fluxio aut inflammatio sanguinis missionem è crure sequatur, proderit calcis viuæ, chalcitidis, mellis, aristolochiæ æquas parteis linteo subtilitas adalligare, aut syluestrem canabim siccā tritamque cum melle linere. Cimoliā cretam ex olei momento, acetoque, & pollinis thuris triente, adiectis bulbis, & tritis cocleis, partibus

Psylistæ

Letamine

Lassesco

Constitutione secundæ præditi

inflammatione tentatis iuuabit admouere. Si frigus hyemis experimur, calido remedio vtendum. si aestas accessit, frigidus.

Apsyrus de albuginibus oculorum. Cap. XI.

SI AD oculū fluxio decumbat, aut glaucoma aut argēma innascatur, aut caligo, vel attritio, aut vulnus sentiatur, ita vt oculus inalbuerit: in facie vena sub malis rescinditur. Qui vero cum hæc euenerūt incommoda, temporum venam soluūt, eisdem malis oculum implicāt. Si vero glaucoma natū sit, mittere sanguinē nihil adfert utilitatis. Siquidem hoc vitiū nullis cedit auxilijs, in quo nō nihil exoritur quod albicātis calculi quandam refert imaginem, a qua vitri similitudine *ὄρασμα*, quasi dicas vitraginem, græci solent appellare. Sunt qui præsentissimū aduersus oculorum albugines remedium putent, aurem subula transuere, factoque foramini veratrum inserere. Prodest quoque cutem sub malis perforare, impressoque vulnere idem veratrum adigere. Optimum quoque, & experientia probatum constat aduersus albugines quæ in oculis equorum mulorumque proueniunt, si caprillos pedes nullam coctionem expertos, sed crudos adhuc quis confringat, interiorēque medullam eximat, & in stillatio rosarū liquore perbelle detritam, iterum aut tertio pecudis oculo illinat. hoc vnguine delibutis oculis animal releuabitur.

Hieroclis ad albuginem medicamenta.

SI ICTV vel attritione oculus inalbuerit, scobem testæ sepia contritam ex myrrha & melle sublini iuuat. Sal fossilis aut indicus minute tritus cum croco & melle vtiliter infriatur. Agrestis pastinacæ & phenij flores intritos, quotidie bis instillasse proderit. Si exulceratione oculis sentit, myrrha & iunci odorati flores quā minutissime pertriti, affuso melle perlinuntur. Si album in oculo est, sanguinem a temporibus & venis quæ malis subiectæ sunt in facie, mittendū commēdat Apsyrus. Cæterum aqua frigida fouetur oculus, mox trita cepæ medulla cum nitri spuma, indito præsertim oleo quod syluestris oliua fudit: si id desideretur, vetustissimo quoque delinēdus. Albugines medicamentum abolet quod recipit, balsami, myrrhæ, croci, cadmiæ, rutæ, singulorum pōdo vnciam, spicæ nardi pondo sextantem semunciam, piperis candidi pondo sextantē, mellis atticī pōdo semunciam, radicis asparagi tantundē, alcyonij pondo quincuncem, vini veteris instar duū scrupulorum. ea detrita, sextante cœlestis aquæ vel fluuiatilis excipiuntur. Hoc etiā aduersus albugines vsū præstat, spuma nitri cum myrrha & optimo melle: lectum item fœniculū siccū quoque tunditur: eaque creta permiscētur, vt albuginem extenuent. Cucumis,

ὄρασμα
Vitrage

galbani, singulos sextantes, piperis candidi selibræ, masculi thuris tantundem, æris vsti scrupulum vnum, mellis quod ad ea excipiēda satis esse videbitur, miscebis, & ad vsū adferes. Si quis mansæ hederæ succum in oculos inspirauerit, mulorum albuginem discutiet.

Eumelus albuginibus.

ALBUGINES oculorum tolles, si a temporibus sanguinem elicias, succūque cepæ cum nitro mistum admoueas. similiter crematas nigras fabas adiecto melle pari delinere proderit. Recētis albuginis impetus cohibet rosaceū cum melle & oui liquore lana molli exceptum, & oculis agglutinatum. sed in primis ex oculari vena sanguis est emittendus. Vini aminei sextarij tres, gari sextarius vnus, cum mellis quadrante simul coquuntur, vt albuginibus auxiliētur. Hirundinum cremata capitula, & in cinerem redacta, cum melle lita iuuant.

Inueteratis albuginibus

Inustum hordeaceum fermentum, & quā minutissime tritum, fœniculi succo, nitro, & melle excipitur, & ita collinitur ijs qui iam a multo tempore albugines experiuntur.

Theomnestus albugini.

SI PIPERIS candidi sextans, aut nigri triens adsumatur, nihil interest. ammoniaci triens, myrrhæ sicilicus, croci drachmæ tres, opobalsami quod erit satis, miscentur, vt in illitionē liquidā coeant: quæ indita non patitur albuginem confirmari. Herba syderitis, quam alij achalium, nonnulli altheā appellant, cum semine trita oculis prehenlis inspiratur, deinde cœlesti aqua frigida perluuntur. linteoli mundi cinis, & frictus sal, melle excepti sublinuntur. Cyclamini succus ex attico melle illitu albugines rapit. Adipem anserinā cum rosaceo tritam, & sepia testam ex melle fumum non experto, perungere proderit. Sepia testam, & fœniculi succus, croci, myrrhæ, & syriacæ nardi pares modi miscentur melli, minutissime triti, vt albugines vsu deterant.

Collyrium ad suffusiones.

Nitri sextans tunditur, & immistis piperis candidi quinq; granis, aut nigri decem, phyllarium coteritur. Hoc medicamentum suffusiones discutit. mellis, olei veteris, par vtriusque modus miscetur. ad vsū, salis atticī fescūcia, ramentorum sepia tantundem, cum crocodili fimo simul teruntur, crocum phyllarium, succinum, in pollinem digeruntur, & oculari incerniculo creta excipiuntur. Pyxide vitrea medicamentum recoditur: & cum postu-

Ocularis vena

Syderitis
Achalium
Althea

Phyllarium

Crocū phyllarium

Gummis tritæ

labit vsus, sublinitur. Sed si quando medicamentum in liquorem soluatur, aut in humorem coeat, paulum tritæ gummis adijcietur, vt in pastillos coalescat, qui aqua resoluti perunguntur.

Collyrium albuginibus.

Mellis, thuris masculi, myrrhæ troglodytidis, piperis candidi, croci, aloë quæ in iocineris formâ concreuit, singulorū vncia, ammoniaci thymiamatis sextans, salis ammoniaci, styracis synceri, aluminis scissi, nitri græci, singulorum vncia diligenter conteruntur, quoad fatiscant in polentam. hoc medicamentum vsu albugines emendabit. Non desunt qui ad detergendas oculorum albugines ammoniaci & fœniculi portiones æquas in pilam coniungant, per triduum terant, quarto die fluuialem aut fontanā aquam defundunt, diebus octo quotidie bis conterunt, & mellis selibram adijciunt.

Oculorum doloribus.

Dolores oculorum finit medicamentum quod habet ceræ aut resinæ, ammoniaci, spumæ nitri, singulorum pares intritas portiones. Suffragatur oculis medicamentum quod recipit nardi spicæ pondo denariorum duum, croci pondo denarij vnus, amyli pondo denariorum duum, ea melle attico excipiuntur.

Exulceratis oculis.

Si exulcerationem sentit oculus, myrrham, crocum, odorati iunci florem quàm minutissime tundito, & adfuso melle linito.

Lippitudinibus oculorum.

Lippitudines oculorum sanguinis feruore, aut alimenti copia contrahi consueuerunt. Has sanguine à temporibus misso curare oportet. Oculis mel & lac per triduum instillantur. Si ijs fluxionis impetus nõ cohibeatur, mel & aloë iocineris crassamentum referens, oculis illinuntur, prorumpentemq; fluxionem supprimunt, & lippitudini medentur. Medullam cerui vsq; eo perpurgatam, vt ne ossium quidem vllæ remanserint lamellæ, marmorea pila terito: cui croci triti denarij pondus adijcitur. medicamentū vase vitreo vel corneo recõdito. id vlcus oculorum alit. Crematæ diligenter viridium arundinum paniculæ, adiectis suauissimæ myrrhæ tribus obolis, & syriacæ nardi totidem, omnia simul teruntur, dum in vnitatē coeant, & in pixidicula ænea reconduntur. albugines vsu summovent. Item porri tenuiter detriti succus expressus, & æneo vase mādatus, illitu proficit. Si oculus inflammatione vexetur, thuris, amyli, agninae medullæ, singulorum drachmā, olei rosacei vnciā, vbi ita subegeris, vt in vnum coalescat, oculis agglutinasse

fatis est. Thurius sal tritus naribus inspiratur. Si vero nõ aperiat oculum, huius genā inuertens scalpello rescindito, mox vinum inspuito, sanguinem temporibus detrahito. Iis auxilijs morbus abigitur.

Thurius sal

Albuginibus oculorum.

Succi fœniculi modus qui tibi fecerit satis, hederæ quæ faxis innititur, recentibus folijs expressus liquor instar prioris mensuræ, lac canis vel asini, sanguis vernaculæ vel cicuris columbæ, ros brassicæ confidens, albuginibus auxiliantur.

Eumelus oculorum cicatricibus.

Si sal ieiuno mansus in oculum inspuitur, cicatricem extenuabit. Idem facit sepia testæ scobis oculo per fistulam inspirata. Syluestris pastinacæ tritum semen melli attico mistum, auxilio est.

Epiphoris oculorum.

Aquæ frigidæ conspersus, oculorum epiphoris medetur. Sal etiam in vino meraco decoctus intrita myrrha, & adiecto melle attico, eisdem infriatur, deinde frigida fouentur.

Oculorum vulneribus.

Oculorum vulnera sic curantur. croci, piperis albi, salis ammoniaci, lachrymæ papaueris, allij, singulorum vncia teritur, & excepta melle linuntur. Humanum stercus exsiccatum eisdem efficax est. Syluestris item cynaræ radix ex sale mista & oculis agglutinata prodest.

Cynara flue
stis

Ad incipientes suffusiones.

Mellis attici, fellis hyenæ, aut vulpis, quod mellis modū æquet, opobalsami tantundem, piperis dimidiata portio, hæc conteruntur, & pyxide vitrea aut stannea conduntur: cuiusq; necessitas vocat, primis suffusionum rudimentis illinuntur.

Vnguibus oculorum.

Vngues, quæ pterygia Græci vocant, neruosæ quædam sunt tunicæ sese oculis obtendentes, instillatione crassiorū humorum qui in capite coierant, enatæ, sanguinem dico pituitamq; ijs radices sanguine suffusæ rubent. sed cum pupillam occuparunt, & se cernendi potētia iam opposuerunt, orbant lumine, eamq; non secus obtegunt, quàm nubes quæ radianti se syderi obiecit. Quod ad curandi breuem expeditamque rationem pertinet, vnguis manum expostulat. Oportet oculum vtrinque distrahere, vt membranofus

Pterygia ocu
lorū

vnguis in rugas summatim contrahatur: medicinaliꝫ hamulo, retuso mucrone suspendere, & in orbem scalpello circumscindere. Neque vero timide, sed audacia fretus hoc feceris. Nam tunica cornus imaginem referens, ob id ceratoides dicta, subijcitur. Cum disiectus vnguis fuerit, penicillo posca imbuto fouendus est oculus. Quod si vehementer equus recalcitret, fascijs erit obligandus, tertio die medicamento sollicitandus quod habet cimoliae cretae vnciam, pompholygis semunciam, iris sicilicum: quae melle liberaliter excipiuntur, & dum sanescat, illinuntur.

Pompholyx

Oculis cruore suffusis, & staphylomatis.

Oui candidum, oleum rosaceum, & cerusa, subiguntur: & vbi strigmenti crassitudinem implent, illinuntur. sed antea sanguis e temporibus mittitur. Si ijs fluxionis impetus non substitit, vnguem & staphyloma, id est vna crebit, in qua summa attollitur tunica, vt ruptis oculi laxatis ve membranis similis figura acino fit: inde nomen ductu est. Illitu per biduum interpellato, vinum inspiratur: oculus per angustum quoddam spiraculum proluitur, quod coniunctum naribus, ad eum ducente cuniculo permeat. repetendum subinde medicamentum vt diximus illinendum. quod sub aetatem ex aqua frigida, per hyemem mulso tepefacto perungi proderit.

Staphyloma

Pelagonij contra oculorum ictus collyrium.

Myrrhae troglodytidis vnciam vnam, croci obolum, haec trita in aqua mulla decoquito, & adiecto quadrante mellis vtitor.

Troglodytis myrrha

Suffusionibus vernaculum.

Nidum hirundinis sic erutum, vt nihil profus reliquiarum eius adhaerescat, in vas conijcito, & addita aqua, cumque simul agitaueris, ea colis exprimito. Hunc laticem dabis fitienti iumento potandum, vel faucibus per corniculum infundes. In primis equili calidiore, in quo nullum frigus aspiret, stabuletur. soli furfures & paleae pabulo cedant. hordeo prohibeatur. tum frumetacei farris heminam, & hydromelitis sextarium, pollinis thuris tantundem, resinae vnciam vnam, adiectis duorum ouorum liquoribus, liberali vino decoques: & vbi visum totum illiueris, fascia subligabis, vt nocte tota medicamentum adhaereat, & appetente diluculo detrahatur, & dictum antea pabulum obijciatur. quarto die oculos attico melle perunges.

Liberali vino

Ad oculorum cicatrices.

Balsami, piperis, singulorum pondo sextans, ouillae medullae pondo vncia, spicarum allij gallici quod esse satis videbitur, foeniculi quantum manu comprehendi potest, ea luteus oui liquor excipiat.

Oculorum vulneribus.

Myrrha, crocum, iunci odorati flores, vna conteruntur, & adiecto melle linuntur.

Nardinum collyrium.

Opopanacis sextula, violarum siccarum sextans, spicae nardi, casiae, myrrhae, olei, singulorum semuncia, piperis pondo denarium duum, vini instar scrupulorum quinque.

Ad caligationem oculorum vulgare tritumque.

Candidae spinae succus vino veteri paribus mensuris admiscetur: sed longe melius cedit, si spina dum in cineres euanescat aduratur, & adiectis attico melle & oleo vsurpetur. Omni vitio oculorum hoc opitulatur medicamentum. piperis candidi, albae spinae cinis & mel aequis portionibus miscetur. pinna oculus illinitur.

Candida spina

Oculare collyrium lippitudinibus.

Viola & sal aequis ponderibus miscentur, acetum quod satis est: olei, piperis longi, herbae fabinae, pollinis thuris, myrrhae, singulae vnciae teruntur, & tenui cribro cernuntur: quae semisse mellis excepta instillantur.

Si oculum equus laesit.

Oleum rosaceum, & oui liquor, lana excipiuntur, & agglutinantur oculo. Postero die foenigraci tepente decocto fouetur. Imbutus hoc cremore penicillus adalligatur. iterum vellus supradictis intinctum adfigitur. cum meliuscule coeperit valere, collyrium indetur.

Carcinomatis oculorum.

Eruum pinsitum, oleum rosaceum, & ouum melli attico miscent, & hiatum vlcis inungunt.

Oculorum cicatricibus.

Vetera coriorum pyctacia concremant, & in cinere redacta oculis ingerunt.

Pyctacia

Oculorum inflammationibus.

Si subito oculus inflammationem contraxerit, spongiam aceto imbutam oculo deligabis.

Compositio collyrij aduersus albugines.

Thuris masculi, myrrhae troglodytidis, singulorum pondo sextans, croci cyrenaeici pondo vncia, succi foeniculi, foliorum rosae, singulorum pondo sextans, mellis attici nunquam fumum experti, piperis candidi, piperis longi, crocomagmatis, singulorum pondo vncia, succi hederæ pondo sextans, vini italici heminae mensura, opobalsami quod satis esse videbitur.

Troglodytis myrrha

Cyrenaeici croci

Apſyrti de contuſis aut percuffis oculis, & defluxionibus eorundem.

APSYRTVS Hippocrati equorum medico ſalutem. Poſtquã equinum genus cõpluribus iniurijs viſum eſt opportunũ, oculiq; varijs caſibus patent, te nutrientẽ equos auxilia ſcire neceſſarium duxi. Quibus ſi percuffus eſt oculus, facile ſuccurras. Icto, craſſioris pituitæ curſus erũpit: & quod ſcitu dignũ eſt, oculus frequẽter ſua ſede propellitur. Iis medicamẽtis vitiũ diſcutitur. Ouilla medulla fœminũ offibus exempta, tritaq; perungitur, & bis in die manu clauſus oculus aliquantum cõtinetur. Melius res cedit, ſi recẽs adhuc medulla fuerit, nec ſenſerit vetuſtatem. quã ſi non adſit, adeps anſeris aut cohortalis gallinæ tritus ſublinitur. Medulla cum anſerino pingui detrita, auxilio eſt. Quum rimula quæ dehiſcebat, reſarcto damno fuerit expleta, & ſegmen vulnuſculi ad cicatricẽ perductum, iamq; curſus cõcretioris pituitæ cõſtitit, oculus hoc vnguine delibutus illuſtrabitur, quod recipit atramẽti ſutorij obolum vnũ, myrrhæ alterum, croci drachmã, medullæ ouillę quam antea propoſuimus, ſemunciam. hæc trita ſimul, ex attico melle coquũtur. Hoc medicamentũ cicatricem extenuat: ſed medulla debet eſſe reſoluta. Quod ſi icũ quodã vel attritione aliãve cauſa cõturbationem ſentiat oculus, aut offuſis tenebris caliget, ſanguis e venis in facie quæ malis ſubditæ ſunt, emiſſus, præſenti eſt auxilio. Poſtero die ſuperior illitus opem adferet. Longe melior cõpoſitio ſequẽs habetur. Aeruginis obolus vnus, myrrhæ, ſpumæ nitri alexãdrini, ſingulorũ oboli duo: quæ in polentam detrita, melle attico colligũtur. Cæterum hians ſegmentũ, medicamen quod medulla cõſtat, emendabit, & alet. Eruum pinſitũ, & linteolo cretum, melle attico vel cretẽſi excipitur: quo ſegminis oras ſublini ſalutare eſt. Quinetiã cum tẽpus poſtulabit, in omnibus quæ cõtingunt extrinſecus noxis, inſpirare vinũ oculo, diductis genis, perquam vtile. Si cõcepta inflãmatio torqueat, hoc vtendum remedio. Polenta vino ſubacta agglutinari debet, adligariq;. Si vero fluxiones ſentiantur, neq; pituitæ curſus ſubſtitit, circumurendus oculus. ſed ſpongia partem occupet à qua cernendi facultas proficiſcitur, ne amburens medicamentũ ſubter illabatur, & eo tãdem proſerpat. Optimũ eſt contra defluxionis impetus, oculum etiã medicamento munire, quod habet argẽti ſpumæ tritæ & elotæ, ſucci herbæ apollinaris, pares vtriuſq; modos, lactei ſucci papaueris tertiam partem, æruginis tantundem. ſingula teruntur, iterũmq; vino dulci craſſiore cõmittuntur.

Hierocles ad icũs, procidentias, defluxiones, & vngues oculorum.

SI DISSECTVS fuerit oculus, fordifq; craſſæ proluuies feratur, timor ſubeſt ne procidat oculus. id quod his medicaminibus finiatur. Ouillam e fœminibus medullam contritã inungito, bis in die manu oculum aliquantiſper contineto. Hoc efficax habetur, ſi re-

centem medullam ſis naactus. ſin carueris, anſerinũ adipem, vel gallinarum domibus oberrãtium pingue tritum illinito. Medulla vero anſerino adipi cõmiſta prodeſt. Cum vulnus expletum eſt, ſectioq; cicatricem cõttraxit, ac fordif proluuies reſtitit: medicamẽto quod ſubdidimus, inungito. Recipit hoc, atramẽti ſutorij obolum vnũ, myrrhæ duplum, croci drachmam, ouillæ medullæ ſemunciam. medulla prius teritur, deinde ſimul omnia conteruntur, atticũ mel inſunditur. id cicatricẽ abolet. Sed ſi oculus, vtpote cicatricofus, turbulentiam experiatur, ſi aut attritu, vel alia cauſa cõtufus euaserit, vel ei caligo quædam obuereſcet, venã in facie malis ſubiectam ſecabis: poſtridie vti ſupra diximus ſublimes. Nonnulli æruginẽ, myrrham, nitri alexandrini ſpumam conterunt, & attico melle coactis vtuntur. Quinetiã ſtatim quã oculus noxam cepit, diductis palpebris vinum inſpirare mirũ in modum proderit. Si concitetur inflammatio, polentam vino permiſtam, vt in cataplaſmatis lentore coeat, agglutinare cõueniet. Cum vero fluxionis impetus in oculos decumbit, nec pituitæ curſus ſupprimitur: circumurare oculum appreſſo videndi particulæ penicillo, qua fenestrat oculum pupilla, ne vis candentis medicamento ſubeat. Oculis qui fluxione tentantur, hoc etiam ſubuenit. Spumæ argenti tritæ & elotæ, ſucci apollinaris herbæ, ſingulorum æquæ portiones, lachrymę papaueris pars tertia, æruginis ſulphurisq; tantundem, hæc ſingula, poſtea ſimul omnia, conteruntur, & immiſſo craſſiore paſſo linuntur. Vngues qui oculis obijciuntur, vix medicinæ parent, eoſq; diſcutere remedijs difficile eſt. Siquidem neruoſæ quædam veluti membranæ protenduntur, quæ ſub genis candicantes animali cæcitatem offundunt. Subijciens itaque digitum, acu linum ducente trajcito, duobuſque ſili capitibus leuatum vnguem reſcindito: & acceptum ſectioe vulnus, oleo & ſale, ouillæque medulla fœminum officulis exempta, ſex diebus nutrito. diuerſas collyriorum compoſitiones à me ſecundo volumine deſcriptas offendes.

Apſyrtus de ijs qui diuerſis conſtant oculis, & albo ricũs colore noſcuntur.

APSYRTVS Flamaruntio ſalutem. Qui varietate oculorũ noſtantur equi, nõ eãdem rem oculis cernunt. Nam quemadmodum quibus vel crura vel pedes diſcoloribus maculis euariãt, ij claudicare ſolent: & cum itineribus cõmittuntur, labori cedunt: ſic etiam illos hac diuerſitate variegatos viſus deficit. Quin & ob hanc oculorum varietatem, & improbi, & rerum eis occurrentiũ verentes, nec nõ ad ſpeciem rerũ oculis obiectarum cõſternabiles ſunt. Hos tamen Parthi magno in pretio habent, & pro generoſiſſimis adſumunt: apud quos primum procreatos fuiſſe conſtat. Qui vero diſcolores notas in tergore referunt, eos Parthos veteres ap-

c. iij.

Cataplaſmatis
lentore.

Notandũ

Variegatos

pellarunt, apud quos primum in lucem editi produntur. Scire etiam licet equos qui oris rictu vel facie candorem exprimunt, & prægrandis ac velut emittitios promunt oculos, ij ab ineunte puerili ætate ad senectam liberiora vitæ spatia pollicentur.

Apsyrus de admissura.

APSYRTVS Caristano Frontoni salutem. Cum veterinorum alimoniam tuam impendas studium, & ex me quæras quos & quales equos admissarios eligere cõueniat, te scire necessarium duxi, quod qui non ictu contractam, sed genitiuam notam in oculis candicantem ostendunt, ad seminandam prolem repudiantur. namq; editum hoc parente pecus, cum ad eandem deuenit ætatem, simili modo, cæcitatibus mutilatione vexabitur. Equam vero tali genitore procreatam, propter anniuersariam purgationem, id malum non manet: sed mas quem ea pepererit matrix, aut tum referet vitium. Qui vero insiliendis equabus vel pigri vel inhabiles spectantur, utpote cum operi cedant, sunt tegregadi. Qui etiam vnico teste constant, ad admissuram adsciscere non oportet: cum ex maxima parte infœcundi reputentur, aut pullos suæ stirpi mutilæ similes progenerent. Quibus varices in testiculis prominent, seminandæ soboli nõ habentur idonei. hos varicosos vocat. Admissarium igitur integris esse viribus, & omni vacare culpa operæpretium est.

Quæ ætas ad admissuram idonea, Eiusdem.

QVIBVS pullorum educatio cordi est, matrices equas hac corporis forma deligere oportet, magnitudine media, habitu quadrato, aspectu decoro, clunibus ac ventribus latis. ætate nõ sint minores trimis, neq; maiores decem annorum. Equum ad admissuram quem velis habere, legere oportet, amplo corpore, formosum, nulla parte corporis inter se non cõgruente. Initium admissionis facere oportet ab æquinoctio Verno ad Solstitium, ut idoneo tẽpore iam lætis & herbis campis partus exeat. Nam equa duodecim mensibus & decem diebus fert vêtrem. Qui vero post Solstitium partus eduntur, vitiosi & inutiles existunt. Mas quo tẽpore vocatur a fœminis, roborandus est largo cibo, faginadusq; ut veneri superfit: ei deturq; ab opere vacatio. Bis die, nec amplius, cum tẽpus anni venerit, mane & vespere proroga admittat. Quod si semel post initum fœmina marem recuset, rursum post decem dies adhibere cõuenit: & si iterum respuat, eam ut impletam separare oportet. Cum conceperint equæ, videndum ne aut laborent plusculum, neq; frigidis locis cõmittantur: quod algor maxime prægnantibus obest. Si saliendi fastidium est, cupiditas elicitur deterfis spongia fœminæ locis, & admota naribus equi.

Genitiua nota

Equabus

Equa

Peroriga

De indole & forma equi, ac notis annorum, Eiusdem.

QVALIS futurus sit equus è pullo, a corporis forma & indole coniectari potest. Hoc vero habitu constabit, exiguo capite, nigris oculis, naribus non angustis, breuibus auriculis & arrectis, ceruice molli, densa iuba, crispiore, & per dexteram partem profusa, lato & musculorum toris numero pectore, grandibus humeris, scapulis latis, cruribus rectis, ventre substricto, testibus exiguis, spina maxime duplici. sin minus, curua cauda, longa, & setosa, crispasq; rotundis clunibus, fœminibus torosis, tereti genu, neq; introrsus spectanti: rotundis vngulis, equalibus, duris, quibus mediocres coronæ suppositæ sunt. Hæc sunt futuri sublimis & bene compositi corporis indicia. Cum vero natus est pullus, confestim licet indolem æstimare, si hilaris, si intrepidus, si neq; subito conspectu nouæ rei terretur, si ante gregem procurrat, si alacritate & cursu certans æquales exuperet, & in pabulo contendens suos gregales abigat, si in fluminibus & stagnis alios non respectans prægreditur, & vadum interritus transigit. hæc sunt honesti animi documenta. Cum annu & sex menses impleuit equulus, manibus est tractandus, capistrum circumponendum, frenos præsepi suspendendum, ut tangere cõsuescat, ne è motu audiens crepitus exterreatur. Trimus recte domatur: a quo tempore farrago dari solet. Aetas cognoscitur equorum, & ferè omnium qui vngulas indiuisas habent, & etiam cornutarum, quod equo, dum bimus & sex mensium est, medij dentes duo superiores, & inferiores totidem, cadunt, quos sectores vocant. Cum quartum agit annum, ijs qui canini appellantur, deiectis, alios adfert, quos nominant columellares. Intra sextum deinde annum molares cadunt. Sexto anno quos primu mutauit, exæquat. Septimo omnes explentur æqualiter, & ex eo cautos gerit: nec postea quot annorum sit, manifestò comprehendi potest. Equus morbum non sentiet, si cornu ceruinum amuleti vice gestet.

Qualem asinum esse conueniat quo salitur equa, Eiusdem.

PER QVAM utile scitu est quod sequitur, ijs qui ex equino genere & asinino congressum moluntur, ut hinnos vel mulos bigeneros atq; insititios procreet. Qui mularu generi seminando destinabitur asinus, hac corporis forma sit oportet, habitu magno, quadratis membris, vasto capite, nõ equino: facie, genis, item & labris, ingentibus: non exiguis oculis, neq; cauis: naribus patulis, neq; constrictis: auribus nec flaccidis, sed arrectis: ceruice lata, neq; breui: lato, & musculorum toris denso pectore, & ad sustinendos equarum infestarum calcitratus robusto: grandibus scapulis: ac partibus quæ humeris subiacent, aut supra genua sitæ sunt, crassis, valentibus, corpulentis, & quam maxime distantibus: (siquidẽ opus est cum superuenit, fœminam complexu facilem inueniat) gradi dorso, spina

Coronæ supposito sitæ sunt in gulis

Gregales

Medij dentes sectores

Canini Columellares

Hinni Mulibigeneres

lata, neq; gibberi, neq; panda angustam lineam in rectum ferente. Non sit asinus humeris subsidentibus, sed eminulis: excelsa armorum compagine & æquabili, ita ut prominētiam litura distinctam habeat: lumbis plenis, aliquantulum se protendentibus, nec in arcū strangulatis: ventre non prætumido, ilibus paruis, lateribus porrectis, late costato pectore, coxendicibus magnis & æqualibus, nō substrictis clunibus, nec in acutū porrectis. Honestiores habentur qui cauda sunt brevior, fœminibus insuper cōpactis, breuius, lacertosis, neq; extrorsus auersis, cæterum diuaticis. Etenim ij quibus femora penè committuntur, & in arcum constricta sunt, longe maiori alacritate fœminas insiliunt. testibus magnis, paribus, tereti genu, tibijs & cruribus vescis, ossis ferè, & excarnibus, magisq; neruosis, minime varis, neq; discoloræ tæniarum cinctu verticillatis, calcibus neq; præter modū altis, neq; nimium depressis: qui nec nixi talis ingrediatur: pedibus vatijs, nō introrsum contortis, nec humilibus, quibus coronæ mediocres superpositæ sint: vngula dura, subter concaua, interiore sinu paruo, quam à nido hirūdinis chelidona vocant. Non retusa voce asinus, sed clara rudat: quādoquidem magni referet vel ut deterreatur equa, vel ut sic alliciatur, ut morigeram admissario se præbeat. Speciosiores sunt asini, quorum color in purpurā spectat, idq; si nigram nec vllatenus in fuscum vergentem maculam fronte gerant. Longe omniū pulcherrimi nigri habentur, qui non incauum ventrem, sed concolorē habent. Cui pulla in ore macula subest, aut lingua nigricat, is cōsimilis coloris sobolē haud dubie generabit. Qui ex cādido colore in cinereū canescūt, quos vocāt morones, ij ad admissurā nō accersantur. siquidem colores nullo in pretio habiti, magna ex parte reddentur filijs & nepotibus.

Ut admissarius equus in venerem proruat.

Vitam cerui caudam cum vino terito. testes & genitale linito. sic hebes equus, voluptate sollicitatur ad venerem. Sed cum furentis in libidinem impetum compefcere voles, oleo perungito.

Quæ ætas idonea ad admissuram, Anatolius.

GENEROSI equi tam mares quā fœminæ, quo describemus modo sunt eligendi. Sit quinquennis equus qui admissuræ destinatur. Decimum quartū agens annum, à superuentu conquiescat. Hoc idem tempus, à quimatu videlicet ad annos quindecim, fœminis præfiniatur. Aetatis notæ non à dentibus solis petendæ sunt. nam hæc probandi ratio non satis exacta iudicatur, quod planè dentibus suam ætatem non fateantur. Nonnulli à maxillis annos explorant. Si cutis à corpore relicta quo non ægre diducta, trahentēmq; manum sequens, perquam facile suam in sedem resiliat, equi iuuentam denūciabit. Si vero leuata cutis, se ipsa car-

ni tardius agglutinet, senectutem testabitur.

Eiusdem, de tempore admissuræ.

ADMISSURAE tempus ab æquinoctio verno vsq; ad solstitium æstiuū statuitur. Cum vbertate verni pabuli exhilaratum pecus tunc lasciuat, non est committendum ut strigosa equa & obsita sorde saliat: quippe cum talium cupiditate celerius equum sollicitari constet, perinde quasi stimulatus hac colluione gaudeat. Cum autem proriga fœminam mari desiliendam præbebit, eius caudam prius detondeat. Nec desunt qui dent operam, quo magis equarum amore flagrent admissarij, ut iuba, suorūmq; capillorū venustate, nec non cæteris elegantibus honestamētis exornētur, et ad hoc siquæ pollent aliæ cupidinis huius illecebræ. Quin eam quoq; equo tanquā cursu certantē proponunt. His autē lenocinijs putāt equum ad amorē inuitari. Mares quinq; mensibus antea q̄ vocentur, à fœminis sunt segregandi. frumento etiam roborandi. torrido paulatim eruo & similigine aqua macerata largius saginandi, ut veneri supersint, & hoc fulti cibo fortius ineāt. Rursus si equa marē non patitur, galinaceo fimo cum resina terebinthina trito naturalia eius linuntur. ea res accendit libidinem. longeq; magis si saliedi fastidium est, oblitus scyllæ coēdi cupidinem elicit. Quod si semel initum experta, deinceps marem fastidiat, interposito decē dierū spatio mas iterū adhibēdus. quod si rursus maritari respuat, diuortio separanda, utpote quæ iam ventrē perferre credatur.

De asinis admissuræ idoneis, Apfyrtus.

ASINOS eos admissuræ idoneos eligemus, quos cum equis aluimus. Nonnulli, quod recte factum censeo, onagros cicurāt, qui pulcherrimorum feminum feraces sint. optimam ij sobolem fingūt, quod non tanquā reclusi, sed sua libertate freti, latius euagētur. Equas ab asinis iniri, quā asinas ab equis, longe melius est. Nonnulli studiosius curant, ut equinis matricibus asinorum pulli subrumentur. ideo cum sunt à partu statim editi, equæ subijciunt. Siquidem ita meliori lacte nutriuntur: & sic educati, à tenero magis equas diligere discunt, ita ut libidinis furijs promptius extimentur. Ad bimatū vsq; lactandi potestas fiat, & equorū more biennij spatio lacte fatientur. Non trimis minores asini, aut maiores quā decem annorum admittantur equæ. Quod seminabit asinus, vernaculum patris præferet habitū. Sunt qui rerum perpulchrarum studiosiores, asinum, equum, aut alium quemuis admissarium, huius coloris vestimento contegunt, quem futuram pullationem referre velint. Siquidem qualem vestitu colorem ij mentientur, in talem enata progenies degenerabit.

Coronæ

Chelidō

Morones

Peroriga

Onagros cicurāt

Subrumētur

Aetatis notæ

Pelagonius de eligendo admiffario.

IVTILEM admiffarium, & ad creandam prolem idoneum libeat experiri, digitis duobus comprehensum genitale semen laneis lascinijs distrahes. si resiliat in se, ac sese cohibeat, ita vt non discindi patiatur, vtilem admiffarium ostendit. hoc Hipparchus asseuerat, sin protinus tactu distractum diffindatur, nec visci more glutinatum lentescat, seminandis filijs vt inutile repudiatur. talis equus ad ineundas matrices non est adsciscendus. Mores autem equorum laudantur qui sunt ex placido concitati, & ex cōcitato mitissimi. Hi ad obsequia inueniuntur habiles, & ad certamina laborum patientissimi. Sunt qui oculorū diuersitate gnobiles equos primæ classis esse contendant, qualem fuisse Alexandri Macedonis Bucephalum commemorant: modo linguam habeant tenuem & longam, faciem sublimam, erectam ceruicem, ventrem compressum, ilia contracta, mediocrē magnitudinē, prominētes in corpore toto venarum toros, nigrum colorem saturatum. Plato candidos equos probauit, quasi huiuscemodi coloris fastigia laudari velit: quanquam in alijs colorum generibus bonos inueniri saepe contingat. Cæterum probę indolis argumentum est, si stans morā non patiatur, sed pede pulsans solū, cursitare cupiat.

∴ pullicięq.

Apfirtus de partu necando.

APSYRTVS Vero Marcello salutē. Te nosse cōmodū existimo quonā pacto partus in vtero enecetur. Non enī semper equā ventrem perferre prodest, quam mala pręditus indole vel degener admiffarius superuenit: vel si dum quodā genere certaminis exerceatur, vterum gerat. Oportet autem manū naturalibus inserere, & in locos equæ transferre pulliginēq; si iam pilis inhorrescat, ore prehensam strāgulare, & caput elidere: vel prius quam semen genitalibus locis animetur, obducētem membranam vellicare. Medicamento sic foetus enecatur. Teda præpinguis assulatim frangitur, & in vini dulcis quatuor sextarijs efferuescit, dum ad tertias decoquatur. Hoc ius tripartito digestum, per triduiū infunditur. Radicē bryoniæ in vino tritā, pulliciem excutere tradūt. Nec desunt qui creticum sefeli, quod tordilion vocant, contusum infundant.

Apfirtus de procidentia vuluæ.

REFERENDA est gratia, qui foeminarum laborātibus vteris remediū adinuenit. Si vulua procidit, sic auxiliū ferri prouident. Equam prosternere conuenit, & supinam in caput reclinantem collocare: multa calida aqua genitales locos subluere, eosq; tenui acu cōpungere: deinde decocto malicorio in paribus austeri vini & amurcæ modis, & olei dimidia portione, introrsum, vt in sedem redeat, cōpellere: mox

vesiculam quæ inspirato flatu turgebit, huic insidētem adprimes: cuius ceruicem funiculo sic obligabis, vt impulsus ore spiritum contineat. naturalia interiecto spatio sic deuincies, vt & intus vesica moretur, & lotiū excerni possit. Tūc vstorum lauri foliorum cinere ex nigro vino austero suffundes: post intermissos decē dies funiculū detrahes, & vesiculam adacto prius aculeo, quò per impressum foramen spiritus euanescat, eximes. Equa bonis pabulis sensim roboranda. siquidem obefam corpore proderit esse.

Hierocles de perferendo ventre, & enecando partu.

QUID ex ijs ignorasse videar quæ ad gestationem vteri, & ad necandam pullationem attinent, paucis perstringam. A cōceptu igitur equæ decem mensibus & totidem diebus vētrem perferunt. Quod si contingat eas maturius, hoc est mēsis nouem & viginti diebus partum edere: pullus educari, & in iustā magnitudinē adlescere cōsuevit. is tamen ab armēto debet abigi, quò ad obsequium præstandū inuenietur iners. Si vero partui vicina matrix dextra parte sumē laxet, & papillam aliquantū exerat: ijs signis se marem enixurā fatebitur. Sed si inertis equi superuentu, & ad ineundū certamen inhabilis, pulliciē cōcepit: in equæ naturam manum imprimere licet: & si pullus vestiatur pilis, ore prehensio strangulabitur, caputq; cōfringetur. sed si mollis adhuc & glaber fuerit, eius medicamento subtili præcox partus eliditur, cuius parandi ratio hæc est. Teda quā maxima pinguitudine scatens, in tenues assulas discinditur, cōfufumq; vinum odoratum octo heminarum instar coquitur, dum triens ex hoc modo superlit. hoc ius diuisim per triduum infunditur. Porro tritam bryoniæ radicem ex vino præcipiunt ingerendam. Quo minus tamen prægnantes abortu laborent, cauendum ne restinctarum tedarum nidor ab eis sentiat. eo enim rapto naribus, abortu vitiantur.

Quis sexus concipiatur, Africani.

VI admiffarius equam superuenerit, certis signis comprehendere licet quem sexum generauerit: quoniam si parte dextra defiliuit, marem seminasse manifestum est. si læua, foeminam. Sunt qui præcipiant vt cum progenerari marem velimus, sinistrum testiculū admiffarij funiculo lineo aliōve quolibet obligemus: cum foeminam, dextrum. sic nostri arbitrij fore tradunt, vter sexus concipiatur. Cæterum si quispiam marem nasci velit, cum Aquilonius inspirat vētus, insiliendam equam obijciat. si foeminam fingi sit in animo, cum Auster perflat. siquidem Aquilo mares, Auster foeminas figurabit.

Anatolius, Quæ cura prægnantibus adhibenda.

Supra ab apfirtus
to sec) traditi
capite. Quæ æ
tas ad admiffari
rā idonea

Alexander
Bucephalus
Plato

Bryonia
Sefeli
Tordilion

Aglo mares Au
ster foeminas
figurabit

RAEGNANTIBVS ^{varat egerenti.} / equis / conuenientem curam adhibe-
mus, vt eae sarcinis vel ponderibus gerendis non incumbant, re-
rumq; vehendarum necessitate vacent, sed eo munere subleuetur,
ne simul operis & vteri grauentur onere. Danda item opera, vt quiete pa-
scantur. Leuiore pabulo tum firmandae. Foenum viride dissectum obijci-
dum, siquidem hoc suauissimum habetur. Maceratum hordeum, & caetera
id genus pabula praebentur. Bis in die potestas ad aquam adeundi faciun-
da. Curaeq; fuerit vt hyeme stabulentur loco calido, nec perfrictionibus ob-
noxio: aestate, in quem aliquod frigus aspiret. Sint stabula rotundis assibus
commode substrata, & paleae superiectae, quo mollius incubent foetae, & in
pedibus vngulae durecant, vrinaq; facilius effundatur. Praesepia altiora esse
oportet, ad quae iumenta capistrentur, vt sursum versus spectantes cibum ca-
pian. Id maxime pullis obseruandum est, sic enim erecta ceruice niti consue-
scunt, quae res equino pecori maximam venustatem adfert. Cauendum item
ne pabuli mutatione tententur, neq; infestentur aquarum insuetarum nouita-
te, siquidem huiusmodi peregrinarum rerum obiectu facile abortus contrahitur.
Iis deinde quae partum ediderunt, medicam obijciemus, & antea dictam im-
pendemus diligentiam. Longe magis equa post alterum aut tertium men-
sem exercitationibus credi debet, quo lac ei praestantius suppeditetur. Se-
quens equuleus cursibus committatur. Si pulli molles gerant vngulas, aspe-
ris locis eos citatius agemus, calculos pedibus substernentes, sic enim vngulae
durantur, quae si ijs parum adhuc solidatae mollescant, hanc curationem opor-
tet adhibere. Adeps suilla vetus, & hircina, sulphur ignem non expertum, &
alliorum spicae miscentur, ijs vngulae & earum caua perunguntur.

Eumelus, vt facile partus edatur.

Cum tardius grauida pullicium enititur, si comprehensas nareis leni-
ter constrinxeris, continuo remorantem foetum egeret.

Si secundae genitalibus locis haerent, ita debent excuti.

Si secundae non respondent, ita debent exigi. foeniculi quantum manu
prehendi potest, in aqua decoquitur. iuris huius octo cyathi cum totidem
veteris vini, & olei duobus cyathis igni tepescunt, & naribus ingeruntur.

Hippocrates, vt armentitiae concipiant.

Si gregalem equam concipere velis, vrticam in os equi pellito. si vero quae se-
mel aut iterum ventrem pertulit equa, partum edere desierit, hoc auxilio restibilis
foecunditas adferetur. Anisi acetabulum, myrrhae fescuncia, croci semuncia, di-
ligenter & munde simul contrita digeruntur in adularum glandium formas, quae
figillatim in equae naturalia, dum vterum subeant, impelluntur, genitales loci
antea subluantur, & feruifacetae marinae fotu madescant, oleoq; instar vnus he-

minae cum strigmentis balnearum lumbi & genitales sedes foeminarum te-
nus, bis die defricentur, vsq; dum eam concepisse constiterit. Quinto septi-
moque quoque die ternae lactis heminae cum rosacei parte quarta & hipporrhiz-
i drachma, adiectis quinque piperum granis, & myrrhae sicilico, cum effere-
buerint, tepefactum ius fistula longa quae ad vuluam perferat, infunditur.
hordeaceam farinam in aqua coctam, dum partum enitatur, dabis potendam.

Vt sterilis equa concipiat.

Si praestare velis vt sterilis equa concipiendi foecunditate donetur, fa-
scem porrorum in pila tusum ex vini cyatho suffundes, & cantharidas versi-
colores quae duodenarium impleant numerum, ex aqua biduum oriculario
clystere in vuluam ingeres, postero die equum ad ineundam foeminam e-
mittere, postquam defiliuit, bis genitales locos elues. Nitrum, passeris fimum,
resina terebinthina simul deteruntur, & in vnum coacta naturalibus inferuntur.

De equarum rabie Theomnestus.

RARIOR quidem, sed haec est equarum nota rabies, vt cum in
aqua sua viderint imaginem, amore inani capiuntur, & per hunc obli-
tae pabuli, tabe cupidinis intereant. Eius vesaniae signa sunt, cum per
pascua velut extimulatae concursant, subinde circumspectantes, vt aliquid de-
siderare vel requirere videantur. Metis error discutitur, si deducas ad aquam.
tum demum speculatae deformitatem suam, pristinae imaginis abolent memori-
am.

Apfyrus de parotidibus

Cap. XVI.

APSYRTVS Degmio Plastico salutem. Te circa equos
studiose versantem id nosse necessarium est, quod accide-
re solet equo, vt qua caput ceruici committitur, iuxta aurem
tumor duritiem praefrens enascatur. inde parotidis nomen
trahit. Cui haec curandi ratio adhibenda. Spongia calido a-
ceto imbuta, bis die deliganda, donec in suppurationem con-
uertatur. tum ima parte lunata plaga, corniculis sursum spectantibus rescin-
di debet, quo velut emissario conceptus humor profundatur. Loco sal tenuis
infrietur. Parotidis ventriculus postero die calida fouendus, & deterfo quod
inibi coierat pure, erui farina mellis commista respargenda. Sic ad sanita-
tem perducetur. digitum autem imprimere non licet, nam ad talem tactum
pressa pars excandescit, & facile dehiscit in fistulam. Cum vero iugulum aut
fauces, aut ijs intercedentes angustias, quae isthmi graece dicuntur, tumor ob-
fidet: equus tam cibum quam potum aspernatur, lingua tumet, & in exte-
riorem partem procidit, ac liuido suffigillatur colore, fluidum saliuos os madet,
tonsillae vocantur, quibus eadem ratione succurrendum. Quod si ad interio-

Hipporrhiz

Oricularius
clyster

Rabies eq^u

Auricularius
clyster

rem partem decumbat eruptio, pusq; per os deferatur, auriculario clystere posca in aurem aut nares instilletur. Indere autem oportet forcipem, quo nares diducantur, specilloq; melle largius oblito tumorem defricare.

Hierocles ad parotidas.

Parotidas his signis deprehēdes. Cum durus tumor in ceruicis & capitis compage nascitur magnitudine iuglandem æquās, spongiam calido aceto maceratam bis die superligabis, dum ad suppurationem spectet. Tū ima parte qua subesse pus senseris, tātū rescindes, quātū, vt ei pateat exitus, satis esse videbitur: & expresso liquore, sale tenui suffricabis: postero die vbi locū calida foueris, fordiū coitu deterfo, farinā erui melle conspersam illines. Dignitū inferere non oportet. nāq; locus fistulis patet, nec ægre fatiscit in hiatū.

Eumelus parotidibus & strumis.

Strumæ
Glandulæ

Si parotidas animal aut tumorem concepit, in quo subter cōcreta quedam ex pure & sanguine continentur, (strumas vocant, nonnulli vernaculo nomine glandulas malunt appellare) purulentam saniem per os remittit. Hoc igitur curationis genus requirūt. Hordeacea farina cum aceto admo- uenda. Si non profecerit, cutis rescindi debet, & ferramento glādulæ omnes extrahi. sed manu cutis non contingatur. Quod si huiusmodi medicamen- tis non finiuntur, locū inurere cōueniet, quousq; concreta sanies excutiat. Tum vlcera igne facta, quo supra dictū est modo curantur. Præsentius inter initia morbi remedium, cum pecus inflammationem sentit, pilam pensilem plumbo cōflatam sub maxilla capistro gestare, ita vt prorsus cum gutturis pars motibus exerceatur, hac plūbea glande feriat. Eandem vim curandi præstat cucumeris syluestris radix, si cum farina hordei & acerrimo aceto mista sublinatur. Strumosis sub lingua sanguis mittendus est: qui cū pro- fluxerit, sale trito cū farina hordeacea triticea ve confricari totū os cōueniet. Quidam præsentius putant remedium, cum per cornu singulis ternos cyathos gari demittunt, deinde fissas taleas ferularum lineo funiculo religant, & ita collo suspendunt, vt strumæ ferulis cōtingantur. Si quæ nodosa col- lectio aut parotis male habet, medicamenta quæ puri mouendo sunt, impo- ni debēt, vt maturescant & aperiantur: cumq; earum ventriculi patent, lina- menta ex oleo & aceto immittenda, dū quæ coacta sordes adhælit, expurge- tur: tum quæ cicatricē inducūt, inspergēda: & frequenti resiccantiū consper- su sanescēt. Parotides & strumas discutit medicamētum quod habet ceræ drachmas duodetriginta, resinæ terebinthinę drachmas sex & viginti, mellis pōdo denarij, galbani semunciā, ammoniaci pōdo denariorū quatuordecim, olei per æstatē cyathos sex, sub hyemē cyathos octo: quæ miscētur dū in vnū corpus coalescāt. Parotides frumētaceo polline, resina, aceto, axungia cōmi- stis illinūtur, vt pus citent: & cū ad maturitatē ventū erit, ferro rescindūtur.

Apfyrus de vlceribus auricularum. Cap. XVII.

M in auricula vlcus aut abscessus innascitur, purulentum hu- morem tunica duplex includit, aut subest humor glutinosus fa- uorum mellis similitudinem referens. Recta plaga, vt loci natura fert, incidi debent: postea melle & alumine curari: sed flaccam au- rem relinqui necesse est.

Hierocles auricularijs vlceribus.

Si abscessus in auricula protuberet: cum in iustam maturitatem per- uenerit, per foramina fertur humor purulentus aut glutinosus in quandam faui speciem cōcretus. In rectum, vt moris est, rescinditur: melle & alumine perfanatur. Si tandem in vlcus degeneret, oleo & mero eluitur. deinde tuffi porri succus adiecto oleo rigatus instillatur auriculæ. deinde tepida proli- tur aqua. centauium indito vino similiter in aurem profunditur.

Ad aurium dolores finiendos.

Aurium doloribus protinus succurrēdum est, ne ad demētiam animal præcipitent. In primis autem aures expurgādę sunt, ne quid interius insidēs noxam aut dolorē pariat. Vbi molli spongia deterfæ fuerunt, mel, nitrum & aqua percolata demittūtur in aurem: & vt reliquias humoris forbeat, pe- nicillus noctem vnā insinuatus anfractui maneat: postera vero aqua cali- da & nitro perfunditur auris, dum pristinam recuperet sanitatem.

Ad aquam, & alia quæ in aurem inciderunt, extrahenda.

Si aqua in auriculas incidit, sic elicitur. oleū vetus nitrumq; paribus mo- dis in aurē instillantur, & aliquid lanæ eò cōpellitur. Si animal intus est, spe- cillum lana inuolutum in resinam q̄ glutinosissimam demittēdū, idq; in au- rem conijciendum, inibiq; vertendum, vt cōprehendat quod illapsum est, & eximat. Si aliquid exanime est, auriculario specillo protrahendum, aut ha- mulo retuso parum recuruato. Si nihil ista proficiunt, id confestim elidit aqua oriculario clystere vehementer intus compulsa. Eisdem modis si vul- nus aures acceperunt, medicamina in aurem dari debent.

Hierocles de tonsillis.

Cap. XVIII.

TONSILLAE sunt quoties iuxta iugulū & fauces tu- mor emerfit, ob quē tota lingua exterius prolabitur, liuēs, ac saliuus manans, ita vt transitu præcluso nec cibū capere nec deuorare possit. His eadē quæ parotidibus adhibēda curatio. si tamē ad interiora descēdat excretio, & ore pus profluat, oriculario clystere posca naribus infundatur, specillumq; melle oblitū demittatur, quo tumor intestinus defricetur. Si tō-

d. j.

Specillū
Auriculario
specillo
Auriculario
clystere

fillæ concitentur, aut ad auriū radices inflammatio decūbat, aquæ feruentis imbre cōsperfo, & hordeacæ farinae subtili curabūtur. Sed cū inibi substāte puris coitu glandia cōcreuerūt, scalpello circūcidūtur. reliqua representētur auxilia. Si medicamētis non cedunt, adurentibus pugnādū est, vt sanescāt.

Eumelus ad maxillarum dolorem & tumorem.

Si equo maxillæ dolent, calido aceto fouendæ, & axungia vetere confri- candæ sunt: & si ijs non finiatur dolor, adurēdæ. Eademq; medicina tumen- tibus adhibenda est.

Apsyrus de lapidibus in maxilla concretis.

Apsyrus Damno Tomeo salutem. Te equos alentem scire volo, quod concrecentes in maxillis calculi, manum confestim postulant. Nāq; si diu permaneant, suo maiore tuberculo nocēt. quare prehensio equo pars ferro refecāda cui calculus subest, deinde vulsella deprehensus eximi debet. Sed diligēter attendendum ne quæ restent lapidis reliquiæ. siquidē eæ rursus in tantam molem excreverent, vt iterum veterinariam manum desiderarēt.

Apsyrus de angina.

Cap. XIX.

PSYRTVS Historico equorum medico salutem. An- gina cum equis innascitur, facile perniciem adfert. cuius signa sunt hæc. Tempora cōmittuntur. Lingua tumet, ex- teriusq; procidit. Caput & itidē oculi tumore laborāt. Fau- cium & gutturis transitus præcludūtur. Non cibum deuo- rare, non potionē potest. Remedium est, caput, tempora, linguamq; felle taurino perungere, & aqua respergere calida, vinum & oleū per nares infundere. Sit oleum vetus, si id non adest, alio quolibet vtēdum. Tradunt ficus decoquendas, & cum nitro & iure decocti in eūdem modum infundendas. Medicamētum etiam quod ex bdellio constat, illitu prodest. Si ijs morbus leuatus est, & equus cibū requirit, dandum viride fœnū. Me- lius respondebit, si hærbaceum depasci eum siueris. Sin hoc deficit, siccū ni- tro respergendum. Hordeum similiter obijciendū. Sanguinis missione ex partibus alijs nō est locus, quod nihil adferat commodi. ex palato facta dū- taxat anginis auxiliatur. Cum recte valuerit, cucumere nitroq; deiectionem opus est moliri, quæ noxium humorem ad inferiora depellat.

HIEROCLES.

ANGINA fallacibus & periculosis morbis annumeratur. Cuius hæc sunt indicia. Caput, oculi, labraq; tumescunt. Lingua turgens exeritur. Guttur & fauces occluso meatu cibos & potus respuunt. Huic ita succurrendum est. Caput, tēpora, linguaq; taurino felle

collinantur, & calida foueantur aqua. Vinum cum oleo vetere naribus in- gerendum. Medicamentum quod ex bdellio componitur, illinere proderit. Cum morbus remissior factus est, & iam appetentia ciborum inuitatur, equus dissecto viridi fœno oblectandus. Melius proficiet, si id depastus fue- rit. Si viride tēpus neget, aridum nitro perfundendum est. Nec secus hor- deum triticeo farre conspergendum, ac potioni similiter indendum. Sanguis à solo palato mittendus, vt id quod strangulat, euocetur. Cum ad habitum meliorem ventum erit, erratico cucumere nitroq; venter deijciatur. Non- nulli, quibus Stratonicus adstipulatur, post fomenta præcipiunt farinam in vino diluto decoctam esse delinendam. Alij nitro, oleo, & melle linguam suffricant, deinde farina vino subacta perlinunt. Non desunt qui suillum stercus addito melle circumlināt. sed tantum mellis inesse debet, quātum ad diluendum stercus erit satis. Alij fotibus solum humidis vtendum iubent, quoniam sicca spiritum elidunt.

Apsyrus de rumpendis strumis,

Cap. XX.

PSYRTVS Damæ Laodicensi veterinario medico salutem. Multa strumolis equis remedia cōplures literarū monumentis prodiderunt, sed aut inutilia, aut quæ repræ- sentari nō possunt. Tradunt enim aliqui strumas hordea- cea farina resinaq; perlinendas. Quidam hæc in aceto con- coqui malunt, sic vt lentorem cataplasmatum referant. Alij vbi triticeo farre cum vino eundem illitum tentarunt, spongiā calido aceto intinctam superligant. Alij ferro dissecant, & hianti plagæ grossum tunfam aut lactucā marinam, quam tithymalon nomināt, aut cucumis syluestris ra- dicem inserūt. Pessime vero mihi facere videntur qui adurēte medicamēto strumas illinunt. Nanq; fieri non potest vt in suppurationē conuertatur, & vt hac emanet quicquid intus humoris concreuerit, sed multo magis ob- stricta cute tumor occalescit. Equus vitiatam partem manu contingi non patitur. ingrauescit caput totum. tumor oculos obsidet: puluiniq; venarū eminent. eadem ratione rictus oris intumescit. Sectio quæ apud Alexādrinos fieri solet, præsentissimo est remedio. Dissecandi ea est ratio. prehensis pedibus equus prosternitur, & detento valenter capite, postquā struma for- cipibus apprehensa fuerit, cutis scalpello rescinditur, in orbem ducto vul- nere, quod tantum pateat, vt hinc erui struma possit. Simili modo forcipe tunicas protrahere oportet, & ferro circumscindere. vbi nudata & explicita membranis apparebit, cultelli mucronem tunicis subijcere, adherentem di- ducere cutem, immissoq; constāter digito, à superiori maxillarum parte di- uellere, eamq; vtrinq; faucium tenus eximere. Sic autē melius quis incolu- mitati cōsulet. Sin minus, struma particulatim elidatur, sic vt nullæ prorsus

Ingerendū naribus

Deijciatur venter

Stratonico

Fotibus

Representa- ri

Tithymalos Lactucama- rina

d.ij.

superfint reliquiae. Namque si quod momentum restiterit, ijs veluti radicibus resurgens subrescet, & rursus scalpellū postulat. Venae tamen obseruari debent adhibita diligentia, ne laedantur. Si vero sanguinis profusio superueniat equo qui manum experitur, nullus subest metus, nec aliquid ea periculi minabitur. Sed cum erectus fuerit equus, hac ratione curari debet. floci e laneo panno concepti, quae acerrimo aceto & sale madentes vulnere inculcantur, sic impetus ruentis sanguinis supprimitur. Si vero non abunde profluxerit, oleum ex aceto citra salem indidisse satis est. Hoc medicamentum tertio die soluitur: deinde calida aqua proluitur vulnus, linamentisque vino & oleo prius imbutis, usque ad quadriduum impletur. Enati tumores, vna cum hiante plaga, aquae calentis imbre perfunduntur. qui cum subsiderunt, linamentis ex melle utendum. Cumque vulnus purgatum, impletumque carne fuerit, relinquitur solutum, & medicamento quod liparam vocant, alitur. Ita ad bonam valetudinem recursus fiet. Potione tamen prohibendus est ante quam scalpellum experiat. ita non accidit equum sanguinis eruptione periclitari. Hordeum prima die dandum non est, sed solo sit foeno contentus: quippe cum inter mandendum versentur labra: quo motu longe magis incandescit inflammatio. Quinetiam strumas eximi necessarium est, cum ineunte puerili aetate equulei primos dentes emittunt, aut cum protinus adultiores paulo secundos edent. tum enim strumosis collectionibus opportuniore videntur. Accidit autem eis quos malis articularia vexat, ut morbi vis ad caput decumbat. hinc vero saniosa colluuius ad capaces venas auribus subditas se conferens, tumorem creat. inde nares opplentur, & inferctis meatibus per angustias euadens spiritus sibilum elidit: lingua praepeditur: talesque despondere animam solent, inediaque vitam finire. At vero canterios raro strumae tentant: neque venit usu ut concreta sanies sic subter irrepat: imo quae primis vitae rudimentis prodierunt, resiccatae protinus abolentur. Apud Sarmatas dum teneri sunt adhuc pulli, vel nuper in lucem editi, ne strumofam labem sentiant, testiculos comprimere, & paulatim confringere excogitatum est: idque optimum genus castrationum putant: quos natiuos dentes retinere, novos non emittere contendunt. Armentarijs pullis qui non quintum vel sextum mensem excesserunt, strumae plerumque sic extuberant, & per inflammationem tumescunt, ut nec ullam herbam pascere, nec matribus subrumari possint. quibus, uti paulo ante proposuimus, facto vulnere, strumas euocare conueniet, & tritum salem infricare, postmodum in armentitium gregem relegare: sed eius qui pus citauerit, prius curare sinum, & eluere, tertio die cocta amurca aut pice & oleo munire, ne neglectum vlcus vermibus scateat.

Hierocles strumosis.

STRUMAS hac ratione curari Hieronymus author est. Calida perfunduntur aqua, dein hordeacea farina in aqua cocta cum nitro, ita ut cataplasmatibus lentorem contrahat, die bis agglutinatur. Sed si iam intentae rigent, & praedurae renitentur, cultro rescindendae. Item tunicae quibus inuoluuntur, secandae, ut extra labatur quicquid intus coijt. Post haec ficulae frondes contusae, vel marina lactuca, quam tithymalon vocant, aut marrubium sale conspersum utiliter inferuntur donec vlcus purum appareat. Agrestem quoque cucumim immitti placet, usque dum carne compleatur. Postremo tenuibus eruilijs aut irino cum melle utendum, donec ad sanitatem perducatur. Alij strumas scalpello discindi praecipunt, foliaque caprifici tunsa, aut cucumeris radice imponi iubent. Apisyrtus tamen hanc medendi rationem ac viam refellit. Nam inde duritiem concipi, & obstructo tergo doloribus excruciarum pecus asseuerat. Nec vitatae, ut ait, parti manum admoueri patitur. Totum caput grauatur. Facies & nares intumescunt. in eisdem venae turgent. Hoc optimum curandi genus esse defendit. Pedibus comprehensis equus deturbatur, & detento viriliter capite, struma forcipe deprehenditur, scalpelloque pellis circulato vulnere discinditur, quod tantum dehiscat, ut per patens foramen struma libere possit elici. Nec secus auulsa forcipibus tunicae circūcidi debent. Vbi struma videbitur aperta, spatula tergori subiecta dilaceratur, & immisso audacter digito, primum a superiore parte diuellitur, & excipitur vndique digito. qui si usque ad fauces vtrinque pertingat, rectius sanitati prospicietur. sin minus, particulatim erit extrahenda, dum tamen reliqui nihil immanerit: quandoquidem si paulum quid insidere dimittatur, sic in molem coalescet, eritque necessarium rursus animal curantem manum experiri. Si copiosa sanguinis profusio sequatur, laneum vellus, aut euulsa pannis simbriae quae quam acerrimo aceto maduerint, in vulnus immitti debent. ita sanguinis profluuium cohibebitur. Sin magna vis sanguinis non prorumpat, oleum aceto mistum & sal duntaxat imponitur: & tertio die medicamentum resoluitur: mox vbi calida vulnus perlutum fuerit, pannorum laciniae in linamenta formatae, cum tepido vino quotidie usque ad quadriduum inseruntur. Sed hians antea vulnus calida fouendum: quae tumentes etiam orae perfundantur: & postquam confederunt, flocci pannis euulsi melle conspersi in sinum demittuntur. Si iam purum est, & carne repletum vlcus, lipara nutritur. Sed quo die curationem hanc auspiceris, equus hordeo abstinendus. Castratis tamen strumae non emergunt: sed si quae prius equos implicuissent, exarescentes confestim euanescent. Si pullo qui mensem quintum attigit, strumae prorumpentes inflammacionem mouerint, sic ut viridem herbam depasci nequeat, ante dictam curationem tentare, & scalpellum experiri conueniet. mox vbi quae subtus concreuerant strumae, sedibus euulsa fuerint, vulnus tenui sale fricandum, equuleus d. iij.

Lactuca ma
rina
Tithymalus

Floci e laneo panno concepti

Lipara

Equulei

Canterios raro strumae tentant

in armentum remittendus. tertio die amurca decocta, vel oleo & pice circūlinendum, ne quid vlcerebus infederit quod vermes creet.

Theomnestus de strumis & tonsillis.

I SVB faucibus inter angustias iuguli se struma demersit, ea prorsus curantem manum respuit. Quare cataplasmatibus pugnandum erit. Primum medicamentis quæ puri mouēdo sunt, vitiosa pars inferuescat: ac farina hordeacea, axungia vetere suilla, althea decocta, & contritis alliorum spicis muniatur. Quod si ijs admotis ruptus locus non fatiscat in foramen, adurens medicamen adhibendum, quod solam cutem exest, vt effluentes strumæ excidant: extrahenteq; medicamēto quod noxium euocet, vtendum. Id habet saponis gallici pondus, axungia veteris dupondium, pinguium ficorum, & visci quærni, singulorum sextantem, ceræ & picis quod ad ea capiunda satis esse videbitur.

Hippocrates strumosis.

T R V M A S maxima ex parte parit aquarum mutatio: exitq; tuberculum iuglandis magnitudine: cui candens medicamētum duritia præditum admoueat. Si tamen tussis premit, & contentius infestante vitio, graue olens spiritus redditur: ea quæ leniunt, infundenda, ne lacerata tussis acerbius infestet. proritata siquidem arteria noxam trahere consueuit. Ergo cedrinus liquor decoctus, & linteolo colatus, tam illitu quàm infusione prodest. Postremo odorata potio quam aromaticam vocat, ex vino, oleo, melle, ouorumq; liquoribus, instillatur. Sed inter initia sanguis à ceruice demittatur. Strumas discutit cōpositio quæ recipit ficuum libram, nitri, galbani, propolis, singulorum selibrā, picis sextantem. Si sub maxillis strumæ vel tubercula prodierunt, ea primum fomenta non aspernantur, quibus tentatis, fici & tunsum nitrum miscentur cum axungia vel hordeaceo farre, & decoquuntur in hydromelite & oleo, dum cataplasmatibus lentorem referant: & illinuntur. Quod si iam vetus struma vel tuberculum induruit, neq; sub ijs curationibus defidit, excindi debet, & vulnus aduri medicamēto. Strumas, furunculos, & articularū nodos medicamentum emollit quod habet iris illyricę, irini, singulorum selibrā, ceræ vnciam, ammoniaci quadrantem: quæ cum cera in irino oleo liquefacta miscentur, & cum vsus requirit admouentur. Si fuerit in animo malagma componere quod lassitudinem reficiat, acopum vocant: galbani, opopanacis, ceræ, laferis, ammoniaci, singulorum dextantem, aridæ resinæ pinus, singulorum vnciam, resinę colophonix dextantem, commiscebis. eo lassitudines discutuntur. Sequens medicamentum dissipandi naturam habet: buccina marina ignibus adolētur. eorū cinis cum melle coctus illinitur.

Sapo gallicus

Farre hordeacea

Acopo

Buccinū marinum

Apfyrti de polypo narium, Cap. XXI.

P S Y R T V S Arcadiitæ salutē. Polypus in naribus est qui nascitur, qui pecus infestare solet, quod eius narē impleat, ex qua pus odore putri destillat. hinc anima foetet, & grauis spiritus inde prorumpit. Totū corpus cibū non sentiens perducitur ad maciem. Tristem vultum vniuerso gestu fatetur. Hinnitū edere non valet. Polypus autē est caruncula acinosa mori ambitu, sed aliquanto minore, conglomerata. Huic malo sic succurrendū. Cum totus extra polypus, aut eius pars emerit, excinditur, & cruda chalcitide respergitur. Eandem quoq; si in crassamentum coeat, ex aceto frequentius illini prodest. Amurca item decocta adiecta aristolochia subuenit. Dum intimis partibus hæsit, aut altius pendet quàm vt attingi possit, nullus medicinæ locus. Aliqui plumbo deterendum præcipiunt. Hoc malum plerisq; Sarmatarum tractibus familiare.

Polypus

Hierocles polypis.

P O L Y P V S in naribus oritur mori tuberculum orbe suo aquas: qui supra modum animal fatigat. siquidem nares obturans infestat, ex quibus pus odore tetra profluit. grauem halitum expirat. macie cōfiscitur. cōtinuo mæstitiā præ se fert: neq; potest hinnire. Cum ergo totus polypus aut pars eius tantū descendit, vt oculis pateat, ferro rescindi debet, cruda chalcitide vulnus respergi. Eadem si cum aceto crassescat, illitu frequentiore subuenit. Nec secus amurca cum aristolochia mista prodest. Cū tamen penitior infederit, aut pensilis sursum adhæret, vix medicamētis eliditur. Tradunt etiā nonnulli plūbo perfricandū esse. Id morbi genus maxime locis quibusdā Sarmatarū emergere solet. Sunt qui, vt fama est, treis prælongas acus simul deligēt, & inuerso capite tantisper aculeorū mucronibus lancinēt, dū omne vitiū punctim exemptū, intabescat: deinde oleo protinus eluūt. Hoc idē sequutis diebus tentant, donec pristinæ valetudini restituerint. Item thuris selibra, nitri, lachrymæ papaueris, rutæ, singulorum tantundem, miscentur, & in vini sextario excepta suffunduntur.

Apfyrti de tussi,

Cap. XXII.

P S Y R T V S Secundo equorum medico salutem. Te lactere nolim quod cum caput equus inclinat, raraq; tussis vrget, hæc ab intestinis partibus excitatur. Cum vero sine vlla temporis intercapedine vexat, ceruicemq; pecus intēdit, & tam cibo quàm potui deditus emacrescit, ea tussis perfrictione contrahitur. Præter hæc non ignorandum, quod ijs vtiq; quos tussis male habet, primū totius corporis deiectionem syluediij.

stri cucumere nitroq; moliri conuenit: deinde quatuor crassiores scyllæ cortices intritos, & cyrenaici succi quod fabæ tuberculum impleat, in vinum album & oleum vetus cōiecta, comprehensa lingua per os infundere. Ipsū etiam equum subiectis carbonibus oportet tali medicamento suffire, quod recipit alliorum cypriorum & cepearum modos pares, sandarachæ pondo denarij, bituminis tantūdem. hæc omnia simul operose detrita, in treis portiones digerūtur: quarum vna quotidiana suffitioni destinatur: (sed caput velandum est, & oculi fascijs circumligandi, ne nidore lædantur) postquam adeps ceruinus, & ouillus, ceraq; in vino dulci liquefacta, extracta lingua ingeruntur: vel marrubium ex oleo & sale tritum, cui vinum sit adiectum, similiter infunditur. Sūt & alia pleraq;: sed hæc lōge omniū optima videtur.

Hierocles aduersus tussim.

NI MOLESTA tussis est, ea sic eliditur. Primū oportet corpus totum erratico cucumere & nitro vacuare: postea crassiores scyllæ cortices tritos, & cyrenaici succi quod fabæ magnitudinem impleat, in vinum candidum & oleum vetus cōiectos, exerta lingua per os infundere: ipsūq; subditis carbonibus huiuscemodi medicamento suffire, quod habet cypriorum alliorum cepearumq; portiones æquas, sandarachæ drachmam. hæc omnia simul minutissime trita diducuntur in treis partes: quarum vna quotidie equus capite cōtecto & obstrictis oculis suffitur. Postea quā id suffimenti genus fuit tentatum, ouillus aut ceruinus adeps in vino dulci cum ceræ liquamine educta lingua demittitur, aut marrubium ex oleo & sale tritum addito vino itidem infunditur. Nec secus tragacantha quæ in aqua tepente maduerit, cum sapa & oleo inferitur, aut fresæ fabæ decoctum ius colatur, & cum suillo adipe tritum datur potandum. Itidem stillatitium lixiuiū, nitrum, oleum, ouū & mel mista simul ingeruntur. Teneri quoq; brassicæ coliculi, allij spicæ, adeps suilla, partibus æquis vbi cedreno liquore fuerint macerata, in offulas quinq; coguntur, & corniculo suffunduntur. Myrrhæ vncia eosdem effectus præbet. Sed equus postea non ante treis horas appellatur ad bibendum.

Tiberius contra tussim.

AXVNGIA cum liquida pice per triduum in equili tertio die, quinto, & septimo pota, tussim finit. sequēs quoq; medicamentum conuenit delingere, quod habet piperis, gentianæ, aristolochiæ, myrrhæ, singulorum pondo vnciam, baccarum lauri pondo sextantem, resinæ pondo vnciam, lachrymæ papaueris pondo semunciam, opopanacis pondo selibram. ea coguntur in linctum. Aliqui in vacuum oui putamen, cedreum liquorem, & scissile auripigmentum immittunt:

Linctū
Scissile auripigmentū

cūmq; contusas allij spicas & suillam axungiam ouum incluserit, ter exhibent. Paliuri semen tritum vtiliter ebibitur.

Eumelus ad recentem tussim.

RECENS tussis celeriter sanatur pinsita lente, & a valuulis separata, minuteq; molita: aut piso valuulis exempto, & pinsito. Quæcum ita facta sunt, sextarius aquæ calidæ in eadem mensurā lentis miscetur, factaq; sorbitio per cornu infunditur. Viridibus herbis, tenerisq; arborum cacuminibus recreatur ægrotum pecus. Verum recēs tussis quam arteriarum exulceratio aut gutturis asperitas mouit, trito nitro, & cum vini sextario faucibus indito finitur. Sed corpus totū oleoso liquore quem expressum lini semen reddidit, imbuendum: aut thuris triens, & myrrhæ ac croci singulorum vncia tunduntur, eaq; incerniculo creta, in tribus heminis vini, & totidem cyathis olei, multos dies instar duū acetabulorū in nares dentur. Aut anethi, aut iridis tunfæ paria pondera, aut rutæ tritæ drachmæ quatuor in tribus heminis vini mistæ funduntur.

Theomnestus tussi.

VSSES pullis maxime concitantur quando frena gestare cœperint. Nam cum præter solitū necessitate quadam hiant, eorum pectora refrigerantur. Aestate puluerem dehiscente rictu oris rapiunt, quo pulmonum arteriæ referciuntur. inde tusses obortæ fatigant. Adultis autem rarius id accidit vt vel perfrictione vel obstructionibus cōtrahantur, sed multo magis cum lutosam aquam ebiberint, aut si hordeum puluere oblitum offeratur, aut quoties facto per æstum itinere multū puluerem hauserint. Quæ vero fera tussis dicitur, cōcussu subinde palatū rumpit, & hinc sanguinē extundit. Feram tussim experitur equus, cum ob eius vehementiam & pedit, & simul vrinam emolitur. ea res maxime certatores equos tentare solet. Cum igitur frigore pecus laborauit, laxantibus medicamentis & excalfacientibus vtendum. Cum vero tussis puluere cōcepta peruasit, remedia sunt tentāda quæ meatus infarctos expediunt, & eorum scabritiam leuigāt. Cum fera tussis equum male haberet, vtriusq; medicamētis vsus quosdam curauit, alios iam malo victos seruare nō potui. Cum vero in equo ad cursum instituto, summa cura adeo incubuissem, vt penē rumperer præ solitudine, & pariter cum equo afficerer, medicamentum excogitauit quo equos a tussi fractos persanauit: id quod etiam omni tussi datum opitulatur: cuius cōpositio recipit vuarum passerarum albarum, mellis electi, singulorum heminam, sampsiuci pōdo dextatē, cunilæ, quam origanum vocant, pondo vnciam, axungie suillæ veteris & insullæ libras quinq;, vlpicorū alliorum capita nouem. vt arida tunduntur, ita quæ concreuerant, eliquantur:

Fera tussis
Certatores
equi

Cunila
Origanū

mixtaq; simul omnia in collyria digeruntur, quæ treis in parteis distributa per triduum animali præbentur. Cum tamen dabuntur, alio melle madescant, & quoties vsus requiret. Tussis quam æstus aut puluis excitauit, ijs remedijs abigitur. Oua quinque cum suis putaminibus in aceto acri cum aduersperascere cœperit macerabis. diluculo deprehendes exteriorem callum intabuiffe, sic vt ea prorsus emollescant: qualia videri solent quæ intēpestiue ponuntur, & præcoci partu gallinarum eduntur: quorum folliculus tactui non renitens, in vesicæ modum liquoris capax remanet. Vbi os diduxeris: linguam educēs, integra singillatim faucibus impelles: singula auripigmento conuolues. sed caput sublime teneatur, dum singula deuorant. sub hæc autem fœnigræci aut ptisanæ cremor melle dilutus infunditur. ea triduo data vitium extenuabunt.

Hippocrates tussi.

TRAGACHANTAM quàm minutissime dissectam, hordeo eruoq; quod edendum obieceris, permisceto. Aut per triduum eandem tragachantam in vna vini hemina maceratam, cui oleum sit adiectum, infundito. Aut radicem rutæ in aquæ hemina decoctâ, clystere subdito, & parè modum in fauces dato. Hordeum quoq; succo myricæ tûsæ conspergatur. Sed si purulentum quid ore vel naribus reijciat, adeps suilla quæ puerili vrina triduo maduerit, & in singulis vini & olei heminis incocta sit, infunditur. Aut lauri bacçæ decoctæ tunduntur, polentaq; & vetus axungia vino dulci resperguntur: quæ coacta in offas, quotidie inferuntur faucibus. Vel artemisia herba, quæ in aqua & olei hemina decocta sit, inditur. Malua in vino dulci & oleo cocta idem præstat. Marrubij manuale fasciculum addito vini cãdidi sextario, item fœnumgræcum maceratum, ficorum pinguium sextariū, aut palmulas eadem proportione vbi decoxeris ad tertias, per triduum propinabis. Quinetiam ad vngulas vsq; delibuto tergore corpus imbues. Item furfuris decocti & quàm optime pressi tortiuus cremor linteo percolatus, addito oleo quod acerbè oliuæ remiserunt, exhibendus est. sed hanc animaduersionē desiderat, ne euolutus furfure cortex huic immiserit. suillæ adipis coactas offas, butyro & melle exterius oblitas, per os inferes. brassicæ succus cui satis aminei vini sit adiectum, infunditur.

GREGORIVS.

VSSIM lenit medicamentum in quo continentur hordei sextarij duo, porri cum suis fibris septem, quinque brassicæ coliculi, mellis tres cyathi, ouilli adipis, olei meri, apij, singulorum triens. ea contusa saliuati more faucibus ingeruntur.

Manuale fascicu
lu

PELAGONIVS.

PORROS coctos cum herba quæ sideritis appellatur, tundito, & in pastillos digerito, qui ouorum magnitudinem impleant. hos rosaceo, sapa & melle mistis intinctos, per triduum dato. Nihil quoq; prohibet illis tribus diebus succū huius herbæ cum decocto reliquarū medicinarum infundere. Tussim itineribus peragēdis contractâ, ex squalore scilicet, discutiunt laseris bacçæ quæ in vinum congestæ, nucis auellanæ magnitudinē referant, si vino resolutæ, vnico die per corniculū infundantur.

Si tussis afficit quæ pulmonibus aliquid emolitur, aut pituitam ciet, (talism enim copioso sudore solet contrahi) hanc ijs medicamentis finire conuenit. costi triētem, hyssopi fasciculum qui manu capi possit, radice panacis quadrantem, myrrhæ troglodytidis triētem, marrubij, auripigmenti, singulorū vnciâ, cetaurij quadrantē, simul tundito, cretaq; in mellis hemina coquito, & in pastillos cogito, animaliq; quod tussi lacescit, præbeto. Tussi & vulsis hac ratione succurrendum. spicæ gallicæ allij pinsitæ, sideritis, & herba quam Romani perdicium nominant, cum axungia veteri cōmiscantur, & in pastillos coguntur, qui melli & butyro immersi, veterino per triduum dantur.

Tussis quæ pulmo creauit, eliditur, si veterino præbueris hyssopi fasciculū vnum, laseris pondo quincuncem, dauci cretensis pondo sextantem, herbæ brathyos, quam Romani vocant sabinam, tantundem, dictani pondo quadrantem, castorij pondo semunciam, lachrymæ papaueris, nasturtij, mānæ, thuris, myrrhæ troglodytidis, singulorum pōdo vnciam: quæ simul misceri debent, & aceto mulso excipi. Tussis quam fauciu exasperatio mouit, sic leuabitur. myrrhæ sextās, seminis lini torrefacti sextarius vnus, nasturtij semuncia, vuarum passerū, nucis pineæ, singulorū sextarius, mellis duapōdo, hæc omnia diligenter trita in pastillos rediguntur, qui nucis magnitudinem exhibeāt. tres quotidie pecori, quinque vel septem dierū curriculo præstantur deuorandi. Similiter gallina necatur, & dissecto cōfestim dorso, veter cui stercus adhuc insidet, eximitur, & inuolutus melle feruens, prius quàm calorem exuat, faucibus immittitur. Si molesta tussis afficit, pilulas cupressi bene decoctas pila tundito, cui adijciantur folia sideritidis herbæ, & vrceolaris, quæ Romanū vulgus parietariam appellat, & allia gallica: & cū axungia in offas cōglomerato: quas aliquot diebus in oleum vinumq; coniectas addita sapa cum ouis præbeto. Quod si pilulas coxisse non placet, folia cupressi tunsa in farinam redigito, & cum superscriptis dato cum vsus requiret. Sed in primis opus est totius corporis deiectionē tētare, inspirato per cornu syluestri cucumere, & alexandrino nitro, quibus vinū sit permistum: & post triduum hoc auxilium adhibere. Scyllæ quatuor crassiores tunicæ, adiecto lasere quod fabæ magnitudinem impleat, & vini veteris sextario, cum olei vetusti libra per corniculum infunduntur. Alij suffitus harum rerum nidore moliuntur.

Sideritis her

Myrrha tro
glodytis

Perdicium

Brathyos
Sabina herb.

Duapondo

Vrceolaris
herba
Parietaria

Nitru alexa
drinu

Suffumigant
pecus

sandaracæ, bituminis, singulorum vnciam, allia & cepe pari pondere trita in treis partes distribuunt: quarū vna quotidie pecus intecto capite & vinctis oculis suffumigant. post suffitionem adipem ceruinam vel ouillam in vino dulci quod satis esse videatur, addito faui cōtriti exiguo resoluūt, calidamq; sorbitionem per cornu demittunt. Tussim mulcet compositio quæ recipit petroselini macedonici fescunciā, dauci semunciā, myrrhæ, nardi spicæ, croci, piperis, acori, guttæ ammoniacæ, casie, singulorum vnciam. hæc tunsa cretaq; melle & aqua excipiuntur, & in pastillos coguntur, qui sapa rigati dantur. Tragachanta vero pridie quàm obijciatur, in hydromelite macerari debet.

Item hæc potio tussi medetur. tragachantæ, cumini, spicæ nardi, myrrhæ, piperis, singulorū pondovncia, seminis hormini pōdo libra, defruti duo sextarij, simul hæc per corniculum demittūtur. Quin & fuligo quæ ligulā expleat, infriatur, & in cornu coniecta adiecto vino vetere per triduum infunditur.

Veterem tussim simul & anginā discutunt, styracis fului quadrās, myrrhæ troglodytidis, opopanacis, iris illyricæ, galbani, singulorū sextans, resinæ terebinthinæ triēs, symphoniacæ (quæ & hyoscyamon vocāt) vncia, lachrymæ papaueris semuncia. hæc cōtusa & cum vino mista demittuntur. Nec secus mellis attici libra, axungia fescquilibra, duodecim fici pingues, nux pinea integre cōbusta, brassicæ coctæ succus, miscētur. gari boni hemina adijcitur. ea in orbiculos glomerātur, & equo quem male habet tussis, datur. Folia quoq; hederæ, non illius vulgaris qua parietes virent, sed candida, vino miscentur

Symphoniaca
Hyoscyamos

Hedera candida

albo, & per nares infunduntur. Acuti iunci semen fœno quod animali representatur, cōmiscetur. Tenera rutæ folia trita cum vino vetere naribus inspiranda. fœnum quo vescitur, succo sylvestris cucumeris conspergendum. Præstat agrestis cucumis semen radiceq; siccas hordeo cōmiscere, & ita obijcere. Placet quoq; sulfur ignem nō expertum herbæ sabinæ cōmisceri, & ex vino & melle per sinistrā narem immitti: aut tunsam panacis radicē, addita vini hemina, & tribus olei cyathis, similiter ingeri. Herbæ sabinæ sextula, croci scrupuli duo, myrrhæ scrupulus vnus, vini fescquifextarius, olei hemina, cōmiscentur, & appetente diluculo instar hemine sorbitio datur: & secundum prandiū altera portio per nares demittitur, aut brassica trita in hemina vini præbetur deuorāda. Item radicis mori scrupuli tertia pars, heliotropij scrupuli dimidium, trita cum vini calidi hemina, per os iniiciūtur. Veterē tussim sanāt duæ libræ hyssopi macerati sextarijs aquæ tribus. Nam id medicamentum teritur, & cum lentis minute molitæ sextarijs quatuor, saliuati more datur, ac postea aqua hyssopi per cornu infunditur. Porri etiā succus cum oleo, vel ipsa fibra cum hordeaceo farre cōtrita, remedio est. Eiusdem radices diligenter lotæ, & cum farina triticea pinsitæ, ieiunoq; datæ, vetustissimam tussim discutunt. Facit idem eruum sine valuulis pari mēsurā cum torrefacto hordeo molitū, & saliuati more in fauces demissum. Lētes quoq;

saluati more

valuulis exemptæ, & minute molitæ, in parē modum aquæ calidæ cōijciuntur: factaq; sorbitio per triduum infunditur. Vetus autem tussis discutitur porri succo trium cyathorum cum olei hemina per multos dies faucibus infuso. Combustæ vlni cinis coloratus in aquam cum pari mensura olei additis ouis tribus, exhibetur. Veterem tussim leuant marrubij succi pondo denarij vnus, ficus duo & viginti, mellis attici vel siculi fescquilibra. ea in ollam coniecta coquuntur ad dimidias, deinde troglodytidis myrrhæ fescuciā adijcitur, & thuris masculi vncia, aristolochiæ sextans, radicis panacis vncia. postea quàm optime cocta fuerint, ligneo vase aut plumbeo reconduntur: & cum vsus poscit, coclearia duo dantur. Torrefacta lens & pinsita, semen lini, & fœnumgræcū molitū, pollinario cribro cernuntur, & singulorū ligula miscetur. spicæ allij gallici modo qui tibi faciat satis, adijciuntur, & infunduntur ex vino. Medicamentū quod non pecuarie modo tussi, sed & humanæ quoq; subuenit, habet floris iunci odorati, opopanacis, myrrhæ, lachrymæ papaueris, croci siculi, foliorum nardi, costi, singulorum pondo denariorum quatuor, mellis attici pondo denariū duū. hæc inter se cōmixta datur. Tussim lenit eclegma quod cōstat abrotoni, hyssopi cretēsis, singulorum selibra, lachrymæ papaueris obolo, costi, spicæ nardi, singulorum sextante, cinnamomi, radicis panacis, singulorum vncia, papyri combustæ fescuncia, myrrhæ, thuris masculi, piperis cādidi, floris iunci odorati, singulorum sextante, nigri piperis vncia, casia dextante, cardamomi, castorij, singulorum semūcia, mellis primi meriti libris quinque, croci sextante. omnia sic miscentur, vt in vnitatem coeant, herbam quæ rumex dicitur, exacte decoctam, in orbiculares offulas conglomerabis. his hispaniense oleum, acetū, cuminum, & salem adiunges. per triduum animali præbebis, primo die orbiculos treis, altero quatuor, tertio quinque. sic huius medicinæ adiuuētum senties. Ipse vero sæpenumero ad veterina quæ tussi vexatur, accersitus a pecorū magistris, cum eo me contulisset, remedijs & potionibus alijs atq; alijs aduersus morborum pertinaciam vsus, non aliud præsentius tandem esse deprehēdi, omnibusq; præstātius, q̄ hoc, quod tribus aut quinque diebus dandum est. Torrefactæ fabæ sextarium postquam decoxeris, in pila terito: adijcensq; butyri quadrantem, & adipis hircinæ sextantem, nouo fictili resoluito, subiectis cineribus cum ignis recidit in fauillam feruētibus: & huic lomento fabæ commisceto: post hæc fœnumgræcum in aqua æneo vase conferuescat: primusq; cremor eius effundatur: mox is modus cōijciatur aquæ, qui quatuor impleat sextarios: & eidē ahenō ficos viginti, & radicis dulcis sextantem immisceto: dumq; tantum efferbuerint, vt ex quatuor sextarijs tres adhuc supersint, hoc decocti ius supra scriptis, hoc est fabæ lomēto, butyro, & adipi hircino miscens terito. si vero quid adhuc duriusculū offendatur, tantum decocti dimittito quod id possit diluere, quò facili per corni-

Troglodytidis Myrrhæ

Pollinario
cribro

Rumex herba

culum transeat cum infundetur.

Hierocles ad ceruicis tumorem, & attritum.

SI veterini ceruix attritu laboret, aut cōtusa itidē intumescat, vti medicina quā in Cleomenis Libyci monumētis inuenimus, cōmodū erit. myricę & scyllę pares vtriusq; portiones tritas misceto, adipis suilli ceręq; liquefactorum æquales modos adijcito, sulphuris, argēti spumę, mānę, thuris, cerussę, liquoris quem cedrus delachrymarit, singulorum paria pondera, cum sicca omnia contriueris, cedri liquorē irrores: & vbi cōmiscueris, eo pingui ceruicē imbuas. Aut cerussę & argenti spumę parē vtriusq; mēsuram vbi simul friaueris, rosaceū oleum superfundito, dum cerati crassitudinē contrahat: mox delibuta ceruix hoc vnguentū perbibat, cū vsus postulat. Si flagello aut alio quouis ictu collū tumorē conceperit, tritum sulphur & ex aceto feruefactum vitiatę parti collinitur.

Apsyrti de peruersione ceruicis,

Cap. XXIII.

APSYRTVS Orioni Alexandrino salutem dicit. Literis tuis efflagitasti quā via ac ratione excidua ceruix deiecta q; suā in sedem cōpelleretur. sed te nolo latere non luxationem esse, sed peruersionem. qua in re cum ad vincula ventū est, qui fascijs lācibusq; ligneis ceruicē obstringunt, potius equo negotiū facessere cognoscūtur. Sed hoc huiuscemodi nostrę inuētioni assignandum est. Erecto equo, colli partē quę in transuersum acta est, & in cōuexum inflexa, in diuersum trudere cōuenit: deinde secundum cutē impressis subula foraminibus, traiectoq; tergore, fibulas tamaricinas inter se obuertas iniicere, & inductū acu filū nodo cōstringere, quem *lycon* veterinarij vocant: deinde fibulas cōmittere, & lini capita deligare: bis die partē aceto & oleo, donec spōte decidat, proluere, aquaq; calida perfundere, postremo vlcera lipara curare. Sed funiculus quo distringuntur, lineus aut canabinus esse debet, in arcus nerui crassitudinem intortus.

Hierocles ad ceruicem procidua.

NOMEN huic vitio, ceruicis excidentia. luxationē esse Apsyrtus inficiatur, sed peruersionem esse contendit. illam quoq; ē lancibus fasciandi rationem damnat: imō partē ceruicis quę trāuersa profilit, incuruataq; promouetur, in suum ordinem repellendam præcipit, dein myriceas fibulas factis styli mucrone foraminibus, secundū cutē inferēdas. vinculi genus inducēdum, quod *lycon* appellare solent, quo cōprehensas fibulas vinciri cōuenit. Bis die locus oleo & aceto perfundendus, quousq; resoluantur: tum aquę calidę fotu vtendum. Vlcus medicamento quod liparā vocant, curādum. Funiculus quo fibulas obstringunt, ē lino vel canabe contorqueri debet, nerui crassitudinem non excedens quo arcus intenditur.

Lycos nodus

Theomnestus ceruici quę mota & deiecta est.

CERVIX equo aut alteri veterino animali conuersa prolabitur, cum primum capistrari consueuit, cumq; arbori contumax obluetatur, aut si proteruius iugū recuset, aut si quū iugo applicatus est, euerso curru iugata ceruix distorqueatur: quo casu accidit vt colli pars vna caua dehiscat, altera decuruata conuexaq; promineat, sic vt qua parte ceruix recessit, sinus: qua prorūpit gibber puluinus conspiciatur. Cui malo hanc curandi rationem adhibere solemus. Humi sinus cauum, & supra, quod incuruatū emerit, collocabimus: idq; valide degrauantes propulsabimus, dū emotæ loco suo vertebrae, in natiuā sedem refiliāt. mox fibulas treis oportet ē myrica fabricare, & subula ceruicem paribus interuallis qua curuamen exurgit, perforare, easq; per cutem transigere: funiculoq; validius intorto, qui nerui crassitudinem habeat, per tergus ducto deligare, amentiq; nodum efficere, quem *lycon* nuncupant: commissisq; fibulis dum sponte decidant, obstringere: aceto & oleo ter die perluere, aquaq; calida fouere. Sic enim ceruix fideliter contenta non amplius excidet.

Eumelus ad emotam ceruicem.

SI CERVICEM equus sua sede molitur, ouillo fimo cui vinum vetus ex oleo sit adiectum, vbi igni concaluerint, sæpius collum defricato, potioni tepidum hydromeli conijcito. Si vero eo loci duritia pertinax immāserit, suilli adipis & caprilli singulorum libra, resinę corinthiæ drachmę sex, pinguis anserini quarta pars, olei cyprini tres cyathi, simul omnia molliusculo igni resoluta, vt ad miscellam coeant, immisto melle & oleo, per nares infunduntur.

PELAGONIVS.

SI FRACTA ceruix aut crus fuerit, axungię, aluminis, spicarum allij, singulorum sextans, cerę libra, omnia eodem vase trita coquuntur. hoc cum res postulat, vtendū. Si ceruix mota & deiecta est, cōsiderabimus quam in partē declinet, & ex diuersa auricula sanguinē detrahemus. Ea porro vena quę in aure videtur amplissima, sarmēto prius verberatur: deinde cum ad ictū intumuit, cultello soluitur, & postero die iterū ex eodem loco sanguis emittitur, ac biduo ab opere datur vacatio, tertio die leuior iniūgitur labor, & paulatim ad iusta pducitur. Quod si ceruix in neutrā partē deiecta est, mediāq; intumuit, ex vtraq; auricula sanguis emittitur. qui cum intra biduum q̄ equus vitium cepit, emissus non est, intumescit collum, neruiq; tenduntur, & inde nata durities iugū non patitur. Tali vitio aureum comperimus medicamentum, ex pice liquida, bubula medulla, & hircino seuo, & vetere oleo, æquis pōderibus compo-

litum atque incoctum. hac compositione sic vtendum. cum disiungitur ab opere: in ea piscina ex qua bibit, tumor cervicis aqua madefactus subficatur, praedictoque medicamento defricatur. Si ex toto propter cervicis tumorem iugum recuset, paucis diebus ab opere vacatio danda est.

Apsyrti ad ignem sacrum, ceu pufulam, Cap. XXV.

*Pufula
Ignis sacri
Dossuarijs*

IVM EQVVM pufula veterinum inuasit (ea autem dossuarijs praecipue euenire solet) res ad periculum spectat. Namque tumoribus magnis, in quibus sanies coijt, locum obsidet. Qui fictilis testae duritiam contrahunt, exanguibusque pustulis scatet, ij scalpillum desiderat, quo debent incidi. Mox in vulnus ferro factum adstringens punicum immittitur. Polenta superiori parte conspergitur. Postero die cupressi frutices contundendi, polentaeque permiscendi, & ex aceto subacti, vbi, quae manui subiecta sunt, detraxeris, illinendi. Sed aquae fotum respuunt, quare non est adijcienda. Solum ergo punicum inferatur. Tertio die idem opus tentandum. Cum vero vitium esse deuictum videbitur, tum aqua vulnus eluendum est, folia brassicae tusa addito polline hordeaceo illinenda, sic ad iusta perducetur.

Hierocles de pufula.

IUMENTIS, potissimum quae onera tergo subuectant, enasci pufulae consueuerunt: grauiaque minantur pericula, maxime si ad muliebrem sexum referantur, masculis autem tumor qui partem vitiatam cingit, grandis, sanie turgens, in testaceam duritiam degenerat. Tumores itaque pufulosi qui sanguine vacat, excidi debent, & in vulnus adstringens punicum injici, supraque polenta respergi. Secuto die cypressum opus est contundere, & cum polenta & aceto subactam illinere, sed prius eximere quae manui subiacebat (aquae tamen fomentum aspernatur) rursus punicum indere, nec antea quam bene res cesserit, aqua perluere, & brassicae folijs cum farina hordeacea illinere (sic vlcus purum euadet) aut porrum cum erui farina dum sanetur, inspargere. Nonnullis videtur post sectionem vulnus aceto proluendum, decoctoque punico replendum, secuto die polenta & lente palustri quae prius in aceto maduerit, illinendum: dein cum tumores resederunt, circumfricandum, & subluendum vulnerario medicamine.

Hierocles ad praefractos armos & vitiatos.

SI ARMOS equus lesit aut perfregit: ita, vt Hieronymus auctor est, curetur. Sanguis e pectore mittendus. Aestate frigida, hyeme calida perfundantur. Omni motu corporis abstineatur equus, donec sanitati restitutus sit. Nonnulli produnt optimum esse fotum si folijs vlmi ad tertias in aqua decoctis perfundantur.

THEOMNESTVS.

SI ARMOS equus cofregit, hoc vtendum remedio. Bituminis, gummi, ammoniaci thymiamatis, galbani, sulfuris igne non experti, bdellij, singulorum aqua pondera miscetur, & affecta pars illinitur.

Ad conuulsos armos.

SAEPE etiam veterinum vel grauitate longiori, vel in profcindo obuiae radici obluatum, conuellit armos. quod cum accidit, e prioribus cruribus sanguis mittendus est. si dextrum armum laesit, in sinistro, si laeuum, in dextro, si vehementius vtrunque vitiauit, item in posterioribus cruribus venae soluentur.

Apsyrti de luxatione armorum.

APSYRTVS Apellae Laodicensi veterinario medico salutem. Quicumque luxationem armorum & articulorum se curasse profiterentur, id quod euenire solet, ignorant. Luxatio enim accidit cum neruus qui scapulas comprehendit, rumpitur, aut articulus quem gumphum vocant, acetabulo propulsus excidit. tunc nullus medicinae locus, repulsi siquidem in suas sedes, inibi non remanent, sed iterum soluta compage lubrici delabuntur, cum non habeant quo contineantur. Tum demum autem curationi locus est, cum aut neruus extenditur, aut humerus laxatus fatiscit, quo casu inter ambulandum vngula protrahitur, aut ingredientis articulus qui sede sua profiliit, sursum spectat. Huic vitio sic succurrendum. Articulus in naturalem situm impellendus. Fibulae myrica facte, aduersis ordinibus traiciende. Armus oleo & aceto perfundendus. Sed antea calida foueatur, dum fibulae decidant. Tum vlcera medicamento quod lipara dicitur, nutrienda. Cum ad sanitatem perductus est, is ad articulum usque ductu ferri candentis orbiculari, & inde illito adurendus. In posterioribus vero partibus curatio aegre succedit, fereque in claudicationem euadit, coxendixque non sentit alimentum, sed ariditate conficitur, vngulam tractim ingrediens deterit. Ea res accidit cum cursitans lapsatur, & ita caducus distrahitur, vt innataes ranas imitetur. id βαρεαχίαν graeca consuetudine nominat. Nonnunquam etiam cum in campis equo vector insidet, in alterum decursu ludicro pergit: ex equo nerui distentio sequitur, & saepius armum conuellit. Id iumentis quae tergo uectitant, facilius vsu venire consuevit, item cum cotumax parietem, lignum, aut lapidem, aut aliud id genus calce percussit, aut aliqua ex causa costernatus malleolum iactans excussit, qui vbi sponte in natiuam sedem resiliit, protinus sanguinem ex talo mittere necessum est, & perinde ac caetera fracta quatuordecim diebus vincire, firmis fulcire statumibus, vt recondatur, postremo firmatum inurere. Porro nisi sanguis emissus fuerit, cum sanie in locum se conferet, in

Gumphus

βαρεαχίαν

quo diuortium partis factum fuerit. sic præter naturã informis ambitu suo malleolus promouebitur, ac longe maiorem claudicatum excitabit.

THEOMNESTVS.

SAEPE in itinere faciundo cum citatius agitur equus, aut veterinum aliud, armũ frangit, aut alterã in partem conuertit: id quod claudicationẽ adfert. Si utiq; a positu natiuo prorupit, sanguinis missione ex armo, recõditur. Sanguis qui profluit, vase recipitur: cui oleum, tria oua, defrutum, crudi bulbi bene contriti, exilesq; cochleæ quinquaginta, cõmiscentur: & eo calente perlinitur. Utendum etiam agglutinãte medicamento, quod repellendi gratia compositum est: anacollema vocant.

Hippocrates luxatis armis.

IARMI cruraq; suis compaginibus prolabantur, ita vt os in aliquam partem veniat, claudicatio concitatur. Cuius ea sunt indicia. Anterior crus non potest replicare, sed ad se cõtrahit. In descensu quoq; præcipitanter fertur. Huic olei & vini sublitu succurritur. Sanguis prioribus cruribus detrahendus. Septem dierum spatio perluitur, dein vno die puerili strigmento cum vino & aceto linitur.

Hierocles armorum doloribus.

IDIVTRNVS dolor armum infestet, ijs vtendum remedijs quæ Apsyrtus proposuit. Inclinandus est equus, & armus ferula aut tenui sandalio molli panno conuoluto verberetur, & vbi ad ictum intumuit, pugione iuxta exortum armũ in mediam prominentiã eius perforare tergus oportet. sed Hieronymus præcipit, vt parti quæ a summis armis quatuor digitorũ interuallo distat, excisorius scalper adigatur, & diducto tergo, fistulaq; intro indita, valide flatum inspiremus, qui manibus in orbem circumductus adusq; nympham ambiat armum, pugionisq; mucrone tergus compungatur, dein sal tenuis infrietur, & aceto cum sanguine defricetur. Sed cum decumbit, hoc opus est illitu. Sal & acetum se sequi heminam impleat. tertio die & deinceps calida aqua perfundi debet. Sub hæc hoc vnguento vtendum, quod ex bdellij malagmate, adiecto oleo constat. sin minus, ex oleo vinum infricetur. Vulnuscula punctim inflicta dum claudicatio finita sit, seruentur aperta. Cum autẽ ad sanitatẽ ventũ est, ad obeũdum opus, quod tamen a ratione non abhorreat, paulatim vtitor, & vt vires tulerint. Aestate potius ratio medendi tentãda est: cum hyeme res ex animi sentẽtia non respõdeat, sed interdum noxam adferat. Cum autẽ vtrunq; armum vitiũ hoc occuparit, synomia sin vocant: ratio tamen curãdi nõ euariat. Cum in armorum flexu sub alis spõte tumor innascitur, quem

Sandalio

Scalper

Nymphã

Synomia sin

putant nonnulli cruditate contrahi, recens illito vrente medicamento discutitur. Si tumori pinguis humor subest, aut durũ quid intus coijt, scalpellum postulat, dissectuq; reliquorum more, curabitur.

Hierocles de vlcibus in spina dorfi, & armorum compage.

VLCE RIBVS quæ in spina dorfi, & qua cõmittuntur armi, prodierunt, vt Apsyrtus placet, vltio præsentissimum est remedium. siquidem cum circunscinduntur, magna carnis iacturam faciunt, sic vt cutis partẽ eam prorsus deficiat. Quare difficulter damnũ cicatrice refarcitur. Quo fit vt sæpe penitior sinus in putrida vlcera degeneret. quæ vbi neruosam partem tentarunt, concidens equus sese non potest erigere, sed animum despondens in perniciem agitur.

Hippocrates armis sua sede propulsis.

SIEQVVS aut aliud veterini genus armum e suo situ promouit, hunc humi prosternito, ita vt armus sede sua deturbatus in superiorem partem veniat: & vbi pedem alligaueris, & arbori nixus extenderis, pectori vellusculum imposito, in perforatam armi cutem ficulneos clauos spatio quatruidui pangito, & circumdatis vellere clauis, oleo liberaliore proluito. post quatruiduum resolutio: dumq; similiter clauos referis, rursum eisdem eluito. Dolorem armorum lenit hoc medicamẽtum. autolygium vel veratrũ candidum, & putamina quatuor ouorum cremata, cucurbita, poma cerasia tria, & syluester cucumis, vnã tũduntur, vt cataplasmatibus lentorem referant: & ita consperguntur.

Apsyrtus doloribus armorum.

SI DOLET armorum compago, primum multa calida aqua perfundere debes, postea vinum inspirare, & calido oleo locum defricare, post die ex armis non copiosum sanguinẽ, sed qui sex heminas cõpleat, emittere, ne multo magis membrorum robur infirmes: & vt antea, perfundito aqua, & defricato. His itaq; remedijs dolor finietur. Sin parum id profuit, excisorio scalpro iuxta summos armos cutẽ transfigito, ita vt hinc duũ digitorum spatium intercedat: deinde indita fistula auram inspirato, cutẽq; ad articulum armorum ducito, vt vndique uersus æquabiliter abscedat: mox exempta fistula, vulneri succidam lanam inculcato, & calida perfundito. Sed danda est opera ne quid aquæ in ambitũ aberret. Quod si pinguis apparuerit, obseruabis ne per biduũ effundatur. Tertio die vbi lanam sustuleris, aquam excludi fines: reliquamq; curationẽ quam præcepimus, adhibebis. Si nihil proficitur, teretibus ferramentis quæ igni prius incanduerint, armos adures.

Præsentissimũ remediũ

Armiũ despondens

Vellusculũ

Autolygium

Scalpro excisorio

Hierocles armorum & spinæ doloribus.

I ARMI cursitatione immodica aut ferendo onere dolorem conceperint, sic vt colligati cohæreant, ceruixq; in descensu doleat, calida perfundi debent, & citate pecus agi. Hoc repellens medicamentum agglutinetur. hordeaceæ farinae sextarij quatuor, acetum quod satis esse constabit, mannae thuris semuncia, cum ouis duobus simul tunduntur: quibus tam armi quam collum linuntur. Si his remedijs dolor non cedit, rectis ferramentis candentibus vritur: postmodum sale & oleo perlinitur: rursumq; septem diebus balnearum strigmentis imbuitur, postquam obductæ crustæ deciderint, erui farina, vti moris est, vtendum.

Apfyrtus de coriagine.

A PSYRTVS Epiphaniõ equorum medico salutem. Te equini pecoris studiosum scire necessarium existimaui, coriaginem, quæ græcis echedermia vocatur, quod pellis appressa tergo pertinaciter adhæreat, nasci cum diuturno dolore armi languerunt. Quod ad curandam rationem pertinet, equus inclinari debet, & armus ferula aut rude laneo panno circūuoluta feriri, vt ad verbera pellis abscedens inturgescat: tum secundum tergus excisorio scalpro pro armi natura in mediam eius prominentiam perforatur: tum etiam adigitur scalpellus, & pellis subtrahitur, vt imposita fistula vehemens ore spiritus impellatur, qui manibus in ambitum armi deducatur ad usq; nympham: & aculeo cutis lancinetur: quæ prehensa qua spiritus est offusus, crebrius fodicatur, vt aperte vulnusculis scateat. Tum tenuis sal inspergendus: acetum cum sanguine infricandum: idque dum adhuc incubat equus. Huic negotio salis acetabulum, & acetum sesquiheminam depleuisse satis erit. Die tertio aqua calida perfundere conueniet, secutis diebus quotidie vnguentis & illitionibus vti. Malagma ex bdellio compositum in oleum demittitur. Quod si non adest, vino & oleo defricetur. Danda est opera vt facta aculeo vulnuscula tantisper dehiscant, donec cutis tumor confidat. Vnguentis & fotibus vtendum, dum ne amplius quidem claudicet. Cum vero secunda valetudine fruatur, ad faciendum opus sensim magis ac magis adurgendus est. Aestate hæc remedia experiri conueniet: quando hyems difficulter coriaginem tollit, imò iumentum hac noxa sæpius implicat. Cum autem hoc vitium ambobus armis inhæsit, synonymiasin, q; armū vtrunq; cōplectatur, appellant. Sed curandi ratio similis est.

Pelagonius coriagini.

S I ANIMALIS alicuius pellis resiccata sic tergori adhæreat, vt digitis deprehensa nec reuelli possit, nec alimenti sentiat profectum, veterinarij coriaginem appellat. Ea res accidit quoties æ-

stui magno multaq; insolationi diutius iumentum patuit. Cui sic succurritur: oleo rutaceo corpus imbutū prius mulcetur, dum delibuto tergore medica men ebiberit: deinde sequens mistura datur potanda, pastinacæ, tragachætæ, rutæ syluestris, mentastri, singulorum fescucia, apij, fertulæ campanæ, absinthij pontici, singulorum pares modi miscentur, tritaq; simul omnia in aqua coquantur, potio calida inditur faucibus.

Ad coriaginem Theomnestus.

E ST ET infesta pestis equino pecori, coriaginem rustici appellant, cum pellis ita tergori adhæret, vt prehensa manibus à costis diduci non possit. Ea res non aliter accidit, quam si iumentum ex aliquo languore ad maciem perductū est, aut sudans in opere faciundo perfrixit, aut si sub onere pluuiæ madefactū est. Quæ quoniam perniciose sunt, custodiendum est vt cum ab opere iumenta redierint, adhuc æstuantia, anhelantiaq; vino respergantur, & offæ adipis faucibus eorum inserantur. Quod si vitium inhæserit, proderit decoquere laurum, & ea calda fouere terga, multoq; oleo & vino confestim subigere, ac per omnes partes apprehendere & attrahere pellem, idq; optime fit sub dio feruente sole. Quidam fraces vino & adipe commiscent, eoq; medicamento post fomenta vtuntur.

Suppurationis remedia Apfyrti.

S I SVPPVRATIO summos armos aut costas occupet, aut abscessus exiliat, omnes rescindatur, facto procliui parte suppurationis emissario, quo facilius inde pus emanet, & patens sinus residē aurā expiret. Cū vero non exiguam sectionem acceperunt, vulnus ad cicatricem perducitur. Sed quoties inusseris, aut ferro rescueris, hanc adhibebis curam, quā in alijs ambustis præcepimus. Suppuratio melius ferro rescinditur, quam medicamēto. Expressus deinde sinus calida vrina proluitur, atq; linamentis pice liquida & oleo imbutis colligatur: vel si collui ea pars non potest, lamina candenti seuum caprinum aut bubulum instillatur. Quidam cum vitiosam partem inusserunt, vrina veteri eluūt, atq; ita æquis pōderibus incocta pice liquida cum veteri axungia linunt. Suppuratio melius ignea lamina quam frigido ferramento reseratur, & expressa postea linamentis curatur.

Pelagonius ad læsos armos.

S I ARMOS equus læserit, in medijs ferè cruribus parte suræ opposita venæ soluatur, & thuris polline cū eo qui profluit sanguine immisto, armi linatur: & ne plus iusto exinaniatur, stercus iumentum fluentibus venis admotū, fascijs obligetur. Postero quoq; die ex eisdē sanguis detrahatur, eodemq; modo curetur, hordeoq; abstineat-

e. iij.

Balnearum
strigmentis

Echedermia
Coriago

Nymphā

Depleuisse

Adurgendus

Iumentū hac
noxa sæpius
implicat

Synomiasis

Coriago

insolatio

fraces

Venæ soluat

tur, exiguo foeno dato. Postridie deinde vsq; in diem sextū porri succus instar trium cyathorū mistus, cum olei selibra faucibus per cornu infundatur. Post sextum diem lente ingredi cogatur: & cum ambulauerit, in piscinam demitti eū conueniet, ita vt natet. sic paulatim firmioribus cibis adiutus, ad iusta perducetur. Proderit quoq; spumam nitri, vinum, oleum, sapā, axungiam, bulbos, contundere, & ijs armos confricare. Si leuis dolor infedit, aut tolerabilius vitium scapulas vrgeat, vino & oleo perfricuisse satis est. Si vehemēter excruciet, ferro tergus oportet transigere, & a iuba inter cutem & iugulum instar octo digitorum sectiunculam auspicari, sic vt ne scalpello quidem iugulus ipse contingatur. Postquam arundine ventum in spiraueris, tenui rudicula scapulas molliter cædas, & sale oleoq; eodem die confrices. Postridie medicamentum cōcinnabis quod habeat similaginis triticæ farinae aut hordeaceæ sextarios duos, duūm ouorum luteū liquorem, thuris fescunciam: quæ subacta in aceto, manu secundum scapulas infricantur: compluribusq; diebus armi calida foueantur, dum humorem ebibant. Sed quotidie non nihil huius medicamenti agglutinetur, modo prius vino locus subluatur. Sequens medicamentū suo perlitu proficit. Baccarum lauri selibra, vini veteris libra vna, cum nitro quod satis sit, ita temperantur, vt nitru & lauri bacca simul contusæ, & incerniculo cretæ, cum vino in vase misceantur: & perfusis aqua calida prius scapulis, hoc auxilio sub dio cādenti Sole linuntur. Si vero sua sede scapula prorupit, recōdatur, & eadem tentetur curatio. Si nihil profuit, vrens medicamē admoueat. Infricuisse quoq; iuuabit, vt vnguentum armi perbibant, baccarum lauri libram, sulfuris ignem non experti quadrātem, picis liquidæ sextarios duos. omnia simul tusa, vino & oleo excipiantur.

Tiberius luxatis scapulis.

SI SCAPULA sedibus elapsa procidit, in eadem repellatur: tum picis aridæ libras duas, resinæ colophoniacæ tantūdem, resinæ terebinthinæ, galbani, singulorū sextatē miscebis, & locū delines.

Apsyrus ad tumorem armi, & pustulas.

APSYRTVS Marco equorum medico salutem. Volo te scire quod armis in alarum sinu aut sub cinctum tumores erumpunt sua sponte. Nonnulli maiorum cruditate potius enasci tradiderunt. Quorum sententiæ non subscribo. Recenter cōtracti, si flatus infidet, illitu vrentis medicamēti sanantur. Sed cū adipale virus subest, aut ipse tumor occalluit, præscinduntur: & cæterorum vlcera more quæ in dorso prouenerunt, curantur. Pustulis quæ tergo prodierunt, adurens medicamentum

Resinæ colophoniacæ

Quorum sententiæ non subscribo

præsenti est remedio, vt ijs quæ in armorum coitu confurgunt. Namq; cum circumsecta velluntur, magna fit carnis iactura. sic vlcera difficile cicatricem ducunt, in profundoq; marcorē creant: qui posteaquam subditum cōtingit neruulum, concidens erigi non valet, nec multo post emoritur.

Pelagonius luxationi vertebræ.

SI VERTEBRA suis sedibus excussa decidit, sapone in primis perluitur, dein oleum in aquam cælestem defusum, ouiū candidus liquor simul agitantur, donec in corpus vnum coeant, quod glutinis instar lentescat. Itidem ficulnei rami perficcati cōburuntur, donec in cinerem fatiscant. huic in pilam coniecto vini satis adijcitur, & tantūdem olei, & duūm ouorum candidus liquor. omnia simul subiunguntur, & cum poscit vsus adhibetur. Si quid in vertebris aut tergo ruptū aut collisum fuerit, ceræ libra, resinæ aridæ triens, æruginis sextans, cum oleo coquantur ad vsū. Sed ne mulorū ceruices idem casus maneat, hoc præstabis, vt adipis suillæ recentis dupondium, & aceti duo sextarij ad tertias coquantur, colataq; linatur. sic ab hac iniuria vindicabis. Si dolor vertebras infestet, mittere sanguinem oportet, & calfaciētibus vnguentis vt, quæ recipiunt oleum, axungiam veterem, nitrum, picem liquidam, bitumen, lauri baccas: quibus in vino mistis corpus imbuatur: et si necessitas vocet, in balnea descēdant, vt lauentur. Post hanc adhibitam curationem hac saluandū potione: gingiberis, petroselini, cumini, lachrymæ papaueris, baccarū lauri quod esse satis visum sit, cū vino bono & melle cōmiscantur, & calida propinātur. Quod si dolor vertebras male habet, aut neruorum distētionem excitentur, vtriusq; partibus munde vertebram vrito, dein axungia perlinito, & exactis diebus septem calida proluito. Postquam refrixerit, vnguētis calfacientibus collinito, lanaq; cutem obligato.

Hierocles ad vlcus spinæ dorsi, & clauos.

SI SVM MAM cutem vlcus obsidet, ita vt iam glabra caluescat, cremati capitis canini cinis inspergitur. Is enim huic vitio prompte medetur, & areas ad pilum reducit. Sin altius infedit, clauum sub se continet. tum erui farina melle excipitur, & adiecto lucernarum ellychnio instillatur, dum cauum expleatur. ea res clauum excutit, & ad cicatricem perducit. Eundem effectum exhibent ficulneæ frondes in furnum coniectæ, dum sic inaruerint, vt contundi queant. eæ tunsæ & cretæ linuntur. expurgant enim, & ad cicatricem trahunt. Idem præstat tithymalus virēs, si cum radice tritus & cretus illinatur. cui, quo paucior adfuerit, eo plus salis adijcietur. Medicamētum quod sua glutinandi dote scapularum defluxiones suspendit, continet coni selibrā, resinæ pini, taurini gluciiij.

Ab hac iniuria vindicabis

saluandū

Ellychnio

tinis, singulorum quadrantē, mannæ selibrā, pollinis sextarium, vini veteris quod satis sit, in patellā omnia cōiiciuntur, & cocta per pilū animalis linuntur.

Cum equū armi male habent, opobalsami, croci, singulorum vncia, cinnamomi triēs, thuris masculi, nardi syriacæ, myrrhæ troglodytidis, piperis cādidī, opopanacis, resinæ pini, singulorū vncia, mellis attici libra, omnia miscētur, & vsui ministrantur. Hoc medicamentū quod subscribitur, adurit, imbecillas parteis firmat, spinæ dorſi & articularū omnium vlceribus opitulatur. Resinæ frictæ, bituminis iudaici, picis, ceræ, æruginis, singulorum pōdo, ammoniaci thymiamatis selibra, thuris triens, galbani dodrans, opopanacis sextans, eliqueſcant quæ liquari possunt, & rudicula moueantur, donec in malagmatis lentore coalescant. Hæc illinenda prius quā suo calore spo- lientur. Si tamen medicamentū obdurescat, axungia vetus adiciatur: cumq; molliusculum se præstiterit, vsui debet esse. Secundū quoq; quod roborādi facultate donatum est, subiunximus: non quod præcedens virium imbecillitatis dānemus, sed quō maior habeatur remediorum supellex, faciliusq; sibi pauperes copiam vendicent, & ad vsum possint comparare. Bituminis iudaici, aluminis scissi, singulorum selibra, veteris axungię pondo, spumæ argēti quadrans, galbani, opopanacis, singulorum vncia, acetū scyllini sextarius, olei hemina, omnia coquuntur, & illinuntur. Si pecus dorſum læsit, polenta cum vino & oleo subacta vulneratæ parti agglutinatur. Quæ si tentetur inflammatione, scalpellum experiri, & ferro rescindi conueniet, & ster- cus equinū ex oleo aceto & torrefacto sale admoueri. Si spina dolore conflictetur, sanguis mittendus est, eaq; calidis vnguentis illinenda. His dolor discutietur. Baccæ lauri, sulfur, oleum, axungia, nitrum cum cedrino li- quore & vino miscentur. totum equi corpus insolatum defricatur, postea calidissimo detineatur stabulo, ad quod nullum frigus adspiret. Si vulnera tergum accepit, ostreorum testa minutissime trita, dum in farinam rediga- tur, affectæ parti respergitur, aut paguri combusti cinis instar libræ vnus imponitur. Si dorſum negotiū exhibet, recrementi ferri, æruginis æris, sin- gulorum vnciam commiscebis, & in farinam digeres. sed antequam non- nihil aridi huius medicamenti consperſeris, dorſum equi vino proluatur.

Si dorſum vulnus accepit, gallas syriacas tritas & melle cōsperſas indidif- se proderit. Si seſſor per imprudentiā vulnus intulit, arida folia quibus ce- parum fasces ligati pendent, in calidam aquam demerguntur: cumq; effe- buerint, super inflammationis locum imponuntur. vbi calorem exuerint, fascia colligantur. Aut si mauis, huius vice ephippium admouebis, quod in- terdiu noctuq; tergo resideat.

Troglodytis my

Scyllini acetū

insolatum

Pagurus

Ephippium

Apſyrty de orthopnoæa,

Cap. XXVII.

PSYRTVS Secūdo equorum medico salutem. Cum nō nisi subrecta ceruice spiritus trahitur, orthopnoæa est, cuius eæ sunt indices notæ. Ambulans equus retrocedit, grauitur & sine vlla intercapedine respirat, in edita pro- gredi non potest, sed ita labori succūbit, vt concidat. Pro- clinatus sese non extendit, neq; dilatare tentat, sed tātum exurgere cupit. Curandi ratio hæc est. thuris siciliquus & sulfuris drachma vna teruntur optime, & in vinum candidum odoratum cum melle coniecta per nares infunduntur. Aut serum picis & nitrum torrefactum tritūque quibus mel & vinum addita sint, oportet tantisper immittere, dum creber ille spiritus finiatur. exercitationibus credi non debet, quo minus inhorre- scat. Nitrum potionibus indendum. Fœnum eodem aspergendum, vt pro- conditiuo cedat pabulo. Quod si morbus ijs non leuetur, medicamento deiectionem moliri conueniet.

Hierocles de orthopnoæa, & spirandi difficultate.

ORTHOPNOEAM signa hæc ostēdunt. spirādi difficultas infestat, ardore nares deflagrant, ilia cōuelluntur. Quod ad cibos pertinet, huic calfaciētes obijci debent, vt Cleomenes Libycus est author, eruum maceratū, auena, cicer, hordeum: farina potioni permiscēda. Tragachanta, & sulphuris ignem non experti paulum ex vino dulci infun- dendum. Catuli iugulati feruēs sanguis diebus nouem per os ingeritur, in- sperſis æthiopici cumini ligulis duabus. Hali, quod symphitū appellant, & equiseti succus expressus, qui heminas duas impleat, cum cumini æthiopici binis coclearibus imbutis vini hemina infunditur. pollen thuris, & sul- fur, iniecto vino & melle, per sinistram narem immittuntur. Hæc dum modica est, neq; ex toto strāgulat, spirādi difficultas vocatur. Qua si labore equus, eius hæc conditio est: dexter oculus subuirescit, vtraq; nare graue vi- rus odoris expirat, trahit ilia, sub maxillis tubercula prodeunt. Verum in- gressum eius consyderare licet. si hanc speciem præbeat, vt in latus pendere videatur, vix curationi locus erit. Si recēs adhuc vitiū afficit, hæc medendi ratio tentanda. Sanguis per triduum mittendus. Hæc danda potio, quæ re- cipit vini veteris sextarium vnum, olei laurini, & lentiscini, singulorum he- minam, olei rosacei libram, croci, myrrhæ, singulorum vnciam, hydromeli- tis sextarios treis. hæc omnia ahenō nouo coniecta cum gallinaceo gallo ad tertias coquuntur. Hoc decoctum heminatim ex aqua mulsa, & vnus oui liquore, per nares sex diebus inditur. cuius etiam portionem, si tibi in ani- mo est, in caput defundes: & pedes fouebis, ita morbum abiges.

Proclinatus

Serū picis

Conditiuo pabulo

Hali
Symphitū

Eqsētū

Cuminū æthi-
picū

Mago Carthaginensis.

SI VEHEMENTI difficultate spirandi tentatur equus, spiritus per angustias euadens sibilū elidit. ilia pendent. vtrunq; oculum vel certe dextrum insolens colos inficit. maxilla sentit inflammationem. is non recto gressu permeat. Hoc vitium inter initia facile propellitur, modo iugis adhibeatur diligentia. sed habitus equi scrupulose est obseruandus. Si in dextram curuetur partem, medicinae locus erit. si in sinistram repandus flectatur, difficillime remedijs patebit, quod iam morbo victus animum despondeat. Ea tamen experiri cōueniet auxilia. duodecim equi venæ scapello soluentur, ita tamen distribuendæ, vt tridui spatio quatuor quotidie feriātur. deinde potio hæc danda, quæ habet croci, myrrhæ troglodytidis, spicæ nardi, piperis candidi, singulorū vnciam, hydromelitis sextarios tres, olei veteris sextarium vnum, olei rosacei, lētis, singulorum heminā. omnia vase nouo demittuntur, & cum catulo qui decē dies non excessit, coquuntur, adiecto hydromelite & ouo: decemq; diebus perpetuis aut pluribus infunduntur.

PELAGONIVS.

VM equus spirare sine sono & anhelatione non potest, suspirium nostris, asthma græcis appellatur. Tum sapæ cretenis sextarius, iris illyricæ, piperis, myrrhæ troglodytidis, croci, pollinis thuris, tragachantæ, singulorum vncia, vuarū passiarum quod satis esse videbitur, hæc miscellanea præbentur. Suspiriose laborāti fauces melle, butyro, axungiaq; demulcentur, deinde tenuis sal infriatur. Cum spiritus non nisi recta ceruice trahitur, orthopnoeam græci vocauerunt. quæ ijs notis deprehenditur. arctas aures animal continet, & igneum quid expirat. ilia identidem retrahit. oculi patent aperti. Remedium est, sanguinem e dorso vertebris mittere, & cōmixto oleo & aceto cum sanguine qui profluxit, pecus illinere: cibo, quātum maxime fieri poterit, abstineri: aut ijs quæ calfaciendi vim obtinent, vt eruo, aut ciceribus, vesci: hyeme triticeo farre, per æstatē hordeaceo sustineri. Item tragachanta, defrutum, bitumenq; quibus caninus sanguis sit adiectus, & triti cumini quātum tribus digitis capi potest, ex vino propinātur, aut cādidus oui liquor ex melle & pineis nucibus intritis, diebus viginti aut pluribus, donec pulmo persanetur. Sin nihil ijs fuerit adiutus, curabitur inserta pectori radícula, quam veterinarij consiliginem vocant, aut narium vel auricularum radicibus impacta. siquidem has in parteis omnis vis morbi noxiumq; virus elicitur. Aut pastilli cum hydromelite dentur, qui amaris nucibus, & syluestris cucumis radice, melle exceptis, cōstēt. Aut radix moritrium obolorū instar, trita cum calido vino, naribus infunditur. Sed equorum capita qui spirandi difficultate premuntur, prius olei cyatho, & vini

Animū despondere
at

Myrrha troglodydy.

Suspirium
Asthma

Orthopnoea

Consiligo

sextario perfricētur. his enim deploratis ferè valetudinibus remedia pollicentur. Porro difficultas spirandi, sudore, plurimo labore, aut suspirio cōcipitur. Qui hoc vitio conflictatur equus, naribus purulentā faniem expuit. cui potio maximū adfert cōmodum quæ capit sapæ cretenis heminas tres, abrotoni quadrantē, floris hyssopi, casia, eryngij, tragachantæ, pollinis thuris masculi, singulos sextates. hæc omnia diligenter tunsa, & sapæ cōmixta, faucibus immittuntur. Suspirioso sanguis detrahitur, & cum sextario vini atq; olei, thuris semuncia, marrubij succus instar heminæ mistus infunditur.

TIBERIVS.

SPIRANDI difficultas his signis cognoscitur. ilia equi identidē emicāt, narēsq; sibilū edunt: sed mœrore iam elāguescens cōficitur. Cui hac ratione succurritur. Oua tria in aceto macerata primo die, altero quinq; tertio septem, expressis eorum putaminibus, induntur ori.

Ad exulcerationem pulmonis Hierocles.

EST ETIAM grauis pernicies cum pulmones exulcerantur. inde tussis, & macies, & ad vltimū phthisis inuadit. quæ ne mortē adferant, radix coryli inusta perforatæ inseritur auriculæ. tum mellis bini cyathi, & liquidæ picis oleiq; tātundem cum butyri & suillæ adipis offis faucibus infunduntur. Sin ijs morbus nō leuetur, porri succus instar heminæ pari olei mensuræ miscetur, & cum vini sextario potandus datur diebus compluribus. Sunt qui oleo radicem syluestris rutæ adijciant. Alij thus malunt immiscere.

Apsyrus ad vlcera putrida maxillarum.

SI VITIVM freni iniuria creauit, torrefaciēs chalcitē, vbi igni incāduerit, cum melle teres, dum in puluerē leuigetur, & in pyxide recondes. cum vsus deposcet, ad vlcera quæ putrescunt, aut in ore vorant pascuntq; aut quacunq; parte corporis erumpant, adhibebis.

HIEROCLES.

SI MARCIDVM aut putrescens vlcus in ore delitecat, id vbi sic explicueris vt oculis pateat, adures. Sed non est committendum vt tendones aberrante ferro contingas. Si in spinam dorso se demersit vlcus: vbi tunicam dissecueris, candens medicamentum adhibebis. Sed hoc sedulam animaduersionem desiderat. Si in costis hæreat, osse tenus excindes: deinde cupressum bene tusum cum æquali polentæ modo subactā parti vitiatæ sublines: (vlcus nō ante quartū diem circunluatur: ante quod tempus omnem manus contactum respuit)

Medicamentū
candens

aut brassicæ folia tunsa, adiecta polenta perlues, aut syluestrem porrum satiumq; tritū adiecta farina hordeacea impones. Si crustæ deciderint, sic vt marcor conspectui subijciatur, illinens prius vulnerario medicamine, tunsam aristolochiam aut crudam picē indes. Anchusam, aut tritam chalcitin, aut verbasci folia, aut sideritim hærbam superpones. Habes aduersus putrida vlcera secundo volumine quæ de ijs medicamentorum compositionibus præcepi. Si os putridū vlcus inuasit, acidum punicum tusum cum polenta cōsperisse, & in aceto subactū liuisse prodest: aut tunfos cupressi frutices ex polenta & aceti imbre rigatos sparsum indidisse satis est, aut chameleæ & aristolochiæ rotūdæ caules tūfos & cretos aquis pōderibus deligasse.

Apfyrti de cardiaco morbo, Cap. XXIX.

PSYRTVS Agathocli artis veterinariæ prudenti salutem. Te qui iumentorum alimonia lætaris, cardiacorū indicia nosse commodum est. Laborans equus eo morbo exhaustus elāguescit, & ilibus substrictis trahit ventrem: cæterum demissis oculis tristitiā præ se fert. Testes & genua tumēt. His itaq; notis vitiū aperte fatetur. Cui ita succurrendum est. Calfacientia per os aut nares educta lingua conueniet infundere: id est piper, vinum, oleum, scyllam, item lauri baccas, aut thymum. Alijs quoq; calfaciendi dote præditis, modo subueniant, vtendum. Cibo sicciore roborandus. Viridibus pabulis prohibendus. Vino oleoq; defricandus. Sed venter contactus esse debet, & pectus maxime vestimentis opertum. Tritū ex oleo sulfur infricandum. Equile in quo versatur, identidem euerrēdum, cui nōnihil insternatur quod iucundū odorem expiret, vt myrtus, laurus, & id genus alia. Verum cum talibus signis sic implicabitur, vt ingredi nō possit, cōpulsus ab equifone vacillet, & tristem vultū, vt ante monuimus, præferat: si ex ventre & armis sudor prorumpit, ita vt tremor & intētio neruorum accedat: si subinde concidit, nec protenditur, sed iacens in ventrem decūbit, ac magis excrucietur doloribus, ita vt eis par esse nequeat: cum surgēdi voluntas incesserit, impos sua spe frustratur, nisi magno impetu conatus prodeat: testes conuelluntur, & genitale prominet, ac paulatim vrina fertur: scire licet ad extrema ventum esse, quod bilis iam in arterias prorepsit, & cordis officinam expugnat.

HIEROCLES.

CARDIACVM equum ijs notis cognosces, ventrem & ilia contrahit, & tristitia cōficitur. caput insudat. Quod ad curādi rationem pertinet, quæ calfaciunt, vtiq; fusa per os aut nares opitulantur, piper ex vino & oleo, scylla, thus, aut aristolochia, bacca lauri, aut

intētio neruorum

Cum surgēdi voluntas incesserit

Impos sua spe frustratur

Ad extrema uentum esse

Bilis in arterias prorepsit

myrrha, thymus, vel quodlibet aliud quod sibi calfaciendi naturam vendicauit, arid iore cibo fulciatur. Vino & oleo cōfricetur. Cum venter tum pectus maxime contegantur. Sulfur ex oleo suffricandum. Stabulum in quo cubitat, subinde cōuerratur. Etenim equile mundum exoptulat, vbi ea cōspargantur quæ bonum odorem efflant, vt myrti & laurus frondes, & cōsimilia. Porro cum cardiaco languore victus fuerit equus, pedibus insistere non valebit, quod si cogatur ingredi, parietes consecratur, & in ea quæ sese ferunt obuam occurrens incumbit. venter sudore digeritur. armi maxime contremiscunt, neruorum distentio sequitur. vires omnino labant, nec nisi maxima vi nisus erigi potest. testes ita contrahit, vt lotium paulatim egeratur. iam flaua bilis per arterias illapsa, cordis arcem obsidet, sic vt ne amplius quidem prorogari vita possit.

Suffricandū

Distentio neruorum

THEOMNESTVS.

SI DEFLVXIO alijsve dolor in cordis sedem decubuit, neruorum distentio sequitur. labāt genua. cum corpus, tum maxime caput afficitur. Ergo cum hæc indicia repræsentabit, opus erit infundere laseris quod magnitudine fabæ æquet, mellis trientē, nitri quadrantē, aquæ sextarios duos, calfacti aceti heminas duas. quæ in eodē vase recipiuntur: misturaq; per triduum ingeritur. Viridi fœno, gramine, aut medica pascatur. Sed si ijs prosperā valetudinē non recuperet, sanguis priorū pedum poplitibus, aut etiā suffraginibus emittēdus est. Sanitatis cōpos recreetur.

PELAGONIVS.

CARDIACVM hæ notæ demonstrant. Equus continenter humum capite compulsat. ilia subinde demordet. conuiescens etiam sudore digeritur. Cui ita, si malo ferendo fuerit, subueniendum. Sinapis, laseris, singulorum quod fabæ magnitudinem impleat, mellis acetabula duo, aquæ calidæ cyathos duos in aceti cyathis quatuor vnā terito: misturā propinato: insuper equū agito: viride pabulū obijcito. Postquā sanitati fuerit restitutus, tēdonū venas sauciare, & à posterioribus partibus sanguinem emittere conueniet, quo lōgiori sanitate fruatur.

Continenter

Compulsat Demordet

Eumelus ad dolorem cordis.

CORDIS dolor cognoscitur, cum equi dexter oculus collachrymat, & genua labant. tū sanguis, vti præcepimus, detrahatur: sorbitio per sinistram narē infundatur, quæ habeat feminis foeniculi acetabulum, anisi tantundem, vini candidi heminā. hæc miscentur, factaq; sorbitio per triduum ingeritur. Si permaneat dolor, sanguis è crure mittendus, deinde laserpitij radix instar fabæ, nitri tantundē, mellis acetabula duo,

calidæ aquæ quatuor heminae, cum vna aceti hemina commiscetur, & faucibus infunduntur. Aut scylla & aristolochia, thus, myrrha, thymus, vino excipiuntur, misturaq; per nares immittitur. Sed animal operiatur stramētis. Omnis stabuli spurcitia deuerratur, quod mundum cubile desideret, idq; myrrhæ & foliorum lauri nidore suffiri debet. sed abstineatur hordeo.

Apfyrti de nephritide,

Cap. XXX.

NEPHRITIDIS indicia sunt hæc. posteriore parte tractim progreditur, resolutusq; vacillat: & inter incedendum, parietes ambit. Hunc igitur aduremus qua clunes ad vesicam coeunt, arrectis clauis non pluribus quatuor & viginti, vtrinque secundum spinam duodenis, ternos versus efficientibus.

HIEROCLES.

NEPHRITIDEM hæc signa portendunt. testes sublimes tolluntur. posterioribus pedibus non insistit equus, & vrinam facit nigram, cruore perfusam, crassamq;. Cui sic subueniendum est. Clunes & lumbi fouentur, delinunturq; cerato. Vestimētis equus muniatur. Obijcienda sunt quæ vrinam cient, & humori mouēdo sunt, vt fœniculum & apium. Viridis medica danda, & cādidum cicer in vino præbendū, deinde apij binarum ligularum instar, dauci pares modi, anethi binæ portiones, myrrhæ terni oboli. hæc teruntur, & in passi hemina infunduntur. Leni gressu procedat. Tepida aqua quæ congium impleat, per sedem ingeratur. Culmis mollibus cubile substernatur. Si vero synceram vrinā ferri cōspexeris, testes gracilescere, ac pedes posteriores senūm digitorū spatium minus supergredi, non aliter sentio quā, vt Cleomenes Lindius prodidit, vstam verbasci radicem in vino conterendam, & addito pari aquæ modo, in aluum ex inferioribus partibus indendam. Sunt qui præcipiant farinam tritici præstandam, fœnum bonum, & panem quantum voluerint exhibēdum. Item cicer dandum. sed lenibus exerceatur ambulationibus.

Cleomenes
Lindius

TIBERIVS.

NEPHRITIDIS signa sunt huiusmodi. Nerui ex quibus genitales partes depēdent, quos Græci cremasteras appellant, impleti turgescunt, ilia palpitant, pedes subsiliunt. oculi tanquam emissitij sustolluntur. ingredi non potest, quod erecti renes incumbant. Quod ad curandi rationem pertinet, sanguis inguinibus emitti debet. Cibis est subtrahendus. Hac potione vtēdum. Thuris sextās, fabæ fresæ quarta pars, hæc minutissime detrita cum melle cōpluribus diebus per

Cremasteres

Sustolluntur

nares infunduntur. Progressibus subinde credatur. Deinde tali sorbitione vtēdum. Catulus genitalibus locis exēptus, in ptisana feruescat, & cū melle colatus, per os multis diebus infundatur, dum ad sanitatem ventum sit.

Nephriticorum præsagia, & curatio.

SI EQVVS aut veterinum aliud hac mala valetudine corripitur, hæc aderunt indicia. nō oscitatur omnino, nec hiscit: partibusq; posterioribus inniti nō potest, sed subinde status mutat: inter gradendum prioribus deficitur: posteriora in gyrū torquet, quasi circulos ducat. nonnunquam vtraq; in orbis implicat. malleoli crassescunt, & tardiores deprehenduntur. Morbus discutietur si calida aqua spina dorsi largius foueatur. Si renes equo dolent, ilia & testes micant. lotium ægre it. posterioribus pedibus circulatorio motu, quā prioribus graditur, & solito magis hinnit. Hac curādi ratione subuenitur. Hastulæ regie radix in meraco vino decocta, mox trita cum aqua egelida, subijcitur aluo. renes quoq; calidioribus vnguentis demulcentur. Equum si renū dolores excruciant, lac ouillum instar vnus heminae per triduum infundatur, aut tātundem ceruinæ medullæ decoctæ cum oleo pari. Aut odorata potio, quam vocāt aromaticā, cum vino, oleo, melle, & ouorū liquoribus immittatur. Vino, & oleo, & nitri spuma perfundatur: & vbi calida adhibueris fomēta, dorsum pannis inuoluere prodest. Hoc vitij genus citatiore discursu cōtrahitur. Renū dolores abigit hæc mistura. Piperis, petroselini, troglodytidis myrrhæ, singulorum triēs, spicæ nardi, seminis apij, castorij, singulorum vncia, lachrymæ papaue- ris sextans, anisi, casia, singulorū triens, si hæc tusa cretaq; ligulæ plenæ mensura propinētur cōdito diluta. Renum inflammatione, quam nephritidem appellant, tentatur equus, cum nimia sarcina grauatus, ferendo oneri cedit, aut vbi lacū transilij. Cui peculiare est vt posteriores pedes subsidāt. Solet etiam vitij concipi cum eximium frigus sensit. Curatio itaq; erit, vt lumbi calida perfundantur: adurensq; medicamentū, cum vsus poscet, adhibendū.

Oscitatur

Hastulæ regie
radix

Condito

Vitij concipi

Saluatur

Sequens potio ijs auxiliatur, quos renum dolor male habet. vndecim cupressi gallæ cum adhuc virent cremantur, quibus tritis, nitri siccati & triti, & olei primæ notæ, singulorum quadrans adijcitur, & in vini veteris sextarijs quatuor hac mistura per quadriduum equus saluatur. Quod si vehemētior quā vt ferri possit dolor vrgeat, vngularū venæ soluentur, & sanguine qui profluxit, ex axūgia & oleo delibuti renes leniuntur. Quod si necessitas efflagitet, malagmatis vt nō erit alienum. Renum dolorē leuat, & lassitudinē discutit acopum, quod habet olei libras decem, euphorbij deuncem, siccæ radicis chamaeleonis trientem, olei cyprini libras duas, sulphuris ignem non experti trientē, piperis, radiculæ, singulorum quadrantē, pyrethri sextātem, herbæ pedicularis, tapfia, singulorum trientem, syluestris cucumis radices

aridas, omnia sicca contundito, cribrataq; oleo rigato, dum mellis crassitudinem contrahant. vitro vase recondito, & cum res postulat, vtitor.

De lumborum doloribus.

SI DOLOR equi lumbos infestet, signa hæc adsunt. Posteriora circumuertuntur, & interuersandam aberrant, & identidem lapsantur. cui mederi oportet vrentibus medicamentis. Exorsus igitur a flexu ad genua, vtrinque candens ferrum compellito, vt quod igni deflagrat, penitus adigatur. locus siquidem graui constat carne, quæ non facile premendi cedit. dein friatum salem parti glabræ respergito. mox admista calida aqua vinum & oleum inspirato. panem quoque hordeaceum merum vbi perusseris terito, & ambustæ parti linito. Pecus non antè agito, quam complures dies exigantur, & quam plurimo cibatu firmato.

Vnguentum lumbis efficax.

ACETI, bituminis, sulfuris viui, opopanacis, pares modi miscentur, & eo, cum poscit vsus, imbuuntur ad leuandos lumborum dolores. Brassicam tritam adiecta vini hemina cum frigida aqua imposuisse prodest. Item cupressi folia in puluerem detrita qui mensuram heminae compleat, addita polentæ libra, aceto subiguntur, & dolenti loco admouentur. Itidem aridæ resinæ sextans tantisper coquitur, dum eliquescat. hordeacea farina, & caprillus adeps, adiunguntur, eousque dum spissescat. hæc affectæ parti calida imponuntur, & subinde applicantur.

Dolorum coxendicis remedia.

SI DOLOR coxendicæ male habeat, posterioribus cruribus perinde quasi vinctus esset, ingreditur. Sanguis igitur vtrisque inguinibus extrahitur instar quatuor heminarum, & multa calida perfunditur, & inspiratis oleo vinoque defricatur. sic enim ex toto coualescet. Si ne sic quidem is morbus discutiat, in orbem vtraque coxendix candentibus ferramentis exulceranda. Reliqua curatio vt scriptis antea mandauimus, adhibenda. Si a ceruice equi posteriorem in partem rigente, aut vndeunque coxendix indolescat, protenta cauda venæ verberentur: quæ vero distenta magis ad ictum intumuit, scalpello soluitur. At vero equus qui hoc vitio corripitur, frequentiore spiritum promit, lumbos eius & spinam dolor exercet. Tum hac vtendū curatione. A foeminibus & vngula sanguis emittendus. Agglutinanda quæ repellant cataplasmata. Fodus etiã adhibendi. Equili calido continendus, in quod nullum frigus aspiret. Ischiadicorum dolorẽ finit medicamen quod habet colophoniacæ librã, terebinthinæ, veteris olei, singulorum sesquilibrã, opopanacis fescunciam, galbani sextantem. Sed quod

Caprillus adeps

Morbus discutitur

Vt scriptis antea mandauimus

Dolor exercet lumbos

Colophoniacæ

constat euphorbij vncia, adarces, alcyonij, singulorum fescucia, baccarum lauri triente, piperis vncia, cyprini olei sextante, inter valentissima auxilia est. Si rupta coxendix, aut collisa est, equus anhelat crebro, & gemitus exprimit. venter flatu distenditur. Lumbos igitur, & doloris sedem manibus contrectes: & vbi vinculis equum coercueris, candente ferro locum oportet exulcerare. sic noxius humor euocabitur, qui putris oui luteum representabit. Itaque friatum salem, & irrigatum pice, vlceri ignem experto instillabis.

Claudicanti equo quod remedium adhibeatur.

HVMOR ruens in pedes, claudicationem adfert. quod cum accidit, vngula statim inspicitur. tactus autem iniuriam demonstrat: nec equus vitiatam partem vehementius premi patitur. Sed si humor adhuc supra cornua pedis in cruribus est, assidua fricatione discutitur. vel cum ea nihil profuit, scarificatione demitur. At si iam in vngulis est, scalpello leniter aperies. postea vrina veteri fouebis, & asperso sale, spogia vel panis deterges. deinde seuum bubulum vel caprinum lamina ferri cadente instillabis. Postremo pannis aut solea sparteæ pes induitur, quousque pedibus valeat insistere. maximeque datur opera, ne in aquam pedem mittat, vt sicce stabuletur. Hic idem humor nisi emissus fuerit, sanie creabit. qui si suppurauerit, tarde procurabitur. ac primo ferro circuncisus, & expurgatus, deinde linamentis oleo veteri, melle, & erui farina madentibus, inculcatis, mox punico malo & ficis cotulis, & linteo superinductis, ad sanitatem perducitur. Si dolore neruorum claudicat, oleo & sale genua popliteisque & crura confricanda sunt, donec sanentur. Si genua intumuerint, calido aceto fouenda sunt, & lini semen, aut milium detritum, conspersumque aqua multa, imponendum. Spogia quoque feruenti aqua imbuta, & expressa, atque melle litæ, recte genibus applicantur. Quod si tumori subest aliquis humor, fermentum vel farina hordeacea ex passo & aqua multa decocta imponitur: & cum maturuerit, suppuratio rescinditur ferro, eaque emissa linamentis curatur. Minus tamen claudicabunt iumenta, si opere disiunctis multa frigida lauentur pedes, deinde suffragines, ac coronæ.

Pedibus insistit

Hierocles de ventris dolore.

Cap. XXXI.

HVM VENTER equo dolet, signa sedulam desiderant animaduersionem. nonnulli enim tanquam vrinae difficultati medeantur, commouentes, efficiunt vt non nihil intra animantem rumpatur. alius autem quietem postulat. Sudor itaque ex lateribus ilijs & testibus prorupit. venter eminus tollitur. Pecus solum pedibus pertudit, & in affectam partem vtrinque volutatur, quasi doloris sedem nutu demonstrat. Interdum corpus totum intremiscit. Sed hæc accidunt etiam equo quem vrinae tormina

Criminalis uenter

fatigant. Verum reliqua non exprimit signa quibus vrinae difficultas deprehenditur: de qua consequenter nobis differendum erit, si modo quibus remedijs sedetur dolor ventris, dicere proposuimus. Pertusis pectoris venis sanguis multus elicitur, & vncta manu per anu inserta, fimu quod transitum precludit, extrahitur, tenuisq; sal instar acetabuli subditur: crebroq; proritatus vt alui recrementa deiciat. ita dolor finietur. Porro multa calida fouere terga coxendicisq; proderit, & betae decoctum cum passi sextario per sinistra narem infundere: aut ficos in quatuor heminis vini coctas, quibus nitrum tritum fuerit adiectum, ingerere: aut polij foliu itidem in vini setquihemina decoctum indere: dein agere currente, sed non tam concitate, vt anhelet. hordeo per triduum abstinere. Quin & intra diem quam equus noxam traxit, nulla potestas aquae faciunda est, sed viridi tantum foeno sustinendus. Post triduum hordeum sensim copiosius ministratur. Interest quoq; doloris causam didicisse. Cum ad intentiorem cursum extimulatus equus subito coqueuit, statimq; hordeum deuorarit, id minime concoquit. quo fit vt cibi maior pars indistributa coeat. hinc ventris tormenta concitantur. Aut si foeno vascens, exilem araneum phalangio consimilem ederit, quem buprestim appellant. Siquidem vsq; adeo inflamatur equus, vt se ipse in terram allidens deturbet. Cui folijs brassicae tritis, adiectis vini sextarijs duobus, & olei hemina, succurritur. Absinthium etiam in vino coctum per sinistra narem infunditur. Venter sulfure trito in oleo quod satis eliquescat, inducatur. hordeum aqua perfusum betae adijciatur. Eadem ijs quos vermes torquent, praesidio sunt.

Theomnestus ventris dolori.

VENTRIS dolor equum exercet si cibos non concoxit, sed crudus integrum hordeum deijcit. quod si in ventre diutius remanet, cum sitis ob cruditate excruciet, liberalius ebibit. hinc hordeum sucto humore tumescit, aluumq; replet, & tormina ciet. & nisi celerius excrementa ventris exigantur, periculo locus est. Oportet itaq; clysteribus oleum & aquam ingerere, & per sedem inserere manum vnctam, & continuo fimum elicere. pastillum quoq; cum scammonio instar oui vnus in anu indere. sic utiq; venter resoluetur. Horum similia quaedam ostendit ventris cruenta proluies, quam dysenteriam vocat. sed refert, quod priuatim sese demordeat equus, & ventre passim dentibus sauciet, molestia in sese saeuire stimulante. Cui brassicae succum ex oleo & vino per sinistra narem oportet infundere. Sit autem modus vini sextarius, & olei pars quarta, brassicae succi tantundem. Subinde causis alijs copluribus venter dolore contrahit, vt cum delitescente in foeno buprestim deuorarit (est autem similis phalangio vermis) aut cum araneum cognomēto lycum depastus est, quod frequenter in foeno natum residet. Aquarum quoq; vitio accidit, dumq; peregrinarum nouitate tentatur. Cum

Noxam trahere

Potestate facere

Buprestis

Vermibus torquentur equi

Sitis ob cruditate excruciat

Tormina

Periculo locus est

Scammonio

Dysenteriae signa cruenta proluies

Buprestis

Lycus araneus

adhuc malum id reces haesit, potionem infudisse proderit. Si dolorem quoque ventris, tineae creantur, cum dolore crebro se volutat equus. cui psyllij tunsi, scobis ceruini cornus singulas uncias, cum opopanax semuncia permiscere oportet, & in aqua mulsa infundere. mentae decoctum detur potandum. teneris lauri cacuminibus vescatur. Si vrinae difficultas huic vitio succedat, oleum cum drachma cretenis opopanax ingeritur.

Verminosa alui doloribus.

Solent vermes quasi lubrici nocere intestinis. quorum signa sunt, si iumenta cum dolore crebro volutatur, si admouent caput vtero, si caudam saepius iactant. Praesens quoque medicina est inserere manum, & fimu eximere, deinde aluum marina aqua vel muria dura lauare, postea radicem capparis tritam cum sextario aceti infundere. Nam hoc modo supradicta intereunt animalia.

Eumelus ad ventris dolorem quem vermes excitarunt.

Aqua quae potanda praebetur, aut foeno quod estur, nitri paulum adijciatur. succus brassicae in passi hemina mistus, & per sinistra narem defusus remedio est. chamamelu ex vino & oleo tritum per corniculum infundi prodest.

Tinea alui doloribus.

Ventris dolor creari consuevit, quando vermes vicinas partes lanciant, suisq; vellicant moribus. tum sine vlla cruciatus intercapedine torqueatur pecus, & crebro volutatur. venter intumescit, & admouet oculum & os vtero. Supra scriptis remedijs est pugnandum. sed si tua fert opinio, centaurium & syluestris cucumis radicem admiscebis. Iuuabit etiam ex inferioribus partibus medicamenta quaedam indidisse. Siquidem nitrum & oleum pari pondere viridi betae miscentur, adiecto decocti iure in quo caprae caput cum gallinaceo sit incoctum: & ex ptisanae cremore instar sextarij commode subter in aluum dantur. Cum autem dolor inuadit, fomētis venter muniat, aut apij semen tritum, aut trifago friata cum myrrha in vino candido odorato suffunduntur.

Pelagonius contra colicos cruciatus, & hos qui putri foeno noxam coeperunt.

PELAGONIVS Lucio salutem. Colicorum indicia non omnibus habentur conspicua: quando non ijs dissimile quiddam intestinis valedudinibus accidere solet. Hoc vno tantum dissidere videntur, quod sine vlla doloris intercapedine grauioribus molestijs adficiuntur, quam qui cardiaco morbo languent, aut torminibus excruciantur. quorum sequaces notas ab ijs edocti subinde cognouimus. Stans pecus subito cocidit, perinde quasi comitali morbo corripitur putetur. interposito tempore ad se redit, dein nec multo post recrudescit dolor, & languor refricatur. sese quoque proiectans decumbit. cum frigidam ebibit aquam, tremore concutitur, &

f. iij.

Psyllij

Opopanax cretenis

Vermes qsi lumbrici

Trifago

Noxam conceptu putri foeno

Recrudescit dolor.

Languor refricatur.

Proiectans

sudore diffluit, ac ægre spiritus eliditur, & quasi per angustias euadens animantē angit. Quibus sequenti potione, vt Celsus est author, auxiliari cōueniet. Radicis pōtica, piperis, allij, petroselini, seminis fœniculi, piperis nigri, marrubij, abrotoni, singulorum vncia, aneti scrupulus, libystici, cētaurij, singulorū vncia, aiugæ semūcia, eupatorij sextula, pulegij mundi, rutæ, seminis apij, singulorum vncia, eupatorij, gingiberis, semuncia, mellis primi meriti libræ duæ, sicca tunduntur, & incerniculo creta, melle excipiūtur. cum necessitas vocat, auellanæ nucis tuberculo cum sextario tepidæ aquæ medicamētū ingeritur. Aut mellis quaternæ ligulæ, farinæ thuris vncia, aceti coclearia quina, vini veteris hemina, omnia contrita in treis portiones digerūtur, vt triduo per os indantur: sed stragulis opertum pecus cogatur dimoueri. Sunt qui corticem capparidis in fumo suspensam desiccant, dein ex pipere & vino tritam propinent. Si equus fœno putri noxam contraxit, primum inconstans spiritus erumpit, semperq; micās vibratur: debili nititur gressu. Huic è ventre & armis sanguis emittitur. defruto pecus saliuatur. hordeo abstinetur. Cæterum remedijs est vtendum quæ vrinæ ciundæ sunt.

Idem ventris dolori mulcendo.

D LEVANDVM ventris dolorē proderit panacis radicis scrupulos duos, aristolochiæ scrupulū in odorifero vino cōtriuisse, & faucibus infudisse, aut seminis rutæ acetabulum ex vetere vino præbuisse, vel solani & nasturtij tritum in vino & oleo semen egelidum indidisse, aut stillatitiā myrrham, quam staçten vocant, in sextario vini veteris addito salis callo. Sed prius hoc medicamentum candenti ferro sit inustum, deturq; tepidum. Quinetiam humano stercore palatum pecudis infricuisse iuuat. Itē leporis simum cum nouem coclearibus mellis, & piperis quindecim granis, in pila tritum, cum succo brassicæ per corniculum vtiliter infundunt. Aut suillos tres talos, quos humani dentes nondum attigerunt, crematos, & in vini & olei hemina contritos inferunt. Sūt qui ventris & intestinorū dolorem sedari visu nantium, & maximè anatis, putent: quam si conspexerit cui intestinum dolet, celeriter tormento liberatur.

Apfyrty de iocineris dolore, Cap. XXXII.

S I IOCINERIS dolor equum exercet, identidem cōuertitur, & doloris sedem veluti oculis lustrans ostendit. Gemitus quosdam exprimit. os aridum adest, nec saliuus fluidum: qua re lingua exasperatur, & simul intumescit. Concidens huc illuc versatur, nec super hoc viscus decumbere valet: verum cum volutatur, dolores recrudescunt, & longe magis infestant: excitusq; subinde confurgit. Quod ad curandi ratio-

nem pertinet, exiguis exercitationibus dimoueatur. Compluribus stramētis aut acerbis contegatur, quibus molliter incubet: & olei & vini confrictionibus demulceatur. Egelida potione cū nitro saliuetur. sed quotidie nō est dandum nitrum. Polij folium in vino decoctum, & per os aut sinistram narē defusum, vtile est. illyricam irim tūsam in vini aqua diluti duabus heminis itidē oportet ingerere. Præsens auxiliū est polemoniū hærba ex vino terere, & consimili modo suffundere, quæ latioris calaminthæ similitudinem refert, sed longe magis incanescit, amariore gustu, odore graui. nascitur in viginosis pratis. aut conyzam, quæ quibusdā cunila dicitur, incoquere conuenit, & ex vino & oleo fundere. Hordeū quod debet obijci, prius aqua calida madescat. Nec secus tusa polemonion hærba hominibus illita salutaris est. Ad eadem cunila adiecto oleo efficax erit.

THEOMNESTVS.

S I IE CVR equo doleat, tussiens gemitus exprimit, oculi vitiatur. etsi solito voracius exest, sitq; cibi copiosioris edax, potū tamen respuit. Cū sic afficitur, hoc infusum medicamen subueniet. mellis pondo, nitri selibra, vini candidi hemina, aquæ sextarius, miscentur, dum in vnitatem coëant, & diebus quinque per narē dextrā demittuntur. Si per hæc ad sanitatem ventum non est, sanguis à prioribus pedibus emittendus. si hæc non soluerunt, tertia ab alis costa, lignea rude candenti cōburenda. sed vna inter vtrunq; sinum costa prætermittatur. verum igni flagrans stolo digitos quatuor exarato versu non excedat.

AGATHOTYCHVS.

S I DOLORE iecur prematur, has notas equus præmōstrat. præcordia dextra parte tument. tetrum ac grauem halitum exspirat. cursitationibus inferior cedit, & inter gradiendum pigrius posteriora crura mouet. equile refugit. Ea victus ratio sequēda est. salubri cibo & humidioro roborandus. in leuiusculas ambulationes prodeat: sed exercitatione prohibeatur. paulatim pabulum est dādum. dāda opera vt molliter incubet. pingui perūgatur. aqua detur in qua abrotonum sit incoctum. siquidem potionibus magis quam infusis medicaminibus morbus abigetur.

HIPPOCRATES.

S I IOCINERIS dolore conflictetur equus, à cursu præcordia sentiūt exulcerationē. nō nihil in pulmonibus rūpitur. cōcidit corpus. pabulum fastidit. venas recurrens sanguis explet. Hunc sanguine à ceruice misso curabis, & myrrha & thure instar denarij cum vini he-

Saluēt^{re}

Polemoniū. hær

Calaminthæ

Conyza
Cunila

Stolo

Aiugæ

Mel primi meriti

Creta incerniculo

Quæ necessitas vocat

Stillatitia myrrham
staçten

mina infusis, vino & oleo collues. Sed pecudis fastidio succurratur, dato si-
milaginis cremore. Eo siquidem gustu saepe cupidinē edendi bibendiq; con-
cipit. Si vitiū permanet, ab utroq; alarum sinu sanguinem detrahare con-
ueniet. Quosdam hoc vitium cepit, cum per lapidosum solum, aut per aspe-
ra loca vel lapidibus constrata vehementius procurarint: quibus acetabu-
lum cumini cū vino & oleo immisisse satis est. Porro mellis, nitri, singulo-
rum acetabulum, cumini acetabula duo, eodem mittuntur, & olei & aquae
singuli sextarij super hęc cōiiciuntur, & per nares inferūtur. Si ijs bona va-
letudo reddita non est, sanguis à prioribus cruribus sub genua detrahatur.
Si ne sic quidem dolor finitus est, sub alis tertia costa candēti virgula vel ba-
cillo per medium aduratur, interiecto quatuor digitorū spatio, quo magis
igni facta vlcera distent. Lacustres ranas cum vino tepefactas produnt, si
triduo per os ingerantur, opitulari. Hęc potio iocinerolis praesidio est. Pu-
nica nux quam tenuissima, croci vncia, cumini aethiopicū tātundē, ea diligen-
tissime creta, in vino praebetur. Item polemonium auxilio est, quod in palu-
stribus enascitur, calamintae similitudine, amaro gustu: syluestre origanū,
cum farina piperis, & vino. aut butyrum & mel, opopanacem & myrrham,
aequis ponderibus trita, & cum vino mista, per nares vtile est infundere.

Apsyrta de vrinae difficultate, dolore ventris, item de stili-
licidio, & suppressione lotij, Cap. XXXIII.

SERTIOR factus sum, domine Aeliane, tibi satis ex-
ploratum esse plerosq; veterinariorum, quod vitia quae e-
quis accidunt, non definiant, aduersa remedia saepius at-
tulisse. Quare dolēti ventri non secus atq; difficultatibus
vrinae subueniūt, animaliq; nonnihil mēbrorum cōtingit
delibari. In eo igitur quē dolor ventris male habet, hęc in-
dicia notantur. Latera, testes, & ilia desudant, vēter sustollitur, pedibus ter-
ram cedit, & in partem vtranq; conuertitur, perinde quasi dolentem locum
designet. nonnunquam toto corpore tremor exoritur. Hęc ei signa quem
vrinae difficultas manet, euenire solent: è quibus insuper indicijs iam hęc
rere vitium deprehēditur. Cum procurrit, sub foemina sese cauda verberat,
& subinde volutatur, clunēsq; demittit, & genitalē exeret partem, vrinamq;
guttatim reddit, quasi micturientis speciē praebet. Hęc itaq; sequūtur no-
tae. Equus qui vrinae difficultate laborat, medicamētorū infusionibus pro-
curatur. Porri fasciculus cum folijs decoquitur, & succus, si eo vti placet, qui
heminas duas impleat, exprimitur, quo cum vna vini odorati misceatur: &
addito olei acetabulo, per narem dextram infunditur. Dein ambulare debet
equus, & excurrere, vt resolutis impedimentis vrinam profundat. Itidem
absinthium decoquitur, & cum hemina vini ingeritur. Nec secus opopana-

eis quod parui digiti caput aequet, teritur, & in eadem vini mensura vti scri-
ptum est demittitur. Aut radices eius quae estur, vulgo edulem raphanū vo-
cant, semen instar duorum cyathorum detritū cum vino inseritur: qua ve-
luti praemonuimus vtendum. Vel seminis apij tunsi cyathū eodē modo da-
ri conuenit. Melius respōdet, si hipposelinum ex vino detur, & erratici fo-
niculi, quod hippomarathrū vocāt, radices similiter infundātur. Sed presen-
tius auxiliū erit, quinq; longae ceruicis cepas, vt quae maiore acrimonia pra-
ditae sint, detractis exterioribus tunicis fractas indere sedi: dein ad progres-
sum aut cursitationem exeat. sic equus vrinam egeret. Quinetiam calidae
aquae fomētum auxilio est, qua clunes subinde perfundātur. Planius à veri-
tate descuerunt qui corrigendam esse vesicae conuersionē contēdunt, cuius
gratia manum intestino recto per anum insinuant, vesicam tamen contin-
gere nequeunt, cum manū in intestino contineant, vesicaq; ossi quod sacrum
dicitur, insideat, nunquamq; sua sede lapsa declinet. Pruritus foramini quo
meat vrina, manus inserta ciet. Quauis interdum manu vrinam molian-
tur. Verum qui solum sedē tenus hęc admouent, nihil negotij faceffere pos-
sunt, qui vero penitus impellunt: cum nihil equo commodant, tum etiam
noxa ingenti afficiunt. siquidem manus attritu longe maior inflammatio
dolorq; concitatur, quam ab equo possit perferri. Quare vel protinus vel
paulatim ferē pecus in perniciem agitur: quippe quum equo & veterinis
omnibus quae solipeda sunt, tria hęc vitia in acutissimis numerētur, vesicae
malum, intestini conuersio, quae graecis ileos dicitur, & cardiacus morbus.
reliquos affectus cōpluribus diebus sustinet. Hi etiā morbi cōfestim equos
conficiunt, nisi celerrime subueniatur, hordeatio, strangulatus, ventris do-
lor. Equo qui ventris dolore conflictatur, auxiliari hūc in modū oportet:
pectoris venas scalpello fauciare, quibus copiosus sanguis profluat, & inun-
cta manu & per anum inserta simum eximere, quod naturales exitus obli-
debat, salē instar acetabuli & mel indere. his enim excernēdi cupiditas inui-
tatur, & ita dolor profligatur. Quin & dorsum & clunes calida multa foue-
re proderit, & betae decoctum cum vini dulcis heminis duabus per sinistram
narē infundere. Item decoctas ficos in quatuor heminis aquae tritas adiecta
nitri vncia in fauces dare: idem poliophyllo in vini hemina cocto praestare.
in ambulationem & excursum procedat, modo non citate nimis agatur.
Hordeum omnino subtrahatur, nec prorsus ante triduum erit obijciendū.
Die quo vitium traxit, ad potādum non appellatur. Si viride foenum tēpus
anni ministret, illo praesertim vtendum. Hordeū tranfactis diebus aliquot
sensim liberalius erit praebendum. Rationem inire quam optimum est, atq;
causas nosse quibus difficultas vrinae concipitur: quae à nullo adhuc authore
literis mandatae sunt. At vero accidit vrinae difficultas plurimum cum iter
agens equus aut die toto cursitas in via lotium non excreuit. Hoc igitur de-

f. iij.

Estur

Os sacrum

In perniciem
agiturLotium nō ex-
creuitPraesidio est
& auxilio

Hoc vitium

clinantem compellere conuenit, & vrinae faciendae desiderio sollicitare. Nam meatus ille qui a genitali ad iter vrinae tendit, inflammationis iniuriæ patet: quæ si concepta peruasit, ægre lotium redditur, quæ causa dolores mouet, & vehementius tormentis implicat. Interdum quod sistens diutius intorpescat, nec exercitationibus committatur, tunc acerrimos humores parit, qui in vesicam delapsi, fistulæ qua lotium fertur, morsum infligunt. quam ob causam stillicidio vrinae tentantur. Subinde cū ingruit hyems, & exuperans frigus alpirauit, vitium corripiunt. Itaq; iuxta succendere ignem oportet, propter quæ stans equus lotiū excernit. Sed quoq; cognoscas licet, quod si magnam rhododaphnæ vim esitarit, vesica rumpitur, quod arteriæ quæ per dorsum spinam tendunt, refrigerantur, & solutæ fathiscunt, quibus adiacēs inhaeret vesica. quare nihil mirum si rupta dehiscat, breuiq; mulus in perniciem spectet. Equum autem, quod calidiore constet natura, celeriterq; cibos concoquat, id malum non manet. Dolor ventris cruditate cōtrahitur, aut cum integrum hordeum crudus per aluū exigit: vel si copiosius inculcauit, venter potionis plenus turget, & dolore distētus laborat, & torminibus excercetur: aut cum gallinæ pinna in foenū inciderit quod obijcitur, eamq; deuorarit, redundantiā torminososq; cruciatus ciet. Animalis etiam genus in foeno creatur quod buprestim appellant, phalangio proximum. Hoc vbi pecus ederit, incendio flagrat, ac periculo non vacat. Itidem vitio aquarum accidit, aut cum afficitur peregrini pabuli nouitate: interdum cum vermes aut tineæ occupant aluum. ab ijs enim dolor ventris excitatur. Sed tineosæ pecudi non ita periculo locus est, quod hæ intestinis insident, facileq; per lubricos interaneorum meatus euadunt. Vermes longe maius periculum adferunt, quod propter tenacem ventris scabritiem difficulter abigantur. His itaq; notis verminationem præfagies. Equus sese iactat, terramq; præ dolore mordicus adprehendit. Si interanea vermibus scateant, hoc vtendum remedio. Brassicæ folia quàm leuissime trita, cōfuis vini sextarijs duobus, & vna olei hemina, per læuam narem infunduntur, sulfure cum oleo trito venter inungitur. Huic malo coctum in vino absinthium subuenit. Hordeum oleo perfusum præfertim tineoso generi huic obijciendum. Id quoq; vrinae difficultati remedio est. Verbenacæ acetabuli modum in vini hemina demissum infundere proderit. Itidem cyrenaicus succus tuberculo fabæ, & nitri torrefacti drachma in vinum demissa, & vt antea scriptum est, infusa, salutaris est. Vt vrinae reddendæ libido laceffat, propellatur is in locū vbi cæteræ pecudes meiendi causa concurrunt. quo cum ventum erit, quàm celerissime vrinam emittet. Quod si is locus proxime non adsit, prodigant in lutosum: & sic illectus hac colluue faciet vrinam. Hoc prudenti rei rusticæ Magoni Carthaginensi refertur acceptū. Asserit autem, cum vrinae difficultate torqueatur equus, si priorum pedum ex infimis vnguibus delimitata

Tormentis impli-
cat

Exercitationibus
committatur

Stillicidio tenta-
tur

ingruit hyems

Magnā vim illi
esitate

Vulnus in pinnæ
spectare

Buprestis

Inungitur

Laceffat libido
vrinae redolen-
dae

scobis in hemina vini per nares infundatur, cieri vrinam. Hoc etiam apud Sarmatas didici. Equum oportere aiunt stantem tenere, vesteq; instrata a ceruice ad vestigia contactum, atq; ita ventrē testēsq; castorio subiectis carbonibus suffire: & vbi vas vnde conceptus nidor eructatur, subtractum fuerit, pecus agitare. sic quàm celerrime lotium mouebitur. Quinetiā oportet balanum sale & melle coactam instar oui, sedi subijcere. hoc etiam vtrisque remedio est, & eis quibus venter præ dolore tumet, & qui vrinae difficultate cruciantur. etenim hærentem vrinam euocabit. Doloris qui in excernenda vrina cietur, tria sunt genera, quæ secundum rei euentū appellationem acceperunt. Siquidem vrinae difficultas dicitur, cum lotiū ægre it, & magno negotio editur, dysuriā Græci vocāt. Destillatio vrinae, cum guttatim emittitur, & paulatim destillat, stranguriam nominant. Vrinae suppressio, cum pecus omnino vrinā emittere non potest, ischuriam appellant. Quorum duobus, vt scriptum est, auxilium adfertur. Si remorans prorsus vrina sic hæret, vt meiere nō possit, periculo nō vacat, nec facile remediū adhibetur. Cum autē obijciuntur quæ acri facultate prædita sunt, vt pellant vrinam, ea in vrinario meatu pruriginē creant: multoq; magis inde vitium gliscit. Cui cōuenit dictū locum spongijs aqua calida imbutis fouere, & medicamentis quæ infunduntur, vt passo aqua calida pari diluto. sed non duas heminas excedant. Hoc idem hydromelite præstari solet, etiam si læua nare suffundatur. Decoctum betæ huic vitio subuenit. Nec secus maluæ decoctū ex passo fusum auxiliatur. Viride foenum exhibendum est. sed si non adest, siccum aqua mulsa conspergi debet. Nec aliter reliqua quæ obijciuntur pabula, eadem mulsa perfundantur: quando taliū obiectu prurigo discutitur, nec erigitur coles. Opus est autē hordei cremorē aqua mulsa diluere, & ad hunc modū præbere. Siquādo foeminā accidat vrinae tormento conflictari, mas salacissimus, qui flagret ardore coeundi, obijciendus. ea veneris stimulis illecta, confestim vrinā emolietur. Ac, vt summatim dicā, indicia, & horū morborū curatio, ita se habent.

Ne veterina stillicidio vrinae vexentur fluuium naeta.

Cum hyeme veterina iter faciētia in annē inciderunt, in quo fluentū ita sit ingens & altū, vt eorū dorsa prolui possint, tū dissiugi ea oportet, & stimulari vt vrinā faciāt: rursus coeptū iter prosequi. Quod si tentatum nō fuerit, facile in quibusdam vadis vrinae suppressione torminibusq; corripiuntur.

HIEROCLES.

LRES morborū vrinae species. Vrinae difficultas est, quum ægre lotiū redditur: stillicidiū, cum guttatim stillans excernitur: tertia suppressio, cum remorata prorsus non respondet. Quod vitium euenit vbi die toto progrediens equus & excurrans vrinam non edidit: quæ de re meatus a vesica ad foramen pertinens, per quem vrina fertur, inflama-

Dysuria qd
Stranguria
Ischuria

Vitium gliscit

Dysuria - 2
vrinae difficul-
tas

Dysuria ——— Vrinae difficultas
Stranguria ——— Stillicidiū
Ischuria ——— Suppressio vrinae

Rhododaphnē no-
ita nocere equo
ut mulo & asino

tionem concipit. quam ob causam dolor maxime refricatur. Aut & cum diu steterit otiosus, nec exercitationi fuerit cōmissus, acres humores in vesicam delabuntur, qui trāsitus vrinae vellicāt, ac mordicus laceffunt. Sphyme, vt frequenter fieri solet, exuperans frigus aut gelicidium vrinae destillationē attulit, ignis propter eū accēsus auxilio est. Neq; si rhododaphnē pastus est equus, ita noxam capit, vti mulus & asinus, quod calidiore sanguinis habitū nactus, ab huius iniuria se vindicet. His autē signis deprehendere licet venter ei dolet, sed qui difficili vrina tētatur, discurrere cupit, sub foemina caudam concutit. cum volutatur, in clunes decumbit. genitale paulatim depromitur, perinde quasi micturientis quādam prēbeat imaginem. Curandi ratio hęc est, porrorū fasciculus cū folijs decoquitur. expressus succus qui sextarium impleat, immista vini odorati hemina, & olei acetabulo, per dextram narem infunditur. Dein ad ambulandum pergat, aut lento cursu ducatur, & ita vrinam profundet. Itidem absinthium in hemina vini decoctum ingeratur: aut opopanacis modus qui caput digiti magnitudine peræquet, tritus in vini supra dicta mēsurā demittitur: aut seminis apij tunsi cyathus in vini odorati hemina simili modo prābetur. Melius si decoctum hipposelinum dederis, aut erratici foeniculi radices. Hoc etiam efficax habetur. quinque longæ acres cepæ exemptis corticibus ano subduntur, deinde cursim procedat, & vrina manabit. Aqua calida perfudisse clunes, auxilio est. Aut cicera cādida nigra ve coquito, deinde aquā infundens, & serpylli fasciculos duos adiciens, vbi heminatim digesseris, per os fundito. Apfyrtus eos non probat qui manu per anum inserta vesicam corrigunt. Nanq; si hanc sedi duntaxat admoliuntur, nullum exhibēt negotium, sed interius propellentes interanea male habent. Vehemēs enim inflāmatio concitatur, & dolor maior vrget, quā vt ab equo sustineri possit. Quare protinus eum tollit, aut sensim morte consumit. Tres acutissimi morbi equis, & alijs quę solidam vngulam sortiuntur, insidere solent, vesica, conuersio intestinorum, quę Graijs ileos nūcupatur, & cardiacus morbus. Alia ægrotationum genera aliquāto diutius protrahuntur: hordeatio, strangulatus, dolor ventris, equum cito rapere consueuerūt, nisi cōfestim occurratur. Difficili vrinae piper instar acetabuli in hemina vini demissum, infusu proficit. Equus in lutosam colluuiem abigendus, sed longe magis eo vbi ceteræ pecudes vrinam emittere cōsueuerunt, ita ad meiendum illicietur. Aut hederę frōdes in sextario vini candidi dulcis incoquuntur, & adiecto nitro egelidæ, potio per narem sinistra infunditur. Sed pecus post hęc inambulare debet. Mago Carthaginensis monumentis quæ de agricultura condidit, author est, si a prioribus pedibus absterfa vngulis infimis ramēta, in vino trita, per nares infuderis, remorantem vrina trahes. Valet etiam id quod vsurpāt Sarmatæ, nam equum a ceruice ad ima vsq; vestigia contactum vestimento suffiunt, ventri & testibus

Conuersio intesti-
norū
ἰλεος

Mago Car-
thaginensis
de agricul-
tura libri

subiecto castorio, quod superpositum prunis, nidorem expiret: dein ambulatum exigūt, vt vrina accersant. Cum lotium prorsus supprimitur, aquæ calentis imbre conspergi oportet, & vinum dulce calida dilutum, quę sextarium non excedat, infundere, nec secus hydromeli per sinistra nare inferere. Decoctū betæ & maluæ ex vino dulci defusum, cum primis vtile est. Viridi foeno firmandus equus, si deest aqua mulsa, conditium irroretur. reliquus cibus simili modo parandus: & ptisanę cremor & hordei paretur. hęc pecus laxant. Quin & admota foemina, cupidinem meiendi concipit. Aristoteli callidissimo rerum naturæ, fides habenda, qui equū duntaxat difficilis vrinae vitio corripit, memorię prodidit. Si alia veterū placita sequi libet, brassicam cum folijs coctam in aquæ sextario, expressis folijs, & eiecto liquore in quo decocta sunt, addita vini hemina, & olei acetabulo, per dextrā narem infundito, vt vrinam profundat. Absinthium cum vini libra coctum, per narem immitti prodest. Quin & opopanacis quod minimi digiti crassitudinem æquet, ex vino defusum opitulatur. Simili modo radicis edulis semen tritū in nares datur. Quinq; longioris ceruicis cepæ corticibus exēptis induntur ano: dein progredi pergat. Sub hęc calida aqua pecoris lūbos fouere cōfert. Hallucinantur qui manum inferendam intestino, qua conuertatur vesica, præcipiunt: quippe cum hanc vnguibus vellicent, non nisi noxam adferre possunt. Si tardius hærens vrina moretur, caninum stercus ex sale, vino & ammoniaco datū proficit. Delibrata duo capitula alliorum, & in vino trita, iuuabit infundere, mox currentem equum agere. Ebuli, quod Græci chamæacten nominant, trita radix ex vino vetere pressa, & linteo colata, vtriusq; naribus inditur. Aqua quoq; cum pulegio datur potanda. Herbae sabinae decocto feruente testes equi fouentur. Si tardius vrina respōdeat, cimicem viuum in aurem inijcito, alterūmq; parte genitalis superiore foraminis quo meat vrina, pertritum imprimito, & statim lotium erumpet. Porri decocti succus expressus, qui sextarium impleat, immisto vetere vino, & olei acetabulo, per nares infunditur, & deinde citatius agatur. id per triduum fiat. Si vrinam exturbare velis, lutum quod in vrina subsidit equi cuiuslibet, vino permistum, colatumq; in nares infundito. lutum etiam quod in vrina concretum sidit, & si fuerit exsiccatum, eadem efficaciam obtinet. Item apij radicem cum vino dulci aut mulso tritā, per os infundes. Valet medicamentū quod recipit casia, costi, singulorum sextantem, spicæ nardi vnciam, cyperi libram, hyssopi cretensis, pontici absinthij, singulorum selibrā, myrrhæ vnciam. ea decoques in aqua, & per triduum inferes: id quod ad animalia ventris propellenda, aduersus neruorū rigores, & tussim pollet. Sunt qui tritū ex vino araneū præsent. Si stillicidium vrinae vexat, suilli fimi trientē cum vini sextario mistum, vnaq; colatum, præbueris potandum. cōfestim vrina profluet. Proficit quoq; medicamentum quod habet chelidonie pondo vn-

Conditium

Aristoteles

Chamæacten
Ebulus

Si tardius vrina
respōdeat

Eadem effica-
ciā obtinet

Persea

Achorus

Ouille adipe

Ori demittito

Equisetum

ciam, fimi lacertæ pondo quadrantem, succi persea pondo selibræ, opobalsami pōdo quadrantem, mellis attici pondo triētem, thuris masculi, calcis vstæ, auripigmenti, piperis candidi, singulorum pondo quadrantem, adipis serpentis pōdo trientem, medullæ ouillæ ossibus pedum exemptæ pondo sextantem, adipis anserini, sanguinis columbæ, singulorum pondo quadrantem, ea in pila teruntur, & ita præbentur. Idem præstabit si achori trium obolorum pondo, seminis pastinacæ acetabulum, cum vini dulcis sextario tritū, per narem intuleris: post hoc vliginosiore loco quàm moris sit versetur: & vt lotium emanet, impēdatur opera. Radix huius eundem effectum exhibet, aut semen tritū, & ex vino datum, aut cucumis satiuus instar acetabuli, aut cimex in aurem iniectus, si mas est, in sinistra: si foemina, in dextrā. Tunsa radix asparagi, & ex vino vetere feruefacta, naribusq; suffusa, medetur. Farinam triticeam cum ouillo adipe, addita aqua quæ sextarios duos expleat, incoctā per os ingerito: vel seminis cumini sextarios quatuor cū vino vetere triduo per cornu fundito. Vel porri succum instar cyathorum sex cum aceti scyllini tribus cyathis, & melle pari, per corniculū ori demittito. Aut opopanacis sextarios quinque vino & melle mistis quinque diebus præbeato. sed alatur hordeo quod magna ex parte maduerit in aqua, & fœno tūso sustineatur. Si vesica sit inferctā, aut concretū aliquid intus se opposuerit, fœniculi succum & oua miscens, & vinum quod dulcescat, ex aqua tepida in vesicam suffundito, & vrinæ difficultas expedietur. Equisetum herbam cum vino tritam infundito. Aut vrinæ veteris sidente luto vētrem sublinito. Si destillet vrina, nitri torrefacti, succi cyrenaici, singulorum pondo denarij feruefacto, & ius decocti dato, sic lotium prorumpet.

Apstyrti de rigore neruorum, & opisthotono, Cap. XXXVIII.

PSYRTVS Numenio Hephæstionis filio Callipolita salutem. Te nutrientem equos ignorare nolim, eos qui quodam rigore neruorum modo caput in posteriora proclinant, modo rectam & immobilem ceruicem intendunt, hos tetanicos, illos opisthotonicos appellari. sed pleriq; curioso nomenclationum aucupio solēt cōplecti id quod accidit animanti. Est autē morbus opisthotonos, cum vsu venit equo ceruicem & etiam caput intendi, aures arrigi, vt ne flecti quidem possint, intus oculi cōduntur, in ijsq; carunculæ angulorum qui propinquiore naribus apparent, retrorsum contractæ nudantur, labra præpedita sunt. os dehiscere nullo pacto potest, lingua sic occupatur, vt neq; cibum neq; potionē capiat. Cauda reducta est, & dorso spina rigens indurescit, sic vt in neutram partem conuerti valeat. Ambulans posterioribus trunibus nequit supergredi, sed intentas sustrahit vngulas. priores nō inflectit, sic in posterius vndiq; distē-

tio spectat. Nec equus nisi ægrè admodum se ipse succutit. Cum in edita se conferre conatur, retro concidit. Vsu quoq; venit propter distentionem neruorum dorso, quodam consortij iure vesicam affici, & ægrius vrinam excernere. Cum prostratus excitur, posterioribus insistere nō potest, sed perinde vt sedens canis prioribus nititur: vnde opisthotonos, q; obstipus conuersa retrorsum anteriora ferat, nomen accepit. Quæ hyems implicat, difficulter ex morbo se recipit. Aestate forsitan, vt ferunt, auxilium quispiam attulerit, ipsum illinens adipe suilla, resina terebinthina, cera, & piperis polline, permisto oleo. Alij eruum decoquūt, & eo cremore caput fouēt. Idem hordeo prosequuntur. Sūt qui scrobem rotundum in sterquilinio defodiant, & aggere fimi pecus obruant, aut in arenam candentem simili modo demergant. Hoc medicamentum opitulari tradunt, quod habet piperis grana decem, cachryos totidem, nitri pondo denarij vnus, succi cyrenaici quod fabā æquet, singula terūtur, rursus in vase eodem omnia, adiectis tribus olei cyathis, & odorati vini hemina. bis die per nares medicamen infundunt. Sanguinem bubulum recentem etiam inferunt. Qui si non inueniatur, thuris drachmas tres, salis totidem in vinum demississe satis est. Quod si vetustatē senserit medicamentū, multo præstantius iudicabitur. id imbre vini, olei, nitriq; tradunt imbuendum: crebris frictionibus vtendum. Pellem succido vellere lanatam, eoq; liquamine insuccatam adalligāt, & potionem vino diluunt, ac nitru exhibent. Hæc ab illustribus viris memoriæ prodita sunt. Nos tamen ijs vsi sumus præsidijs: adipis suilli pondo bessem, vrsini capriliq; tantundē, resinæ terebinthinæ pondo sextantem, anserini adipis pondo trientem, cedrini olei cyathos tres, olei puri pondo triētem, ea vbi colliquata fuerint, consperges, farinaq; quæ in aqua præcocta sit, & nitri & salis singulorum pondus quod octo stateres, id est trientem trahat, hæc calida inducimur, & offas suillæ adipis ex melle & oleo liquefactas naribus inferimus. Sed in primis oportet, vt adeps eliquefcat, liquori mel & oleum singula permisceatur, rursumq; cum vino feruefacta præbeatur. Vti quoq; consueuimus malagmate quod ex bdellio componitur, in oleum subditis carbonibus immisso. Præsentius auxilium est, ceruicem, caput, omnemq; corporis partem cyprino perlinere. Frictionibus etiam vtimur, ac vestimentis opertum adhibito freno in apricum solem ducimus, inibiq; cursu insidente equite leniter exercitamus, quò plurimus prorumpat sudor, mox totum humore quo diffluit equus, abstergemus: corpus subacto pilo defricamus: quotidie hoc vnguine linimus: dein pastum exigimus: donec vitium inclinetur. Tum equum reliqua ciborum varietate sollicitari conueniet, præsertim hordeo cui cicera permista sint, quò promptius in motu labra versentur. sed fabas non obijcere. animo enim deficit simul ac eas attigerit. potionē vino dilutam præbere debes, & nitrum inspergere, liberaliorē medicaminis illitum

Difficiliter ex morbo se recipit

Quæ hyems implicat

Cachryos

Præsentius auxilium

Pastū exigim

Animo deficit

Vinū refrigerat

Qui se huiusmodi
molestijs explicu-
erit

Alsiofus

præstare. hyeme calido equili nec frigoribus obnoxio tectum continere. misturam vini quæ cum oleo fieri solet, utpote vanam, improbo. Vinum, ut quod refrigeret, magis noxis implicat. pice & oleo perungere iuuat, & postmodum exercitare. Sed magna picis quantitas adijci non debet. ea siquidem spiracula cutis obstruit, quo fit uti sudor elici non possit. Iis qui neruorum rigore tentantur, sanguinis missio vitanda, etiam si maiores nostros eam vsurpasse nemo it inficias. fugiebat enim eos, exhaustis sanguine temporum venis, neruosam laborum constitutionem desiccari, nec postea posse moueri: qua re pecus inedia conficitur. Quibus vero aduersus hos morbos vrentibus medicamentis uti placet, in simum demittunt. Sed qui se huiusmodi molestijs explicauerit, deinceps ministerio quo fungitur debet, impar cedit. Sed unde, & quibus ex causis opisthotonos creetur, nunc ostendemus: quod nec ab ullo adhuc authore, quod sciam, literarum monumentis traditum est. Quum iter faciens, anterioris pedis vestigio clauum calcauerit, claudicansque concitatius actus fuerit, ut sudore manarit, id vitium corripit. aut si proficiscens equus sudore diffuat per hyemis gelicidia, dein alsiofus, sub dio, aut in cohorte lapidibus constrata quiescens immoretur, id vitium trahit. aut si ex itinere sudans, in loco glacie rigenti perfrigit, aut inedia laborarit, ita ut ne labra quidem ea nocte mansu cieri contigerit. aut si conuulsis armis cubili se recepit, multoque tempore iacens decubuerit, & in opere faciendo desudarit, idem morbus enascitur. aut si quæuis alia causa vulnus inguinibus intulit, facile morbus opisthotonos contrahetur. Sed ne maiorum qui primam classem merentur, oracula videamur explodere, vel placita refellere, inter nos conuenit ante scriptis notis neruorum rigorem deprehendi.

HIEROCLES.

OPISTHOTONO vel rigore neruorum laborat equus cum ceruicem gerit prætentam, rigidum caput, arrectas aures, oculos reconditos. Genæ quæ naribus hærent, repandæ contrahuntur. labia præpedita torpent. os & lingua carpuntur. nec esse nec bibere potest. itidem spina dorso distenta riget, ut neque deflecti quoquoersus valeat. posterioribus cruribus proficiscens transgredi nequit, sed protentus tractim vngulas promouet. priores non inflectit. vndique retrorsum conteditur, nec ipse nisi magna vi se succussat. Distentione neruorum accidit vesicam quadam lege consortij vitium sentire, ut ne vrina quidem nisi ægre profundatur. Vbi posterioribus concidit, rursus erigi nullatenus potest, sed more canis infidet. Cùm ergo hyems ingruit, vitio difficulter equus explicabitur, nec facile morbo defunctus reualefcet. Per æstatem saluti reddes, si ipsum adipe suillo, resina terebinthina, & polline piperis, immisso oleo, collinas. Alij decocti erui iure caput perfundunt. Hieronymus utique præcipit ceræ, resinæ,

Succussat

Morbo defunctus
non facile reualefcet

fulfuri nitroque coniiciendum oleum ea mensura, quæ, quantum coniectura colliges, omnia quæ in ollam indita sunt, liquata possit excipere: eoque medicamento magnopere defricandum. Caput erui decocto fouendum. Sin aliter placet hordei cremore, corpus hirsutis tergoribus ouillis sua sorde madentibus, non elutis, contegendum: pabulum assidue præbendum, quò maxillæ continuo motu agitentur. cicera cruda itidem dari iubet. Sed Apfyrtus hæc probat remedia. Suilli adipis pondo sedecim staterum, id est bessem, resinæ terebinthinae pondo quatuor, id est sextante, eorum dein pinguis anserini duplū, olei cedrini acetabula duo, vulgaris olei sextarios duos, ea commisceri, & postquam efferbuerint, coctam prius in aqua farinæ nitri & salis, singulorum bessem adijci, & hoc calido collini medicamento. Idem offas adipis liquefactas naribus inseri iubet, priuatim mel eliquatum infundi, & oleum conferuatum dari. Cum iam curatio processit, pugnandum malagmate quod ex bdellio constat, in quod oleum simplex subditis carbonibus immittatur, vel multo magis cyprinum. Qua mistura caput ceruicem & omnem corporis partem infricare conuenit. Equum vestimentis integere licet, & adhibito freno in locum sole illustratum a fessore duci: in eoque tantisper apricari debet, dum sudor affatim profluxerit. Tum ubi omnem deterferis humorē, qua decumbit pilus defricari. Rursus eodem medicamine perlutum, pabulo firmari. Id tantisper fieri, dum inclinari vitiū cœperit. Variū cibi genus sequi. Hordeo maxime cicera miscenda, quò labia motu concitentur. Hæc ad vitæ rationem pertinet. Cum hyems incessit, calido stabulo, ne frigus experiatur, cōtectus debet contineri. Sed illitionibus resina largior adijcienda non est, quo minus spiracula cutis obturās, sudorē cohibeat. Idem Apfyrtus nobis missione sanguinis interdixit. Vrentibus tamen medicamentis exulcerare, inter valentissima remedia contendit: asseueratque veterinum quod superstes euasit, obeundis functionibus longe inualidius haberi. Plurimum is casus equum manet, cum incedens pede posteriore deerrauit, aut claudicans concitate ductus est, aut sudore suffusus perfrigit, aut labore viæ desudans, statim algoribus patuit, vel pautis subdialibus locis perstitit, aut itinere sudoribus madens noctem ieiunam duxit, nulloque fultus cibo totam exegit, ita ut nullo concussa motu labia contorpuerint, aut si quid causæ cuiusvis inguina sauciauit, tum opisthotonos creatur. Nec desunt qui hæc curandi rationem sequantur, ut statim quæ initia morbi veterina sentiāt, in balneas cogant descendere: & ubi sudorem euocarint, siccis velaminibus extergeant. Iterumque ubi paulo longius eos produxerunt, eadem superponunt, quæ excitum humorem ebibant. Postea calido deliniunt vnguento, quod recipit acetum, nitrum, sapam, oua, & oleum: calidisque operimentis intectos, ad equilia reducunt: deinceps cæteris quæ proposuimus remedijs utuntur. Si stabulum exalfacere cordi sit, perbelle prius ambustos carbones adhibebis. Namque si

Pondo .4. i. sextans

Ne frigus ex-
periatur

fumum expirent, is animantem strangulabit, & in perniciem aget.

THEOMNESTVS.

NERVORVM rigor equis & reliquo veterinorum generi non aliter quam frigore concipitur, cum solidae partes affectae sunt, & consensu quodam neruosi generis morbos experiuntur. Neruorum rigor ideo vocatur, quod corpus distentum rigescat. Sed is maxime caput, aures, & ceruicem carpit. Vitam animal tandiu protrahit, quoad cor suum calorem membris foeneretur, frigore ipsum nodum correptum. eo enim perfrictionem sentiente, protinus animas extinguitur. Hoc ipse conperit habui cum in Paonia regem sequerer, qui me tanto complectebatur amore, ut cum eo familiariter versarer. Et nos quidem petentes Italiam, cum Alpes superauissemus, repente tanta vis niuium praecipit circiter horam primam deuoluta est, ut passim milites gelicidio concreti animam efflarent. equis enim infidentes distenti manebat. Se vero animam egisse non aliter fatebantur, quam cum labia in rictum contraxissent, aut cum dentes exerti prominere. Equum adhuc vita fungi fors ferebat, qui militare cadaver gereret, agmenque sequeretur: defunctus autem ante, & scutum & habenam detinebat, infidebatque rigidus, tanquam equo modo quodam agglutinatus cohaesisset, sic ut non sine negotio a viuentibus auelleretur. Si vero vna quoque morte oppetiuisset equus, gelu rigens peristabat, & vndique fixus in vestigio manebat. Ea virorum equorumque clades incessit. Equus itaque meus cum primis generosus, a quo quidam adolescens vehebatur, neruorum rigore correptus est. quae res magnum mihi moerorem attulit: quandoquidem nihil perpulchro & celeri equo praefendum ducebam. Erat equus natione gallicus, octauum agens annum, inuictus cursu, nec ulli pernicitate cedens. Quem ideo noxa liberare, mihi non parum curae fuit. Postquam vero mansuri in opidum descendimus, vbi ligna abunde suppetebant, in quo optimus mihi hospes aderat, equum stabulo paruulo locaui, in cuius ambitu igni materiam succendi, quae nullum fumum eiacularetur, cum fere mortem obiret intempesta nocte, appetente gallicinio moueri coepit, habens mecum in vasculo quodam entrygon conditum, obieci, postquam neque deuorare, neque maxillas mouere potuit, puros panes eo maceratos decumbenti fudi. Quin & medicamentum reficiendis lassitudinibus, & horribus discutiendis dicatum, ob id acopum vocant, simplicibus medicinis aduersus hyemis inclementiam mihi composueram: quo cyprino oleo resoluto equum perunxi: statimque sudor prorupit, equusque moueri & comesse coepit. Cuius medicaminis & vires & commissa rerum pondera nunc exponam. Hoc auxilio omnem equorum reliquorumque iumentorum rigorem abiges, & omni algori perfrictionibusque medeberis, factosque semiaridos in suum habitum restitues: nec vllum medicamen prorsus vel medico vel rei vete-

Calore membris foeneretur

RES Miranda & miseranda

Incessit

Entrygo conditum

Acopo

rinariae prudenti valentius eo traditum offendimus. Nunc scripto mandabimus. Recipit autem hoc euphorbij pondus sextantem, castorij pondus trientem, adarces pondus selibram, bdellij pondus quadrantem, piperis pondus libram, adipis vulpinae pondus sextantem, opopanacis pondus trientem, laseris pondus quadrantem, ammoniaci suffiminis, quod thymiama vocant, pondus selibram, fimi columbacei tantundem, galbani pondus sextantem, nitri pondus quincuncem, spumae nitri pondus quadrantem, ladani pondus libram, pyrethri, baccarum lauri, singulorum pondus quadrantem, cardamomi pondus bessem, seminis rutae pondus semissem, seminis viticis pondus trientem, petroselinij pondus sextantem, iris siccae pondus quincuncem, hyssopi, carpobalsami, singulorum pondus quadrantem, opobalsami libram, olei irini, olei laurini, singulos sextarios, olei nardini sextarios binos, olei cyprini sextarios ternos, olei supra modum veteris sextarios quaternos, picis fumum expertae sextarium, resinae terebinthinae libram. Omnia quae in liquorem solui possunt, seorsum eliquescant, liquataque, ut in vnitatem coeant, caeteris permiscentur: & vbi modice conferbuerunt, in vas colo transfunduntur. medicamento cum vino vtendum. Si vero tractu temporis obdurescat, oleo cyprino relutum subigitur, dum strigmenti crassitudinem referat. Ea res indita naribus humorem elicit, & eo quod nocet, exonerat.

HIPPOCRATES.

CASIAE drachmas tres, myrrhae troglodytidis sicilicquam, tragacanthae drachmam vnam, ea leuissime contrita in singulas potiones demittito. Drachmas tres, & duum ouorum candidum liquorem, & olei heminam vnam, vini veteris tantundem, mellis sextarium, per triduum infundito. Sed antequam pabulum obijcias, dato erui parum torrefacti, aut item fresa fabae heminam. Si opisthotono infestetur equus, ritu canis humi consistet, & posteriora priores parteis sequuntur. Huic sanguis ex inguinibus emittendus, & calida fouendus aqua. Mox oleo vino comistis lauri baccis illinendus. Caput caprina pellis induat. Lumbi eodem liquore perfundantur. Porro myrrhae quadrans, croci pondus denarij, olei quatuor heminae, & vini sextarius vnus infunditur. Si neruorum distentione laboret equus, toto contremiscit corpore, simul & horrore concutitur. exurgens retrocedit, iterumque rectus allurgit. Huic sudor elicitur. Cui sic subueniendum. Venae pectoris soluenda, dein quae in sedis orbe tument, mox calida largiore proluendus. cerato corpus vngendum. In tenebris, quod lucem horreat, habendus. Altius ei susternendum. Conquiescat in equili. Cum huc ventum est ut paucos gemitus exprimat, foenum nitro perfusum detur edendum. Hordeo, donec periculis defunctus sit, abstineatur.

Carpobalsamu
Opobalsamu

Abelutu

Exonerat eo quod nocet

Peruulis defu-
tus

hinc

g.j.

Rigoris praesagium, & remedia.

SI EQVVS rigore neruorū tentetur, caput immobile ceruici cōnectit, nec nisi magna difficultate se reuolutat. uenę dorsi distēte velut in podagra rigent. aures in obliquum iactę subriguntur. os persiccum est, nec vllis fluidum saliuus. labia similiter arida sentiuntur. Tum cyathum meri calfacti, & tantundem medicamenti quod podagricon appellant, quia pedes ijs molestijs extricet, qua spiritus nare prorumpens magis cohibetur, hac suffundes. Quod vbi rapuerit, cursu confestim agitur: sitq; reliqua dies abstemia: in qua nihil prorsus praeter farinam in coena prandioque detur hauriendum.

Eiusdem opisthotoni praesagia, & curatio.

PRIMUM aures equorum surrectę contenduntur. oculos monstrant inuersos, qui nō nisi tarde admodum verti possunt. Obstipi transuersa colla ferunt, corpusq; totum in orbem ferē cōtorquent, nec in rectum pedes explicant. ceruix rigida sentitur. Ergo si rictus eorum sic contrahatur, vt ne hiscere quidem possint: vitam fame finient, nisi confestim vstione subueneris. Hanc igitur ab oculis auspicatus, eorū ambitum ferramentis candentibus exulcerabis. in ceruice lineas treis protrahas. In ilibus ductos totidem versus sulcabis: sed in spina longiores: in lūbis iuxta sedem treis vtrinque duces. Vulnere igne concepta, lenibus demulcentur, & aceto fouentur. Diebus septem saluandum aegrotum pecus: octauo calida aqua vulnera lauentur, & lycio nutriantur. Turundę succidis lanis factę, & melle imbutę, vlcibus inculcentur.

Pelagonij aduersus opisthotonicos remedia.

QVI SEDVLAM alendis equis dat operam, eum in primis hoc malum obseruare oportet: quandoquidem pleriq; diuersa de opisthotono tradiderunt: ignorantēsq; non iniuerūt rationē vnde hoc vitium traheretur, neq; potuerunt signa quibus morbus deprehēditur, memorię proderet: quę nos multo labore conquirentes peruestigauimus. Hęc opisthotonum indicāt. ceruix praetenta curuari non potest, nec itidem caput. Aures arriguntur praedurę, flecti cōtumaces. Oculi parui, ossa in facie prominula. Cutis rigida, distentāq;. Labia retorrida, rictus oris sic contractus, vt nec hiscere nec oscitari possit. Cibū potionēq; respuit. Cauda durata riget, recta immobilisq; persistās. Latera propellere nequit. Suffraginum gressus inordinate disponit, sic posteriores pedes prioribus praemittēs vt vngulas atterat. Priora crura flectere non valet. Omnia membra eius anterius distēduntur. Nunquam aut difficulter admodum se succutit. In anteriora compulsus, retrorsus spectās redit. is aegrē fundit vrinam. Volutatus

eum exurgere nititur, labat, vixq; posterioribus fultus nititur. Supra renes confidet: vnde nomen opisthotoni ductū est. Quos id genus morbis hyems implicuit, ij difficulter ad se redeunt. Per aetatem vero, si diligentiam volēs impendere, cōuenienti fretus adminiculo liberabis. Primū talibus vnguentis vteris: suillum adipem, resinam terebinthinam, & ceram tritā oleo excipies. vbi in ceratū coaluerint, induces. Complures erui cocti iure caput perfundunt. Hoc idem hordei cremore tentant. Aliqui sterquilinijs laborans animal obruunt, aut candenti sabulo sepeliunt, & hanc experiūtur potionē. Piperis grana decem, nitri vnciam, lactis firenaici quod fabę magnitudinē expleat, hęc singula teres, additis olei & vini palmā obtinētis duobus sextarijs: quam misturam quotidie dabis potādam. Quin & sunt qui hoc medicamentum opem adferre tradant, cuius & ipse periculum feci. Recipit autē suillę adipis scrupulos sedecim, adipis caprinę totidem, resinę terebinthinę sextulam, olei cedrini heminam, olei cōmunis sextarios quatuor. omnia immiscebis aquę in qua prius nitrum & sal incocta sint. quo calido medicina imbecillum pecus est inungendum. Naribus quoq; hoc auxilium instillamus. Adipis suillę quod satis esse videbitur, cum oleo quod oliuę fuderunt, id cōmune nominatur, & melle feruefactū miscemus, & in continentē vsu promimus. Aut malagma viuus carbonibus oleo vulgari & cyprino resoluentes, eo caput ceruicem reliquimq; corpus oblinimus. Postea quā hoc vitę genus duxeris, velaminibus equum integes, & in apricum solem produces. vectorē insidere iubebis, qui pernici cursu, quem appellāt calpen, dimoueat, aut veredario, quem tripedum veterinarij vocāt, quousq; sudorē exciueris. quem vbi stragulo vel instrato deterferis, supradictō remedio corpus imbues, donec auxiliorum vim sentiat: deinceps pastum exiges. Interim assuetis pabulis roboretur. hordeo cicera adiciantur. in eius potu vinum addatur. Hyeme loco a perfrictionibus tuto, ne frigus experiatur, cōtineri debet. Potus sequatur calidos. Hunc liquida pice lini prodest, & modo iam exposito exercitari. sic tamen moderandum, vt ne a pice quidem sudor erumpēs supprimatur. Vrgente vitio sanguinem emittere nihil adfert cōmodi. Pleriq; vrentibus medicamentis vsi sunt. Sed si ignē expertus periculum euasit, deinceps caufarius, & ad obeūda munia segnis inuenietur, nec labores vię tolerabit. Consequens est vt demonstrē quibus causis morbus hic equos inuadat. Quoties calculosa scabraq; vię progreditur, & iter faciens priori pede prolapsus, aut alia de causa claudicarit, dein adhuc sic perambulare cogitur quoad sudore madaat: necessario quę de supra dicta valetudine meminimus, consequētur. Si hyems accessit, longaq; vię vexetur, aut secundum exercitationem statim sub diuo frigoribus expositus inalgeat, aut loco perfrictionibus opportuno, aut vliginosiore, vel horreti situ persistit, aut si post luxati membri coagmentationem adhuc infinito dolore in ipsam

Lactis cyrenaic

Naribus instill. diu h' auxiliu

Calpe. p. mix. cursus

Veredario

Tripedū

Vrgente initio

Caufarius

Molestijs extricet

Dies abstemia

Lycio

Vlcibus inculcet

Caufarius

g.ij.

decubuerit, hoc morbo cōflictabitur. Huic in primis vrentia adhibere non erit alienum. Calidiores potus ijs auxiliantur. laser, aut cyminū, aut allium, aut lauri bacca, singula quotidie ex vino data, sanitati pecus reddunt.

Eiusdem ad rigores neruorum, distentiones, & dolores.

SI NERVORVM rigores, distentiones, doloresve in postera decubuerunt, signa hęc sese offerent. Crura complicantur. armi ac vertebrae ad caput vsq; frigus sentiunt. lachrymae oculis exciuntur. cauda friget. His vtendum auxilijs. vertibulū lumbosq; crurū tenuis vrito: mox calidissimo equili concludito. Carbones viuos nihil expirantes fumi, quō maior erumpat calor, imponito. Dein in cubili sale & oleo per triduum illinito. Cum autem vlceribus crustae deciderunt, humana collues vrina, & aqua tepente perfundes. Ficulnea folia cum hordeo largiore & frumento aqua macerato pro cibis cedant. potio sit egelida. farina triticea calida aqua subacta ieiuno detur. Hęc autem potio ita temperata praebet vt magis equus siti crucietur. Sed cum eo longe melius actum erit, si febris inhæreat. accedens enim morbi reliquias digeret. Deinde fabae equinū pecus saturent. si non inueniantur, hordei ptisana. Si nihil horum secundam valetudinem praestat, necessitas incumbit insuper, vt aurium radices & ceruix vrentibus modicis exulcerentur. Salutaris habetur vntio, quae cōtinet baccharum lauri duapondo, picis liquidę libram, radices panacis vnciam, thuris pollinis selibrā, vini veteris sextarios duos. Hęc omnia in vnguentū coeāt quod candenti sole linitur. Si ea res nihil proficit, caput aduritur, & lanoso tergore conuolutum obligatur.

Apfyrti de profluuio alui, Cap. XXXV.

APSYRTVS Ammonio veterinae artis prudenti salutem. Ad te prius de hordeatione, quam crithiasin vocāt, scripsi: nūc de alui profluuio scire te necessariū duxi, quod vbi diutius protractum fuerit, aut inueterauerit, animanti periculum adfert. Ratio curandi hęc est. Hordeum aceto perfusum paleis triticeis immiscere oportet, aut aliquantū rhoos coriariae, aut rhamni folia terere cum polenta, & in offas digesta praebere. item nasturtij semen torrefacere, tritumq; & non multae aquae immistum, infundere per os. condituum pabulum non largius obijcere, neq; potionem liberalem praebere. tusos lentisci frutices in aquam conijcere, aut tenera rubi cacumina pauca: ne nimium is cibus ventrem contrahat. Paulum ad incedendum procedat. Auxano medicus equorū praecipit. syriacā rhoum conijci, & torridum hordeum aceto suffundi. ijs aluum firmari contendit. sed hordeum sensim torrefieri debet. Namq; si postquam ignis feruorē ex-

Pro cibis cedant

Contempata potio

Digeret reliquias morbi

Rhoos coriaria

Rhamnus

Rhoos syriaca

pertum est, imbre aceti consperferis, nidore offensum pecus non esitabit.

Hierocles profluuio alui.

Ventris profluuium si in vetustatem incidat, animali necem molitur. Hordeum igitur aceti rore conspergito, triticeas immiscēs paleas: & coriariam thum, qua coriarij vtuntur, paucam adijcito. Semen nasturtij tostum tritumq; cum modica aqua per os infundito. siccum pabulum, parce tamen, praebeto. ceterum equus largo potui non indulgeat. in aqua lentiscum tusam, aut pauca rubi cacumina, ne ventris impetus subito cohibeatur, macerato. Ambulatione non nisi pauxillum concuti debet. Si equus aut aliud iumentum alui profluuio cōflictetur, polentae & tritici quaternos singulorum sextarios, vinaceorum tantundem, torrefacta tusaq; tenui cribro succernes vt in vnitatem aliquā coeant: & vbi purae aquae binos congios insperferis, hoc dabis potandum. Si sorbitionem hanc respuat, oriculario clystere receptam faucibus insinuabis. Non hordeum, sed paleas obijcies.

THEOMNESTVS.

Equum alui profluuio laborantem continebis hordei aceto macerati obiectu, addita rhoe coriaria. Ruentem aluum sistes si trita rhamni folia cū triticeo polline subacta in aqua, & in collyria formata indideris, & poscam exhibueris potandam. Salutare est in aqua quam bibit, tenera lentisci aut rubi cacumina contundere, & ita praebere.

Hippocratis citatae ventris proluuiei infusiones.

ALVS plerunq; corpus & vires carpit, operiq; veterinum reddit inutile. quae cum accidunt, tum acuti rumicis cortex ex austero vino fufus aluum supprimet. Itidem rhamni folia cum vino austero pota ventrem confirmant. Et vt summatim dicam, omne medicinae genus quod sibi facultatē susstringendi vendicauit, dari potest. Tritici farina & polenta cum vino data opitulatur. Sed iam praesagium & auxilia proponamus. Equi profluuio laboratis aluus, saepius q̄ ex cōsuetudine fertur, sudor prorumpit, spirandi difficultas exercet. Cui sic subuenitur. baccarum nigræ myrti sextarius operose teritur, & additis fatiuae portulacae duabus heminis, & passii sextario, baccae dimittuntur, & per os infunduntur. Si potionem hanc fastidit, ex amylo dari conueniet. Hordeo torrefacto sustineatur. Si non restiterit citata ventris proluuies, danda erit hęc infusio, quae iure valentissimis annumeratur. Rosarū quas pinus edidit, rhus qua coriarij vtuntur, singulorum libra, gallarum alexandrinarum tantundem, absinthij, abrotoni, hyssopi, rutae, singulorum selibra, miscentur, vt in vnū coeant: quae vino mysiato excepta faucibus infunduntur. Laseris semuncia cum diluti vini sextario itidem ingeritur.

* Varro ut in eme datomib;

Imbre aceti consperferis

Oriculario clystere

Rhamnus

Veterinum

Rumex

Praesagium

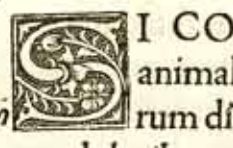
Mysiato vino

Apfyrti aduersus conuersionem intestini
remedia. Cap. XXXVI.

PSYRTVS Valenti decurioni salutem. Literas ad me dedisti, quibus rogabas quanam aduersus conuersionem intestini remedia ministreretur. Eius gratia tibi exploratum esse volo, quod qui manum interaneis insertam altius impellunt, magnopere negotium exhibent. Siquidem existimantes conuersionem resolvere, grauissimam inflammationem excitant, & flatus inibi commouent. Huic tollutaris ambitio pernixque cursus auxiliatur. Nihil esse debet impedimento quo minus pollit volitari: vtpote cum ea re vitium saepe discutiatur. Cyrenaicam lachrymam ori & naribus inserunt. Intestinum maxime quod monenterum appellant, vitio huic est obnoxium. Nonnulli, quod ceteris intestinis nullo nexu cohaereat, colum dixerunt, sed suoapte ingenio in sinus implicitum voluitur: ideoque in progressu & cursitatione sonat, & strepitum quendam edit. Hec signa vitium exprimunt. Inter ambulandum prioribus paulum transgreditur, & eodem posteriora confert. ob dolore quo premitur, se ipsum flexuose contrahit. Natura vero interaneorum non apud omnes aequalis habetur. Quorundam intestina pleniora duum & sexaginta pedum longitudine protenduntur. Tenuia, duum & sexaginta pedum magnitudinem aequant. Sunt qui duum & quadraginta pedum longitudinem definiant. Sed eorum intestina metiuntur, qui profus adoleuerunt, vel qui iam senectute confecti sunt. Natu iunioribus longe minora pro ratione aetatis intelliguntur.

Hierocles de morbo intestini plenioris.

IN CONVERSIO intestini, quam *ιμσροφν* vocant, inuadat, animal in alea vitae est. Ea morbi conditio, vt prioribus pedibus parum diuaricetur, & posteriores eisdem admoueat. Se conuoltere pra doloribus non potest. Nascitur hoc incommodum in intestino quod monenterum aut colum ideo vocant, quod vtrinque reliquis intestinis non coniungatur, sed in se sinuatum, reuoluatur. ideo inter procurrendum obstrepit, atque sublatrans crepitat. Hallucinantur itaque qui manum insertam propellunt, vt prolapsum vel in sedem restituant, vel in ordinem suum redigant. Nam quod pollicentur, praestare non possunt, sed potius inflammationem mouent, & inflatione discruciant. Cui citatior cursus, vel quo tollutum incedat, inter auxilia est. sed postea volitari permittatur: quippe cum hoc vitium nonnunquam ita finiri constet. Succus cyrenaicus ex vino dulci per os & nares infundatur. Equus cui intestinum dissilit, cita morte rapitur. namque naribus cibum & epotam aquam reijcit: & subinde malo victus, in exitium se praecipitat. Est & medicamentum huius gratia comparatum, quod inte-

Colon unde dictum

Cyrenaica lachryma

Monentero Colo.

Colon unde dictum

Plenius intestini

Conuersio intestini

in alea vitae est

Monentero Colo.

Colon unde

stinos dolores digerendo spiritum compescit. Confectio ex ijs constat. Calamintha, apij, singulorum pondo, taurini adipis, rutae, thymi, cunila, pulegij, laferis gallici, singulorum selibra: quae coquuntur ad tertias. id quam maxima poterit portione praebatur deuorandum.

Curatio doloris intestinorum.

INTER ANEA doleat, sic sanabuntur. Velamina quaedam fati calida ventri conuoluta substringantur, deinde volubili motu cocitetur equus. Posteriore parte sanguis retro ex suffraginibus abunde detrahatur. Aqua in qua triticea farina sit incocta, detur potada, adiecto nitri sextante, & vncia olei. aut vna vite receter decerpta cum aqua & olei selibra coquitur, & in fauces iniicitur. Eundem effectum praebet medicamentum quod recipit myrrhae trientem, piperis candidi, opopanax, singulorum vnciam, resinae terebinthinae sextantem, cerae libram. pix & cera in fictile nouum demittuntur, vt inibi cum aceto colliquefiant: mox detritus styrax opopanaxque confunduntur, & subtracto ab igni vase galbanum & terebinthina, bdelliumque subactum atque bitumen adijciuntur. cum opus erit vt, ammoniacum infrietur.

Apfyrti de intestini tenuioris morbo, Cap. XXXII.

PSYRTVS Asclepiadi salutem. Te equos alente scire volo quibus remedijs vtendum aduersus intestini tenuioris morbum, quem chordapsos nominant: in quo cibus per os & nares redditur. Oportet autem manu per anum inserta eximere recrementa quae transitus pracludunt: & aquam, oleum & nitrum per nares infundere: aut betae decoctum ex nitro & oleo dare. calida aqua tergum & clunes eluere. in frigidam non descendere. viride foenum offerre deuorandum, aut farinam hordeaceam, aut pinsitam filiginem nitro conspersam.

Hierocles de tenuioris intestini morbo.

MORBUS intestini tenuioris dolorem circa vmbilicum mouet. fit eo loco inflammatio, nec aluus nec spiritus infra transmittitur. cibum equus ore vel naribus reddit. Vitium chordapsus appellatur. Remedium est sedi manum inserere, & quicquid naturales exitus obfidet, extrahere, dein naribus aquam & nitrum ingerere, calida aqua dorsum & clunes fouere, equum ad frigidam aquam non appellere, viride foenum obijcere, aut cocto hordeo, aut eiusdem farina, aut pinsita filigine nitro respersa sustinere.

g.iiij.

Chordapsos

Chordapsus

Apsyrri de aqua inter cutem, Cap. XXXVIII.

PSYRTVS Possidonio salutem. Te nutriētem equos nolo latere, quod quum animal distenditur aqua cutis, vitium Græci vocant hydropa, ijs notis deprehendes. Venter, crura, & testes, intumescunt, item genua, popliteſque. Spina dorſi, clunes, & ilia, sic præſiccantur, vt latera parte vtraq; tergi videātur in ossa occalluisse. Venæ capitis & faciei cæcæ nusqua patent. sub lingua itidem abdita deliteſcūt. Tumor manu tāgenti nō renititur, sed ita cedit, vt premētis vestigium relinquatur. Supra ventrem decumbens persistere non potest, sed se ipse dilatans protendit. Pili tergoris in fricōne defluunt. Cui sic subueniēdum est. Ad progressus euocetur sensim longiusculos, quō diutius inſoletur. sed villosis pellibus cōtactus esse debet, quæ sudorē accersant. Totius corporis fricōnes tentādæ. Brassicæ cymas & coliculos pabulis offerre cōuenit, item apium obijcere, & etiam quæ aluum ducunt, & vrinam mouēt. Viride fœnum, si tempus anni patitur, dandum. Si neget, aridum nitro conspergēdum. Medicæ potissimū cibo pecus firmādum. Cicercula interdiu noctuq; macerata in aqua, exhaustoq; stillatim liquore, præbenda. Si per hæc vitium nō tollitur, ab umbilico vel media parte, quæ centris græce dicitur, tribus interpositis digitis locum oportet perforare, & arundinulam inserere, per quam noxius humor effundatur. At vbi tota vis eius euocata est, sic vt nullum aquæ vestigiū appareat, vulnus cæterorum more procuretur. Sectio in amplum foramen non dehiscat, ne omētum per hoc euadens sequatur. Cum vulnus ad sanitatem perductum est, citatiore cursu concutiatur, vt eo plurimi sudores eliciantur. Potione multo magis prohibeatur, ne rursus ventris sinus expleantur.

HIEROCLES.

ANIMANTEM aquæ subter cutem fusæ morbo implicitam, signa hæc ostendunt. Ventrem magnū exhibēt, prætumida crura, oculos in luteum languescentes, vt nonnulli referunt, testiculos tumentes, genua prioribus pedibus perficca, spinam dorſi & item coxendices præduras, latera vtrinq; videntur in ossa occalluisse. Venæ capitis, & faciei, & quæ linguæ subsunt, occuluntur. Manu tangenti corpus cedit, nec digitis renititur. Pili fricōne reuulsi, defluunt. Supra ventrem recumbens sese dilat, & extendit. Notæ ita se habent. Quod ad curandi rationē pertinet, in sole sensim longiuscule perambulet, crasso tegumento velatus. Corpus totū secundum pilos perfricetur, brassicarum caulibus & folijs, apio & frondibus vltimi pabuletur, & ijs quæ ventrē deiiciunt, & vrinæ mouendæ sunt. Fœnum si per anni tēpus licet, viride: sed si desit, cōditiuū nitro cōspersum deuoret. Sed præcipue medica vescatur. Cicerculam nocte dieq; maceratam, expressa

Hydrops
Aqua cutis

Villosæ pelles

Centris

Pabuletur
alatur

Conditiuū fœni
nitro conspersū

stillatim aqua, præbere cōueniet. Si per hæc ventris tumor non subsidit, sub umbilico ferè interpositis quatuor digitis versus caudā mucrone cutē perforare opus est, & arūdinulam fistulā indere, quæ ex obliquo foramen habeat, quo velut emissario copia humoris effluat. Sed non magnopere vulnus impressum hiet, ne sequax omentū elabatur. Cum vero cutis cicatricem duxit, vehementiore cursu cōcitetur, vt sudores eo largius euocentur. Nulla potestas bibendi faciunda, ne vacua ventris ilia compleantur. Si vero contingat omentum sequi, lino cutis deligari debet, & vinctum tātis per dimitti, dum sua sponte resoluatur. Quum cōpisse vitiū senseris, cæteris vti præsidijs satis est: quo tēpore circa umbilicum tentare sectionē alienum est. Si subter cutem aqua fundatur, & iam malum inueterauerit, equus vinculis districtus cōsterni debet, & ab umbilico interpositis tribus digitis cutis rescindi. Sed hanc animaduersionem desiderat, vt cum totus humor fuerit emissus, tunc vulnus conuenientibus remedijs persanetur. Caudentibus ferramētis inter se distātibus venter in orbem exulcerādus est, ita vt caueatur ne quod attingatur intestinum. deinde in latus inclinandus, vt per hæc vlcera frequens feratur humor, punctura tenui acu facta. Si pecus aqua inter cutem male habeat, huic ita subuenietur. Potio danda est quæ habet seminis sinapis cyathos tres, lactis heminam vnā, olei acetabula duo. Si ea nihil profuit, radicis corrudæ, fœniculi, apij, singulorum sextans in ollulam demittitur, & additis olei veteris vndecim sextarijs, ea coquantur dum ad binas redigātur heminas: dein faucibus infunduntur. Aut radicis panacis selibra contrita datur potanda. Si id morbi genus est, quo in vterū aqua cōtrahitur, gramen coctū datur: aut bubulū fimū crematum, & pastinacæ semen, vnā terūtur in aqua, & infunduntur. Si id cōmode nō cessit, sub armo pellis leniter incisa perniciosum transmittet humorem. tum factum vulnus pice liquida curetur.

Pelagonius de aqua subter cutem fusa.

QVOS frequētius aqua intercute implicari cōtingit, & diutius eo morbo correptos occupari. Non autem omnibus id cōstat, sed complures hac in re plurimū falluntur. Nam qui aqua inter cutem tentatur: aut adipibus obesum, aut flatu turgentē existimāt. etenim ijs quos lienis exercet, tumorē ventris natium esse succrementum quodam modo conijciunt. Cum vero distenditur aqua cutis, hæc signa notabuntur. Venter cum duritie inflammationem experitur. crura tumescunt. impulsus æger circumflecti nō potest, sed statim ad motum incalescens, frequentiorē spiritum reddit. hinc progrediendi difficultas oritur. Sed qui lienis incremēto laborat, alui distentione oculum fallente laborat. sed cum exercitatur, continue sternutamentum elidit, caputq; præ dolore huc atq; illuc transfert. Eos vero quibus intento ventre creber ex motu spiritus sonus est, siue quibus vterus

Emissario vulg
aluamox

Imeterauerit

Lienis in recto

Tympanici
Capronæ

crepitans subinde murmurat, quos tympanicos vocant, hæc indicia sequuntur. Venter flatu distentus increfcit, capronæ, iuba & vertebræ subriguntur, & complurimum in diuortio partium intestina inflammatione, excrementorumq; descensu diuelluntur. Quibus utilia sunt quæ modo proposuimus. Ab umbilico ad pectus in rectum interiectis duobus digitis adigatur mucro, & in impressum foramen fistula conijciatur, per quam concepta sanies effundatur, aut humor aquam intercutem creans transmittatur. cuius sextarios circiter quaternos debes elicere. post quod, si venter adhuc sanie prægnans intumeat, tantum emittes, dum tota videbitur euocata. sed tamdiu deligetur animal, quamdiu tormentis excrucietur. potionibus quæ vrinam cient, vtendum: assiduo, donec sudor effluat, defricandum. Pabulum eius viride fœnum esto, vel maceratum cicer. ebibat aquam ex flumine. secundum potionem motibus exercitetur. Latice in quo cicera maduerint, delinatur. dum ambulabit, crura funiculis obstringantur. Equis auxilium adferre produnt, identidem circum seplasiariorum officinas versari, quod varia odorum fragrantia pulmo cæco sensu iuuetur. Cum ad remedia ventum erit, hæc potio commodissimis annumeratur, quæ petroselinum tritum vino excipit, aut punicum intusum vino. Quatum poterit apium esitet. Proderit quoq; pastillos melle & butyro coactos, in pila cum olei cyatho terere, & cum vini sesquiseptario per os infundere: aut radicis corrudæ sextantem in tribus vini heminis ad tertias decoquere, & per corniculum inferre: aut radicis panacis semunciam ex vino suffundere. Præstabit vt à potu temperet, & crucietur siti, quam vt ab eadem vindicetur.

TIBERIVS.

Tympanici

HIS QVORVM aluus spiritu distēta sonat, & tympani more crepitum edit, quos vocant tympanicos, vsus horum opitulatur. teneræ cucurbitarum cymæ feruiscunt igni, & per os ingeruntur. porro radicis succum oportet naribus infundere. melius cedit si cum eorum semina vident, nec vetustate sunt exucta, quis vtatur. Si inflatio, & ex ea creber dolor est, calidum cinerem cum axungia panno aut linteo illitum ventri aut umbilico admouere. A cōpluribus autē hominibus detineri debet, ne repugnans, sibi noxam adferat. Ceterum panacis radicē cum seseli gallico leuigatam oportet in misto vino & oleo tepescere, & per corniculū dare. Si per hæc tormentum non tollitur, thymi syluestris, seminis cumini, mellis, singulorum acetabulum, laseris callum qui fabam æquet, aceti heminam, in aquæ sextarijs tribus contrita per os infundere conueniet. nocte cibis abstineatur. Si ne per hæc quidem dolor finitur, vltimum auxilium est sinistra parte proxime nouissimam costam quaternūm digitorum longitudine non altius digito cutem candentibus ferramentis exulcerare. Vulnere

facta igne, quo diximus modo perfanare.

Apsyrty de dysenteria,

Cap. XXXIX.

PSYRTVS Chæreæ Alexandrino salutem. Quibus intestina sic exulcerantur, vt ex ijs cruor manet, isq; cum quibusdam mucosis strigmentis excernatur, dysentericos vocant: ijs accidit conuersio procidentiaque intestini eius quod ad sedem spectat. Quibus circumcisione mæderi licet: sed cauendum ne quid ani contingatur: quippe cū non amplius in interiora resilire possit, sed semper aperta hiansq; prodiret, intestinumq; quod sedi iunctum cohæret, procideret. Quæ res vbi accidit, de equo actum esse, nec amplius protelari vitam posse, constat. Postquā manum expertus est equus, malicorium in posca coctū, per os instar duūm heminarum expedit infundere, aut gallam tūsam & cribro cretā cum posca subigere, & in offas digestā per os immittere: hederæ frōdes hordeo pmistas obijcere, quæ cultello aut alio simili instrumento particulatim cōcidi debēt. Hoc autē non peculiariter equo perinde atq; mulo asino ve prouenire solet.

Hierocles dysentericis.

ICREBRA deiiciendi cupiditas, simulq; cruenta quædam strigmenta descendunt, vitium dysenteriam vocant: qua cum laborat equus, sedes è situ digreditur, & procidit. Hæc, vt Apsyrty author est, curare oportet exterioris circunsectione. quod ferè superuacuum cenfeo. Sed attendendum subdit, ne quid coronæ sedis circuncidatur. non enim introrsum anus recondi possit, sed semper aperta dehisceret. hinc mortem obire necessum est. Sed vbi scalpellū experta est, malicorium in posca coctum opus est per os infundere, vel gallas tūsas cretāsq; & posca subactas in offas cogere, & per os demittere: hederacea folia hordeo mista præbere. sint ea minutatim diuisa gladio, aut alio quolibet. Sed scire licet hoc minus equo, maxime mulis asinisq; suboriri.

Pastilli ad colli cruciatus, ad dysentericos, torminosos, iocinerosos, vrinæ difficultate correptos, ad demorsos à phalangijs aut rabioso cane.

RECIPIUNT croci pondo vnciam, myrrhæ pondo sextantem, floris abrotoni pondo trientem, petroselini pondo vnciam, rutæ satiuæ pondo trientem, pyrethri, hyssopi, singulorum pondo sextantem, casia pondo vnciam. hæc tusa cretāq; acri excipiuntur aceto, donec in offam concrecant: & in pastillos scrupulatim digeruntur, & in umbra siccatū: qui detriti cū cremore ptisanæ dantur ijs quos dysenteria vexat, aut ijs quos male habent tormina, item ijs quos vrina difficilis torquet, vel iocia-

Dysenterici

Protelari in
tam

Malicorium

Quos iocinetis
vitiū exercet

neris vitium exercet, cum aquæ calidæ heminis duabus. Si phalangium aut rabiosus canis morsum impressit, ex meraco vino.

De dysenteria Democritus.

SEQVITVR intestinorum vitiū, Græci dysentëriam vocāt, cuius signum est cruenta & mucosa ventris proluuius. interdum strigmenta quædam carnosa repræsentantur. Remedia sunt fo-
lia rhamni bitumine lita, & pabulo data. Sunt qui punici frōdes & coliculos polenta consperfos exhibeāt. Alij tritici torrefacti farinā instar sextarij ex aquæ hemina propināt. nec desunt qui lentisci myrtiq; & oleastri cacumina viridis obijciant. Alij cupressinos quindecim conos, & tunfas totidem gallas, adiecto vtrorumq; ponderum vetustissimo caseo, cum austeri vini quatuor sextarijs miscent, & per quatruduū pari mensura dispensant.

Pabulo data

Apfyrta de liene,

Cap. XL.

APSYRTVS Hemerium medicum equorū salute impertitur. Equū lienis incremēto laborantē cognosces, cum venter sinistra parte tumescit, duriorq; prementi renititur. equus crebrius solito respirat. Cui subuenitur, si in plures ambulationes & cursus maiores in dies maioreq; pdeat, vt ijs sudores euocētur. Lienem coërcet myrobalani triti expressus succus ex posca per sinistra narem instillatus, aut ex fructu myricę tunso cum eadem posca, aut chamælea trita cum vino. Omnium heminam dedisse satis est. Sed diebus multis medicamentū repetatur. Vix enim vitiū medicamenta sentit. Aquæ quæ datur potui, nitrū adijciatur. Sunt qui vice nitri potionibus alumen imponāt. Nonnulli lienē vrēdum præcipiūt, quod nobis non placet. Quippe cum visceris huius sedes fenestrata videatur, candens ferramētum subtercurret, subrepēnsq; fallat, nec vrente vi grassabitur.

HIEROCLES.

LIENOSOS his signis deprehendes. læua parte venter intensus tumet, maiorq; duritia subest, vix prementi cedens. Spiritus frequentior redditur. Cibi largioris edaces sunt ij quibus lienis affectus est. Curantur ambulationibus aut cursibus crebris in dies intensioribus, ita vt sudor moueatur. Lienem extenuat succus expressi myrobalani sinistra nare defusus ex posca, aut chamælea trita cum vino. Sed sorbitio tota heminam non excedat. hoc in complures dies dispensandum. Nanque medicamētis difficulter vitium discutitur. Nitrum adijciatur aquæ quæ potanda ministratur. foenum hordeūmq; eodem cōspargatur. Non desunt qui pro nitro potionibus alumen substituāt. Curationem adurentibus tētatam Apfyrta improbat, quod valuatus ille locus ferrum respuat.

EVMELVS.

INTESTINVM visceris dolorē leuat infusio cōtinens cumini seminis acetabulū, mellis tātūdem, laferis quod fabæ magnitudinē impleat, aceti heminā. hæc in aquę sextarijs tribus resoluas vesperi, & per os inijcias. noctu cibo abstineatur. Si nihil ea iuuerūt, sinistrum latus propter vltimam costam longitudine quatuor digitorū inurās: sed nō altius digito ferramenta descendant. Vlcerā igni facta, vt ante dictum est, curētur.

THEOMNESTVS.

LLIENIS tumor exercet, aut viscus id duritia labore, caparis radice corticem in aquæ sextarijs octo, donec in minimam mensuram redeat, coquito: & vbi recte pecus concoxit, præbeto. Sed ab armorū venis sanguis emittēdus est, & hordeo prohibēdus, dum in tenuiorem habitū corpus perducatur. Quinetiam potionē hæc parabis. Allium, nitrū, marrubiū cum absinthio & austero vino cōmiscens, per corniculū instillabis. Ambulatum exiges. Mane spōgijs aqua calida imbutis fouebis, deinde strictis manibus cōfricabis. Si vētris tumor nō resedit, vrens medicamentū adfigere post triduū conueniet, & vtrinq; circiter digitos treis locum metiri. Sed diligenter obseruādum ne qua vena cōburatur.

De liene præfagium, & remedia.

SI CIRCA lienem vitiū exoriatur, venter intētus turget, equus crebros gemitus exprimit, magnisq; doloribus excruciat. Quod si velis auxilium ferre, candens ferramentum a globo, intercedente palmo, vtriusq; lateribus admouēdum. huic destinatur locus partis quæ solet ab equite punctitari, aut calcaneo premi. Itaq; pars dicta vltionem primam experiatur. ab hac intercedentibus digitis tribus alterum adigatur. & cum vti diximus, vsseris, vulnus supra memorato medicamine curetur. Solet ætate veterinū splenis incremēto laborare, cum nimis auidum pabuli dulcedinem cōfectatur. Cui intestino tumori compescendo, ex tamaricibus & rusco pabulatorias corbes fabricāt, aquaq; repletas sitientibus obijciunt, vt epoto medicabili fruticis succo, lienī vitioso succurrant.

De teredinibus.

Cap. XLI.

TEREDINVM genus, vermium vocabulo venit, qui in intestinis & ventre nasci solent. Ii cum inter stercora excernuntur, in sinu sedis, ac eiusdem inuolucris impliciti cohærent. Quorū signa sunt. Caudam & sedem præseprio & parietibus affricat. Oportet igitur inserere manum, & vermes eximere. cinerem e foco cum excremēta reddiderit, inspergere. Sed hac in re nihil periculi versatur. Verū in ceruorū

Veterinū

Tamaricis

Ruscus

ventre vermes innascuntur: qui, quum ruminant, sursum feruntur, & faucibus inuoluti resident. Cumq; inibi morantur, ceruus sibi non constat, sed circuncurrens vagatur. At contra hoc vitium huiuscemodi solertia praeditum est id animal, vt serpentes reptiliaq; deuoret: & ita perducitur ad salutem.

HIEROCLES.

Animalia quae sibi teredinum nomen vendicant, in interaneis & aluo gignuntur. Sunt autem vermes qui cum fimo deiectioni, tandem in ostio sedis implicantur. quorum signa sunt: podicem & caudam praesepi & parietibus atterit. Remedium est immissa manu eos extrahere, & foci cinerem vel friatum salem respergere.

EVMELVS.

Si teredinibus, hoc est vermiculis pecus scateat, totum corpus inhorrescit: ubiq; pruritus excitantur. Chamæleonis itaq; radicem in aqua decoquendo, dum tertia pars superfit: & addito poppanacis sextante, & hemina vini, per laeuam narem ingerito.

THEOMNESTVS.

Teredines, & animalia ventris, aluus & intestina creant: quae nihil aliud sunt quam vermes candidi. verum qui ab ijs torquentur equi, haec indicia monstrant. Caudam atterunt, anumq; macerijis confricant. Remedium est, vncta manu per anum inserta, quae occurrunt extrahere, & euocata ventris illuue, poppanacem ex oleo infundere. Deinde tusam cunilam bubulam quam origanum vocant, & psyllium sali commistum in offas formare, corniculorumq; misturam infundere, & esu salis interdicere.

PELAGONIVS.

Cum teredines aluum occupant, corpus totum colligens distorquet: idq; creber horror concutit. Tum Chamæleonis radicem oportet excoquere, dum tertia pars aquae superfit: & hanc cum poppanacis sextante & vini sextario per sinistram narem instillare.

Teredinibus veterino nocentibus praesagium & remedia.

I TEREDINES equum exercent, subito consurgens procurrunt, nec multo post iterum confidet, atq; decumbens hiat. Summes igitur cypriorum alliorum, si defint, terrestrium vermium quos vocant intestina terrae, pondo denarij vnus, & terens in acetii hemina, naribus infunde. Sed cum ferè nascantur cruditatibus, moderandum erit vt veterina bene coquant. Sunt qui dum tali vitio laborant, lupinos semicrudos conterant, & offas saliuati more faucibus ingerant. Po-

Ceruus cum serpentibus deuoret

Macerijs

*Cunila bubula
Origani*

*Cypria allia
Intestina terrae*

test etiam cum arida fico & eruo conteri haerba fantonica, & formata in offam in os demitti. Facit idem axugiae pars vna tribus partibus hyslopi permista. Marrubij quoq; succus & porri valet eiusmodi necare animalia.

Apstyrti de sanguine qui ex ano fertur, Cap. ~~XXIII~~

APSYRTVS Statilio Stephano salutem. Dedisti ad me literas quibus sciscitabar quod auxilium adferri debeat equis qui sanguinem per anum excernunt, aut cum vrina reddunt. Hi sanguinis missione ex palato, & etiam infusione per os, sanantur. Tum hastulae regiae radix trita, cum passu candidi duabus heminis sic temperata, vt liquida fuerit sorbitio, demittitur. Caeterum triticea farina munda, cum suillo adipe & malo punico coquitur, dum intabescat: iusq; decocti non multam crassitudinem referens infunditur. Ambulationibus validis, cursitationibusq; circumagere conuenit: aluum liquidiorum praestare, dato potui nitro: & hordeum foenumq; eodem respergere. Cauendum tamen ne pecus horror inuadat.

Cum sanguis a naribus fertur, remedio est caput aqua frigida, quae paulum salis habeat, perfundere: sed quam frigidissima debet esse.

HIEROCLES.

VIBVS sanguis ex sede profluit, aut ex vijs quibus meat vrina, processit: ij non alia noscendi vitij signa desiderant: vt pote cum res apertior sit, quam vt indicari debeat. Satis enim profusione sanguinis vitium fatentur. quibus sic succurrendum. sanguis e palato mittitur. hastulae regiae trita radix cum passu sextante, more saliuati liquidioris infunditur. deinde triticea farina pura, cum adipe suillo & punico malo in aqua diutius percocta, faucibus ingeruntur: sed non sit pulticula crassior quam vt facile possit sorberi. Progressui vehementi credere oportet, & deiectionem moliri misto potioni nitro, foenum & hordeum eodem conspergere. sed adhibenda cura est quo minus horror infestet. Cum sanguis e naribus prorumpit, caput aqua frigida fouendum, cui paulum salis sit adiectum. sed aqua vtendum frigida.

ANATOLIVS.

VRINA sanguinem trahit, & per hanc cruor editur, fabae frustae corticibus exemptis coctae, adiecto adipe ceruino, & vini exiguo, per os triduo demittuntur: aut caprilli lactis hemina, vel amyli quod ternum ouorum magnitudinem impleat, cum olei quadrante mistum per corniculum infunditur.

Hastula regiae

Pelagonius ad eos qui per vrinam sanguinē edunt, aut naribus reddunt, aut si vomitus cruorē extundit, aut si qui profluuio sanguinis sunt exhausti.

PELAGONIVS Arfipo Idio salutem. Sæpius sanos equos sanguinis copia lædit. Siquidem liquido constat, vt cum ipse redūdarit, quocūq; loco potest erumpit. quæ profusio ne equis eueniat custodiendum est. Frequenter equo qui vehementius elassescit, profluuium sanguinis per vrinam redditum inuenitur, aut imbecillioribus, aut lōga via fatigatis, aut onere multo degrauiatis, aut larga adipe obelis. his ita opus est subuenire. Sanguis ē ventre detrahatur. potentur caprino lacte, amylo, ouis tribus, & succo perdicij hærba. Hoc in præpinguibus faciendum. Strigosos citra sanguinis missionem circumages, quippe quum sanguinis detractio nihil ijs vtilitatis adferat. Potio ad supprimendū sanguinem efficax, quacūq; parte corporis exierit, ea recipit tragacanthæ quæ in vino maduerit semunciam, lachrymæ papaueris sextulam, styracis tantundem, pineos nucleos duodecim. hæc omnia teruntur, & ponticæ nucis magnitudine cū vini sextario septem diebus per corniculum infundūtur. Quod etiā hominibus perquam vtile fuerit, si instar fabæ dederis in ouo. Sanguinis cursus substitit, si porri succus ex mulso & ouo, adiecto stillatitiæ murrhæ, quam vocant stacten, momento, faucibus inferatur. Cæterum vt sanguinis impetus auertatur, primum sanguis demittatur ē palato, deinde hastulæ regiæ radix in passi sextarijs duobus detrita, adiecto triticeo farre quod diligenter cribro farinario cretum sit, mox rhus syriaca in aqua longo tempore coquitur. hæc vbi cōmista fuerint, per os instillātur. Non in multas exercitationes euocetur. in primis tamen venter aqua & nitro proluendus. Item hordeum eodē conspergendum. Nōnunquam etiam per nares profluuium sanguinis periculū attulit, idq; repressum est inspirato naribus viridis coriandri succo. Si sanguis per vomitionem respondet, absinthium & spica nardi ahenouo cum aqua coquuntur, sorbitioq; potanda præbetur, dum cursus cōquiescat.

Apfyrri de obstructionibus,

Cap. XLIII.

APSYRTVS equorū medico salutē. Si obstructionis vitium accessit, his notis deprehenditur. caudā protentā gerit equus, eiq; nares patent. pede solum ferit, & subinde stercus odoratur. ex eius alis sudor erūpit. circū armos interdū tremore succutitur, & quasi vrinæ crebra cupiditas incessisset, genitale promit, & subinde volutatur. Quæ res accidere solet cū a vētre lōgano, id est intestinū quo recremēta exeūt, cōuersionē cōcepit, & quæ eidē insidēt, retēta non descēdūt. Curatur defusione vini, duumq; cyathorum olei, crebra deambulatione, fœni viridis vsu, potuq; nitri. Voluntari nō prohibeatur. Qui tali vitio laborat, difficulter ad salutē perducitur.

Elascescit

Potentur caprino lacte

Murrha stillatitia stacte

Longano

HIEROCLES.

OBSTRVCTIO prouenit cum a ventre longanoni intestinū quo meant excrementa, conuersionem acceperit: quo fit vt ijs que in eo resident, exitus non pateat, & vrinarios meatus habeat intētos, & patulas nares. Pede terram equus percutit, & in ventrem cōuertitur, odoratq; stercora. Sudores in alis profluunt, & tremores subinde circum armos ciētur. Cæterum quandā micturientis imaginem præbet, & volutari cupit. Succurritur vini & olei heminis duabus infusis. Vtatur multo progressu. Opopanacem tritū in vino candido, infusa vini quarta portione, per narem sinistram infundi prodest. Fœno viridi recreetur. Solita volutatione non absteineatur, saltē prima die. Farina triticea in aqua tepida defundatur. Nonnulli ante sorbitionem laudant vt vncta manus per anum inferatur, quò possint obsistentia recremēta deuocari. Vbi per hæc consecuti sumus vt exigantur, vrinam faciet.

Apfyrri de sanguinis profusione, quā hæmorrhœā vocāt, Cap. XLIIII.

APSYRTVS Armitio Corinthio salutem. Scripsisti ad me rogans vnde equis iumentisq; sanguis ē dorso manaret. Quæ res accidere solet cum veris tēpus appetit, quod a ficcis ad viridia pabula transitus fit. Tum pascui nouitate capiuntur, & sanies a sanguine secreta, dorfi tergo subit, ad summamq; faciem secundum pilum fertur, & ad exitū cutis spiracula laxat: quod hæmorrhoidas, id est sanguinis profusionē vocitant. Id cum accessit, pecus expurgatur: & quod intus læsurum erat, vtiliter effunditur. Inde firmantur vires. Quare nulla parte sanguis est emittendus, vt pote cum ab exitu rursum ad venas saniei cursus reuocaretur, & morbū crearet. itaq; pabulo maxime viridi ac farragine saginādum. Tum enim cōstat & profluuium & excretionem vehementius cieri. Quod autem ad tractandi equi rationem pertinet, frictio, quod cutis spiracula denset, inimica est. Quippe cum hæc illuies eruptura prodit, si non sequatur exitus, vt antea proposuimus, scabiem creabit.

HIEROCLES.

SANGVINIS per ora venarū profusionē, hæmorrhœā Græci appellant, in iumentis plerunq; a dorso moueri dicimus, præsertim ineunte vere. Nanq; sanguinis coiens sanies, subter dorfi cutem vagans percurrit, & exitu patefacto secundum pilos per summæ cutis angustias euadit. Quod nonnulli hæmorrhoidas appellant. Est autē sua pecudis purgatio, qua vires euadunt vegetiores. Quapropter nullo loco sanguis mitti debet, nisi morbus innascatur: sed potius cum cibis cæteris, tum ma-

Olorat

Hæmorrhœis
1. sanguinis profusio. sed legendū puto hæmorrhœæ ut apparet ex capite sequente

h.j.

xime viridi pabulo, recreari. Videtur enim equus valetudinis causa profusionem hanc excretionemque moliri. Sed ita moderandum, ne frictione cutis meatus coarctentur, & spiracula confidant. Quod si iam patefacto venularum ore sanguis non erumpat, sed sua sponte cohibeatur, scabiem confestim parere consuevit.

Meatus .i. pori

Apfyrti de torminibus praesagium, & remedia. Cap. XLV.

HIEROCLES quem excruciant tormina, primum pede fodiens concidit, recubansque volutatur. Cum insistit, distorquetur. Caput utriusque praecordij admouet, & totus sudore madet. Vinctam igitur manum per anum inferes. Deinde centaurij quam optime detriti quantum tribus digitis sumi potest, addito vini & olei cyatho, tepidum infundes. Mox ad cursitandum educes. Sin ijs non conquiescant, opopanax, aut myrrham, aut apij semen, aut muscum qui ab Indis defertur, aut chelidonium, utrunlibet nactus fueris: quae si non offendas, quam feceris urinam ingeres, vino & oleo confricabis, & eadem faucibus inspirabis, calida subluet aqua, hordeaceamque farinam dabis.

Utriusque praecordij

Muscus qui ab Indis defertur

HIEROCLES.

Simplex est aduersus tormina remedium, ouum dentibus ut axungiam subigere.

HIPPOCRATES.

TORMINOSVS equus sic deprehenditur. modo huc, modo illuc, frequenter in solum, se iacet. Iterum exurgit, soloque tractim ventrem apprimat, distorquet sese, & gemitus edit. Sudore testes perfunduntur, & collachrymantis imaginem ostendit. Atqui caudam protendit, & inconstans quoquoersus se confert. Naribus spiritus cum feruore prorumpit, os concluditur. Siccam linguam asperamque recondit. Flaccescunt aures, pendulaeque demittuntur. Subinde somnum captat. Calidis lotionibus curatur, operimentisque munitus concalescat, mox myrrhae drachmae quinque in vini veteris sex heminis per os aut nares infundantur. Post haec forbitiuculam ad cursum procedat, non intercedente longo tempore: neque tamen vehementi cursu concitetur. Pabulis largum apium, si suppetit, interponatur. Aqua calida detur potanda. Postquam aluum deiectione sollicitaueris, rursus cursitare coges, quo sudorem possis elicere. Caeterum nasturtij semen tritum ex aqua per sinistram narem demittatur. Vestimentis contegatur. Herba quae dicitur medica, pro pabulo cedat. rameta priorum vnguium intrita in aquae quatuor heminis ingerantur: aut terra scrobiculi quem mus araneus defoderit, trita fundatur.

Medica herba

Mus araneus

ANATOLIUS.

QVVM qui torminibus laborat, calida lauare remedium est, vestibus etiam operire: dein myrrhae pondo denariorum quinum, & vini veteris sextarios tres, & olei tres heminas, simul omnia percolata, per triduum infundere. Prodest in aluum marinam calidam subter dedisse, in qua baccae myrti sint decoctae, aut polyophyllum & abrotonum, aut amaras nuces cum vino mistas, aut malicorium ex aqua demittere, aut nitrum tritum cum vino calfactum similiter ingerere. Insuper dabis operam ut ova quatuor in ore fracta, cum suis putaminibus animal deuoret. Si tormina magis opprimant, nec aluus quicquam nisi coacta reddat, inter crura caudam equus iacet, & supra ventrem decumbet. Tum rutae syluestris semen in hemina vini datum, ea digeret. Proderit quoque cepas decem tritas, aridarum ficorum pondo denariorum trium, nitri scrupulum unum, fimi columbaei sextulam, simul omnia miscere, & in duo collyria formare, quae subduntur ano. ex superioribus stillatitiam myrrham, quam vocant staeten, ex oleo mellisque momento tepidam faucibus infundere. Si necessitas exposculet, licebit manum per sedem inferere, & fimum eximere. Si ijs haec tormeta non discutiantur, a sequentibus auxiliu petendum est. Quapropter cymini mundi ligula una, feminis rute dimidium, opopanax quod faba aequat, laferis magnitudo quae dimidia fabae parte impleat, vini veteris sextarius italicus, olei quod acerbae profuderunt oliuae, omphaciu vocat, quod esse satis videbitur, haec mistura per triduum animali praebatur. Sed hordei victu tum eis interdicitur. Torminosus equus ijs notis deprehenditur. continuo sese volutat, eiusque venter spiritu distenditur, decumbens gemitus exprimit: & modo huc, modo illuc vertitur, intestina latrant, & comurmurantia crepitum elidunt. Quod ad aliam curandi rationem pertinet, fomenta adhibentur quae spiritum digerant. Totum corpus inspiratis vino & oleo, manu defricatur. Styra, vinum, oleum, aristolochiaeque defunditur, aut porri succus ex vino & oleo. Vinum & oleum subter in aluum dantur. Manus oleo peruncta inferitur ano, ut occurrens fimum eliciatur. Vesica clementer ac blande manibus tractetur. Eruum detur esitandum, aut auena eruo mista. Tepidam ebibat aquam.

Polyophyllum

Stacte

Subter .i. inferna parte

Apfyrti de iliorum inflatione, Cap. XLVI.

APSYRTVS Quinto Lollio Marrullio salutem. Te nutrientem equos nosse perquam utile fuerit, quenam intestini tumoris indicia proponantur, & qua de causa vitiu hoc inuadat. Hac ratione prouenit: cum equus conditiuo tetatur pabulo, ipsum quidem concoquitur, verum spirandi difficultatem parit, corpus implet, aluum defringit, & reddendis excrementis duriolem praestat. Paucula quaedam excernit. Anus h.ij.

Conditiuo pabulo .i. domi condito

*κλυοπεροστυ**Flatus in cithara**Ab opere uacatio**Spiritus in cithara*

inflatur. id *κλυοπεροστυ* Græci vocant, quod vacuæ partes vētris, quæ magna ex parte flaccescere debēt, & ardore deflagrēt, & spiritu distēdantur. Nonnulli flatum in cithara malūt appellare, qui mediū os pectoris esse tenui terebello perforādum inuenerūt, quo per foramen spiritus euanesceret. Alij extractū syluestris cucumeris succū instar heminarū triū, cum pari modo vini, & hemina olei, ex inferioribus partibus infundunt. Nos ijs vsi sumus remedijs. Fimum columbæ aut gallinarū domibus oberrantiū, quantū manus capere potest, immisso vino nitroq; subter in aluū dedimus. Pabulū vino maceratū obiecimus. Vinolētam potionē præstitimus. Præcepimus vt à labore respiraret, ac daretur ab opere uacatio, paulū etiā progredetur, vino & oleo duriter secūdo pilo defricaretur. Cæterū sanguis è cauda missus auxiliū est. sed statim ab eius exortu, interuacāte quatuor digitorum spatio vena feriat. Alios inflatio torquet, quorū explicatæ nares patēt. ij difficulter spiritū reddunt, ac inter respirādum vēter & latera ferē cōmittuntur. sicco lædūtur alimēto. Hæc inflatio residebit, si siti equum crucies, & viride fœnū obtuleris.

Hierocles iliosis.

LIVM inflatio corripit, quoties sicco pastu, qui equo sit alienus, carpitur. is spirandi difficultatem adfert, ilia flatibus implet. Hinc vēter supprimitur, solitōq; durior exigua quædā figurata remittit, sedes flatu distēditur. Nonnulli spiritū in cithara id vitiū vocarūt. Expedi itaq; cucumeris agrestis radicē tulam in succum redigere, qui heminas treis impleat, vini odorati tantundē, nitriq; pōdo denariorū octo cōmiscere, & ex inferioribus in aluū indere. hæc insequētia laudat Apfyrtus. Stercus colūbæ aut cohortalium gallinarū instar manus plenæ coniectū in vinum & nitrum subter aluo suffundendum. Nitro pabulū nonnunquā conspergēdum, & potionibus adijciendum. Paucā progressionē probat. Frictionem cum oleo & vino secūdū pilos adhiberi. Si venā expedit soluere, vt Apfyrtus author est, ab initio caudæ secabis. sed à sede quatuor intersint digiti. Cæteram alios inflatio simplicior afficit, cum nares explicarint, & in spirādo venter & latera ferme coeunt. hos à potu largo vindicare cōueniet, & viride fœnū obijcere.

Apfyrti de pectore,

Cap. XLVII.

PSYRTVS Antipatro equorū medico Alexandrensi salutē. Si pectori ferri mucro, aut alia euidēs causa vulnus intulit, hanc curationem desiderat. Fibulæ lineæ aut canabinæ nō tenues transfuto tergore vtriusq; labris imponēdæ. Vulnus linamētis è lana vino & oleo madefactis implendum: dein oræ fibulis strictim contrahendæ: quibus post triduum resolutis, aqua q̄ plurima respergatur. Hoc quotidie faciendum,

adhibitis vsq; ad alios quatuor dies fomētis. quibus exactis fibulæ resoluātur. Erui farina vulnus conspergatur. Aqua tam hyeme quā æstate calida proluatur. Cum expurgatum vulnus fuerit, lipara nutriēdum, quousq; ducta cicatrice perfanescat. Nonnunquam toto equi corpore prægnātes spiritu pustulæ sub tergus erumpunt, ita vt intestinæ inflammationis suspicionem quandam præbeant. Oportet itaq; in pectore pusulosam cutem rescindere tribus locis per ambitum intercedente dupla pollicis vnguis latitudine. sic inflationes resident, & in spiritum euanescent, nec aliquod suberit periculū. Si vero penitus vulnus ita penetrauit, ferroq; traiectū pectus fuerit, nullus medicinæ locus. Siquidem confestim equus in perniciem procedit, nec diu vita protrahi potest, quod vicinum cor per vulnus quod in pectore hiat, perfrictionis iniuriam sentit.

*Pusulosam cute**Protrahere vitam*

HIEROCLES.

SI PECTVS ferri mucrone, vel alia causa vulnus accepit, ratio curandi fibulas postulat: quas non tenues vtraq; vulneris ora, transfuta cute, sic vt tibi faciant satis, impones. lanam oleo vinoq; imbutam quasi linamentum inculcabis. vbi fibulæ paulū oras contraxerunt, eas deligabis. Tertio die resoluēs, calida fouebis aqua: quotidie etiam nū vsque ad quartum diem profundes: quibus elapsis fibulas eximes: & calida perluēs, erui farinam illines, donec quod intus concreuit, purum emanet. Postea lipara perūges, dum ad sanitatem peruenerit. Si ad interiores partes mucro desedit, & ferrū penitus actū est, seruari vita non potest, quod per vulneris hiatum ad vicinum cor frigus aspiret, quod supplicia vitæ non trahit.

Apfyrtus de genitalis procidentia. Cap. XLVIII.

PSYRTVS Numenio Alexandrino salutem. Si genitale procidit, nec iterum possit in suam sedem resilire, currentem agi aduersis fluctibus maris aut fluuij, dein sistere & perfundere præcipiunt. Alij ipsum inclinātes apensis cruribus, cerato cum adipe suilla tenuiq; nitro conspiciant, & aqua calida liberaliter perfundunt, sicq; in sedē vnde prolapsus est, repellunt. sed longe melior est aqua marina. si deest, sal aquæ conspergendus. Nos autem hoc remedio sumus vsi. In sistēte pedibus equo, colis cutem adacto summatim aculeo tenui stimulamus, dein aceto accepta punctim vulnuscule conspergimus. sic in natiuū locum excidū genitale se recondit. Hoc idem præstant affricatæ vrticæ. Cæterum procidua sedes, & excidens glandis folliculus, extraq; prorūpens os vteri, crebro lancinatu acus in vernaculam sedem redeunt.

h. iij.

HIEROCLES.

PROCIDVVM genitale si in suum ordinem restitui nō potest, nec reducenti paruit, aduerso flumine vel mari cursim impulsus proluatur. Sunt qui prosternentes equum cruribus suspendunt, & cera cum adipe suilla & tenui nitro defricāt, multa frigida subluūt. sed multo efficacissima est marina. si desideretur, salem in aquam conijciunt. Hoc insequens magis Apfyrtus probat, qui acu tenui cutem quæ colem ambit, summatim lancinandam, & acetum acre vulnusculis irrorandum iubet. Sic enim in suam sedem prociduum genitale se recipit. Hoc idem affrictu præstant vrticæ. Cæterum procidens sedes, aut exiens colis folliculus, vel os vteri prouolutum, adacta punctim acu, in natiuam sedem repellitur.

PELAGONIVS.

SI COLES in exteriorē locum venit, & hinc vrina remoratur, thus, ouum, cuminum cum vino mistum infundito. suillum simū ex aceto percolatū, aut radicis panacis scrypula duo cum nitro trita itidem ingerito. Proderit syluestris rutæ radicē cum cynocrambe mista itidem infudisse. Hoc etiā aduersus tormina efficax habetur. Quod si vrinam non facit, eadem ferè remedia sunt. nam oleum immistum vino super ilia lumbos & renes infunditur. Et si hoc parum profuit, melle decocto & sale collyrium tenue inditur foramini quo meat vrina, vel musca viua, vel thuris mica, vel allij pars, vel de bitumine collyrium inseritur, quo diximus modo. Naturalibus hæc eadem adhibēt remedia si vrina genitalia deusserit.

Apfyrti de inflammatione testium & tumore, Cap. XLIX.

APSYRTVS Memnoni veterinario salutē. Te nutritem equos scire velim, quod testium inflammationes, aut vulnere, aut morfu quem serpens impressit, concipiuntur, aut quoties inuicem equi sæuiunt. cui ita pleriq; medentur. Syluestris cucumeris radicem fractam in aqua & sale decoquunt, spongiaq; hoc liquore imbuta fouēt. cerusam, oleum, & caprillam adipem cum oui candido contritam delinunt. sic ad sanitatem perducunt. Sed cum alia causa inflammationem mouit, sic oportet auxiliari, bis die calida perfundere, & insperfo aquæ sale, cimolia cū aceto linire, aut figulari creta similiter, aut tunsi viridis absinthij succo, aut cicuta præsertim eius quæ in sterquilinijs enascitur, aut solani succo. Nec secus cerusam tritam ex aqua delini iuuat.

HIEROCLES.

Si ex inflammatione testes intumuerint, aqua calida cui paulum nitri sit adiectum, aut aceti fece foueantur. si vero tumor sub ijs curationibus nō

Multo efficacissima

desidit, sanguis a cruribus prope testes mittitur. si ne ijs quidē finiatur, eadē ti ferramēto media pars exulceretur. sed custodiēdū ne testes ignē sentiant.

Hippocrates aduersus testium inflammationes.

TESTIVM inflāmationes illinātur figulari creta aceto subacta, aut solano in aceto cocto. ab inguinibus sanguis mittatur. nulla frigida aquæ potestas fiat. Si ijs non discutiatur morbus, puerili lotio toueatur, subditis molis candentibus, quarum halitu profusoq; vapore sudor euocetur. calida perfundatur aqua. oleo perlinatur. Detur opera, vt ad ambulandum pergat. Si testium exurgens tumor afficit, cremam cum bubulo fimo, cumino & posca trita, illiuisse satis est, donec dolor conquiescat.

Pelagonij ijs quorum genitalibus pus fertur.

Gallinaceum gallum & catulū simul in aqua decoques. in colatū liquamen triti bituminis drachmā adijcies. nouē diebus hoc ius dabis ebibendū.

Apfyrti de intestinorum prolapsu,

Cap. L.

APSYRTVS Dio veterinario cui suo salutem. Scripsisti ad me de eo genere herniæ, in quo ad scrotum præceps deuoluitur intestinum, enterocelen nominant. Si equo nascatur, (ea vetustioribus descendere cōsuevit) scrotum id est folliculum quo testiculi conteguntur, comprimere oportet, & qua pōdus verget, fibulas adhibere, & vinculis firmiter obstringere, aceto nitroq; perfundere. vbi fibula computruit, aqua frigida foemina & vlcus subluere, simplici curare medicamento: locum ad miniculo fulcire, dum suæ sanitati reddatur.

Enterocelen

HIEROCLES.

Si intestinū in scrotum desiliuit, quod enterocelen græcis dicitur, oportet folliculum quo testiculi comprehenduntur, apprimere, & qua sidit pondus, indita fibula, quā firmissime deligare, dein aceto nitroq; fouere. Cum emarcuit fibula, foemina frigida aqua perfundere, vlcus ad cicatricem perducere. Ab relapsu sustentum vindicare, dum ad sanitatem perueniat.

Apfyrti de genuum defluxionibus,

Cap. LI.

APSYRTVS Semia Centurioni salutē. Defluxiones in genua decumbunt, quæ romano sermone flimelia dicuntur. hæc prorsus sectionē respuūt. siquidē ducta cicatrice, genu in rugas cōtrahitur. Multo deterius efficiunt qui candentibus ferramentis exulcerant, nanq; defluxionis impetum eō deuocant: inde densatus tumor occallescit. Hanc curandi rationem sequuntur. Pilulas quas æstus maris in littus expuit, in tenues

Flimelia

Pilulae quas æstus maris in littus expuit

h. iij.

laminas diducunt, cimoliam cretam adijcentes. cum hæ diebus quinque maduerint in aqua, per biduum illigant, tertio die soluant: rursus illud idem tentat. nam saniam ea res exprimit. Aut cinerem ærariæ officinæ fornaci respersum, melli cocto commiscere conuenit, & linteo agglutinatum superligare, aut hordeaceam farinam ammissa aqua applicare, aut grossum tusam adalligare, in frigidam appelli. Si ijs cursus non substitit, siccum malagma vtiliter adhibetur. Iis remedijs pugnandum quoties liquida subest sanies, quæ cum intus concreuit, in internam genuum partem transiens, illo se recipit, ac nodum inibi creat, quem malagmate sicco, vt antea dictum est, opus est digerere, quousq; deorsum ruat, & offusa radio collectionem excitet, quam inde paracercidia vocat: cui ex axungia malagma remedium est præsentaneum. Verum ea defluxionum generibus annumeratur. Cum autem in inferiores partes prouersus cursus crura repleuit, præsertim posteriora, sic vt præter modum intumescat, si sanguis ab ijs demittatur, maior humoris vis eo concurret. Tum progressibus & cursitatiunculis vti iuuabit, ac in frigidam aquam descendere.

HIEROCLES.

I DEFLVXIO genibus infideat, quam romana voce vocant flimelum, ea dissectionem non desiderat. namq; cicatricosum genu rugosumq; relinquit. Sed ne illud quidem vrendum. Eo enim magis ruentis humoris impetus fertur, occallescente loco. huic ita succurrendum. Orbiculos æstu maris in littus eiectiones diueller frustatim oportet, & in aqua per quinque dies macerare, addita cimolia creta ita linire, biduo superligare, die tertio resolvere, rursus idem profectus, vtpote cum ita saniosus liquor elidetur. Aut cinerem ærariæ officinæ fornacibus inspersum, melli commiscere, pannoque sublitum obligare, aut farinam hordei subactam aqua superponere, aut grossulum tusam similiter immistam illigare. Est & malagma siccum vtile. His vtendum quatenus liquida sanies subesse sentietur. Cum vero iam coijt, & ad intimam partem effusa transfertur, nodus erumpit, quæ sicco malagmate, sicuti scriptum est, discutere est opus, quoad deorsum versus se conferat, partemque radio vicinam occupans, pariat collectionem, quæ paracercis inde græcis cognominatur, quod circiter radiū, quem cercida vocat, exeat. Cui ex axungia adhibitum malagma inter valentissima est auxilia. Ambulationibus vti & cursibus modicis non est alienum. In aquam etiam ingredi iuuat. Sed obsidentem genua inflammationem discutit medicamentum quod rhododaphnæ, bituminis, nitri, axungia veteris, singulis quadrantibus temperatur.

Paracercidia

Flimelum

Orbiculi æstu maris in littus eiectiones

Paracercis unde

Valentissimū auxilium

Apfyrty ad suffraginosos equos, ^{hyemagias} Cap. LII.

PSYRTVS Apolloniadæ medico equorum salutem dicit. Cum defluxiones erumpunt in pedes, quas è Græcis nonnulli σείρας, quasi pedicas, aut si mauis catenas, alij chiramata vocat, quod calcæ rimis scissæ rigeat, ex quo σείρας, quasi compediri dictum est, Romani suffragines nominant. quibus hæc adhibetur curatio. Sanguis è pedibus imis mittitur, dissecta calcanei vena parte exteriori, vel itidem interiore. Sed ab exortu vngulæ missionem tentare non oportet, sed infra potius deradere, & cutem leniter scarificare, quò noxius humor effundatur. vino postmodum detergere. Succum acaciæ ruffæ cum aqua tritum, vt mellis crassitudinē referat, delinere, aut suillum adipē tritū ex pice liquida admouere. Frequenter inambulet, sed in aqua pedē nō mittat. Hoc vitium vt hyeme contrahitur, sic æstate pecus à morbo sese recolligit, & ad sanitatē perducitur. Suffraginosi nō facile articulariæ malidis vitio tentantur. Sed ne canterij quidem copulurimum redduntur defluxionibus opportuni. Vtilia sunt hæc temporius adhibita. Erui farina vino aut melli mista, ligata circunducitur. Eundem effectū fresa faba præstat. Suillum fimum vino subactum, in quo detrita malicoria sint incocta, circunligatur. Tunsa galla etiam illitu prodest. Amurcæ viniq; austeri feruefactorum fofus est salutaris. Hastulæ regiæ radix in aqua cocta ad idem efficax est. Sale, oleo, & melle suffragines defricentur. Defluxionū quæ pedes afficiūt, genera sunt tria: quorum iam vnū proposuimus. Alterū vngulam in altū sustollit: in quo maxime sursum versus scarificandum est, ne vngula protritu cōsumatur. Tertium, cum eadē offringitur: quod incōmodum accidere solet prouectis ætate. Qui defluxionibus sunt obnoxij, eisq; fluidū est saluius os, multo maxime senecta cōfectis, vsq; eo, vt quod mādunt hordeū, penitus humectēt, quiq; longeuiores degūt, longe magis huic noxæ patent. Iunioribus quoq; solet accidere, sed quàm veteribus multo rarius.

σείρας
Pedicæ
Catenæ
Chiramata

Defluxionū in pedes generat tria

Defluxionis præsagium, & remedia.

PRIMUM tument genua, claudicantq; equi, nec in altū conscendere possunt. Cum manu vitata pars premitur, recti assurgūt. Si igitur posteriora defluxiones obsideant, candentibus ferramentis teretibus adurantur, in flexu poplitis interno quinque citatis igni plagis, in externa parte latis vtrinque fastigijs. Si prioribus genibus infederunt, ea cancellatim comburantur, & vt reliqua vlcera igne facta, curentur.

HIEROCLES.

DEFLVXIONES in pedes descendunt, quas Græci siras, alij chiramata vocat. à quo σείρας, id est cōpedibus implicari, Apfyrty author est. quod vitium sic depellitur. Sanguis pedibus detra-

hatur, soluta scalpello vena quæ calcibus parte exteriori prominet, aut interiori conditur. sed prouidendum ne iuxta originem vngulæ id attentetur. multo magis ab inferiori parte, ne exteratur, scarificari deradiq; conueniet, deinde vino detergeri: postea ruffæ acaciæ succum in aqua tritum, vt mellis crassitudo referatur, illinere. Eundem effectum pix liquida ex suillo adipe præbet. Ad aquam equus non debet appellari. Malum hoc hyeme concipitur, sed æstate depulso vitio ad sanitatem recursus fit. Sed nõ facile castratos defluxio tentat: qui neq; etiã malidis articulariæ iniurijs patent. Hæc inter valentia remedia laudat Apſyrtus, erui farinam vino & melli mistã illini, linteocq; deligari. hoc idem fabæ fresæ lomentum præstat, item suillum sterus. Nõ licet quod quum defluxione corripitur equus, crura tumescunt, solito grãdiora turgēt, sed longe magis posteriora ijs tumoribus obnoxia. Ad quæ sanguis inde missus, maiorẽ humorũ copiã secum rapiens allicit. Malicoriũ igitur vino subactum, & ex aqua coctum, illinitur. Galla tunſa suo cataplasmate iuuat. Amurca austeroq; vino quæ simul efferbuerint, fouere prodest. Hastulę regię radix in aqua decocta ad eadem efficax est. verum sale, oleo, & melle defricetur. Hoc vitium in treis species degenerat: quarum vnam ante scripsimus. Altera in sublime tollit vngulã, in qua infima opus est deradere, quo minus iacturam faciat vngula, & detritu cõficiatur. Tertia, cum vngula frangitur: quæ res ætate prouectis accidit. Defluxionibus vtq; sunt obnoxij quibus ore saliuã profluit, ita vt humefaciant hordeum quo pascuntur, quod plerũq; senioribus euenire solet, maxime senio cõfectis. Quinetiam natu minoribus prouenit, sed non ita frequenter.

Eumelus ad crurum defluxiones.

SI CRVRA defluxiones occupent, eas cãdentibus ferramentis adurere conuenit. Sed vulnera ignea vi facta sanabis, si spongia aceto & lasere imbuta superponatur: posttridie collyriũ instillatur quod mucosum lentorem excutiat. Cuius cõponendi ratio hæc est. gũmis, ammoniaci, singulorũ pares modi aceto quã acerrimo detriti cõmiscantur, insolatiq; dum siccescant, in collyria formentur. Recentes defluxiones citra ferrum ita discuties. Floris rosmarini, galbani, singulorũ selibrã, resinæ dupondiũ, pollinis thuris pinguiſſimi cyathos quatuor, nitri semissem, salis sextariũ vnũ miscẽdo cõteres. vbi adieceris acetũ, operã dabis vt efferuescãt, & concrescãt in malagma, quod calidum illines, & per triduũ applicabis. aut bituminis iudaici, feminis sinapis, rhododaphnes, singulorũ librã, admixta axungia genibus oblines. aut radicẽ ranũculi, quod batrachion veterinarij vocãt, eruũ, axungia veterẽ, cũ aceto acri trita admouebis, vel sinapis alexandrinæ, nasturtij, caricarum aphrarũ, singulas selibras, salis sextatẽ, axungia veteris librã, aceti quod ad excipiẽdum fuerit satis, miscebis, & vsui dabis.

Ranunculus
Batrachio

Hippocrates inflammationibus, ac meliceridi, laxatis & viginosis artubus.

SAL CVM melle tritus destillationem sistit. Si inflammatio recens infestat, rescindi debet, & cãdente ferro aqua frigida prius edomito vulnus emundari, dein spongia aceto madefacta per quadriduũ imponi, quinto die hordeacea farina aqua subacta indi, donec vulnus cicatricem duxerit. Tum punici cortex contusus cum lycio sinui patefacto superponitur. Si vel inflammatio afficit, aut si tubercula glutinosum humorem mellea crassitudine concretũ eructent, hydatidas vocant, calidi cineris vnciam, glebæ calcis viuæ tantundem, cum vino & melle subacta, prius quã inarescant, vlceri superlines. Eo remedio pugnabis si recentia fuerint tubercula. Quod si vetustatẽ senserũt, more reliquorũ adurens medicamentũ postulabũt. Si labor huius morbi causam attulit, præsertim cum equus aspero loco vel lapidoso vehementer agitatus fuerit, aut ingenti pondere degrauatus iter fecerit, aut dorſuarius sarcinam comportauit, proderit rhododaphnæ, bituminis, nitri, axungia, singulorũ quadranta le pondus colatum mistumq; in medicamentum cogi, & postmodum illini. Si quodam humorum coitu abscessus exiliãt, ferro sunt aperiendi, deinde tentãda hæc curatio. Adipis taurini, galbani, bdellij, piperis candidi, ammoniaci, singulorum pondo quadrans, pollinis thuris pondo triens, baccarum lauri pondo vncia, miscentur, vt in medicamentum concreſcant, quo vulnus omne sanari consueuit. Nec ab hac curandi ratione tunc abhorrebit cyclamini radicis crematæ cinerem cum erui farina melle acetoq; subactum superponere vulnere. Si vero vulnera penetrent altius, quã vt horum vim possint sentire, linamẽtis rubrica melli mista madentibus oppleantur, mox pãnus aut spõgia posca imbuta admoueatur. Multis tritas gallas aut marubij succum cum fuligine satis est imposuisse. Si hanc medendi viam trahas, vt inflammatio ferrum non experiatur, sinapis, salis alexandrini, singulorũ sextula, nasturtij aceti scrupuli duo, axungia veteris sesquilibra, omnia simul terãtur, illitaq; linteo per triduũ imponãtur: dein soluto medicamine, deletili spongia cyrenaici laseris imbre rorata defricentur. sic vlcerum crustæ puluiniq; soluti fatiscunt. Non desunt qui foeni florem vstum cum frigida posca tantisper admoueãt, dum inflãmatio prorsus confederit, & euãnida abierit. Deinde tritas alliorum spicas talis imponunt. Est autem hoc inter probatissima remedia cum artus laxati dehiscunt, aut aquosa scatent vligine. aloẽn, mannam, thus, picem brutiam vnã conteres, triticeam farina adicies, & candidum oui liquorem, quo excipiantur reliqua: dein articulis agglutinabis. diligenter charta deligabis. post aliquot dies resolues. Rursus idem remedium dum consanescet adhibebis. Si poplites inflãmationem sentiant, ceræ, bituminis, sulfuris ignem non experti, paria pondera

Hydatides

sal alexandrini
ms

resoluuntur, quibus calidis poplites sublinuntur, furfures imponuntur ex aceto. Si in equorum armis nerui crassiores protuberent, aut nodi, quos condylomata vocant, occalluerint, eos adurere necessum est. Si vero ex articulo-
 rum sede prosilierunt, sanguinem opus erit emittere, planeque membra fricare, postea tali utendum remedio. Oleum cum aceto lana exceptum, per quatrimum articulis imponendum, sic ut quotidie id genus medicamenti admoueat. Post haec calido auxilio firmandi sunt articuli. cuius remedij compositio haec capit, sinapis purgatae libram, galbani quadrantem, medullae cerui tantundem, aceti quod satis esse videbitur. Si defluxio pedes equorum occupet, genua tumescunt. inde claudicatio concitatur. Si ergo posterioribus infideat, teretibus ferramentis vrantur. interiore suffraginū flexu quinque locis cutem candentibus opus est exulcerare, exterius vtrinque latis. Si vero in priora decumbat, a genu plagae cancellatim imprimantur. Ulcera igne facta ut caetera sanentur. Si nerui plus aequo incrassescant, foenum graecum cum ficis aphris tuis & vino mistum imponitur. id post triduum soluitur. Si circa crura aut genua longo itinere aut multo cursu nascantur inflammationes, proderit frigida aqua partes quae collectionem experiuntur, perfundere, aut in fluminis vadum agere, & per alueum aduerso flumine ingredi, deinde spongiam laesere aceto visco defruto axungiaque intinctam admouere.

Apfyrus de marmore.

Cap. LIII.

APSYRTVS Iulio Fausto decurioni salutē. Te pecudes enutriētē optimum nosse, quod pedibus praesertim primoribus iuxta vngulae exortum, quam vocant coronam, marmora prosiliūt. Ea tubercula quaedam sunt, quae in callosam tophaceamque duritiē coierunt, quorum iniuria claudicantes equi permanent. hyeme quidem ob lutum, aestate propter squallores subterunt pedes, & cotibus elimant. hinc continens calor ex vngulis erumpit. Hoc vitium contrahitur cum ex itinere scabraque via vngulae incaluerunt. tum saniei vis in copagem commissuramque neruorum acetabuli se inclināt. Neruicis etiam accidere solet, aut quibus talorū intertrigines collectionem mouerunt: quod venae ea parte pedis, quam cyna, id est canem vocant, ignea constant natura. E quibus sanguis mittendus non est: quippe cum ad ictum scalpelli locus excandescat, tophaceamque duritiem & inflammationem creet. quare multo melius fuerit malagmate uti quod luxis dicatum est. Mulus duntaxat hoc vitium nouit. Asinos non facile hoc malum vexat. Caeterum equus non marmore sed podagra tentatur.

Condylomata

Corona qd

Marmor qd

Calor
Caris qd

HIEROCLES.

VITIVM, periti mamor appellat, prioribus pedibus in ortu vngulae, qui corona vocatur, erumpit. Sūtque prodeūtes calli, qui claudicationem adferūt. Nam luti causa, aut continuo pedum subtritu concipiuntur. Cum itinere aut aspera via calor vngularum inferbuit, sanies ad neruorum compaginem iuxta modiolum cōcurrit, vbi ossa pyxidatim cohærent. Id accidere solet neruicis, aut quibus tali coeūtes intertrigine conflictantur. In hoc affectu sanguinem emittere non oportet. Nanque sauciato punctim loco, tophus in maiore duritiem concrefcit, & inflammatio-
 nem molitur. Multo melius ergo fuerit uti malagmate quod luxationibus sanādis est addictū. Mulus hoc malū experitur. Asinum rarius is casus manet. Equus huic incommodo non patet. Ficorum aphrarum, calcis, axungiae veteris, singulorum libram, floris hyssopi cyathos treis ita conterens, ut in vnum coeant corpus, superpones.

Apfyrus de podagra.

Cap. LIIII.

APSYRTVS Artemae sectori salutem. Te scire optimū quod cum equum podagra tentat, neque stare neque progredi potest: sed non secus atque correptus hordeationis vitio, decumbit. Cibi fastidio torquetur, ita ut obiectum respuat. os incalescit exsiccaturque, palatū in sublime tollitur. testes eius singillatim vicissimque micat. colis procidit, & exeritur. in stabulo pedes propter ardorem quo flagrant, ut in subtritu, stercora colligunt. Cui sic subuenitur. Cubitare prohibeatur. Lente ac paulatim agatur sub tecto, usque dum sudor erumpat. Corpus frictione demulcendum. Sanguis a palato mittendus, sed minus liberaliter. Rursus post dies septenos ex posterioribus a suffragine proxime talos detrahendus, qui non abunde profluat. ex prioribus eodem modo dimittendus. calida aqua cum nitro triticeaque farina munda detur potanda. Prodest etiam radice chamæmeli, quam, quod vere floreat, eranthemum vocant, pugillum, & acetabulū mannae, cum vino quotidie per nares infundere. Tridui curriculo vltimi corticem pile tulum, elotumque vino similiter ingerere. Inter optima id habetur. Betae ex aqua decoctae expressum ius additis tribus olei cyathis infundere. His igitur omnibus vsi sumus. Maxime nobis placet medicamento deiectione alui moliri. Nam cum bene corpus est affectum, fluxionum impetus innocentiores esse constat. Post purgationem acetabulum eranthemi in passi odorati heminā coniectum expedit naribus instillare, viride foenum obijcere. si tempus deneget, conditiuū nitro respergendum. sed melius est viride, licet cordum fuerit. Si ijs morbus non finiatur, testes praescindere. sic tandem confanescet.

Singillatim

Opposita
Viride
Conditiuū

Modiolus

Neruici

Addictū
dicatū

Rarius is casus
manet asini

Huic incom-
do equus non
patet

Ficus aphra

Chamæmeli
Eranthemū

Deiectione
alui melius
affici corp⁹
& fluxiones
sedatores ee

HIEROCLES.

QUVM podagra equum male habet, nec pedibus insistere nec inambulare potest, sed humi procumbit, vt qui hordeatione laborat. cibum fastidit. os calidum siccumq; percipitur. palatum in sublime tendit. testiculi sigillatim insiliunt. genitale concidit, ac depromitur. in equili pedes ob ardorem quem sentiunt, ad se finum eliciunt. venæ quæ ad dorsum prorepunt, per iubam distenduntur. Hæc curandi rationem desiderat. Recubere non patieris, sed paulatim, dum sudor euocetur, ages. corpus infricabis. sanguinem non multum palato detrahes. post dies septem ex posterioribus sub articulo suffraginum non magnam sanguinis vim opus est dimittere. itidem prioribus sub flexura propter talos. calidam aquam potui dare, cui nitrū farinaq; tritici euoluto furfure sit adiecta. Nonnullis id auxilium ferre creditur eranthemi, quam vocamus anthemidem, quantum manus capit, mannæ acetabulum vino demissum, vltq; triduum per nares quotidie suffudere. Tusum vlmi corticē in mortario, elutumq; vino demittere. Aut, vt quidā sentiūt, betæ decoctum ex vini cyathis tribus ingerere non est alienum. Apsyrto aluum ciere placet. Quādo cum bene corpus valebit, destillationis cursum in pedes ruere, noxa vacabit: post factā deiectionē eranthemi acetabulum in vini passi heminam coniectū, naribus inserere conueniet. viride foenum præbere. si deficit, siccum nitro respergatur. Si in ijs non est præsidium, testes excindi debēt. ita saluti reddetur. Podagræ cruciatus leuat insequēs medicamentū. Terebinthinæ pineæ, laurei olei, ceræ, nitri, adipis taurini, guttæ ammoniacæ, olei myrtei, iriniq; singulorū pondo, vulgaris olei selibra, vini veteris sextarij duo, castorei lachrymę, styracini olei, piperis, singulorum vncia, medullæ cerui, cyperi, singulorum quadrans, serpylli, folij perlici, seminis lini, saluiæ, singulorum triens, opopanacis, galbani, sulfuris ignem non experti, lampuci, bdellij, mānæ, singulorum sextans, olei cypri ni selibra, hæc miscentur. hoc medicamento cum res exigit vtendum.

EVMELVS.

Si ad inferiora factus cursus pedes impleat, podagrā creabit, tū sanguinis taurini heminæ atticæ dimidiū, thuris drachmas decem, salis hispaniēsis denarij pōdus cōteres, adiectaq; vini hemina calfacies, & per sinistrā narē demittes.

Apsyrus de pilorum marcore.

Cap. LV.

SI PILI qui ex inferioribus caudæ verticulis propendent, marcore confecti defluant, vrina detergere cōuenit, & alumine diligenter eluere, vino oleoq; perfundere. Ferunt adipem canis aut vulpis illitum præsentī esse remedio. Optimū quoq; fuerit althææ radicem coxisse, hoc decocti iure perfudisse, molli manu demulisse. Hæc pilorū

Sigillatim. Supra
singillatim

Eranthemis
Anthemis

Saluie

Salis hispaniēsis

defluuia cōtinent. sed si prius deterferis, longe promissiores, vt inter omnes constitit, exhibunt, & glabritiæ ad densitatem perducentur. Hoc hominibus tam viris quàm mulieribus pilos euocat, areasq; densiore pilo replet.

Hierocles ad idem.

SI PILI carie cōsumpti à caudæ muscario labūtur, lotio pars ea purgetur, & bene proluta vino perfundatur, dein canino adipe aut vulpino perūgatur. Longe optimum fuerit præpurgatā codam radicis althææ decocto fouere. Si vero capronis vel iubæ subest exulceratio, prius tondeatur, torridoq; nitro deteria meracum inspicietur, deinde lotio defricetur, vulnerario medicamine per quinque dies delinatur: sexto aqua, molliq; medicamēto nutriatur. Si cauda suppuret, simili ratione curandi vtendum, donec ad sanitatem ventum erit.

THEOMNESTVS.

SI CAUDA pilorum defluuia sentiat, deformitasq; sequatur, primū vbi fuerit absterfa, vrina fouebimus, deinde maluæ & brasicæ succis cū althææ decocto. sic subinde vino oleoq; perfudemus. Ea labantes pilos firmant. Sunt qui vulpis adipe perlināt postquam deterferint. ita densiorem pilum euocari contendunt, & glabritias compleri.

HIPPOCRATES.

SI VOLES id præstare, vt iubæ, capronarum, caudæq; pili capessant incrementum, puerili vrina subluēs. postea calcis lixiuium, cerusam, & spumam argenti teres. postquā aqua subegeris, & igni coxeris, vteris. sic in longitudinem venustum capient incrementum.

PELAGONIVS.

PILORVM defluuia sistit charta vel papyrus cremata si adiecto butyro linatur. nam id inter valentissima remedia est. Si vero velis pilos alere, quo maturius increcant, testudinem subiecto famentorum fasce comburito: ac vbi in cinerem reciderit, in fictile nouum conijcito: cui aluminis crudi quadrātem admisceto. cæterum cerui medullæ quod videbitur satis, ex vino tritæ, in ollam demittito: compluribus diebus oblinito. sic pili nutriuntur, ac maiore proficiunt incremento. Defluos pilos restituit lupinorum crematorum cinis, aut torrefactæ fabæ lomentum glabræ parti conspersum. Areas ad pilum reducit nardi spica, si cum vuis passis tusa in aceto feruescat. Verum hoc auxilio calido corpus caluitiem sentiens defricandum.

Muscario cauda

Capronæ

Glabritiæ

Capronæ

Valentissima remedia

Si caudam laxet, aut crebro motu vibret.

SI CAVD AE muscariū magnopere cōmotum equus iactet, eam sic castrare conueniet. summū articulum in spinā reductum ad dimidium vsq; rescindes, cauebisq; ne cōmissuram amputes. Cum vulnus ad sanitatem perductum erit, vegetius rectumque muscarium exhibit. Etenim qui supra dicto modo caudam vibrāt, aut laxius ei aculantur, complurimū inutiles reputātur. Setarū caudæ defluuia cohibet semen fœnigræci vel lini sufficienti modo decoctum. Sed quotidie cauda eo proluatur. Caducos pilos reuocat caput canis in puluerem deustum, quem in prælitum butyro locum insperferis.

Tiberius vt vlcibus pecorum concolor pilus enascatur, item vt ex vernaculo colore in alienum desciscat.

HORDEI pinfiti sextarios duos subigito, & adiecta nitri spuma, exiguoq; sale, panes formato, dein in furnum dimittito, donec in carbores redigantur. postremo tusos tritosque permisto oleo vlcum cicatricibus oblitito. hoc diebus viginti facito. Sic pili concolores nudis cicatricum areis reddentur. Vt concolor pilus erumpat, stœben, quæ cortex est quo ditellarijs animalibus ad interna stragula vtuntur, vltam tritamq; in nigris pecudibus addito oleo perline. in flauis vero, tritam stœben ammisso vrsino adipe & ochra cremata perunge. si animal cādidum sit, pro ochra cerusam substitue, & illine. Sed caudam antea cura prius quam exeāt pili, vt recens illitionis vim sentiat. Vt pili in itinere capiant incrementum, ranunculi herbæ crematæ cinis vino permistus illinitur. Vt cicatricosis partibus pilus euocetur, fœni fuligo infricatur. Si velis vt candidus pilus in nigrum degeneret, atramenti scriptorij scrupulum, ligni rhododaphnæ sextulam, adipis caprini quod ad ea cogenda satis sit, cōmissa tritaq; lines. ita cādidum in nigrum vertas. Si candidum pilum facere tibi sit in animo, radicis syluestris cucumeris pondo denarij vnus, nitri pondo denariorum duūm, mellis hemina, olei tantundem, miscentur: & pars quam dealbari voles, infricatur, & candidum creabit.

Tiberius foriolis equis, & stercore liquido laborantibus.

CANDIDVM stercus ex vino vetere detritum, & colis cretum ori per triduum inseritur. Equorum foriam nōnulli græce hippotilum ab euentu vocauerunt: quippe cum ea res ventrem proluat, ac aluum citet. inde vires cum corpore carpuntur, cruraq; quasi ligata committuntur. Hoc valetudinis genus vbi durat, periculum minatur. Curandi hæc est ratio. equū afficies siti, hyssopūmq; instar acetabuli in aquā defusum dabis potādum. Si ad salutem perducatur, primo quoq; die sanguinem ge-

nibus aut cruribus emittes. Cum ad aquam vētum est, semihorā in flumine vadaturum fines, deinde siccatas rubi frondes tusasq; potioni conijcies. Si cordi est, sorbitionem infundes, quæ habeat punicum edule, polētam, & vini odorati heminā, quæ simul omnia cum pari aque mensura miscebis, plenam huius heminam faucibus demittes. His viridia pabula plerunque nocent, itaque conditiuis cibis sustinendi sunt, ne immaturis herbis citetur aluus, præsertim donec a foria perfuncti sint.

Hierocles de radio.

Cap. LVI.

SI RADIVS, quem cercida Græci appellant, fractus fuerit, aut collisus, hæc medendi ratio sequēda. Fœnigræci, liniq; semina quā tenuissime detrita cum farina hordeacea, paribus mēsuris, in diluto vino coquuntur, donec in hāc crassitudinem venerint, vt in glutinū planè lentescāt: deinde perfuso calida aqua loco, septē diebus hoc liquamen agglutinatur. Si huic medicamēto non pareat, cute tenus ductis cācellatim versibus aduratur: sed exarati candenti mucrone sulci non alte decussentur, quod partes illæ tenues sint, & cum neruis coniunctæ cōsuetudinem ineant.

Hieroclis de serpentibus vlcibus,

Cap. LVII.

SVB tergore quædam pellicula cādicet, & locus humore turgeat, subter cutē vlcus serpit, quod orbiculatim viuo tenus circuncides. punicum quod estur, instillabis. E polenta hordeacea lacustribusq; lenticulis cataplasma adhibebis. Sed antea locus aceto foueatur. Sunt qui postquam scalpello circūsecuerunt, primum scylla & brassica ex oleo tunsa perluunt, postea valenter extergentes erui farinā illinunt. Alij serpenti vlceri hoc remediū opponunt. passam vūā sole maturatā exemptis vinaceis omnibus apprime terunt, eoq; tantisper vtūtur, dum ad sanitatem perduxerint. prodest hastulæ regiæ radicem ex vino coctā tritamq; illinere.

Hieroclis de pilari rigore,

Cap. LVIII.

IN CAUDA sæpe pili suillis setis similes subriguntur, quod vitium ideo hystrichida vocant, quod missiles hystricum aculeos spinasq; suo rigore videātur æmulari. Quo vitio contracto equus caudam parieti affricat, & vlcus mouet. tum autem ipse vt cures, lectis & erutis mūde pilis lachrymam papaueris quæ in aceto maduerit, vlcere instillabis. sed prius nitro locus defricetur. Verū modus, vt sapientum alius quis memoriæ tradidit, oraculis breuib; sententijs cōstans, optimus esse censetur: cuius dicto audientes, finem primo volumini fecimus.

i. j.

Vadaturum

Stoebe

Ranunculus herba

Foriolis equis

foria

Hippotilus

Estur

Hystrichis

Alquis pro qdam

VETERINARIAE

MEDICINAE LIBER SECVNDVS, IO-
HANNE RVELLIO SVSSIONENSI INTERPRETE.

HIEROCLIS PRAEFATIO.

HESIODVS principium dimidiū esse totius, memoriae prodidit: nos, quantum equidem arbitror, rei huius adhortans, vt optima quaeq; studia sectaremur. Quo pulchre animos eorum erexit, qui in capeffendis disciplinis operam impendere coeperūt: quippe cum studium aliquod auspiciati, iam ex dimidio censeantur absoluisse, nec magni debeat aestimari quod ex dimidia parte superfit: quanuis longe maius esse decet quod restat, vt ad

umbilicum ducatur. Quam rem maxime confido me ostensurū. Siquidem cum librū cōscribere coepissem, nec facile summā manū sperassem impositū iri: ē regione illi quodammodo oppositum librum hunc secūdum melicorū more poëtarum produxi & extendi, magno id studio cōtendens efficere, ne quid ad operis abfolutionē desiderari posset. Vt enim eum qui opus vindicare à lectōnis satietate cupiebat, primo libro modū imponere operae erat pretium: sic decens fuit non infectum relinquere negotium: hoc optimum esse reor, praesertim sedulis de rebus cōstructum. Etenim hęc omnium animantium equus summa gratia praeditus, summoq; studio affectatus inter homines iure existimari potest: nec immerito: cum iter facientem dominū labore leuat: pompam agenti venustiore circumspectiorēq; quasi ea re sibi placeat, praese fert apparatus. In bellicis vtiq; certaminibus fidelis periculorum comes, non detrectans pugnam, officiosus operum particeps, ita vt fusos hostes, & in fugam versos, ictibus morsuq; conficiat, amicos & socios in discrimine seruet. Ideo iure optimo apud homines equus maximo in honore sic pridem habitus est, vt Olympiadibus, & Pythijs, & vbiq; locorum certamina proponebantur, equis, non secus atq; viris, pernicitatis praemia decernerentur. Apud deos quoq; tanto dignus studio fuit, vt non modo diuinis curribus iungeretur, sed etiam in chorum syderum relatus extiterit. Proinde non alienum forsitan, nec abhorrens ab operis instituto nonnullis videretur, mentionē eorum partim facere, quae rerum naturae callidissimus Aristoteles literarū monumentis tradidit, qui equum non adipem sed pinguitudinem habere contendit, & iecur in treis fibras esse digestum: in quo viscere fel nullum hærere putatur, sed intestinis copiosum graueque

Hesiodus
Principiū plusquā
dimidiū

Melici poëtae

Aristoteles
Iecur equorū felle
carere

virus olens insidere. Caeterum equorum quorundam mulorumque cordi inesse ossiculum inuenitur: quanquam non pauci talia prorsus ignorauerunt, vt vetus ille Micon, qui arbitrabatur equum in inferiore gena pilos edere, quos blepharides Graeci, nos palpebras vocamus. taxat igitur Simo iure Miconem, ac ignorantiae constanter insimulat. Verum postquam non de animatis natura differere proposui, sed singularū valetudinum medendi rationem explicare, hęc silentio dissimulanda duxi. illa tamen mehercle non omittam, quae eleganter refert Aristoteles, perpulchre pecudis huius ingenium simul & modestiam testatus, quod equus matrem stupro non superuenit. hoc itaq; memoriae mandauit. Cum equum, matrem vt saliret, capite diligenter obuoluto peroriga produxisset, tum equus veneris voluptate captus matrem collulus iniuit. detracto oculorum operimento, posteaque cognito cum matre coitu, petijt praerupta, & crepidinibus dilacerans se precipitem dedit. sic huius facinoris impietate atque indignitate despondens animum, sibi ipse necem consciuit. Verum hęc alia desiderant volumina: iam nostrum sequamur institutum.

Ossiculum in corde

Micon
Simo

Aristoteles

Pulchrum de pietate equorum

Hieroclis de vlcerato ore,

Cap. LIX.

SI VLCERA os occupent, vt ad guttur faucesque descendant, aridum malicorium tusum, & cribro tenui cretum inspergitur ori: lingua foris semissem horae vincitur, quod vehementius perfrigescat: solutaq; & extra os prehensa, meraciore vino perluitur. Quod si praesto non adest, oleaginæ frondes siccatae tunduntur, ac densiore incerniculo cretae consperguntur. ligata prius per dimidiam horam lingua, dein aqua, dum sanescat, eluitur.

Hieroclis de vlcibus oris manantibus, quas vocant

aphthas,

Cap. LX.

SI APHTHAE os obsident, (sic enim vitiū Graeci vocant) os grauius olet, spumantem saliuam expuit, & ardore quodam deflagrat. Tum igitur esculento punice tunso cribratoq; os perlinitur, & semihorā ligatur lingua, postmodum soluta lauatur aqua. ijs tantisper pugnandum, dum conualuerit. Hoc vitium praesertim verno tempore, cum viridi faeno pascitur, concipi consuevit: quod equorum ora male habet. Sed genus vnum est, quod in duas differentias distribuitur. Etenim modo citra marcorem graue virus odoris os expirat, feruentemq; spumam eructat, modo cruenta exulceratione os & fauces ambit. quarum curationem nunc aggrediar. Aphtham grauius olentem, spumofam, & incandescentem igni,

Aphthae

i.ij.

fic curabis. Punica quæ edendo sunt, sicca quam minutissime tundito, dein ubi linguam animatis extraxeris, hancq; loro alligaueris capistro, hoc punici polline os aspergito: cumq; paulû defricueris, per horæ dimidiæ curriculum in sublime suspendito, & ita lauato. Hoc si septem diebus feceris, pecus ad sanitatem reuocabis: sitq; tibi curationis argumentum, cum os graui liberatur odore. Si vero aphthæ cæca fuerit origo, ac guttur fauces & arteriam fœdis vlcibus obsideat, hanc adhibebis curationem. Linguam ubi loro comprehēderis, & foris itidem illigaueris, melle partes oris exulceratas oblines, semissem horæ contineri patieris, vt lingua circumlambens vlcera, crustulas & puluillos eorum emarginet. Rursusq; comprehendens linguam, sicci punici summe detriti farinam habens in promptu, item oleagineam frondem minutissime molitā, ubi singulorū pares modos miscueris, eo partes exulcerationem sentientes resperges. exertam vt in superiore vitio semihoram appendes, vt frigus sentiat. elues vino. hoc per nouē dies quotidie curabis.

Apfyrti ijs qui via aut cursu fatigati, aut spiritu distenti sunt,
aut deiectione vexati, Cap. LXI.

PSYRTVS Marco Hæmylio Decurioni salutem.

Te nutriente equos scire velim quod ijs qui labore viæ, aut cursu fatigati sunt, vt commodum est hoc remedio. Polēta tenuis mista cum vino odorato formatur in offas, quæ comprehensa lingua demittuntur in fauces. Si vero illis vlcus substat, croci trium obolorum pōdus cum aquæ hemina per os infunditur. sed insequentes notæ lassitudinem prælagiunt. Primum equus insistere non potest, sed obtremiscens perstat, demissum habens caput, & flaccidas aures. oculi sunt cōcaui, ceruix intēta riget. Si ipsum stimulo laceffas, caput erigit, sed cōfestim demittit. Itaq; primum curæ fuerit, vt stabulentur loco nō duro, sed molli, cui lætamen superiectum sit. Dein vinum ex oleo tepesactum conuenit inspirare, postea defricare, postremo calida aqua liberalius eluere, manu terga subigere, vngere, fricare, vestimētis obuelare, sub tecta continere. Enimuero qui ex itinere aut cursu spiritu distenduntur, ijs vitium tollunt vinum & aqua cum pares portiones habent, cōmistaq; binas implent heminas. Sed quotidie septem dierum spatium per os infundere cōuenit. Si ilia prædantur, vinum non est præbendum, sed aquæ sesquifextarium ex tribus obolis croci, facta prius fricione, per sinistram narem indidisse satis est. Sæpe foria, vel citata ventris proluuies, equi reliquiq; veterini generis corpus & vires carpit, quāuis nulla consensu quodam intestina valetudo premat. Sanguinis etiam profusione casu cōcitata, corpus magnam virium iacturam facit. Ideo vberiore victu fulciendum, varioq; pabuli genere sollicitandum.

Lætamen

Lassi & æstuantis veterini procuratio.

LASSO & æstuatī veterino adeps in fauces demittitur, merumq; in os suffunditur, & operimenta adhibentur, quò possit à frigore vindicari: caputq; & spina tepēti adipe vel vino linūtur. Nec minus quotidie corpora iumentorum quàm hominum defricanda sunt: ac sæpe plus prodest pressa manu subegisse terga, quàm si largissime cibos præbeas. Multum quoq; refert robur corporis seruare. Quod vtcūq; custodimus, si idoneis temporibus ad præsepia, ad aquam, ad exercitationem duxerimus. Cæterum cum iugalia disiunguntur ab opere, substricta quis confricat, manibusq; comprimat dorsum, & pellem reuellat, nec patiatur adhærere. Colla subigat, merumq; faucibus, si æstauerint, infundat. Sed ante ad præsepia religari non expedit, quàm sudare atq; anhelare desierint. Cum deinde tempestiue potuerint velci, non multum nec vniuersum cibum, sed partibus & paulatim præbere conuenit, quem cum assumpserint, ad aquam duci oportet, sibilosq; allectari, quò libentius bibant. tum demum reducta largiori pabulo satiari. Iis quibus ilia distrahuntur, aut pulmonis imbecillitatem sentiunt, aut ad strigosam maciem perducuntur, hoc vtendum antidoto, quod recipit croci vnciam, iris illyricæ tunisæ cretæq; semissem, piperis quadrantem, mellis cyathos ternos, vix passæ detractis vinaceis quod sextarios binos impleat, nucleorum pineorum tantūdem. ex qua ligulæ duæ cum vini cyathis tribus, & quadrante vnius heminæ per os infunduntur.

Pelagonij ad equos membris captos remedia.

INTERDVM equus fame confectus, aut viribus exhaustus, membris penè resoluatur. Etsi huiuscemodi euariant affectus, qui vires infirmant, plerūq; tamen imbecillitatis indicia similia sunt. quare mederi volentibus errorem pariunt. etenim in animalibus signa languoris inuenimus abhorretis ab imbecillitate, quam nunc deprehendimus. Cumq; nosse volumus febricitantem equū, caput cōspicimus in terram deuolui, continēti suspirio premi, gemitus edere. sed hæc indicia nō febricitantis modo, sed & dolores experientis habentur communia. Rursus opisthotonicorū notæ traduntur, quæ etiā proueniunt ijs animantibus, quæ longior insolatio aut diuturnus labor ad imbecillitatem perduxit. Ea non possunt insistere, sed commissis in vnum pedibus concidunt. Nō ergo putabis ipse dolorē esse vētris, aut tormina: neq; ab ijs medendi rationem trahes, sed cōuenientius remedium cōquires. Multa igitur germanarum ægrotationum signa similitudine confunduntur. Multa quoq; prorsus dissidentium indicia facile deprehendes, si diligētius animaduertas. Si virium robur infirmetur, ea sunt remedia. Celso placuit laborantem imbecillitate pecudem positione prohiberi, præcipitq; siti confectam, præsertim ubi tanto bibendi de-

i. liij.

Notandum de fricatione equorum

Sibilo allectari
i. poppyfimo

Pulcherrimū
uerissimū q;

fiderio flagrauit, in frigida aqua per horam contineri. quod mirum in modum opitulari inter omnes conuenit. Florus vltimi frondes in vino tundi iubet, & per corniculum infundi. Nos autem triticeam farinam dari moneamus, aut oua tria cum pulegio posca oleoq; infundi. Alij integrum gallinaecum ouum crudum ieiunis faucibus inferunt, ac postero die spicas vlpici vel allij cum vino tritas naribus infundunt. ita languorem discuti, & depulsis vitijs recreari vires.

Hierocles vlcerae arteriae aut ruptae. Cap. LXII.

SI VLCVS arteria sentit, durū quid extuffitur. Equus cibum non capit. quare per os infundatur aqua instar heminarū quatuor, in qua fici decocta sint, & immista duo oua, aut ptisanā cremor, in quo concoctum sit ouum. Si quid in arteria ruptum sit aut collisum, grauiter equus prospirat, atq; cum stertore sibilum elidit. tussis vrget. a naribus purulentum quid fertur. prioribus pedibus claudicat. subinde testes exiliunt. ilia trahuntur. crura torpent, ac tremore concutiuntur. Corpus manu tangi non patitur. Eruum itaq; biduo macerare conuenit: cumq; satis maduerit, percolare. vbi vero quam maxime siccatum fuerit, minutatim contundere, cretumq; potioni praestare, quae vini dulcis nigri parteis duas, aquae partes quinque commistas contineat. Sic ad secundam valetudinē procedet. Si sexaginta diebus ebiberit, euidentis iuuamentum sentiet.

Compositio arteriacae ad authorem Pelagonium refertur.

MYRRHAE troglodytidis pōdo triens, croci, floris iūci odorati, singulorū pōdo quadrans, cinnamomi, piperis candidi, singulorum pōdo quincunx, piperis nigri pōdo triens, casiae pōdo semuncia, resinā colophoniacę pōdo quincunx, aristolochiae pōdo triens, acori, baccarum lauri, singulorum pōdo quadrās. ruptam refarcit arteriam hęc mistura. Myrrhæ dextans, piperis quadrans, seminis lini torrefacti libra, vuarum passarum sextarius, nucum pinearum tantundem, quae liquari possunt coquantur, adiectis ficis: mel debet ammiseri, totumq; in pilas digerri, quae magnitudine citrium malum æquent. octo quotidie per os iniiciantur. ita ad sanitatem perueniet. Eosdem effectus exhibet insequens medicamentum. myrrhæ quadrans, cinnamomi sescuncia, croci quadrās, thuris masculi triens cum semuncia, nardi syriacę, terebinthinæ resinæ, piperis candidi, ammoniaci, singulorum triens, nardi sextans, tragacanthæ libra, mellis primi meriti libra vna, omnia simul terantur, vinoque mista per nares infundantur.

Hieroclis de exaestuatione à via, Cap. LXIII.

ITINERE aut cursu equus aestuauerit, aut membra nimis ferueant, adipis suillae veteris offae vino vetere odorato madefactae, faucibus infundantur. Si ardente febrī tentetur equus, lactis caprilli sextarius, tragacanthae, ari gallici, nucis pineae, singulorū sextans, hyssopi manualis falciculus, marrubij tufi sextans, omnium librale pondus ex oleo & vino infunditur. Vt incandescentē febrim permulceas, ptisanā cremorem, caprillum adipem, trunculos ouillos cum corianno & anetho vetere decoques: viride coriannum bene detritum ptisanā cremori, vt reliqua, miscebis, colataq; per triduum dabis potanda. Proderit item brassicae cymas & coliculos ex apio tusos adiecto vini sextario per sinistram narem indidisse. Sūt qui seminis petroselini, dauci, felis gallici, abrotoni, & iunci odorati pares modos tundant, & ex hydromelite defundant.

Ari gallici

Apfyrti de combustis à calce, Cap. LXV.

IQVANDO viua calx equum ambussit, aut si candens eius gleba, quae nonnullis graecis titanos dicitur, quauis corporis partem exest, aut in sterquilinum crura demersit quod sua sponte flagrans ignem concepit, aut quocumq; modo ignis ardorem experiatur, aqua frigida aestate succurritur, hyeme calida. vlcus lipara nutritur. Si in animo est, axungia aut ipsa calce cum oleo perungitur. Ad mare non appellatur dum vlcera cicatricem traxerint.

Titanos

HIEROCLIS.

Si à viua calce quacumq; corporis parte equum, aut ardente sterquilinio contingat aduri: aestate frigida aqua perfundatur, hyeme calida. lipara, si volens, ex adipe delinatur, aut calce cū oleo. In mare non descendat, donec vlcera ad cicatricem perducantur.

Apfyrti de ijs quibus aliquid interne conuulsum est, Cap. LXVI.

IQVIBVS internis in sedibus aliquid conuulsum est, oculos habent cauos cōditosq; praeter quam soliti sunt antea, & demissos, deorsumq; vergentes, contracta ilia: & licet affatim edant bibantq; nihilominus ad maciem perducuntur. inter ambulandum parum pergunt: erectiq; posteriores pedes prioribus committunt. Tales despondent animum, vitam tamen aliquantisper prorogant, nisi alius cruentam proluuie edit, aut vrina sanguinem trahit. vtrūlibet obortum maturiorem minatur

i.iiij.

interitum, confestimq; pecus animam agit. Si diuulsum est intestinum, aut in duas partes diductum, cibus per nares redditur, aqua ex intestinis exit, & corpus repente labat, confestimq; ad perniciem procedit. Insequens antidotum deploratis etiam auxiliatur. Iridis illyricæ tunfæ & cretæ selibra, piperis quadrans, mellis sesquihemina, vuarum passarum sextarij duo, in vnum miscentur, & in compositionem rediguntur: ex qua semunciam cum vini hemina, & olei sextarijs duobus, per os in omnibus intestinis doloribus infundisse satis est.

Si quid in interaneis ruptum est, & quid subest periculi.

ROSTQVAM ijs qui veterinariam artem non callent, quidnā ruptum sit non constat, explicare necessarium est quibus hoc notis ab ignorantibus deprehendatur. Si quod in ventre diuortium sit, aut intestinum aliquod sit diruptum, hoc signum indicabit. Stercus naribus emittitur, & corpus sudore diffluit. Si rupta vesica est, liquida statim excrementa urinamq; per sedem emolitur. Si ruptū quid in pulmone est, sanguinem naribus reijcit. Si iecur est affectum, genitale, venter, & foemina tumēt. Si lienis laborat, cibum fastidit. Si renes male habent, urinā edit cruentam. Si ergo venter aut intestinum aut vesica rumpatur, auxilium representare nihil proficiet. Verum si pulmones noxam sentiāt, expedit cādidi erui sextarios octo, & salis acetabulum cum aqua subigere, & in panificia digerere. quæ vbi inaruerint, magnopere terenda: cumque bibendi fiet potestas, potioni conspergenda. Sed hæc per os infundi debēt, crocum, myrrha, nardum syriacum, casia, amyliū, tenuis aristolochia, glaucium, gramen, oleū, sicca omnia teruntur, vt cum humidis in vnitatem coeant. dein mellis acetabulum adijcitur, & vini primæ notæ hemina. mistura naribus inseritur, aut cremore ptisanę quā plurimum est vtendū. Si iecur conflictetur, cōcinne tractabis, proluēs, triticeamq; farinā hyeme, hordeaceā æstate potioni cōijcies. vetustarū ficorum decocti ius infundes. Si renes torqueantur, animans respiret a labore, nec motibus exerceatur. cera oleoq; sensim perungatur. detur ab opere vacatio, donec depulso vitio ad sanitatem perducat. Sed ab ijs petendum est auxilium. hæba quædam mœnibus & saxis vernacula profilit, quam medicorum natio polygonium vocat, vulgus symphytū, Macedones osteocollon, alij talātion appellarunt. Hæc tradunt dissectas carnes coalescere, si coquatur vnā: ideoq; quod partium diuortia committat, & separata cogat, symphyti nūcupationem traxit. Itidem quod ossa fracta ferruminet, osteocollī nomen accepit. Hæc perpetuo viret viuittq; folijs vidua, ramulos instar iūci pensiles, tenuioris proceriorisq; spartij similes spargit. Viridem eruūt, lectamq; vino concoquunt, dum tertia liquoris pars supersit, quo suas equas & equos Hispani saluant. eo medicamine ar-

Symphytū
Polygoniū
Osteocollō
Talentio

cendis morbis vtuntur, & ab impendentibus incommodis vindicant. Si quid intus ruptum esse suspicetur, ab hac auxilium petunt. Intestinum dolorem compescunt, butyrum, opopanax, myrrha, mel, æquis pōderibus ex vino trita, & sinistra nare demissa. Si vulnus in ventre hiet, per quod intestina foras euoluantur, vulturis pinnam oleo intinctam indes ori, vsq; dum faucium sinus attingas, ac vomitum elicias. qui si intestina in sedes suas retraxit, tum locus acu traiectatur linum ducente, deinde duobus lini capitibus diuersæ partes adstringuntur, orę futuris iunguntur, demum ijs quæ vulnere sanando sunt, plaga procuratur. Quod si venter ictu perforatur, intestinaq; exterius irruerint: si angustius vulnus est, quā vt ea commode refundantur, incidendum, donec satis pateat. quæ statim opus est recondere. diducta cutis, vincienda. si quid superuacui est, resecandum. vulnere orę futuris committendæ. demum vulnerario medicamine pugnandum. Equus stragulis contegi debet, vt sudor euocetur. Ambulatione, sed potu præsertim, abstineatur. Folia vlmī pabulo sint. menta viridis, hæbaq; trifoliū obijciatur. Hoc ingeratur medicamentum, albi nasturtij semen cum thuris radice tritum, piperis grana sex, seminis dauci cretensis cyathi tres, cum vino vetere & melle miscentur. diebus septem per os demittuntur. aut asparagi radix vel semen ad tertias decoctum, quadriduo per nares instar heminae defunditur. Præterea opopanax, sagapeni, mellis, butyri, singuli sextantes cū veteris vini hemina per triduum in os dantur. Plerunq; cyrenaicus cortex inter pabula potionesve repertus, animalia lædere consuevit. quibus itaq; sic subueniendum. mel, syluestris menta, tunduntur vnā, dein in vino tepescunt, & naribus instillantur.

Cyrenaicus
cortex

Apfyrti de ijs qui intensa fame cruciantur, Cap. LXVII.

APSYRTVS Heracleoni Centurioni salutem. Est præterea morbus equorum cum vehementer esuriunt, & ferè fame conficiuntur. bulimon vocant. cui malo sic occurrere licet. Offas panis recentis imbuti vino, ori conuenit inculcare, & identidem infricare. id quidem dum in itinere versantur. Cum vero domū se receperint, similaginis subactæ cyathos tres immisso vino similiter infundere, aut pineos nucleos pure detritos ex vino dare.

HIEROCLIS.

DECORI magna fame laboranti hunc in modum auxiliantur. panificium recens intinctum mero præbent, infricantq; similaginé in vino subactam infundunt. pineis nucibus itidem præstant, parémenturam ex vino præbentes. Interdum equi famis impatientes labant,

quibus facile citra magnum damnum subueniri potest. Quippe cum coeperint hac fame periclitari, puri panis portio intincta vino, & in eodem intrita, sic vt in succum offa redigatur, infundatur corniculo. id praesenti remedio est, praesertim cum equus adhuc famis initia sentit. Verum frequenter in via fame corripitur. tum quae recreent eam, non licet offendere. Si vero talis morbus permanet, similia cyathi tres, cui vinum quis adiecerit, corniculo dantur. Si famem animal diutius perferre non possit, & ea nos deficiat quae remedio famelicis esse solent, terram vino subactam faucibus inseres, aut eandem in globulos conglomeratam per os demittes.

Apsyrta de ijs qui caeca ratione extenuantur, & strigosi
fiores fiunt. Cap. LXVIII.

APSYRTVS Frontoni Valerio salutem. Dedisti ad me literas quibus me consulebas quonam auxilio sit equis succurrendum qui abdita causa ad maciem perducuntur. Si ad iumentum sentient, si vinum & oleum infundantur, ac myrrhae ternum obolorum pondus, aut piperis candidi viginti grana detrita dentur, aut si ruta quae vino inferbuerit, propinetur. idem salvia praestat, eundemque effectum poliophyllum exhibet. sed omnibus heminam vini odorati, & veteris olei cyathum aliquis adijciat. Equidem caecum esse morbum inficior, cum causa perspicitur potest. at hic per frictionem contrahitur. sed maioribus nostris caecum appellare placuit. Cum vero cibum equus aspernatur, totoque inhorrescit corpore, pili subriguntur: suillus sanguis non veteris scrofa detractus, ex vino, paribus vtriusque modis, per os infunditur. A quibusdam memoriae proditum est cepas & erucae semen immisso vino debere per os infundi, vel liquorem in quo maduerit artemisia, dari potandum, deinceps aquam nitri miscendam praebere. Farraginem triticeam si tempus anni suppeditet, ijs dare commodum est.

HIEROCLES.

IS QUI caecis occasionibus strigosi redduntur, infundere conueniet vinum oleum & myrrham pondus trium obolorum, aut piperis albi grana viginti trita, aut rutam feruefactam in vino demittere. Ad sit ubique vini odorati hemina, oleique cyathus vnus. Caecum esse vitium Apsyrta negat, sed per frictionem ipse causatur, quae morbi initium attulit. Si tamen equus pabulum fastidiat, inhorrescat corpus, pilique subrigantur: per os, suis non veteris sanguis, & vinum, cum pares portiones habent, inferantur. Nec desunt qui cepas & erucae semen, quibus vinum sit immissum, per os injiciant. Artemisiam herbam, quae in vino maduerit, dare salutare est, sed totam hanc praebere forbitionem. Farraginem triticeam si

tempus anni representet, obijcere proderit. Qui continuis laboribus emacescunt, recreabuntur eruo candido freso, quod quatuor impleat sextarios, in duobusque vini albi odorati maceretur, vnoque die madescat. sesquiseptarius quotidie, prius quam bibendi detur facultas, per dies triginta praebatur. sed eruum tenuiter fresum non sit.

Eumelus ijs qui citra languorem emaciantur.

SI SANIS sine languore macies est, tam torrefacto tritico quam hordeo reficitur. sed subinde vinum aquae potionibus adijciendum. Furfures hordeo miscendi vsque dum natium robur recrearint, & consuescant puro hordeo ali. Corpora huiusmodi pecudum multam frictionem desiderant: qua subinde facta maiorem equis deorandi facultatem molimur. Caeterum curae fuerit vt stabulentur loco sicco, ne humore madescant ungulae, quod etiam corpori conducit. Eruum pabulo misceatur. cubilibus paleae substernantur.

THEOMNESTVS.

SI CAECIS languoribus pecus emacescit, hoc vtendum antidoto, cuius inuentio Armenijs assignatur. Id mihi frequenti cognitum est experimento. Habet autem croci stateras duos, iris illyrica tusae semissem, piperis quadrantem, mellis cyathos tres, vuarum passarum detractis vinaceis quod sextarios duos capit, nucleorum pineorum purgatorum tantundem. omnia miscentur cum vini odorati duodus acetabulis, & quadrante vnus heminae olei. huius duae ligulae demittuntur.

PELAGONIVS.

SI IUMENTA redigantur ad maciem, tum fumes hordei modios tres, fabae sextarios sex, ciceris sextarios octo, tritici sextarios sex, phasioli sextarios quatuor, foenigraci sextarios tres, vuarum passarum, pineorum nucleorum, singulorum sextarium. ex omnibus modium implebis, quae in munda feruescant aqua. pridie quam vsus postulabit, effuso liquore paulum siccescant. ex quo pabulo mane semodium equo dabis, & quod reliqui erit, vesperi. hoc quotidie cum nitore & lautitia faciendum. Quod si strigosus admodum fuerit equus, triginta diebus perpetuis calido equili clausum continebis, vt inibi tam cibum quam potionem capiat. Si minori macie corripitur, duodetriginta diebus sic ali satis est. Porro si hoc diligenti mangonio praepinguis & obesus euaserit, e ventre sanguis dimittendus est, ne vehementi sagina stranguletur equus. Non desunt qui subrum suis catulum cum hordei cremore tantisper incoquant, dum carnes prorsus intabuerint: ex quo liquamine corniculo per triduum infun-

Stabulentur loco sicco ne humore madescant ungulae

Mangonio

Salvia
Poliophyllum

dunt. Macies hoc medicamento reficitur. rutæ quantum manu prehendi potest, myrrhæ sextans, baccae lauri quindecim, cumini æthiopici quadrans, olei boni cyathi tres, ex vino vetere nigro coquuntur, & per triduum instillantur. Maciem recreabit triticum igni torrefactum aquæ mellis permistum, si instar modij quotidie viginti dierum spatium præbeat. Maciem depellunt lupini cocti, si ita dulcescunt, ut ipsi homines vesci possint. Ad satietatem usque animanti obijciantur. Modium quotidie dedisse satis est. Si lupini amarorem non exuerint, tormina pecori mouebunt. Castaneas furno torrefactas, pilasque tunfas hordeo miscebis. crassiuscule tamen teri debent. hæc animali data vitium abigunt. Est etiam illa pestifera labes, ut intra paucos dies equi subita macie, & deinde morte corripiantur. quod cum accidit, quaternos sextarios gari singulis per nares infundere utile est. Ea res omnem pituitam per nares elicit, & pecudem expurgat. Macies & liguor summouetur sæpius data potione quæ recipit semunciam triti sulfuris viui, ouumque crudum, & tritæ myrrhæ pondus denarij. Hæc tria vino admiscetur, atque ita faucibus infunduntur. Sed & tussi dolorisque ventris eadem ista æque medentur. Ad maciem nulla res tantum quantum medica potest. Ea herba viridis, nec tarde tamen arida, fœni vice saginat iumenta. verum modice danda, ne nimio sanguine stranguletur pecus. Cum equus ex labore multo ad maciem perductus est, pellis exsiccata tabescit, nec cibi sentit profectum. Id vitium sic abolebitur. oleo rutaceo corpus totum inungi debet, deinde danda potio quæ mox subiungetur. Pastinacæ, tragacanthæ, syluestris rutæ, mentastri, singulorum vncia, apij, sertulæ campanæ, pontici absinthij, singulorum tantundem, omnia simul mista teruntur, & ex vino & aqua cocta præstantur.

Apfyrti de scabie,

Cap. LXIX.

APSYRTVS Hegesagoræ medicorum optimo salutem. Te nutrientem equos volui certiore facere, quod scabies ubi coepit irrepere, huic primo quoque tempore non est occurrendum, sed finendum, dum tota vis extrorsum erumpat, vniuersaque cutis hac labe scateat. Etenim quædam cuticulariæ malidis effusa colluies est. Cui si maturius mederitentes, occludens spiracula quibus exit, impetum coerceris. Nam cum ea quæ solent admoueri, adstringendi facultate donata sint, scabiem necessum erit intro reuocari, subterque repulsam incommoda parere. Cum autem profusus inoleuisse videbitur, tum medicamentis pugnandum erit. Sanguis medijs calcibus prioribus cruribus, item suffraginibus emittatur. bitumen exacte tritum cum portione sulfuris liquidaque pice, & puerile retrimentum illinatur. Optimum fuerit butyrum adjicere. Si eius non detur occasio, derafa balineis strigmenta commiscebuntur. Ea simul omnia debent conteri, dum mellis

Strigmenta balnearum.

crassitudinem æquent: aut acetum quod acerrimum, puerile strigmentum, cedrinusque liquor ubi simul inferbuerint, excipiuntur spogia lignæ rudi colligata, calidamque perlinuntur. Si non adest cedria, picem paucam addidisse satis est. Sed antea vetere vrina, cui calida aqua sit immista, detergeatur. Auxiliantur quæ adstringendo sunt. Sed præsentius hoc insequens remedium, sulfuris, bituminis, singulæ portiones tritæ affuso oleo delinuntur. sed exponatur soli. nocte, si fuerit æstas, sub dio teneatur. Longe præsentissimum hoc existimatur. Suillus adeps, pix, ceraque, singulorum pares modi colliquefcunt, quibus tritum sulfur, & oleum adijciuntur. hoc vnguine calido corpus defricatur. Quinetiam dato nitro aut agresti cucumere, alui deiectionem moliri non erit alienum.

HIEROCLES.

SI SCABIES irruerit, non illico medicamentis discutere conueniet, sed pati dum hanc totam corpus expiret, aut summam cutem ea labes occupet. Namque malidis intercutaneæ quædam perfusio est: quam si celerius summoueas, quam ut tota prodierit: spiracula quibus emanat, præcludes. Cum medicamenta quæ adhibentur, adstrictoriam vim possideant, hinc vitium interna repetere necessarium erit.

Cum igitur scabies gliscit, sanguis à calcaneo cruribus prioribus posterioribusque detrahendus: bitumen, sulfurque magnopere tritum cum liquidæ picis & butyri portione delinenda. Si butyrum desideretur, puerile strigmentum in vicem eius substituendum. Omnia simul terenda, dum ad mellis crassitudinem venerint: tum illinenda. Vel alia ratione curandi si vti libet, acetum acre, puerile strigmentum, cedria, postquam feruefacta simul fuerint, calida linuntur spogia bacillo deligata. Si cedrinus liquor defuerit, multa pice linendum. sed antea vetere lotio immista aqua calida defricetur, vel bitumine sulfureque contritis affuso oleo perungatur. Sed equus in sole per æstatem resideat, nocte sub dio moretur. Aut pice cum oleo vetere & cera tritis, adiecto polline sulfuris, utendum. Optimum hoc creditur. adeps suillus, pix, cera, æquis portionibus eliquantur, tritum sulfur immiscetur, & effuso oleo calidum medicamen illinatur. Porro deiectionem syluestri cucumere & nitro cieri proderit. Sed scabies quam fames creauit, limoporam vocat, in furfures soluitur. Remedium est lupinos coxisse, & eorum cremore pecus perfudisse.

Cum scabies gliscit

Limopora
λυστόρα

Scabiei præcognitio, & remedia.

PRIMUM macie pecus elanguescit, corpusque candor decolorat. vires conuelluntur. porrigines rasæ decidunt. ingressu paruo crebroque procedit, quod conuulsionem sentiat. Cum ergo lixiuio prolueris, & calida laueris aqua, medicamine delines quod lepras abolet. quod si vnguine delibutus inhorrescat, calido continebis equili, in quo succendes

ignem. Sed seruari debet ne cœnoso situ volutetur, neue luto vel stercorebus se demergat. Si tamen spurce versari gaudeat, deprehensum prius elues: inspiratis vino & oleo defricabis. si bene respondeat, ijs contentus eris. sin aliter, medicamento quod scabritiem tollit, oblines. Dabis operam quam optime vt cibus & potibus indulgeat. Scabiam abolet crematus cortex salignus, adiecta stillatitia myrrha, quam staeten vocant, si linatur ex aqua. Saponem scabiolis instillari conueniet. Aliqui ranunculum torrefactum ex sale friatum insperfo oleo sublinunt. Alij vinum, sulfur, & calcis paulum continent, resinaque terebinthina excipiunt, & cogunt in emplastrum, quo cum res exigit vtuntur. Scabiam delet medicamentum quod habet sulfuris ignem non experti librâ vnâ, nitri, resinæ pineæ, bituminis, singulorū bilibres offas, ceræ libras quatuor, cedriæ sextarios duos, liquidæ picis heminas duas, olei congios duos, aceti sextarios tres, amurcæ veteris olei sextarios duos, axungia sextarios quatuor: omnia simul miscetur. Hoc cum res postulat vtendum. Si scabies serpit, acris aceti, picati olei, quod pisseleon vocat, singulorū sextarius, nitri libra, miscentur vt in vnitatem coeant, & equus illinitur. sed eluatur prius, & adijciatur fraces olei quæ sextarium impleat, viuique sulfuris vncia. Scabiam exterit medicamentum quod recipit cedri italicæ semunciam, sulfuris ignem non experti tantundem, sandaracæ quadrantem, pollinis erui, gallæ, acerbi olei, singulos quincunces, olei laurei heminam, acris aceti quod erit satis, adijcitur & caninum stercus, omnia mistim cocta in oleum commune demittuntur, dein spongia lignæ rudi adalligata, quæ hoc medicamine delibuta sit, scabræ partes infricantur. Sunt qui vino nigro pari aqua diluto adiectis gallis vtantur. Si ijs non finiatur scabies, caninum stercus ex austero vino præbent, aut caninum porrū, quem cynoprason vocant, tusum ex oleo feruefactum linunt. Scabiam hoc medicamentum rapit, nitri, sulfuris ignem non experti, singulorum sextans, spumæ nitri quadrās, liquidæ picis sextarij duo, olei heminae duæ, sandaracæ semuncia, aceti tantundem, baccae lauri viginti quinque, omnia miscentur, tritaque cœalescunt, & manibus suffricantur.

E V M E L V S.

SI SCABIES latius prurit, rubetæ iugulatæ cum vino & aqua in aheno coctæ liquor, aut sanies quam remisit, inungitur. Aut pix ex melle sulfureque viuo, & veteris olei sidente retrimeto fracibusque ac ouillo fimo secundo pilo defricatur. Aut bitumen cedriæ ve cum thuris polline, & aristolochiæ nitricæ singulis sextantibus. Similiter liquidæ picis selibra, olei sextarij duo, cum hemina aceti coquuntur, vt idem auxiliū præstent. Sed scabra cutis aspera testa prius aut strigile defricata redulceratur, sic vt exasperata ijs rebus vlcuscula recrudescat. Aut arundines crematæ, prius tamen quam in cineres redigantur, tunsa, tenuisque incerniculo cretæ, secundum

Pisseleon

Cynoprason

pilos illinuntur. aut anguinei cucumeris radix in aqua decocta, cui posteaquæ efferbuerit vinum, bubulum stercus coijcitur, & in cataplasma cogitur, quo cum res exigit, vtendum. postero die pecus in feruidum solem exigendum. aqua tepesfacta nitroque perluendum. tum demum axungia veteri defricandum. Largiorem pilum proferet, si cremati foeni cinere linantur.

THEOMNESTVS.

IN EQVIS cæterisque veterinis animantibus sanguinis aut bilis marcor scabiæ creat, cum ij humores intimo corpore concalacti sufferbuerunt, & foras in summam cutem expuuntur. Veterinariæ quidem medicinæ prudenti, ratio curandi facilis. Sed si quis non callens artem mederi tentet, subinde non nihil adhibens intempestiue, perniciem molietur. Apstyrus id vitium subcutaneam esse malidem proposuit. Sed nomen aucupio non refragor, cum generis totius meminerim: nec morbus aliam curationem desiderat, quam vt ducem naturam sequamur, eisque medicamentis faueamus, quæ discutiant, ac relaxent. sed inter initia ijs pugnandum quæ vellicent cutem, ac deradant, vlceraque refricent: verum ijs minime quæ cicatricibus obducunt. Aliud ergo medicamentum inter principia adhibendum, aliud cum increfcit, aliud cum transacto vigore morbus remisit. Cum igitur initia sentiuntur, sanguis a ceruice, dein inguine, mittendus. eodem die post hæc solum ex inguinibus, quod minus ad inferiora raptus humor, ægrius per transitus euadat. non tamen ex ceruice detrahendus, ne in præcordia minutus irruat. namque per diuortia districtæ materiæ profluunt. Post autem sanguinis missionem pice, stillatitia myrrha, quam staeten vocat, lixiuio, nitro, & ærugine pecus oblinitur, vt protinus in summam cutem euocatus humor concurrat. Cum exulcerationem totum corpus experitur, farina hordeacea in vino & oleo coquitur, tepesfactumque medicamentum illinitur. Cum vero tertia dies illuxerit, aqua calida vel staete eluitur, cutis abraditur, vsque dum sanguis emanet: & cilicio aut pannis asperis redulceratur. tum pice liquida, amurca, & oleo suis fracibus non exuto, & sulfure ignem non experto linitur. e ceruice sanguis elicitur: syluesterque cucumis, nitrum, æquis portionibus tusa ex vino aut aqua mulsa infunduntur. Adultum equum sextarios tres italicos, iuniorē natu duos, pullum vnum sumpsisse satis est. Cōpositio quæ ad Hieroclem refertur, constat resinæ vncia, ceræ sextante, gummis vncia, calcis aut ptisanæ semuncia: quæ misceri debent dum in vnitatem coeant: factumque emplastrum obducitur.

PELAGONIVS.

SI SCABIES inuasit, fruticem quæ appellant rhododaphnem, & alteram parietibus familiarē, nomine perdicium, aut sideritim manipulatim componens, in tres fasciculos distribuio, & in aceto

Nominū disceptatio multilis

Perdicium sideritis

acri & oleo largiore cum nitro decoquito. vbi decoxeris, viui sulfuris quantum satis esse constabit, ammisceto. semel die perungēs in candenti sole, ad sanitatem reduces. olei, cedri, picis liquidæ, singulorum sextarij sex, sulfuris pōdo denariorum sex, mysi totidem, bituminis, sextans, ceræ, aluminis scifilis, resinæ, nitri, singulorum quadrās, pedicularis hærbae selibra, aceti sextarij duo, hæc omnia simul coquuntur, & inunguntur. Scabiem rapit medicamentū quod ex his componitur. Veteris vrinæ recrementi scrupulus, fimi suilli semuncia, fracium olei hemina, picis liquidæ cyathi tres coquuntur, & prius quàm calorem exuerint, die semel illinuntur.

Aliud Tiberij medicamentum.

S SCABIES equum aut aliud veterini generis animal infestabit, ijs medicaminibus abolebitur. lacustres ranas, quàm acerrimum acetum, oleum, & spumam nitri, æquis singulorum ponderibus permiscebis. dum igni subferbuerint, illines. Scabies tollunt abrotonum, crematūq; cortex arundinis, admisto althææ modo qui satis esse videatur. ea excipiuntur aqua, & illinuntur.

Medicamentum quod ad Dioscoridem refertur authorem.

Amurcam decoquens dum sibi mellis crassamentum asciuerit, adiecto lupinorum decocto, & chamæleone hærba, suilloq; adipe lines, & scabiē extenuabis. Sunt qui ad amurcam & decoctum lupini portione æqua misceant detritum album helleborum.

Erumpentibus papulis & scabiei remedia.

P APVLAE feruentissimo sole vsq; eo strigile deraduntur, quoad eliciatur sanguis: tum ex æquo miscentur radices agrestis hederæ, sulfurq; & pix liquida, cum alumine. eo medicamine prædicta vitia curantur. Scabies mortifera huic quadrupedi est, nisi celeriter succurritur. Quæ si lenis est, inter initia vrina humana feruēte, dein aqua vitata pars eluitur: postmodū candenti sub sole cedria vel oleo lentisci linitur, vel vrticæ semine & aceto detritis, vel vnguine ceti, vel quod in lacibus salitus thynnus remittit. Præcipue huic noxæ salutaris est adeps marini vituli. Sed si iam inueterauerit, vehemētioribus opus est remedijs. propter quod bitumē & sulfur & veratrum pici liquidæ axungiaq; veteri commista pari pondere incoquuntur, atq; ea compositione curantur, ita vt prius scabies ferro erasa perluatur humana vrina, dein aqua. Sæpe etiam scalpello vsq; ad viuum refecare & amputare scabiem profuit, atq; ita factis vlceribus mederi, vti supra proposuimus, liquida pice atq; oleo, quæ expurgant & replent vulnera æque. Quæ cum expleta sunt, vt celerius cicatricem & pilum ducāt, maxime

proderit. ex aheni vlcere infricata. Si scabies etiam infestabit, cytisi & sesami tantumdem conterito: quod putatur etiam hominibus esse conueniens. Eadem est, si fuerit vehemētior, cedrino liquore aboletur. Macies scabiem creat. hæc vbi cœpit irreperere, sic intelligitur vitiosum locum pecudes aut morfu scalpunt, aut vngula tundunt, aut arbori adfricant, parietibusve detergent. Quod vbi aliquam faciem tem videris, comprehendere oportet, & pilos diducere. nam subest aspera cutis, & prurigo. Cui sic occurratur. liquida picis, & resinæ è cedro, aluminisq; pares modos ex aceto in sole conuenit illinere, scabiosis partibus antea deterfis: cinereq; candenti tantisper defricare, dum sanguis exiliat: postea spumam argenti & alumen operose detrita ex oleo lētiscino inducere. Aut spumarū nitri & salis, triticeæq; farina, pares singulorū portiones in aceto subactas imponere. Aut crematæ radice capparis, cinere qui suillo adipe excipiatur, delinere. Sunt qui scabiei & erumpentibus papulis lotij veteris bubuli & liquidæ picis illitu cum vino medeantur. Alij veteris hominis vrina testis candentibus inusta, & pari mēsurā succi viridis cicutæ, antequam caulem faciat expressi, cum frictio sale & pice liquida fouent. sed prius scabrā partem pumice vel testa defricatam redulcerant. Quidam fictilibus vrnis cicutæ liquorem adiecto sale torrido in sterquilinio defodiunt, vt fimi vapore toto anno coctum, depromant ad hos vsus.

Hierocles de testium inflammationibus. Cap. LXX.

T ESTICVLORVM inflammationes mouent vulnera, præsertim quæ perferorum animalium morfu inferuntur, aut si mordicus sæuiens alter alterūprehendat. Remedio erit anguine cucumeris radicem coctā in aqua marina aut fontana, quæ salem habeat, vitiatam partē sponsa perfundere, deinde cerusa oleo adipeq; caprillo cum candido oui liquore contritis illinere. Si alia causa quàm vulnus inflammationem creauit, calida aqua bis die foueatur. Cimolia cum aceto vel figulari creta perlinantur eorum armi, aut viridis absinthij succo, vel cicutæ eius quæ in sterquilinijs enascitur, item virētis solani liquore. Solum absinthium ex aqua liuisse proderit. Inflammationem compescit emplastrum quod habet spumæ nitri libras quatuor, æs combustum, bitumen iudaicum, mannam thuris, rhododendrum, atramentum sutorium, floces vini, æruginem. sed ex æquo singula libram pendant. axungia quod erit satis ad excipiendum. omnia simul tunduntur. denso linteo agglutinata dolentibus mēbris imponuntur.

Aphrocomtrū
Bitumē iudai
cū

ANATOLIVS.

QMNEM discuties inflammationem, si sale, olioliophyllo, verbascoq; combustis & vino commistis illinas. Hæc compositio inflammationes extenuat, crurumq; defluxiones suspendit ac reficcat. Caricarum, cacuminum cupressi, aceti, singulorum trepondo madesunt, dein liquor exprimitur, cui nitri pondo, ammoniaci selibra, opopanax, aloës, singulorum adijcitur vncia. simul hæc contrita perlinuntur. sed antea fasces exuperante macerantur aceto, in quo carica commaduerint. hoc illigati per triduum ebibunt. Si vero in virosas ac odoris fædi rugas contrahatur, quas vocant ozænas, malicorij quadrās, aluminis, mysios, chalcitidis, foreos, atramenti sutorij, æruginis, singulorum vncia, in vnum teruntur, vt in emplastrum coeant. Sed quadrupes prius vrina confricetur, eiq; medicamen per triduum agglutinetur, deinde læni primum motu, postea cursu cõcitetur. Tum rursus vrina defricto totidem diebus emplastrum admoueat. sic ad sanitatem perueniet. Fluxiones conglutinando suspendit medicamentum quod habet bulborum megarensium libram, oua quinque, coclearum apherarum duapondo, mannæ thuris librā, aloës, æris vsti, floris coriandri, singulorum selibrā. omnia simul pila teruntur, & inducuntur. Dissipat inflammationes ac digerit medicamentum quod æquis ponderibus recipit radices filicis arūdinisq; allij gallici spicas, ibiscum, aphas ficos, cupressi pilulas, ceram, irim, testam sepia, singulorum libræ pōdus teritur in pila. quo si pecudis genua circūdentur ferrū non experta, inflāmatio sum mouebitur. Sunt qui misceant simul senas ceræ libras, adipis ceruinæ, galbani, albarum violarū, piperis candidi, ammoniaci, resinæ terebinthinæ, gentianæ, singulos quadrātes, dein omnia conterant, vt cum res postulat, in vsum veniant.

Apfyrti de vulnere cauis partibus adactō, Cap. LXXI.

APSYRTVS Publio Coceio Iusto Centurioni salutē. Petijsti literis tuis à me qua ratione sanādi sunt equi qui in cauis partibus vulnus acceperūt. Hac curatione est opus. Abdomen traiectari debet acu filum laneū ducente, quod intortū netu sit, nec tenue, quò mitius insidat, quē in modū medici in hominibus has vulneris oras sutura iungunt. sed capita extrinsecus excipi debēt, & pingue cutisq; funiculo canabino cera obliato transsui, vt vulneris oræ fibulis coeant. mox adhibenda medicamēta quæ vulnere sanando sunt. Si inflammationem ictus excitauit, cimoliā cretam cum aceto linere conueniet, septimo die vētris suturam soluere, postremo filum eximere. Quod si intestinū euoluatur procidatq; spōgia aqua feruēte madefacta mox expressa repellatur. siquidem inflāmatio ad omnem manus contactum incandescit. Si vulneratum est intestinum, aut retento

Ozæna

Cochleæ apheræ

Apheræ fici

diutius spiritu rūpitur, nullus spei locus est. Si omentū prolabatur, ita vt foras irruat, forfice rescindi debet. Id enim introrsum refundi nihil profuerit. Si vero fauciatus est, nec tamen aliquid extra prorūpit, priorē pedem equus iactat, & demissa facie tristitiā quādam præ se fert. cruenta per sedē respondent. Tum scire licet eius salutem esse deploratā, cuius interaneorū aliquod vulnus accepit. Sed si quod in alta carne vulnus hiet, linamenta aceto & oleo imbuta sunt imprimenda, infingendæ fibulæ, in quibus linamēta deligentur: sed lanea potius esse debent. id triduo prosequendum. tum fibulas oportet soluere, aqua calida fouere, mox erui farina linire. Accepta sub genibus vulnera difficiliter cicatricem ducūt, ac ægrius oræ coalescūt, quòd carne vacent, ac cute deficiunt. Si posterioribus subter inguen, aut in vicinia vulnus inferatur, facilè neruorum distētio sequitur, quæ protinus equum tollit.

HIEROCLES.

ILLATA cauis partibus vulnera sic sanare conuenit. Acui, vti solitum est, filum laneum, non tenue, sed intortum trahente, confuere, dein principia exterius excipere, tergus cum pinguitudine funiculo canabino cera circumlito traiectare, fibulis oras vulneris cõmittere, inflammationem illitu cimoliæ cretæ cum aceto curare, appetente septimo die suturam soluere, extrahere fila. Si procidat intestinum, penicillo feruētī aquæ intincto, dein expresso repellendum est. Etenim adhibitæ manus inflammationem mouere consueuerūt. Si vulnus intestinum accepit, aut intento spiritu dissiliit, nulla salutis spes subest. Si omentum exterius effundatur, forfice rescindendum est, cum nihil intro recondere profuerit. Si vero fauciatus sit equus, nec per vulnus aliquid exit, aut in exteriorē partē venit, priorē pedem iactat, tristēq; vultū ostendit, cruentaq; proluuies ex aluo procedit. Tum hoc nosse oportet, quòd cum in interaneorū aliquo vulnus impressum sit, in ancipiti salutem est. Si in loco carnosiore vulnus dehiscit, fibulis oportet oras iungere, linamētis oleo & aceto intinctis explere, postea fibulas soluere, calida perfundere, erui farina circundare. Qui posteris partibus sub inguina vulnus accepit, neruorum rigore correptus illico mortem obit.

Apfyrti de ijs qui à crepidinibus in foueam deuoluūtur, Cap. LXXII.

SI QVANDO à præruptis equum deturbari contingat, & in altos scrobes aut fossas deerrare, (quod statuis in castris solet vsuuenire) si nec crura, nec articulos affecerit, suspicioq; sit exta vel viscerū aliquod noxam cepisse, tali vtēdum est infusione. Succu cyrenaici modus qui duplo fabam excedat, demissus in poscā quæ duas heminas impleat, per nares datur, aut è foco cinis in aquæ sextarijs duobus inditus,

K.ij.

Salus deplorati

Dissiliit in
testinū

In ancipiti
salus est

Cyrenæus
succus

Robustus cinis

linteoq; percolatus. Sit autem cinis robustus, aut ilignus, aut succus acaciae ruffae instar vnciae vnius in vini duas heminas fufus: aut esculentū punicum ex vini sextario fufum per os inferatur. si tamen delapsus excremeta reddiderit, aut liquidum quid egerit, nullus infusioni locus. siquidem actum de equo est, nec vllatenus vltra vitam agere potest.

Vlterius

HIEROCLES.

SI AB edito loco cōtingat equum precipitari, aut in altam voraginem deuolui, nec tamen vllos artus laeserit, in suspicionemq; veniat intus noxam traxisse: tum cyrenaici succi duplum fabae tuberculum duabus aquae heminis immissum per nares ingeritur, aut foci cinis in duobus sextarijs vini linteo colatus datur. Praefertur roboreus cinis, aut iligneus. Item edule punicū vnciatim datur in sesquiseptario vini dimissum. Si statim equus quam prouolutus est, aluum exoneret, infundere quicquā, alienū erit, cum amplius viuere nullo pacto queat. Si calcitrosus in alterum sauiat, aut sese mutuis calcibus impetant, cōmodum erit farinae erui, foeni graeci, & lupinorum, singulos sextarios exhibere. Verum hę prius pollinario cribro succernuntur, & pinsuntur, dein vini italici sextarius, & hemina mellis adijciuntur, simulque subactae coguntur in offam, quae senis diebus datur.

Roboreus cinis

Contra calcitrosi equi

Pollinariū cribrū Apfyrti cohibendis equorum calcitratibus, Cap. LXXIII.

QVI infestis calcibus nonnunquam inter se dimicant, validioreq; calcitratu vtrinque in ilia se feriunt: vnde cōtingit vt abdomen rumpatur iuxta nervos quibus genitales partes depēdent, quos Graeci cremasteras appellant. sic in scrotum intestina descēdunt, quem folliculum veterinarij nominant. ij confestim viuis excedunt. hae tamen notae repraesentantur. scrotum intumescit. ambulans restitat. cibumq; prorsus respuit. nec pedibus insistere valet, sed sese proijcit, & subinde volutatur, atq; in tergum nutat. die vno vel altero viuit, tertio efflat animā. nō eodem die quo vitiū coepit, excidunt intestina, sed postero. si tamen placet, muriam cum oleo mistam addita marina aqua & vino sufficienti infundes.

Cremasteres

Scrotū folliculū

Restitat

Pedibus insistere

Aqualiculus Abdomē

HIEROCLES.

SI QVEM alter equus calcitro sic icerit, vt calcibus aqualiculū cōfodiat, abdomen fractum dissilit iuxta nervos e quibus testiculi dependent. tum periculo locus est. incedens enim identidem resistit, & consistere non potest. Se ipse iactat, volutaturq; & obstipus ad dorsi spinam vergit. Intra triduum quam noxam cepit, animam expirat. Tum enim eius intestina in scrotū, quem vocant folliculum, deuoluuntur, sed non

Calcitro equus

Noxā cepit

eodem die. Si alter equus morfu sauiet, vulnus muria perlui debet. Qui in neruis morsus imprimuntur, facile bilem mouent: sed, quemadmodum supra proposuimus, althea sanantur.

Apfyrti de fractis,

Cap. LXXIII.

PSYRTVS Frontoni Ephesio veterinario medico salutem dicit. Quae sub genu in partibus posterioribus aut prioribus fracta fuerunt, ita ferruminari debent. Ea primū in sedem suam compellenda, succidisq; lanis inuoluenda, dein fascijs lineis oleo acetoq; madētibus deliganda, quae sint longae, aequales, non contortae, distantes, ac rarae.

Obijcienda consimiliter lana oleo & aceto intincta. Ferulae super tres acōmodandae, & vtrinque amento quod lycon vocat vincienda: rectumq; crus quadraginta diebus seruandum est. vicens diebus ter resoluisse satis est: sed rursum cōuenit religare. Oleum acetumq; quotidie instillandum. Resoluēda vincula religandaq; ferulae. exactis quadraginta diebus, si callus cōcreuit, & ferrumen implet, ita vt equus ambulandi compos sit, soluenda. Tum vnctione molli quae adipibus constat, vtendum. Sed paulatim equus progrediatur. Quae vero supra genua fracturā senserunt, vt deplorata, non continges. Siquidem ea nunquā ferruminantur. Si femur fractū sit, in periculum venit, spesq; salutis in angusto est. Fractis armis nullus medicinae locus. nam neruorum distentio sequitur, quae caput scapulis annectat. Si vero fracturae, carnis vulnus accessit, sic vt tergus intercidatur: neq; manū admoliri, neq; fascias subter adhibere cōueniet. Quando putridum subest vlcus, si costa frāgatur, consanescet. Fracturae quae calloso ferrumine coijt, nunquam vrens medicamentū admouebis. excussis enim ijs inducētibus crustam, tophaceus callus resoluitur, ac rursus haec fracta manum postulabunt.

ferruminari

Lycō amētū

ferruminari

Spes salutis in angusto est

ferrumē calli sum

HIEROCLES.

SI IN genuum vicinia prioribus pedibus crus fractum est, ita succurritur. primum articulus in suam sedem dandus est, & in locum recondendus. Crus succido vellere circunuoluendum. Fasciae aceto & oleo madentes imponenda, ita vt aequabiliter se deant. iterumq; imbuta lana superponenda. Cum ad ferulas ventum est, ea pro more suo circundanda: vtrinque nodo quem lycon vocant, deliganda. Rectum crus quadraginta diebus habendum. Ea ter in viginti dierū curriculo resoluenta. Quotidie oleo & aceto perfundendum: rursus vinciedum, ferulae post octauum diem adhibenda. Transactis autem quadraginta diebus si callus cōcreuit, & ferrumen impleuit, malagmate ex adipe pugnandū. Leni progressui pecus credendum. Si prope genu femur perfractum est, K. iij.

In sua sedem dandus est

Lycos nodus

vix vnquam sanari potest. Si fracturæ vulnus aut luxatio coniūcta sit, simile periculum subest. Sed si costa perfringatur, facilis medendi ratio. Nunquā ossium fragmentis quæ tophaceo ferrumine coaluerunt, medicamentū candens adhibendum: quandoquidem eo callus dissoluitur, nec vllam ferē medicinam sentit. Si quis pedis posterioris radiū fregerit, præsertim mulus & asinus: ijs, quod medulla careant, quanuis sanguinis compotes sunt, nunquam solidescit. Cum cras quadrupes fregerit, euulsaq; cute articulus sua sede prouolutus est, pelle reducta cōpellendus est: hocq; medicamento non admodum feruente linendus. Sed pecus altius capistro ligetur. Pars quæ inflammatione cingitur, oleo vinoq; perungi debet. Medicamentum hæc recipit, picis pondo denariorum viginti, opopanacis, resinæ terebinthinæ, visci quærnei, cere, singulorum libras decem, bituminis libras quinq;, ammoniaci thymiamatis, resinæ pineæ, galbani, singulorū libras sex, mānæ, bdellij, singulorum libras quatuor, myrrhæ libras sex, mannæ, bdellij, singulorum libras quatuor, myrrhæ dupondiū, bitumen, resina, pix & cera simul liquantur, ammoniacum igni calfactum extenditur, adijcitur myrrha bdelliumq;, tusa postremo miscentur, opopanax viscumque ahenō conijciuntur, mox galbanum nouissime tusum. Hoc medicamentum linteo agglutinatum adhiberi solet.

Hippocrates fracturis.

SI OS in capite fractum est, aut cerebrum membrana ve eius vulnus accepit, oculi cruore suffunduntur, sanguis per nares exit, & oculos implet, crura tumescunt. Talis medicamentis non est sollicitandus, cum seruari non possit.

Hierocleum emplastrum, item barbarum, & flauum.

HOC EMPLASTRUM Hierocli refertur acceptū, quod fracturas recreat, spumę argēti, aceti, singulorum libra, olei sesqui-
libra, ammoniaci, terebinthinæ, singulorum quadrans, ceræ, resinæ, singulorum sextans, bituminis, picis, æruginis, singulorum selibra, acetum, oleum, & argenti spuma coquuntur, cumq; coalescere cogiq; cœperunt, pix adijcitur. vbi bene soluta fuerit, trulleum igni demitur, tum bitumen immittitur: quod agitari nō debet, aut rude moueri: cumq; liquefactum fuerit, reliqua imponuntur, & coquuntur tantisper, dum in vnitatem coierint, demum in pilam colo diffunduntur. Est & aliud emplastrum, quod vocant barbarum, resarciendis fracturis efficax. Quod constat acris aceti, olei communis, spumę argēti, singulorum libra, picis aridæ, ceræ, singulorum selibra, bituminis iudaici triente, ammoniaci sextante, spuma argenti trita ex oleo: diutius coquitur: cumq; satis efferbuerit, liquefcentia primum conijciuntur:

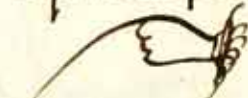
moxq; trita pix vbi resoluta fuerit, ahenum ab igni deponitur, & bitumen inditur. vbi resolutum fuerit, vas igni remittitur. cum iterum videbitur confervuisse, reliqua demittuntur. Emplastrum quod vocatur flauum, fracturas cōmode reficit. sic temperatur. picis liquidæ libra, ceræ sextans, mannæ thuris vncia, ammoniaci thymiamatis triens, aridæ resinæ, galbani, singulorum vncia, aceti hemina duæ. sed acetum prius & pix coquuntur, dein ammoniacum igni expansum, & in laminas cōformatum, colatumq; immittitur. Melius cedit si in aceto liquefcat, & infundatur ollæ, dein resina, māna & galbanum adijciuntur. Sunt qui vt fracta iungant, olei veteris sextarium, axungia, spumę nitri, singulorum libram simul concoquāt donec bullæ feruoribus emerferint: tepensq; adhuc medicamentum illinant.

Apsyrus de cholera tam humida quā sicca. Cap. LXXV.

PSYRTVS Iulio Frontoni Centurioni salutem. Literis me consuluisti quænam indicia siccæ cholæræ monstrarentur. Hæc solēt inueniri. Calor quū corpore toto, tum maxime ventre prorūpit. aluus subsistit, excrementaq; non nisi ægrè fundit. qua de causa sicca nominatur cholera. Decubitum equus respuit, quod vehementes vrgeant cruciatus. Os calidum siccumq; sentitur. Hoc malū præcipue torquet cum libere bilis per hunc meatum non euadit, qui ad fellis conceptaculum pertinet, nec vrinæ vijs fertur, sed inibi residet: aut si in ueneri creditus, aut cursu stimulatus fuerit. Huic ita succurritur. Nitru & oleum ex aqua subter in aluum dantur. quieti indulgeat, & ab operibus detur vacatio. viride fœnum recens pascitet. si non adsit, conditium nitro passo vel posca conspersum obijciatur. maluæ coctæ ius calidum ex vino dulci naribus infundendum. sed deiectio prius medicamento petenda est, quā hordeum præbeat: dein madefacti cremor ex nitro potioni detur. frictione multa vtendum. sit clyster vtricularundinulam habens illigatam, illitamq; cera, quatenus inditur ano. verum prius adacta manu obsidens simū eliciatur. Si cholera vexet humida, notis ijs deprehendetur. oculi in luteum languescunt, splendentq; nares diffractæ patent. aures & ilia sudore digeruntur: & ab ore calor erumpit. venæ quæ linguæ sunt subiectæ, luteo colore suffunduntur. excitiens sese gemitus exprimit. eiusq; crura tumescunt, & subinde claudicat. lutea biliofamq; vrinam egerit. cum vero decumbens protenditur, suspirium elidit. Fertur potu duarū heminarum poscæ iuuari. Nos autē ijs sumus vsi. Cuminum, thymum, paribus modis trita, in vini & mellis hemina, quibus aqua sit adiecta, per os infundimus. ex suffraginibus sanguinem emittimus. Nonnulli abluendum præcipiunt. Alij tepido ignis halitu fumoq; malunt vti.

Tophaceū ferrumē

Muli & asini medulla carent

Visci quærnei

Flauū emplastrū

Trulleū

Barbarū emplastrum

Clyster vtricularundinulari

HIEROCLES.

I CHOLERA tentetur humida, venter humore proluitur, & tormina vexat. in equile se recipiens parieti pectus affricat, ac se difficile exhibet, sic vt accedentes calcibus saepe proturbet. crassum nigrumq; lotium excernit. Folia itaq; syluestris brassica trita in vini veteris sextario feruefacta, per os infunduntur. Idem opopanax & piper detrita ex vino vetere suffusa praestant. Solito cibatu, sed paulo parciore sustineatur. Ceterum siccam choleram tollit brassica syluestris nitriq; in vino contritorum infusio. sed frigida aqua vmbilicū perfundere prodest. Stratonius praecipit infundendum per os mellis acetabulū, seminisq; foeniculi tantundem, cum fertulae cāpanae tritae drachma, atq; cum vini hemina, & senis aquae sextarijs. Si venter equo substitit, indito clystere spiritus excutiatur, aut manu per anum inserta fimum extrahatur. Egelidam bibat aquam, cui paulum nitri sit adiectum: recētīq; foeno victitet. Sūt qui echij radice minae quartam partem tunsam tritamq; cum vino infundant. Alij hederę frōdes ex vino nigro mistas praebent. alij malicorium, aut syluestrem oleam tusam & vino madefactam, ori, vt deuoret, admouent. Si ijs morbus non leuetur, venas supra nares sitas scalpello resoluunt, vt sanguinē detrahant. Si equū humida cholera male habeat, torrefactum triticū dabis, triticeamq; farina. Item herbā quae heraclium vocatur, trita cum lacte & vino per os demittes. Sed cum cholera pecus infestat, sibi somnū conciliare non potest. quare syluestrem myrtum tritam vinoq; mistam in vtranq; narem infundes. foeno minime pascatur. Alte substernendum, quō mollius incubet. Saepē nigram hederam tritam cum vino fudisse profuit.

Eumelus ad infestam bilem.

A T SI bilis molesta iumento est, venter intumescit, nec emittit vētos. tum manus vncta inseritur aluo, & obsessi naturales exitus adaperiuntur: exēptoq; stercore, cunila bubula, & herba pedicularis cum sale trito decocto melli miscentur, atq; ita facta collyria subiiciuntur, quae ventrem mouent, bilemq; omnem deducunt. Quidam myrrhae tritae quadrantem cum hemina vini faucibus infundunt, & anum liquida pice oblinunt. Alij marina aqua lauāt aluum, alij recenti muria. Sunt qui capita porrorum tusa cum hordeo viridi decoquant, tepentemq; succum praebent potādum. Iumenta tam liquidam quam aridam bilem suapte natura creāt. Sed ea lues maxime mulorū asinorumq; progeniem labe prosternit. Igitur aridae bilis notae sunt. Omnia corporis membra cōuelluntur. Equus vnguib; praesepia ferit, tanquam metu quodam percussus. Oculi sic conturbati caligant, vt obuersum hominem cōtueri nequeat. Ad se capistrum allicere conatur: & subinde volutatur. Ea res nō aliter accidit, quam cum praecordia

bilis impleuit. Itaq; sanguis ex tēdone colli tēporibusq; demittatur. animal defricetur. deinde quatuor sextarij vini per nares ingeratur. Sed hac opplēte redundātia, & perfacile vomitus elicitur, & aluus quoq; resolui potest. Quae si non respōdet, subducenda est. quare veratri nigri pondo denarij, & seminis lini tantundem, trita cum vini duabus heminis per os demittuntur. Si vero lini semen non inueniatur, scammoniae siciliquum dedisse satis est: dein absinthium & centaurium quae in aqua mulsa maduerint, per nares infundantur. vniuersim frigida lauetur aqua. Aut pollinis thuris, mānā, myrrhae portiones ex aequo teruntur. medicamen per os immittitur. Aut mus araneus cum hemina vini albi tritus, & calfactus, per sinistram narem infertur. Cum humida bilis exercet, eius haec sunt indicia. iacēs quadrupes non facile potest excitari. tremit autem erectus, labatq;. Hoc euenire solet cum recens hordeum siue maceratum siue tunsam deuorarit, aut si vehementiore motu concitatus, adhuc aestuans aquam frigidam hauserit. Cui sic subuenitur. gallae quadrans, pinus vncia, rhus qua coriarij vtuntur, tantundem, corticis mali rubri par modus, trita adiecta vini hemina, tepesfacta, per sinistram narem induntur. pecus cogitur progredi. Verum ij quos male habet cholera, singulis pedibus claudicant, cutem habent praetentam, venae sanguinis plenae prominent, vndiq; multus calor erumpit. Hac ratione curari debent. Sanguis a ceruice demittatur, posteroque die scalpello vena resoluatur. Sed habitus colorq; est attendendus. namq; si vitiosus liuidusq; sanguis exierit, tātis per profluere sinatur, dum purus emanet. aqua mulsa per os iniiciatur, & viridi pabulo, farinaque cui nigellum vinum sit adiectum, alatur. Terga manu subigere proderit, atq; partes externas frictionibus nutrire, quō cutis aliquantum laxetur. Aliqui folia hederae trita vino miscuere, tepesfactaque per nares infudere.

Hierocles de carcinomate.

CARCINOMA rescindi praecipit Hieronymus, si locus patitur. sin recuset, caneros fluuiatiles crematos illini iubet, & cum acida fece tritum subactumq; pinus corticē imponi, & crematum pumicē, cicutaeq; semen, atq; radicem syluestris cucumeris tusam cum aqua frigida & aceto perlini. Si sentiatur vlcus, aqua non est admouenda, sed vino perluendum. Hoc vtendum medicamento. Plumbago, atramentum sutorium, tusa, cinisq; calcis, aequis ponderibus mista debent imponi. Locus carcinoma cingens, oleo circunlinendus. Alij cum partem animalis occupauit, hoc circuncidi opus esse tradunt, dein viuo tenus aduri, tritaq; cantharides ex alumine & cyprino oleo superponi.

Mus araneus

Echinū

Heracliū

Hedera trita

Cunila bula

Herba pedicularis

Canceri fluuiatiles

HIPPOCRATES.

CARCINOMATIS optimum praesentissimumque remedium est malagma quod cicutā, resina, visco galbanoque constat, quae simul coquuntur. sed hoc auxilio calido utendum, modo locus non refragetur. sin reclamet, siccis ijs cataplasmatibus & liquidis est pugnandum. cācros fluuiatiles ystos tritoque cum acida fece superpones. Item pineū corticem tulum, pumicem crematum, & cicutae semē, syluestris etiam cucumeris radicem ex frigida aqua & aceto tritam illines, rursusque vino fouebis. Hoc autem vteris medicamento. candidam fecem cum plumbagine atramentoque sutorio tusam, addito calcis cinere perquam sicco, admouebis. circūdantes parteis oleo perūges. Si medicamentū obduruit, eruū & mel illines. Si carcinoma oculos occupat, eruū pinxitum ex rosaceo & ouo instillatur. Sed postquam vulnus purgatum fuerit, italico melle nutriendum, vt inducta cicatrice conuescat.

Hierocles meliceridibus.

VLCEA quae a faui similitudine melicerides nominantur, reliquaque bullantes pustulas quibus cutis scatet, Hieronymus vresdas consulit ferramentis candentibus rectis, donec aduratur cutis. sed tunica parcat. omnis exprimat. humor, ita vt nullum eius vestigiū super sit. Vlcera igne facta curari iubet cera oleo & adipe liquefactis: marina, si adsit, elui. sin desideretur, frigida perfundi. Quibusdā placuit meliceridas laminis aereis candentibus, non ferramentis vri. Habes aduersus huiusmodi fauos, emplastri compositionē quae in calce huius libri inter medicamentorum facultates subiungetur. Sūt & vlcera quaedam crebris tumoribus exasperata, paraprismata inde vocant: aut quod in faui speciem concreta sint, meliceridas appellāt. Alij quod per foramina fertur humor, hydatides vocare maluerunt. in talis & calcibus nascuntur: nec vrens medicamentum postulant, cum plane varices iudicentur. quauis & alterum sit genus varicum, quod caecum fallit. Quae res ita deprehenditur, cum pecus in stabulo decumbit, & solito diutius inibi iacet. nam exurgere non potest, nisi quis ei ferat opem. surrectus foemur & crus extendit, parumque contrahit. Hoc vitio hyems equos implicare consuevit. Pristinā valetudini restituitur pecus, si agatur, & inambulet.

Hippocrates eisdem.

MELICERIS tumor est in articulis nascens, cui subest humor glutinosus, mellis crassitudinem coloremque referens. inde nomen accepit. Hoc medicamento curatur, quod habet olei libras quatuor, ammoniaci suffiminis, plumbaginis, cerusae, singulorum libram, aëris

Cataplasmata
sicca

Cancris fluuiati
les

Plumbago

Mel italicū

Paraprismata

Hydatides

Meliceris qd

combusti semunciam, æruginis bessem. omnia simul miscetur cum vsus requirit. Quo feruetius illinetur medicamentū, eo maturius vitiū discutietur.

HIPPOCRATES.

MMELICERIDAS equus aut aliud iumentum contraxit, genibus sanguis detrahatur. spongia cum posca cui mel sit adiectum, superponatur. Si permaneant, nec sub ijs aliquid proficitur, illini debent. Si parum hoc valuit, vt adhuc perdurent, vtrūque genu ferramento adurere conuenit: nec alte tamen imprimi, sed quasi trācurrere, ne compages resoluatur. sed non plus quam opus est. neque coagmentum etiam contingatur. tum vlcera vt reliqua igne facta curari, & fasciari debent. Auxiliatur quoque fauis medicamentum quod recipit olei libras duas, salis ammoniaci sextantem, plumbaginis bessem, aëris combusti, squamæ aëris, singulorum sextantem, spumæ nitri quod sit satis, mannae thuris, cerusae, singulorum quadrantem. omnia miscentur, vt in vsum veniāt. Præsidio est medicamentum quod habet nitri quadrantem, foliorum rhododendri siccorum, axungiae veteris, bituminis, singulorum quadrantem: aut salis ammoniaci, plumbaginis, spumæ argenti, cerusae, singulorum vnciam, aëris vsti, æruginis, singulorum sextantem, olei selibram. cum omnia miscueris, vtitor. Si melicerides equū infestent, medicamentis quae agglutinādo reprimunt, subuenies. Primo quoque die locum sale & oleo defricabis. secutis diebus calida aqua perfundes. vnges anserino adipe, & butyro nutries.

VARICOSIS.

SVARICES noxij sunt, hac ratione tolluntur. scalpello cutē aperies, & candente ferramento adures. tum sale & oleo decem diebus infricabis. Quod si adhuc non summoti fatigent, sanguinē ab variculis euocabis, & sanitati reddentur. Interdum varices sic pecus male habet, vt cum somno excitū surgit, protendat pedem, quasi quandā luxati artus imaginē exhibeat. sed opus est pressa manu terga subigere, dareque operā vt inambulet: & quod luxū videtur, statim ad pristinū ordinē redibit.

Pelagonius vlcibus in faui modum concretis.

ALVMEN pingue cū aceto quam acerrimo pedibus infricatur continue. Eundem effectum præstant salis fossitij, veratri, singulorum siciliquus, chalcitidis torrefactae tantundē, auripigmenti drachma. sed melle excipiantur, vt e fauis purulentus humor citra ferrum effundatur. Acaciae, botryidis, cadmia combustae, æruginis, veratri nigri, bituminis iudaici, nitri rubri, atramenti sutorij cremati, axungiae veteris, olei, salis ammoniaci, chalcitidis, hæc omnia ponderibus æquis sicca tunduntur,

Sal fossitius

Nitri rubri

Cadmia botryi

& cum bitumine cernuntur, prætritaq; axungia, liquidis adijciuntur, vt mi-
sta simul in emplastrum coëant, quod linteo agglutinetur, ipsiq; ductus la-
næ flocco circulus circumagitur. medicamentum illigari debet, & alternis
diebus resolui, quoad locum inueneris multis cribri modo foraminibus ex-
asperatum, quibus perinde quasi emissarijs vicinus humor feratur, expres-
soq; sinu desiccetur barbara, quæ aceto, oleo, spuma argenti, pice, bitumine
& ammoniaco cõstat. Vbi purulētum humorem melicerides profuderint,
super vlcus dandum est emplastrum quod habet olei vulgaris libras qua-
tuor, ammoniaci, plumbaginis, atramenti futorii combusti, singulorum ses-
quilibrā, æruginis selibrā, ammissa cerusæ sesquilibrā. ea coquantur. Ma-
lagma sequens ad Elenum artis veterinariæ prudētem refertur. In ahenum
olei paulum mittitur. vbi concaluit, argenti spumæ selibra conijcitur, axun-
giæ tantundem: quibus colatis adduntur ceræ sesquilibrā, resinæ pondus ⁵⁰
selibra, chalcitidis vncia, mysis liquefacti selibra, psilothri tantundem,
opopanacis libræ quatuor, galbani triēs, salis paulo minus hemina, aceti se-
libra. Hoc malagma meliceride laborantibus opitulatur. Oleum in aheno
cum efferbuit, conijcies ceræ librā, plumbaginis, propolis, argenti spumæ,
singulorum selibrā. hæc in lutra ferrea labellove concalfacta super genu in-
duces. Recentis meliceridas digerit ac dissipat insequens, aceti cyathi tres,
salis ammoniaci selibra, corymborū hederæ triens, seminis rosmarini quod
cachry dicitur, tunsi triens, fimi columbacei grana sex, mannæ sextans, cinea-
ris calcis triens. omnia hæc mittuntur in ollam, sed primum acetum, deinde
ammoniacū, resina, postremo reliqua: cumq; cocta fuerint, ab igne summo-
ueri vas debet: sed malagma linteo illitum imponitur, & fascia ligatur: post
quinq; dies soluitur, & calida perfunditur. rursus ex eodem medicamento
feruēte portio superponitur. sic equus depulso vitio ad sanitatē perducitur.

Prægnotio ac remedium pustularum, quas paraprismata vocant.

PRIMUM supra talum & coronam pedis erumpunt nonnullæ
papulæ grani sinapis magnitudine, vel paulo maiores, quæ tãdem
in vnam coëunt pustulam. eæ cursitatu, itinere longo, gestatis one-
ribus solent prouenire. Remedium est stylo vel acu transigere, & capax hu-
moris vasculum rescindere, oleo & sale defricare, postea fomentum adhibe-
re, cerato munire. Hoc etiam medicamētum pustulas abolet, chalcitis, æru-
ginis æris, singulorum quadrās, fœniculi nigri, mysis liquefacti, singulorum
triens, atramenti futorii, gallarum nigrarum, fecis vini, psilothri, singulo-
rum quadrans, floris cymini alexandrini, singulorum quod erit satis, mit-
tuntur in acre acetum, atq; teruntur in pila, dein in collyria formantur: qui-
bus siccatis vtendum.

gums ex emi.

Elenus

Lutra ferrea

Labello

Cachry semē
rosmarini

Prægnotio

Papulæ grani si-
napis magnitu-
dine

Cymini alexandri-
num

Collyria

Tiberius ad pustulas aqua prægnantes tollendas.

IQVA pars pustulis aqua prægnantibus scatet, quas vocant
hydatides, tum foliorum rhododendri semuncia, senæ euphorbij
drachmæ, fimi columbacei quaternæ, seminis nasturtij totidē, cha-
meleæ syluestris hærbæ siciliquis, ternæ adarces drachmæ, omnia
diligenter tunduntur, & cum axungia teruntur. eo medicamine pustulosus
locus linitur. Papulæ cum desidunt, calces vlceribus obsident, quæ copiosum
eruētent humorem. paraprismata vocant. tum venam quæ supra suffragi-
nis articulum fertur, resolues. sanguinem profuere patieris. Recentes gros-
fos minutim tufas in vino coques, & ex bubulo stercore delines. Si nihil
hoc profecerit, suffraginis venam feries. sanguis tãtis per profundatur, dum
heminam expleat. tum salem torrefactum ex oleo superpones, & fresæ fa-
bæ lomentum, cui mellis paululum adijcies.

Hierocles de pustulis.

VEHEMENTI cursu maxime pustulæ concitatur, taliq; prio-
res intumescunt, vt humore grauidi videantur. Venam igitur sub
suffragine scalpello sauciabis, vt sanguinem exhaurias. Quod si
remediū hoc non profuerit, locum pustulis scatentē scarificabis. vbi totum
humorem effuderit, posca fouebis. postridie malagmate nutriendum, quod
galbano constat. Sunt qui fimum euocent, eiq; ægyptiæ mori tenera cacu-
mina, aut tufam radicem adijciant, in vinoq; pari aqua diluto feruefaciant,
deinde candens ferramentum acetabulo coxendicis adhibent: cumq; melius
habere videbitur, calidam aquam præstant potandam.

Hierocles de aculeis qui intus hæserunt, extrahendis.

SI LIGNEVS mucro, stipes, vel aculeus equo illatus infedit,
aut os aut testa in vngulam se demersit, ea protinus euellenda sunt,
& purgato prius vulnere, medicamento quod æruginis vel mysis cõ-
stat, aut quolibet vulnerario linendum. plaga penicillo replenda, postero die
mero perluenda, medicamentisq; perungenda quæ dehiscētis sinus oras
committunt: deinde polenta quæ ex alumine componitur, curari debet.

Hierocles de abscessu.

Cap. LXXIX.

VM abscessus saltu, volutatione, plaga, vel casu cõtrahi-
tur, in calcem magnopere tritā affuso vino parem olei mo-
dum adijcito: cumq; medicamentū strigmenti crassitudi-
nem retulerit, intumescētem locum oblinito. nonnihil
etiam sanæ partis complexus, aut triticeā farinam quam
purissimam infuso aceto subactam, cui mannæ duūm de-
nariorum pondus adijciatur, supra protuberantem locum agglutinato.

Hydatides

Lomentū

morus ægypti-
tia

Strigmenti

sed aliquid sanæ partis comprehendere non erit alienum.

Hieroclis ad squillares furunculos, quos vocat caridas, Cap. LXXX.

*Furunculi squillares
Carides*

SI SQVILLAE tuberculo prodeant abscessus, quos à piscis similitudine caridas, quasi squillares nominat: tenera cypresifacumina & gallæ libram tundes, axungia & ceræ singulorum selibram adijcies, gallas acerbis instar libræ cum aceto subigens illines. Apsyrus vtendum præcipit vrina vernacula, sed abstergendum esse prius quotidie, mox nigra calce dum sanescant linendum.

Hierocles qua ratione experta ignem curanda. Cap. LXXXI.

*Pulvimi
Strigmentu puerile*

VM vrendi pecoris candente ferramento necessitas ingruit, friato sale & oleo primo die margines vlcum puluiniq; proluuntur: secutis autem diebus puerili strigmento delinuntur, quo facilius emarginari possint crustæ, decidereq; deinde vetere oleo & calida aqua comistis detergeantur. quibus expurgatis, statim vino & oleo inspersa erui farina foueantur. Si vero puerili strigmento carueris, cerâ, picem liquidam, adipem suillum, salem, oleû, simul intrita, pinnis perlines. Si intra septimû diem quàm illini cœpit vlcus, non emarginentur puluilli, crustæq; decidant, timor subest ne quid intus ruptum sit, & ad ineuitabile periculum venerit. Vernû tēpus maxime æstiuumq; huic vrēdi negotio destinatur. Aliqui miscēt ceræ libram, propolis, ammoniaci, singulorū sextātem, œsypi vnciā, galbani, manne, singulorum sextantem, visci trientem, spumæ nitri vnciam, piperis sextantem. eo crustæ vlcibus obductæ, paulatim euelluntur. aut ceræ libra, propolis vncia, ammoniaci sextans, œsypi vncia, galbani sextans, bituminis triens, opopanacis, nitri, singuli sextantes, aluminis scissilis vncia, piperis, visci, singulorum sextans, sulfuris vncia, commiscantur.

*Puluilli
Huic vrendi negotio*

Apsyrus de marisca ficoq; & formicantibus verrucis quæ in pedis corona nascuntur, Cap. LXXXII.

*Fici
Mariscæ
Informicationes*

APSYRTVS Herodioni Alexadrino equorum medico salutem. Mariscas, ficos, aut verrucas quæ informicationes dicuntur, quod punctiois formicæ sensum quendam repræsentant, in equis, mulis, asinis, quacunq; parte corporis oriantur, præsertim si extrema occupant, adurere nõ oportet, sed rescindere nitro, propius abradere, crudâ chalcitim tritam illigare, idem quotidie præstare, aquam non admouere, dum sanitati restituantur. sed maxime vrentibus medicamentis abstinendû, quoties pedi iuxta coronam infederunt. Nam difficillime inibi cicatrices inducuntur.

*Difficillime cicatrices
iuxta coronâ inducuntur*

nitro expere

HIEROCLES.

FICOS, formicantesq; verrucas, quæ quû omni parte corporis, tum maxime extremis oriuntur, Apsyrus nequaquam vrendas consulit, sed rescandas, & viuotenus deradendas, deinde crudam chalcitim tritam imponi iubet & alligari: idq; quotidie facere. aquæ potum non impartiri quoad ex eo vitio sese recollegerit equus. cui itidem igni interdixit, quoties in situ pedis circiter coronam exierunt, quippe cum vlcera difficulter ibi cicatrices trahant.

Hierocles de fico in pernis, & reduuijs, quas pterygomata appellant.

IN PERNA posterioris pedis iuxta cauum vngulæ vlcus enascitur, quod ab rei similitudine ficum appellant. id equum infestat, & claudicationem adfert, doloresq; ciet, nec vitiatam partem equus à quoq; tangi patitur. huic adurētibus cæterisq; medicamentis quàm celerrime succurrendum. Siquidem cum diutius vitium prorogatur, inter ambulandum radices altius in vngulam exigit, & in vniuersum claudicatio confirmatur. Huic noxæ tam asinus quàm mulus maxime patet: equus non facile id incommodi sentit.

Informicationibus remedia.

I VERRVCAE latissimis radicibus inhaerent, & dolores mouent, myrmecias vocant, eas tollit medicamentum quod habet calcis, specularis lapidis tûsi, singulorum vnciā, stillatitij lixiuij sextarium vnum, thuris vnciam vnam, fecis vini cõbustæ, cineris, salis, æruginis, aceti, singulorum sextātem. Prodest mysis, atramēti futurij, calcis, æruginis, singulos sextantes terere, cumq; formicâs verruca confecta fuerit & exusta, medicamentum inspergere. si circa oculum aut palpebram prominet, ex melle trita linere. sed verruca prius in treis parteis diducenda, ferramentum candens adhibēdum. Si formicationes in pedibus erumpant, chalcitidis sextantem, synopidis vnciam, fecis sextātem sumes, corticem punici mali in aceto coctum, punicumq; malum contritum miscebis, panno colatum infundes, dein vteris medicamine vulnerario. Sunt qui primum verrucam formicantem rescindant, postea mel, calcem viuam, & saligneum corticem tufum cretumq; superponant: & ita ad sanitatem perducunt.

*Myrmecia
Specularis lap*

HIEROCLES.

INFORMICATIONES ferro rescinduntur, deinde vulnere sulfur infriatur. Bitumē, aut cucurbitæ sicce crematæq; cinis inspergitur. Vsta filix tusaq; & incerniculo creta formicantes verrucas abolet. Barbulæ hircinæ cocta in aqua radix eundem præstat effectum, si tri-

Infriatur vulnere sulfur

ta linatur. Habes etiã alia remedia aduersus informicationes, quę inter cõ-
posita medicamenta paulopost subijcientur. Easdem tollit hoc medicamẽ-
tum. aluminis optimi, cadmię, botryidis, mysis, singulorum sextans, chalcidid
tidis triēs, gummis sextans, lixiuij liquoris qui e cinere partim viuã calcẽ ex-
cipiente stillauit, protofacton vocãt, quod satis esse videbitur, quo subacta
cætera digerantur in pastillos. Auxilio est medicamentum quod continet
calcis, candidę fecis vini, columbacei fimi, auripigmenti, singulorum vnciã,
chalcitidis semũciam, lixiuij quod e cinere calcarijs fornacibus extracto ma-
nauit, quod esse satis videbitur. ea teruntur, & eo excepta fornicationibus
linuntur. sed antea verrucę capillo aut neruulo vinciantur. cum autem exci-
derint, siccum hoc medicamen inspergatur.

Apfyrti de neruicis,

Cap. LXXXIII.

NERVICI dolore cervicis laborant, & caput extendunt.
Labia in rictum contracta sursum versus spectant, nechi-
scere possunt. quapropter neq; potionẽ neq; cibũ capiunt.
exerto genitali vrina paulatim fertur. aluus nihil nisi co-
acta reddit. accidit ferẽ vt in progressu vacillent, obstipicq;
cervicem proclinent, quod interni nerui distenti rigeant.
verum tales statim viuendi finem faciunt.

HIEROCLES.

VI neruicis affectibus tentantur, nullum auxiliari potest medi-
camentum. signa tamen explicare bonum erit, ne quis neruicum
putans altero vitio correptum, cum remedium adhibere non pos-
sit, erroris insimuletur. Neruorum itaq; causarius cervicem distẽ-
dit, caput extollit, vt sursum versus pertineat. Labia in rictum contrahun-
tur, vt os non possit aperire. quare nec esse, nec bibere valet. genitaleq; pro-
mittens sensim meijt. venter excrementa non emittit. incedens equus vacil-
lat, & in cervicem obstipus concidit, quod nerui præter modũ distendantur.
Qui, vti proposui, breui mortem oppetunt.

Apfyrti ad neruorum vulnera,

Cap. LXXXV.

PTIMVM equis aduersus neruorum vulnera, amurcã
veterem instar trientis heminæ, & corticem radicis vlmi co-
xisse. cuius liquamiuis hemina, fellis taurini cyathi tres, ari-
stolochiæ tenuis semuncia, miscentur. si taurinum fel desit,
in vicem eius agrestis hirci fel sufficiatur. ea in vase cõfun-
duntur, & sub dio coquuntur. cum abunde cocta videbun-
tur, per tegetes aut sportulas instillẽtur in fictile. quod si picatum fuerit, cõ-

Causarius. i. æger

festim eximendum est. Eo medicamento cum res postulabit vtendum. Si
nerui sentiunt exulcerationem, cerę libram, olei bessem, æruginis quadran-
tem, aridæ resinæ libram, mannæ quadrãtem, aceti quod erit satis, mannam
cum ærugine acetoq; teres, permiscebis, illines. Si nerui dolorem experiun-
tur, cerę libram, styracis sesquilibram, æruginis libram, propolis, cerę can-
didæ, papaueris, singulorum sesquilibram, baccarum lauri libras quatuor
cum semisse imposuisse satis est.

Hippocrates de vermibus.

SOLENT etiam vermes nocere: quod vitium non facile medica-
mentis expugnatur: sed potius inuictum, remedijs non cedit. quo-
rum signa sunt. se in solum equus abijcit, crebroq; volutatur, & ad-
mouet caput vtero. caudã sæpius iactat, atq; solito frequẽtius hinnit. Succus
igitur brassicæ cum oleo nitroq; per os & nares infunduntur: aut squamæ
æris, caricarum, & atramenti sutorij, singuli trientes læuissime terũtur, & in
collyria formãtur magnitudine qua nares sunt capaces, per quas injiciãtur.

Didymus pthirialis & ricinis.

SI VETERINVM pediculis obsitum est, aut ricini hæret,
aceris radices tusæ in aqua coqui debent, & decocti iure tepido
perfundi, sic vt imber totum corpus proluat. sed villi prius a ca-
pronis ad dorfi spinam detondendi. Sunt qui solo cedriæ liquore vtantur.
Alij mandragoræ radicis decocto consimiliter irrorant. sed cauendum ne eã
degustent, quippe cum periculum adferat. Alij cyperi radicem decoquant,
& iuris imbre lauant. Ricini quoq; pice liquida cum suilla adipe cocta con-
tacti decidunt: qui manu non sunt vellendi, ne faciant vlcera.

Pelagonius pediculis.

SI VEL venter vel anus pediculis scateat, mora cruda hordeo
quo equus vescitur, inspergẽda. Complures radice mori cocta in
aqua ventrem & anum fouent. Si vulnus intulerũt, siderite her-
ba & porri succo mistis addito sale oleo & pice sanatur. Si pedi-
culi iubam aut corpus totum obsident, viridem cicutam tritam opus est
illinere: aut tusam cyclamini radicem affuso oleo pediculosis partibus con-
uenit illinere. ea nanq; huiuscemodi animalia necat. Si quid equis aut iumẽ-
tis alijs pediculos creauit, totum corpus expurgandum est, dein tunsa cycla-
mini radice expressus succus adiecto oleo illinendus. postero die lixiuiio fer-
uente pecus elui debet, medicamentoq; rursum illini.

Didymus infestantibus tabanis, qui etiam œstra dicuntur.

TABANI suo aculeorum stimulatũ equos reliqua q; pecudes in-
amentiã præcipitãt. Compertũ igitur habemus, eas ab ijs infestis
volucris nō attingi, si quis tusas lauri baccas in aqua coxerit, &

l. j.

Phthiriasis

Villi

Tabani
œstra

Botryidis cadmię

Gummis

Protofacto

Labia in rictu con-
tracta

Erroris insimuletur

Causarius neruorum

Antipathia .i. caeca
naturarū discor
dia

de cocti iure locū in quo pascuntur aut incubāt, resperferit, quippe cum caeca naturarum discordia (antipathian nomināt) instincti tabani fugiunt. quod si praeventae iam ictum acceperint, cerusam ex aqua circumliuisse satis est.

Africanus, ne veterina muscis infestentur. Item ne vlcera ab ijs tacta vermibus scateant.

MVSCAE nulla afficient molestia, si tritis lauri baccis, & in oleo coctis veterinum illinatur. Solent etiam muscae vulnera infestare, quas summovebimus pice & oleo vel vngvine mistis & infusis. Quod si quae partes vlceribus praecipua fuerūt, coctam picem liquidam suillae adipi vulneribus stillari conueniet. sed quotiescunq; mel remedijs adhibetur, cauendum erit ne pars a muscis infestetur. nam ad mellis dulcedinē non hae solae, sed apes aduolant: quae vbi vlceribus infederunt, vermes creant. quare purgatis ijs cofestim adhibenda sunt linamēta cū pice & oleo veterēq; axungia, & extra vulnera eodē medicamēto circummillinenda. Solēt neglecta vlcera scaterē vermibus: qui si perfundātur aqua frigida, rigore cōtacti decidunt. vel si hac ratione non possunt eximi, marrubium aut porrum conteritur, & admixto sale imponitur. id celerrime necat dicta animalia.

Beretus muscis fugandis.

LAURVS cum nigro veratro trita, si in lacte, vel passo, vel hydromelite cum minimum aqua maceretur, muscas enecabit. Si casiam ex oleo trita illiueris, nullam impetent animantē. Muscas, si voles, nepetae abiges odore. Item foliorum eius decoctū respersum eadē fugat. Si, quantū Anatolius sentit, tibi sit in animo muscas in vnum cogere locum, in excauatum scrobem frutices rhododaphnae tunfos conijcies, in eumq; examina vndecunq; conuolabunt. Eadem boues, aut reliquos quadrupedes nullo afficient tedio, si lauri baccis ex oleo perungantur. Caeterum muscae prorsus mutis nō insidebunt animantibus, quae leonino pingui sunt delibuta. Porro veratrū quod in lacte vel sapa cum auripigmento maduit, imbre resperfo muscas abolet. Si quidpiam alumine cunilaq; linatur trita, muscae nunquā adsilient. Africanus est author, si platani frōdes adpēdantur, vesperiliones equilia non ingredi, exanimariq; comarum hederæ suffitu.

Nepeta

Democritus infestis culicibus propellendis.

CULICES necant equinae setae foribus aut medijs domibus alligatae, neq; prorsus eas inibi suffixae sinunt ingredi. calaminthae aut gith crematorū nidore fugantur. Si spōgia aceto acri imbuta prope caput aut pedes adpendatur, animantē non attingent. Abiguntur macerata ruta, & domicilijs resperfa, aut conyza decocta. Et feruefacti iure domibus

irrorato aut galbani, aut sulfuris, aut cumini suffitu. Si dormituro canabis florentem furculum obieceris, ab inuolatu arcebuntur. Non in quoduis animal irruent eae volucres bestiolae, quod manna cum aceto & oleo perungatur. Caeterum horrent in primis culices acrementum aceti, & cunilae nidorem. Bubulum stercus suffitum, aut parietibus sublitū culices persequitur. Item inulae radix adiecto buccinorum crematorum cinere, si vestes aut stragula suffumigentur. spōgia aceto imbuta, cum domorum laquearibus, aut cubiculorum cameris adpēditur, ad se cōuolantia inibi culicum agmina contrahet. Nullo laceissent ictu, si canabis frutices lecticis substernantur. Rutam aqua maceratam, vel conyzam coctam mandris resperges, vt hinc culices amoliaris. Bdellium suffitu culices propellit.

Didymus cimicibus abolendis.

PICE liquida, & syluestris cucumeris succo cubilibus insperfo cimices necantur. Item scylla particulatim dissecta, tritaque in aceto, & spōgia hoc liquore imbuta deterfis. Itidem medicae mali frondes cum oleo decoctae, vt hanc pestem arceant, lecticarum coagmentis illinuntur. Taurino aut hircino felle, addito acri aceto, cubiculorum parietes imbui prodest. Hoc idem praestāt si viuum sulfur, & oleum vetus adieceris.

Cimices lectularij nō aderunt vbi locum glutini piscium (quod ichthyocollon vocant) decocti resperferis iure. Incubantes enecabis, si coctis olei fratribus, & bubulo felli mistis ex oleo roraueris: aut hederæ, aut capparidis frondibus ex oleo litis. Nec secus parietibus delitescētes perimes. Praesens eis moliuntur exitium, cum herbae pedicularis acetabulum, scyllae in taleolas dissectae tantundem, acris aceti ligula, teruntur vna, & cum incaluerint igni, linuntur. Aliqui cedrini liquoris portionem adijciunt, & quadratalem passi modum: vitulini, vel caprini fellis, quantū volae sinu capi potest, & tantundem passi cum aceto. Florentinus memoriae prodidit hirudines & cimices mutuo halituum eiaculatu confici. illas, cum conceptum cimicis nidorem ad eas fistula detulerit: hos, cum graue fumi virus hirudinibus emissum infederit, ambitu velaminibus stipato, ne vapor euanescat in auras. Scolopendra siccata suo odore eundem praebet effectum. ad idem pollent hederæ folia cum hirudinibus decem trita. Democritus asserit cimices nec situ cubilium, nec aspergine creari, si leporis aut cerui pedes a tergo circum lecti fulcra pendeant. Si quis inter peregrinandum vas aquae frigidae plenū lecticae subijciat, dormientem non attingent. Lupini madentis imber, quo pleriq; omnes vtuntur, exanimat quos attigerit. is tamen nō prohibet conspersus, quin paulopost rediuiui conualecant.

Medicae mali

Ichthyocollos

Pedicularis

Florentinus

Democritus

Rediuiui

Pamphilus pulicosis animantibus, & domicilijs.

PULICOSAE pecudi remedia sunt. Sume cyminum tritū pari pondere cum veratro, aqua q̄q; mistum, & illitum, seu cucumeris anguinei succum. vel si hæc nō adsunt, vetus amurca per totū corpus infusa. Si in effossum domi scrobiculum rhododaphnæ furculos inieceris, pulices vndiquaq; ad eum conuenient: tum absinthium, vel syluestris cucumeris radix aqua marina macerata rore cōsperso hos enecabit. eisdem aquæ in qua gith maduerit, respersus necem adfert. Cum hæc pestis infestabit, conyzæ feruēs decoctum perfudisse satis est. Item sinapis semen cum rhododaphne (cui nerio quoq; nomen est) igni calefcit, & locis quæ pulicibus sca- tent, inspergitur. In perniciem agūtur, si cribro viciario viuā calcē per locū cernas. sed solū prius est euerrēdum. Pestis hæc itidem fracibus olei mace- ratis aboletur, si pauimēta hac madeāt vligine. Si cuminū syluestre adiecto cucumeris anguinei semine in aqua tritum perfundatur, crepantes dissiliēt. Itidem præstatur absinthio, aut radice cucumis agrestis marina macerata, aut chameleæ radicibus, aut populneis frondibus tuis, & aqua suffulis, aut tribulo in aqua decocto. Pulices acor muria necat. Item marina resperfa.

Si positū in mediō domus labellū ferreo pugione circumscribatur, reliqua q̄q; pars extra ductū orbiculū liquore respergatur in quo pedicularis herba, aut tusa lauri folia maduerint, aut muria in aqua maris cocta: omnes in labellum consilient. Si in spurcū scrobē caprinus sanguis defundatur, pulices omnes ad se cōtrahet, sic à vestimētis, & tapetibus villosis, quibus immerfi latitant, erocabuntur. Summouētur ijdem, si in vrna vel cado antedieta reponantur.

Apfyrus ijs quos serpentes momorderunt.

APSYRTVS Iulio Saturnio Decurioni salutē. Petis quænā signa viperarū ictus sequātur. Hæc vtiq; sunt. corpus horrore cō- cutitur, oculi tumēt, ore & dentibus infrēdet equus. interdū pili à capronis iuba & muscario defluunt, papulæ etiā quædā corpore toto prorū- punt, quæ graue virus olent. Succurritur hac sorbitione. piperis cādidi aut nigri grana triginta cum vino detrita per os infundūtur, aut thymū ex vino tunsum, aut rosaceum cum mero, aut ruta cum vino trita, creticumq; seseli quod tordilion vocant, ex vino vel artemisia, sed pecus in periculum venit.

HIEROCLES.

MULTI sermonem quem de demorsis à vipera scorpionibus, phalangijs, aut araneo mure habuerunt, simul promiscue confu- derunt: nos autem cum distinctionem quandam desiderent, de ijs sigillatim differemus. Cum ergo vipera morsum impressit, horror totū corpus percurrit, intumescūt oculi, dentibus iumentū infremit, pili iuba delabūtur, equum papulis quibusdam foedis vulnus obsidet. Hæc

Rhododaphne

Viciariū cribrū

Caprona
Iuba
Muscariū

Seseli creticū
Tordilio

ratio curādi sequenda est. Triginta cādidi piperis grana cum vino tusa, per os demittūtur, aut thymū ex vino, aut artemisia cocta cum vino. Nonnulli plagam prius incidentes adurendam consulunt, postea medicamentum in- fundunt. Vulnus abstergere vrina oportet, & vnctiōe molli nutrire.

Pelagonius ad ictus serpentis, muris aranei, & phalangiorum.

SI SERPENS aut araneus mus morsum intulit, aut pha- langium ictu scūijt, terra e formicarū latibulis petita prodest, si cum vino infundatur, ea q̄q; vulnera defricētur. Si in itinere cōtin- gat equum virulentū vulnus accipere, vbi accōmodata remedia non licet offendere, piperis albi grana triginta cum vini veteris sextario per corniculum faucibus inferes, vel thymum herbam tritam ex vino præbebis. Fertur cōtra ictus omne genus animalū quæ noxium virus eiaculantur, au- xilio esse radix hastulæ regiae cum vino vetere trita, & indita vulneri. Idem præstāt dissecti hirundinum pulli, & plagæ admoti. Hirundinis nidum cum vino vetere tritum locis quæ dentium iniuriam senserunt, imponi prodest. Morfibus phalangiorum aut muris aranei tusa malua trita q̄q; imponitur.

Apfyrus ictis à scorpione.

ICTOS à scorpione sequitur crurum contractio, claudicatus, fastidia cibi, saniei viridis e naribus profusio, spirandi difficultas, & ægra suscitatio. Curantur non aliter quā demorsū à serpentibus, vt antea proposuimus.

HIEROCLES.

Si scorpius ictum adegit, equi sustrahunt pedes, & claudicant, atque ci- bum auersantur. virens sanies e naribus profluit, spirandi q̄q; difficultate ve- xantur. Eandem quā à serpente percussi curationem desiderant.

Anatolius ad ictum scorpionis & serpentum.

SI SCORPIVS ictum attulit, aut serpens aliqua momor- dit, læsa pars suillo fimo linitur, aut solano tuso, vel marina lactuca, quam Græci tithymalum vocant, aut apollinari herba, aut lini se- mine, aut torrefacto alumine, aut spuma nitri, aut fossili sale. singula hæc illita præsentia sunt auxilio.

Eumelus ad omnes serpentium ictus.

VLNERA quæ per serpentium ictus inferuntur, arundine compungas, aut eiusdem deustæ cinerem infrices. Artemisiam cum chamælo trito addito vino des potādam. Venena depellit radix herbæ quam vocāt perfonatā, trita, & cum vino data. quaterni ficulnæ l. iij.

Lactuca mari-
na

Tithymallū

Apollinaris he-
ba

Perfonata

radicis scrupuli, cum vini tepentis sextario per nares ingeruntur, creta cum oleo, aceto, & lasere, aut pullorū hirundinis vēter, aut nidus eorundē intritus vulneri superponitur. Crematarū arūdinū cinis vino resolutus potui datur.

Apfyrtus de phalangiorum venenis.

PHALANGIORVM genus latitans in fœno subinde non aliter quā araneus parit. quorū progeniem si pecus improvide deuorarit, in discrimen adfertur, sæpeq; sibi vorax mortem hoc esu consciscit. Remedio est vinū infusum cum pipere, vel thymum cum vino, aut cerui coagulum ex eodem. Si phalangium nocuit, ijs notis deprehenditur. Intabescit corpus. Papulæ quædam profiliunt furunculis non dissimiles. Vrina fertur araneas quasdam ostendens. Cibum fastidit, aut exiguū admodum capit. Præsens est remedium in omnibus serpentium ictibus, læsum locum qua punctiois sensus repræsentatur, inurere.

HIEROCLES.

PHALANGIORVM progenies araneorum more in fœni fascibus suos edunt partus. Si ergo proles per imprudētiam deuoretur, vel phalangiū morsus infixit, nō exiguam perniciē molitur. Cognosces autem virus irrepisse, cum corpus inflammatur, eruptionesque papularum à furunculis non abhorretes prodierunt, si vrinæ telas araneorū quasdam repræsentāt, si cibi fastidium torquet, aut parum pabuli sumitur. Subueniendum itaque infuso pipere cum vino aut thymo vel aristolochia crassiore, item cerui coagulo. Probāt aliqui, locum qui dentiū iniuriā sensit, circuncidi, deinde vulnus ignē experiri, postremo infusionibus vti. Si phalangium morsus impressit, piperis, herbæ pedicularis, singulorum vncia, pyrethri fescuncia, leuissime teruntur, & faucibus inseruntur.

Hierocles de iumentis à phalangio aut vipera demorsis.

SI IUMENTVM phalangium deuorauit, aut morsu vulnus intulit, genitalia tument, vrinaq; araneosum quid videtur referre. Quinetiam totū sudore digeritur. Curādi ratio hæc est. Si vulnus fecit, id circūcidendum, quò virus ex eo destillet: dein adurēdum. Sin deuorarit, ijs remedijs pugnādum, quæ etiam valebunt si phalangium mordicus inuasit. Aristolochia cum vino trita infunditur, itidem syluestris apij semē. si non extat, in eius locum fatiui semen substituatur. Bacca lauri trita in duabus heminis vini affuso rosaceo per os demittuntur. Calido diuerfetur equili, deinde in balneum descendat, & calida perfundatur aqua. Cremor ptisanæ pro cibo cedat, aut teneræ lauri frōdes pabulo sint. Fœnum optimū ministretur, calida detur potanda, quoad dolor se remiserit. qui postquam

conquieuit, tum ambulationibus cōmittatur: vulnus vti dictum est adurendum, medicamen infundendum, donec ad sanitatem peruenerit. Si quem vipera percussit, eius morsus suppurationem molitur, exfaniat vulnus, eoq; pus atrum exit, ac inde virus manat. Si muliebrem sexum pecus referat, sic ei subuenitur. vulnus mordicus factum scalpello rescinditur, postmodum debet aduri, & ea quæ in phalangijs proposuimus, infundi. Rupta suppuratio detergetur, vñctione q; molli nutrietur.

Hippocrates ad ictus serpentis & viperae.

SERPENS & vipera sæpe cum equus improvide supercubuit, laceffita onere morsum imprimat. Venenū serpentis abigitur si pars icta bubulo stercore linatur, aut solano tunso, aut marina lactuca, quam vocāt tithymalon, aut apollinaris semine, aut alumine, vel spuma nitri, vel fricto sale. Quinetiam si vnum ex ijs cum aqua linteo colata faucibus infundatur, remedio erit. Et vt summatim dicatur, quæcunq; hominibus opē ferūt, eadē maxima ex parte pecudibus salutaria sunt. Priuatim tamen equis, mulis, & asinis missio sanguinis opitulatur. Venena viperae depellit super scarificationem ferro factā herba quam vocāt perfonatā, trita, & cum sale imposita. itē trifoliū, quod in fragrosis inuenitur locis, odoris grauis, neq; absimilis bitumini, idcirco Græci eā asphaltion appellāt, ad eodē effectus vsurpatur, huiusq; herbæ succus vino mistus inditur faucibus, atq; ipsa folia cū sale trita malagmatis more, scarificationi intēduntur. vel si hāc herbā viridem tēpus anni neget, semina eius leuigata radice q; cum vino bibuntur, vel ex aqua malsa scarificationi superimponuntur.

Buprestis & phalangio.

SI BVPRESTIM aut phalangium esitarit equus cum fœno, venter incēditur, cibi fastidiū vrget, ac totus hoc pabulo distēditur, itē crebrius alui recremēta ferūtur, paulatimq; spiritū elidit. Cui sic succurritur: illigatū caput reflectitur: venæ quæ supra nares tēdūt, rescidūtur, quò sanguis extra per os pfluat: brassica cocta cū garo & oleo datur vorāda.

Hierocles de serpentum morsu

SI EQVO serpēs dentes adegit, primū sanguis mittēdus est, milio & tritico die bis linendum, hoc triduo faciendum. Si vipera morsu sæuerit, ictus tumorē corpore toto mouet: oculi tumēt, & cruore suffundūtur: cōuersio sedis exercet: genitale quoq; procidit: & frigus offunditur. Itaq; vini sextariū faucibus ingerito, laurū dato vorādam, pulticulām ve. vino & oleo baccisq; laurus coctis linito. sanguinē à ceruice mittito. deinde polemonia herbæ & aristolochia singulas semūcias adiecto vini sextario infundito. Si vipera morsum intulit, radicū echij herbæ & polemonia singulorum semūcia trita & vino cōmista per sinistrā narē demittitur.

liiij.

Asphaltio
Trifoliū

Buprestis

Polemonia. he
Echiū

Didymus serpentibus exigendis.

SERPENTES domicilijs aut cohortibus non oberrabunt, si artemisiam aut abrotonum circa macerias seueris: sed inibi delitescētes fugabis suffitu radicis lilij, aut cornus ceruini, aut vngulae caprinae. Pests hęc tota sumouebitur, si lachrymā papaueris, gith, galbanū, sulfur, pyrethrum, peucedanum, & vngulas caprae tūfas & redactas in farinā adiecto acri aceto digesseris in orbiculos, qui sigillatim igni flagrātes nidore eructent. Tradunt aliqui punicae mali termites admosos sic serpentibus aduersari, vt stibadia toros & ategias hac pestilenti lue putent vindicari.

Democritus scriptum reliquit, ibim maximam vim serpentium conficere, ignauasq; non posse moueri penna duntaxat alitis huius superiecta. Refert eadem emori quærna frōde contactas. item si ieiuna hominis saliuā in rictū oris inspuatur. Apuleius est author angues obtorpescere, qui semel arūdine feriatur: in sapius, latebris tandē recipientes sese recolligere. Si tamen quis sinistra manu deprehendat caudam, haud agrē eliciet: dextra capti renuunt extrahi. Tarantinus asseuerat serpētibus non afflari, qui dracunculi herbæ succo deliniuntur. arceri quoq; succo radicis, vel semine perlito. Sed ne solum quidem si quis ferat, ab eisdem aspirari: quinetiā ictos a serpente seruari cōtendit, qui rosae radicem amuleti vice gestet. Florentinus prodidit serpētes eo loci nō adrepere, vbi ceruinus adeps, aut betonicę radix, aut gagates gemma, aut dictamnium habeatur. Miluimum stercus, aut aquilinum adiecto sty

race suo graeolenti fumo serpētes exagitat. Si vipera momordit, prærens est remedium tenera fraxini cacumina terere, expressumq; succum præbere potandum ex mero, si febre vacant: ea verò correptis, ex dilutissimo vino. Itemq; tritas eiusdem arboris frondes læsæ parti superponere. Si radicem vesicariæ, quam halicacabum vocāt, admoueas, sopies aspidem. Tribulum herbam in aqua tritam, aut solam si cauernulis serpentum indideris, abiges.

Si salsamentarius cadus, aut salgamariū fictile cohortibus obruatur, tota serpentium caterua suis etiā latibulis euocata eo loci se conferet: tum tui fuerit muneris tuto vas obturans extra septorum limites ignibus dicare.

Ceciliæ morsus tumorē supurationemq; molitur. sed eius sanatur noxa subula ænea si locum læsum compungas, cretaq; cimolia ex aceto linas.

Diophanes abigendis scorpionibus.

SI CAPTVM scorpionem cōbuseris, reliqui omnes ab eo loco diffugient. Si quisquā radicis succo suas exacte manus illiuerit, intrepidē & citra periculum scorpiones reliquosq; serpētes deprehendet. Eadem radix admota scorprios confestim necat. Quinetiam & ictui scorpionis medeberis, si illatum parti vulnusculum argenteo annulo sigilles. Sandaraca cum galbano & butyro, vel adipe caprino

Cornus ceruini

Democritus

Ibidis pennæ

Apuleius

Saliuā humanā angues necat. galen libro de facultatibus naturalibus

Tarantinus

Florentinus

Halicacabus

Salsamentarius cadus

Ignibus dicare. p. comburere

Salgamariū fictile

Cecilię morsus

Apuleius

suffita & scorprios & serpentes omnes fugat. Cæterū vbi quis oleo in quo scorprio tātisper sit incoctus, dum distabelcat, ictam partē perunxerit, omni cruciatu leuabitur. Apuleius est author, si quispiā percussus a scorpione, alinum in caudam conuersus ascendat: dolorem liberato sessore ad asinum transeare: qui cum pedit, contractæ iam labis argumentum est. Democritus asseuerat, si ictus quispiam a scorpione, statim verbo tenus asino dixerit, me scorprios icit: non lensurum molestia, veneficio videlicet ad quadripedem transeunte. Stellio & scorprios sic cæca naturarum discordia pugnāt, vt vbi quisquā stellionem in oleum coniectum resoluet in tabem, eoq; oleo partem ictam oblinet, liberabitur dolore. Idem Democritus addidit, rosae radicē torquis vice seu quouis modo gestatā, esse veneficij scorpionis amuletū. Cæterum hoc sequens Plutarcho fertur acceptum. quoties coryli nuclea præsepibus adfixa cohærebit, scorprios ad equilia non irrepet. Eadem si lecti pedibus colligetur, cubicula non subibit. Zoroastres asserit lactuæ semen ex vino potum, ictis a scorpione mederi. Tradit Florentinus, si in recentem plagam ficulneum lac instillaueris, sisti venenum, nec postmodum penitus serpere. Porro noxā percussus non cōtrahit, cum scyllæ bulbus estur, qui tum saporem dulcem respiciet. Tarantinus est author sideritim herbam tenentem viuos ita domare scorprios, vt ne ab ipsis quidem vilo pacto lædi posse contendat.

Apfyrtus ad morsum muris aranei.

MVS araneus si morsum infixit, locus tumore duro cingitur, gemitus animal exprimit, sed parum interpellat. Remedio est locū læsum aculeo compungi, brassica trita cum aceto illini, allijs item ex aceto tritis. fertur terra quæ eruitur ex orbita aceto subacta, illitu auxilio fore. Si vero ventrem ferens asina ab araneo mure feriatur, interitus periculum subest. accedit ergo febris, cibi fastidium, inediaq; cui cyclamini cremati cinis aceto mistus efficax est. collo appesus ipse etiam mus araneus, sui veneficij amuletum est.

HIEROCLES.

IMVS araneus morsum impressit, intumescit animal totum, oculiq; collachrymant, & exsaniat tumor, ac virus a ventre destillat, pabulum respuit. Locum igitur læsum subula compungas, puluereq; qui in orbitis sub vestigio rosarum inuenitur, acti aceto perfuso linas. Aliqui, quibus Tarantinus astipulatur, tradunt allia tusa esse imponēda, suffiendumq; cornu ceruini, vt huius nidore pests hęc summo ueatur. Apfyrtus vero melius esse putauit si læsa pars vratur simul atq; dentium iniuriam sensit. Stratonicus scarificandum vulnus consulit, præsertim

Apuleius

Democritus

Stellio & scorprios antipathia habent

Democritus

Plutarcho

Zoroastres

Florentinus

Scyllæ bulb

Tarantinus

Sideritim her

Amuletū

Exsaniat

Tarantinus

Stratonicus

quod inflammatione cingitur, & sale & aceto conspergi, postero die equum per aquam dulcem in cursum concitari, cretaq; cimolia aceto subacta lini, vulnus balnearum strigmentis nutriri, sic dari sanitatem. Si quod animal mure araneo demorsum est, triti gith acetabulum in vino odorato per nares indidisse proderit, plagamq; canino stercore lini, quod idem hominibus salutare est.

HIPPOCRATES.

ACCIDIT equum in stabulo saepius impeti morfu. cum enim decubuit ipse, sensim ad ilia mus araneus irrepit, qui interdū equi motu lacessitus, subiectae parti vulnus imprimit: tumorq; ostendit iniuriā dētiū. Cui ita subuenies. Triti gith acetabulum ex vino infundes: tritas allij spicas, salem, & cuminum, paribus singulorum mēsuris vino mistis illines. aut terram orbitae vrina subactam, aut intritum murem araneum cum sextario vini faucibus infundes. Sin murem araneum non inuenis, creta figulari perlines. apij etiam semen coctum in vino & oleo demittes, ac tumentem locum scalpello discindes, quō virus euocetur, & vellicatū punctim vulnus recrudescat. Si per hęc inflammatio magis excandescat, in orbem teretibus ferramentis igni flagrantibus exulcerabis, sanæ partis aliquid deprehendens. rectis quoq; ferramentis, quō sanies emanet, redulcerabis. Quod si pars ea per exulcerationē intumescat, hordeum crematum tritumq; consperges. sed antea vetustam adipem inungere cōuenit. Vlcus non excitabitur, nisi prægnaus mus araneus morsum attulerit.

PELAGONIVS.

MVS araneus perniciē quam intulit, suo corpore luit, nam animal ipsum oleo mersum necatur, & cū imputruit, cōteritur, eoq; medicamine morsus muris aranei linitur, sic illius sanatur noxa. vel si nō adest, tumorq; ostendit iniuriā dētiū, cuminū conteritur, eiq; adijcitur exiguū picis liquidæ & axungia, vt lentorē malagmatis habeat. id impositū perniciem cōmouet. Vel si antequā tumor discutatur, in suppurationē conuertitur, optimū est ignea lamina cutem summā resecare, & quicquid vitiosū est inurere, atq; ita liquida pice cum oleo linire. Solet etiā ipsum animal viuū creta figulari circūdari, quæ cum siccata est, collo veterinorū suspenditur. ea res innoxium pecus a morsu muris aranei præbet, & ab hac peste vindicat. Mus araneus pro sua corporis magnitudine vehemētes morsus infigit, qui quāto fuerit exilior, tanto celerius vulnusculū dentibus infert. sed id facilius medicamentis expugnatur. deterrimam omniū pestem prægnaus suo dente molitur. Sed iniuriæ discrimen, tumoris moles ostēdit. Auxilium adferre ad hunc modum oportet. trito allio cum nitro, vel si non adest, sale cumi-

noq; partem ictam defricare. Sed cum rupta iam inflammatione tumor in vulnus degenerauit, tum munde perlui debet, crematiq; hordei cinere conspergi, nec aliud quicquam est tentandum. Nanq; cæterorum auxiliorum vsu magis atque magis gliscit vulneris iniuria. dandaq; forbitio ex anetho, triticea farina, & vini sextario constans, cui cedrini liquoris momētum fuerit adiectum.

Hierocles ad ictus pastinacæ.

Si marina pastinaca percussit equum, graue periculū adfertur. Centaurium igitur oportet admouere, ruentisq; sanguinis impetum infrenare, per os pastinacæ iecur infundere, tritum in hemina vini.

De morsis a rabioso cane.

Canis in rabiem efferatus si quēpiam momordit, caprini fimi, balsamēti veteris, ebuli, singulorum selibram, iuglandis nuces quadraginta, simul omnia conteres, & loco cui dentem impegit, admouebis.

Apsyrta de hirudinibus,

Cap. LXXXVIII.

PSYRTVS Bedio Decurioni salutem. Te certiore facere volui, quōd cum armenta ad bibendum appelluntur, maxime obseruare conuenit si quæ vadis hirudines sidunt. siquidem haustu raptæ, subq; lingua & labijs implicitæ figuntur. quod minorem noxam infert. nam inclinantes equum, eas citra negotium eximunt. cum vero altius descenderunt, exugentes animal extenuant. si complures hæserint, maturius in mortem præcipitāt. Cum igitur ad præsepia se receperint, oleū corniculo suffundendum, cuius contactu confestim decidunt.

HIEROCLES.

HIRVDINES, cum bibendi potestas datur, in os irrepere cōsueuerunt. quas aperto ore conuenit extrahere. Si plures raptim haustæ fauces obsideant, pericula minantur. tum igitur infundere aquam & oleū opus est, easq; sic excutere. Sunt qui salem consulant infriari. Alij aristolochiæ crassioris radice in aceto quā acerrimo trita, ita vt mellis crassitudinem referat, affuso oleo locū vbi insidunt, affricant, lingua pecudis extrorsum deprōpta. Sed cōuenit eos qui gregibus præficiūtur, pecudumq; magistros, aquis attendere, obseruantes si quæ illic hirudines delitecant, ne sub lingua labris ve bibētium equorū inuolutæ cohærescant. Quōd si in ore suffigi sentiuntur, equum inclinare necessum est, & adhærentes euellere.

Pastinaca marina

Remedia ad haustam hirudinem. Pelagonius.

MAGNAM etiam perniciem saepe adfert hirudo hausta cum aqua. ea adhærens faucibus sanguinem ducit, & incremento suo transitu cibis præcludit. Si tam difficili loco est, ut manu detrahi non possit, fistulam vel arundinem inserito, & ita calidum oleum vino mistum infundito. Nam eo contactu animal confestim decidit. Potest etiam per fistulam deusti cimicis nidor immitti: qui ubi superponitur igni, fimum eijciat. conceptum nidorem fistula usque ad hirudinem perfert, usque nidor depellit hærentem. Sunt qui in naribus cimices enecent. sic enim hirudo caduca confestim exanimatur. quod remedium bubus cæterisque pecudibus prodesse tradunt.

Anatolius haustis hirudinibus.

EASI adhæreat (magnum saepe periculum adfert hirudo rapta cum aqua) siculnea frõde aut aspero panno deturbanda est. Si faucibus una vel plures implicite figantur, aut stomachum vel intestinum teneant, animantem exugunt, & ducentes sanguinem, ad maciem illico perducunt. Quibus non prosunt quæ funduntur auxilia. siquidem pecus in pernicio agit. Id unum nobis præsens videtur remedium, oleum in fauces instillare. nam eo contactu depelluntur hirudines, & confestim necantur. quæ si solum adfiguntur ori, tritos in manu quinque cimices adglutinasse satis est. sic protinus decidunt. Si faucibus adhæreant, cimices superponuntur igni, ut fumum emittant. conceptus deustorum nidor per corniculum usque ad hirudinem delatus depellit hærentem. Si tamen equus vel aliud iumentum hirudinem deuorauit, aut ad nares conscendens irrepsit, sanguis eo loco ruens manabit. tum salem & oleum inspirabis, omnesque forfice reuelles, aut adolebis candente ferramento: dein vltimum panem minute tritum vini rorabis imbre, & ubi in cataplasmatibus lentorem coierit, illines.

Apsyrus si ad præsepia gallina prorepat. Cap. LXXXIX.

SI AD præsepia gallina perrepat, nonnunquam intus parit. nam quod aluo liquidum excidit, immistum pabulo si deuorarit equus, negotium exhibet, adfertque periculum: cuius signum est. tenuis mucosaque ventris proluuius exit. Remedium est gallinaceum stercus candidum cum adipis drachma, additis octo polentæ sextarijs, ex vino subigere, & in offas cogi, quæ dantur vorandæ: sed vinum austerum nigrumque debet esse. Si gallinarum stercus esitauit equus, seminis apij cyathos quinque cum vini sextario & hemina mellis infundito. sed exerceatur ambulatione, dum motus aluum cieat. Si vero quis horror accedat, pilique subrigantur, bac

carum lauri modum qui tibi faciet satis, ac nitri selibram, aceti oleique singulos sextarios miscebis. calido loco, ad quem nullum frigus aspiret, per triduum illines: vel syluestris fici folia contusa totidem diebus ex egelida præbebis.

HIEROCLES.

GALLINIS, cum in præsepibus oua ponunt, saepius accidit inibifimum reddere: quod non paruum equo deuoranti periculum adfert. Ea res deprehenditur, si mucosa ventris proluuius effluat. Stercus itaque quod durum figuratumque candidat, adipisque pondus denarij, polentæ modus qui octo sextarios impleat, simul in vino subiguntur, & in offas formantur, quæ faucibus impingantur. sed vinum sit nigrum, & austerum.

Apsyrus de syluestri brassica.

EQVIS qui syluestrem brassicam cum foeno vel reliquo cibatu depasti sunt, hoc subuenitur remedio. satiuam brassicam tunditur, & infuso lacte succus hinc elicitur: qui extracta lingua per os ingeritur. aut aqua immista brassicæ, aut fici in aqua coctæ eidem decocto miscentur. Fertur caneros marinos detritos succo brassicæ permistos opitulari: sed triduo præbeatur, donec aluo pabulum deijciat. Sed ijs notis deprehenditur deuorasse, quod is cibus corpus infirmat, & posteriora resoluit, sic ut progredi non possit, sed nutus concidit, ac rursus excitatur, quousque brassicam excreuerit.

HIEROCLES.

EST etiam grauis pernicio syluestris brassicæ: quam si cum foeno depastus est equus, vires carpuntur, posteriora sic contrahuntur, ut ne pedibus quidem niti possit: labatque corpus, donec brassicam per aluum exegerit. Oportet itaque satiuam brassicam tundam affuso lacte ex vino odorato colare, & per os infundere, aut ficos coctas brassicæ iuri adijcere, & item inserere: aut marinos caneros detritos brassicæ succo miscere, & bis die fundere, donec aluus reddiderit.

Hierocles de aconito.

Cap. XC.

SI ACONITVM, quod myophonon vocat, mandit equus, velut vertigine correptus concidit, corpusque totum resoluitur. tum venam in temporibus solues, atque semen apij syluestris aut satiuæ ex vino fundes, aut rutam tunsam cui vetus vinum sit affusum, ingeres.

Hierocles de cicuta.

Cap. XCI.

SI CICVTAM equus degustauit, caput sopore degrauatur, ita ut in parietes illapsus titubet. Cui sanguis à ceruice mittendus, sesquihemina vini veteris impingenda. quod si semel & iterum factum est, sanitati dabitur.

Brassica sylue-
stris perniciosa
equis

1

Aconitum
Myophonon

Hierocles de erucis.

Cap. XCII.

SI SVPER erucas equi sese volutēt, aut arbori eisdem scatēti se scabant, adfricentq̄, statim vibices assurgunt. tumet cutis, & occallescit. item oculi cauātur. Oportet igitur aceti quā a-cerrimi selibram cum atramenti sutorij quadrante contere, ijs corpus illinere. sed cauendum est ne quippiam huius in oculos delabatur.

Apsyrri ad hirsutos equos remedia, Cap. XCIII.

SI CORPVS equi pilis horret, cicera candida instar semodij macerātur, additis vuarum passarum paribus modis: trigintaq̄ diebus cum hordeo præbentur. ea nanq̄ horridum villis tergus leuigant. Verū equus vberiore hordeo firmandus: eoq̄ præstabitur vt ad planitiem pili redigantur.

Hierocles ad eadem.

SI CORPVS equi pilis hirsutum riget, opus est cicera candida quæ semodium impleant, madefacta, paremque vuarum passarū mēsuram cum hordeo triginta diebus ministrare. ea subigēt pilos, & ad æquum læuorem reducēt. Cæterum cum sanguis fuerit missus, eo qui defluxit, totū corpus illinamus, per triduumq̄ cohærere patiamur, die tertio pectine cruor reuellatur, piliq̄ coeuntes explicentur. ita depexi læuorem conciliabunt. Quidam acri muria hordeum foenumq̄ conspergunt, eoq̄ cibatu vitium discuti promittunt.

De pediculosis animalibus,

Cap. XCIII.

SI SYLVESTRES pediculos necare velis, primū si interna hisce scateāt, sandaracæ liquorem instar heminarum duarum infudisse satis est. Si exteriora ijs pedibus obsita sint, eiusedē sandaracæ quod satis esse videbitur, ex oleo linas, aut fracibus calidi olei in sole perungas. hoc vnguine contacti pediculi decident.

Apsyrri de dentitione,

Cap. XCV.

APSYRTVS Menecrati Clazomenio salutem. Te scire velim, in equis & cæteris animantibus quæ vngulas indiuisas habēt, quod ad dentium exortus & ætatē pertinet, cognoscendi hanc esse rationē. Cū pullus anniculus & sex mensium est, primum dentes medios, quos sectores appellāt, amittit, duos superiores, & totidem inferiores, qui facile principes & maiores habentur. Vbi quartum agere annum cœperit, semestri spatio proximos abijcit: nec multo post in eodem quadrimatu su-

Sectores dentes
τομῆς

periolem vnum, & inferiolem alterum vtrinque proijcit: quo tempore caninos edit: eosque sequutis duodecim mensibus complet. intra sextum deinde annum molares superiores cadūt. Sexto anno quos primum mutauit, exæquat. a septimo ad octauū omnes explet æqualiter. ij maiores qui sunt, intelligi negāt posse: præterquā cum dentes sunt facti brochi, & supercilia caua, & sub ea lacunæ, ex obseruatu dicūt eum equum habere annos sedecim. Ab cōplemento viribus pollet equus annos octo, qui molli cōstitit pede: sed qui duriore nititur, decem: quoniam si vehemētiore motu concitaueris, post hoc tēpus male valebit, impatiēs itinerum: nec par erit labori. Nam in prioribus pedibus coronæ & suffragines, quas mesocynia nominant, a malleolis dimittuntur, nec ingredi postea, nec pedibus insistere valet, seque ipse proijcit. A primo lucis rudimento ad senium solido pede fultus, octo & viginti annos, vel vndetriginta viuit, nec facile trigessimū implet. porro molli pede præditus, quatuor & viginti annos degit. Sūt qui editis primis dentibus interiecto octimestri spatio secūdos proferant, & emittentes vltimos pari mora dentitionem interpellant. Cæterum tempora prima ne vllus quidem eorum qui primores amittit dentes, pertransit, neque linquitur. Verum non omnes fors eadem manet, nec simile tēpus obseruatur. Porro secundi primos anticipant, vltimiq̄ secundos præoccupant. Exploratum habemus eos qui primorum iacturam faciunt, eodem tempore columellares, anterius vnum superiolem, & inferiolem alterum emittere: vtrinque primores cum suis agnatis mutare. A complemento cum reliquū trimatum agūt, dens dissilit, ruptusque rotundatur, & in triangularē figuram exit: quo tempore defluxio in ora veterinorum decumbit. Habet autem equus in anteriori parte superiores octo, & totidem inferiores, cum caninis, molares in maxilla superiore senos, & inferiores totidem, & in altera inferiore nō pauciores. Itaque præter agnatos quadraginta dentes equus possidet. Asinus mulusque sex & triginta cum annexis.

De notis annorum, Pelagonius.

AETAS cognoscitur equorum, & ferè omnium qui vngulas habent solidas, atque etiam cornutarum, quod equus triginta mensium primum dentes medios dicitur amittere, duos superiores, & totidem inferiores. Incipientes quartum agere annum, itidem eiiciūt, & totidem proximos eorum quos amiserunt: & incipiunt nasci quos vocant columellares. Quinto anno incipiente item eodem modo amittere binos, quos caninos habent: tum renascentes eis sexto anno impleri. Septimo omnes habere solent renatos, & completos. Sic igitur annorum notæ cum corpore mutantur. Nam cum bimus est & sex mensium, medij dentes superiores & inferiores cadunt. Sexto anno quos primos mutauit, exæquat.

Suffragines
Mesocynia

Septimo omnes explentur æqualiter, & ex eo cauatos gerit: nec postea quot annorum sit, manifestò comprehendi potest. Decimo tamen anno tempore cauari incipiunt, & supercilia nonnunquam canescere, & dentes prominerè. Hæc quæ ad equorum ætatem pertinent, dixisse satis habeo. Nunc sequitur curam recte si labant dentes, vel minus valent, demonstrare. Tiberius aduersus dentes defluxionibus opportunos repellens adhibebat medicamentū, quod & hominibus quoq; prodesse pollicetur. Recipit autē pulegij siccati, iris illyricæ, fossitij salis torrefacti, singulorum vnciam, ossis sepia cremati duellam, testæ buccini combusti quadrātem, piperis & myrrhæ singulorum scrupulum. Habetur & medicamentū quod adstrictione sua dentē iam editum, ne labet, sesquiannum firmet. cōtinet turionum rubi, acerbæ gallæ, singulorum quadrantem, punici mali, scissilis aluminis, lory, æruginis, mysi, singulorum vnciam, acanthij Alexandrini quadrantem, ea teruntur, & aceto excepta superponuntur.

Apfyrus de ratione vrendi.

Cap. XCVI.

APSYRTVS Ruffo Octauio salutem. Cum medicinæ veteriniaræ vsquequaq; tuum naues studium, meq; de ea parte consulueris quæ ad vrēdi modum pertinet, morē tibi gerere volui, simul vt & tam peritis q̄ rudibus res haberetur explorata. Si febris equum male habet, in capite a capronis vtrinq; conuenit oblongas rudes igni candentes clau oīq; in virgas conformatos admouere, secundū iubam alterno vtiq; rudicularū virgatorumq; clauorū applicitu, qui ad originē armorū pertineant. Nāq; si princeps rectoris facultas corporis inuicta supersit, nec vitio occupata cedat: animal in perniciē non agetur. Si scapulis obstipi colla cōnectūt, aut ceruicem rectam & immobilē intendunt, illos græci opisthotonicos, hos tetanicos appellant: easdē vrēdi rationes sequi oportebit. sic vitium auertetur, in contrariā sedem abstractum. Si renes negotium exhibent, iuxta clunium & vesicæ cōpagem clauis rectis aduremus, qui quatuor & viginti non debēt excedere, ita vt eius numeri dimidiū in spina vtrinq; triplici versu imprimatur, intercapedine quaternūm digitorū intercedēte. Quū per foramina fertur humor glutinosus: id vlcis genus, quod manātib; lacunis exasperatur, paraprisma veteriniarj græca voce nominant, iuxta poplitem candenti ferramento, si recens adhuc & molle sit, exulceramus. Quod si callum iam cōtra xit, aut in tophaceā duritiē coaluit, tum inibi nullus vstioni locus est: verū talos & genua per summa vitij cancellatim vel decussatim aduremus, quod is locus glaber sit, & neruis scateat. Cæterū quoties factis itineribus, aut oneribus gestatis, in genua defluxio decubuerit, aut offensis patens dolere cœperit, lōgōq; temporis interuallo claudicauerit, vel labans, aut via

Turionū
Sory.

Paraprisma

lubrica concidens, ossium diuortia fecerit, aut calces farcinis onustus, aut laboribus itinerum confectus læserit, & ob dolorem nerui arteriaq; in eis intumuerint, sic vt hac ratione tali inflammationibus occupentur, vstionem inibi tētare oportebit. Si defluxio calces collectionibus obsidet, quas a faui similitudine melicerides, aut paraprismata, aut quod per foramina aquosus feratur humor, hydatidas nominant, vel ad genua profusio decumbat, ignem experiri non licebit. Simili modo cōmittendum non est vt luxata in pedibus vstionem sentiant. Siquidem adfixis candentibus ferramentis supra coronam, aut vngulæ originem, obstructio modioli sequitur. quare non parum errare mihi videntur qui hoc vstionis genus moliantur: quippe cum non alia possit vngula descendere, indeq; claudicatio cōcitetur. At vero cum tubercula profiliunt, quæ Romano sermone falcinina nominātur (sunt autem exeuntes membratim abscessus furunculis nō dissimiles, & aliquāto maiores, qui ventriculum suum in pus vertentes aperiuntur, & sponte sua maturescentes erumpunt) ea vstionem nosse non expedit: cum articulariæ luis, quam malidem vocauimus, quædam emergens profusio sit, quam foras oportet euocari. Si vero hæ collectiones amburantur, necessum erit exituum spiracula, quibus illuuias euadit, in angustiam contrahi, atque cum ad alias corporis sedes, tum maxime ad articulos se conferre, inibiq; & claudicatus & tumores creare. horum tamen curatio non negligi debet, sed calida foueri, aut medicamento perlini, quam vocant liparam. Adustorum sanandi ratio hæc est. Primo quoque die pinnis tenui sale & oleo intinctis vlcis igni factorum puluini proluuntur. Consequentibus vero diebus ad septimum vsq; puerili strigmento perfunduntur: vt quæ ex igni occaluerunt crustæ, decidant: deinde vetere vino calida diluto detergentur. Postquam elutum vlcus fuerit, vinum & oleum instillantur, erui farina inspergitur. sequentibus quotidie bis calda vtendum. farina similiter ingerenda. Si vero strigmentum defuerit, tali medicaminum mistura pugnandum. ceram, picem liquidam, sale, & oleum, vnā cōterere oportet, & pinnis hoc vnguine delibutis illinere. Eis autem quos renum dolor excruciat, nephriticos dicunt, si septimo die illitus officio crustæ non exciderint, scire licet in interaneis fractum aliquid dissiliuisse. quare superesse non possunt. aliquandiu tamen trahent supplicia vitæ. Tempus vernum & æstiuum adurendis conuenientissimum.

Theomnestus de adurentibus.

MELICERIDES fauiq; cruribus postremis nonnunquam nascuntur. Sed qui desiderent vstionem, vel etiam auerferentur, nunc est dicendum. Ignem postulant qui recenter cōcepti sunt.

m. j.

Melicerides
Paraprismata
Hydatides

falcinina

Lipara

Nephritici

Si vero iam in ijs tumor occalluerit, scarificatu sanguinē elicimus. Malleolis, genibus, locisq; proxime neruos sitis parcemus, internis prorsus abstinebimus. nanq; nerui qui ignem sunt experti, claudicationem adferūt. Cæterum cum cursitationibus aut itinere genua in rugas contrahuntur, aut occursum noxio curuescunt, si dolorem tactu fateantur cum diutius claudicarint: aut cum iter faciunt, forte fortuna prolabantur: tergorē tenus candentibus ferramentis exulceramus. Sæpe veterinorum calces vel sarcinis vel itineribus grauati, dolores concipiunt. inde consequitur, vt nerui laborent, & arteriæ tumescant magis quam per naturam liceat, calcesque progressu temporis distenti turgeant. ea vocant animalia, quod tumor talos ambiat, *paraspbyra*. Hæc parcius sunt rectis ferramentis candentibus adurenda. Si defluxiones in genua vel calces irruunt, meliceridas pariunt, quas & hydatidas aliqui nomināt. hæc candens ferrum respuunt. Nec secus luxa. etenim iactura fiet vngulæ quæ fuerit ignem experta, nec decidua postmodum renascetur. reddetur hinc animal ad obeundum opus inutile. Si corpore toto collectiones erumpant similes furunculis, hæc non sunt adurenda, quoniam malidis quædam exundans refusio sit: quæ cādentibus medicamentis coercita, introrsum conuertitur, animaliq; negotium faceffit. Postremo quæ articulis insident vlcera glutinosa humore manantia, vstionem aspernantur. Veruntamen crustæ quas adurentia creantur, calida foueantur dum emollescant, & lipara linantur. Adusta primo die pennis sale minutim trito & oleo imbutis inducantur. Sequutis diebus medicamēto illini debent, quod constat cera, liquida pice, suilla adipe, sale & oleo, ita temperatis, vt strigmēti crassitudinem referant. vbi post dies septem exciderunt crustæ, calido oleo aqua diluto bis die perfundantur. Erui farina infrietur, postridie calida bis eluantur. Quin & medicamento quod adipe coactum est, vti ante retulimus vtendum. Qui ob renū dolorem in coxarum vertibulo vel clunibus vstionem senserunt, si non infra septimum diem crustas excusserint, eos haberi deploratos, ægreq; seruari posse certum est, quod interaneorum aliquid ruptum dehiscat, aut renes ipsi conuellantur. Medicamentum temperatur quod inductum parti comburendi facultatem sortitur. Gleba calcis viuæ & fecis vini crematæ par modus, lixiuio iuncis aut fabarum scapis aut oliuarum ossibus facto subiguntur: sed eo recenti vtendum est. Hoc idem præstat capparitis recens trita si superponatur. *Telephij folia* trita & ficulneo lacte & aceto rigata linuntur. Quinetiam calcis viuæ denarij pondus, spumæ nitri quadrans, fecis aceti crematæ quod ficilicum pendit, coquuntur in acri lixiuio, & cum vsus postulat adhibentur. Cæterum cum in artubus alijs' ve locis tumores aut duritiæ, meliceridesve, ictu, vel sponte, vel alia quauis causa concitantur, ea erit curandī ratio. Bituminis pondo sta-

*Paraspbyra**Telephij*

terum octo, quod est trientale pondus, resinæ, picis aridæ, singulorum pondostaterum quatuor, hoc est sextantale, ceræ pondo staterū sex, hoc est quadrantale, galbani, calcis, singulorum pondo stateris vnus, id est semuncia: omnia simul inferuescunt vsque dum possit manus tolerare, & ita linuntur. Aliud vrens habetur medicamentum, quod etiam neruorum labores lassitudinesque reficit. Galbani, styracis, bdellij, pollinis thuris, picis brutiæ, bituminis, pares singulorum portiones assumuntur, siccaque trita liquidis commiscentur. Aliqui auripigmenti vnciam, viuæ calcis semunciam, sigillatim terunt, & commista linunt. Aliud ad idem præstandum efficax. Resina colophoniaca, bitumen iudaicum, sulfur viuum, pix noua ceræque ponderibus æquis cum hircino adipe decoquantur. Est & aliud quod non parum vlceribus opitulatur. atramenti futurij siciliquus, scissilis aluminis, æruginis rasæ, singulorum semuncia, simul tunduntur, & quam acerrimo aceto albo detrita, æneo vase concoquantur, dum semel efferbuerint: deinde reteruntur, adiectaque myrrhæ drachma reconduntur ad vsum. medicamentum hoc ex aceto linitur. Est & quod non dissimilem vrendi facultatem possidet. Recipit autem propolis sextantem, galbani vnciam, resinæ libram, bituminis, bdellij, singulorum quadrantem, picis brutiæ, ammoniaci, singulas libras.

Coxarijs & neruorum doloribus adurentia.

ADVERSUS COXENDICVM cruciatus vtendum diebus octo illitionibus: & si necessitas vrgeat, sanguis erit mittendus. Deinde remedium id adhibendum quod habet euphorbij, salis communis, singulorum trientem, picis liquidæ sextulam. ea simul incoquantur. Aliud adurens medicamentum, quod ad Apsyrtum authorem refertur, coxarijs perquam vtile. Galbani, lachrymæ panacis, medullæ ceruinæ, terebinthinæ, ammoniaci, bdellij, propolis, crocomagmatis, aceti, picis tam aridæ quam liquidæ, bituminis iudaici, olei cyprini, spumæ resinæ quam vocant apophysema, quasi dixeris bullantem eius spiritum, taurini adipis, ceræ, singulorum binæ libræ miscentur. Aliud ad hoc efficax habetur. Chalcitis, axungie ouillæ, ceræ, singulorum libra vna, mellis, aloæ, rosarum, singulorum selibra, aceti sextarius vnus, simul temperantur. Pollet aduersus neruorum labores quod capit styracis duapondo, galbani, bdellij, propolis colophoniacæ, cæsypii, ammoniaci thymiamatis, picis aridæ, baccarum lauri, singulas libras, bituminis, aceti, singulas selibras. Auxilio est & compositum medicamen adurens, quod habet ceræ libras quinque,

Apophysema

m.ij.

propolis atticæ, ammoniaci, singulorum libras quatuor, galbani librā vnā, picis brutiæ libras decem, ebisci dupondium, resinæ pini, resinæ aridæ, singulorum libras quatuor, styracis libras duas, bdellij libras quatuor, medullæ cerui libram, adipis taurini selibram, lachrymæ papaueris sextātem, sulfuris viui libras duodecim, mellis heminas duas, vini veteris sextarios duos, chamæmeli triti vnciam. hæc simul teruntur, vt in vnitatem coeant, dein æneo vase medicamentū reconditur. Prodest aduersus recentia vlcera Hieroclis vnguentū vim vrendi præbens. Recipit autē resinæ nauibus derafa, item & aridæ, bituminis iudaici, picis, ceræ, visci, singulorū librā, ammoniaci selibrā, thuris trientem, galbani, succi panacis, singulorum sextantē. vbi quæ liquari queūt, resoluta fuerint, panacis succus antea tritus in trullam demittetur, & reliqua simul rude versabuntur antè quàm linantur. quòd si medicamentum iam duratū coijt, axungia veteris resolutæ, & ammoniaci quod satis fuerit, admiscebitur. Si viscū medicamēto detrahatur, longe magis valebit. Quòd si postquam vftionem attulerit, non resoluitur, picis nauibus erafa selibra adijcienda erit, postea medicamen illinendum. Sin nō inueniatur derafa nauibus resina, lanuginis vetustæ, quam anthelen vocant, triens adijcietur. vnguentum hoc adurendi vim optimam repræsentat. Amburitur etiam pars vngvine delibuta sequenti, quod continet bituminis iudaici, filii aluminis, singulorum selibram, axungia veteris libram, argenti spumæ quadrantem, galbani, lachrymæ panacis, singulorum vnciam, aceti scyllini sextarium, olei heminam: quæ simul miscentur dum in vnū corpus coalescant. Medicamen quod Pelagonio auctori nuncupatur, capit argenti spumæ librā, ammoniaci quadrantem, squamæ cypriæ, resinæ arefactæ, cerusæ, singulorum selibram, ceræ libram, æris cremati quadrantē, olei sextarium vnum. Est & aliud vrēs medicamentum quod armis peculiariter & coxendicibus auxiliatur. galbani selibra, ammoniaci, bituminis, singulorū triēs, picis brutiæ scrupula quinque, absinthij sextans, bdellij, seminis papaueris, propolis, farina thuris, baccarū lauri, resinæ colophoniæ, singulorum sextās, dictamni, resinæ gastricæ, singuli quincunces, ceræ duapondo, omnia promiscue subiguntur, vt in vnum coeant. Est & aliud nō inefficax quod habet ceræ, bituminis, resinæ terebinthinæ, singulorum pondo libram, ammoniaci pōdo selibram, bdellij, œsypi, singulorum pondo vnciam, galbani, styracis, singulorum pondo quadrantē, mannæ thuris pondo vnciam, scissilis aluminis pondo quadrantem, aceti pondo trientem, olei iuglandibus expressi, quod carynon nomināt, olei veteris, nitri, singulorum pondo vnciam, piperis, visci, propolis, singulorum pondo dextantem, petroselini pondo vnciam. Confert & idem officij medicamentum quod cōstat ceræ libra, siccata resinæ selibra, ammoniaci triēte,

Resina nauibus derafa

Anthele

Argenti spuma

Resina gastrica

Caryinō oleū

pinæ nucis quadrante, bdellij vncia, bituminis iudaici vncijs senis, vini cyathis tribus. Nec parum auxiliij adfert ijs quæ postulant adustionem, medicamentum quod sequitur, aceti scyllini, aridæ resinæ, singulorū sextarius, sinopidis sextans, pollinis farina sextarij italici dimidium, acetum ex pice concalescit, & vbi abunde pix efferbuerit, reliqua adijciuntur, & inclinato calore linūtur, deinde tusa cannabis in ellychnia turundā ve digeritur, quæ superponantur, locūq; fascijs vincitur. Alia adurentis medicamenti ratio: Beta in aqua discoquitur, succus decocti cum nitro & hemina olei miscetur, vt adurendi facultatem sibi vendicet.

Apsyrthus quomodo veterina conueniat farragine recreari.

PSYRTVS Orioni Marcello salutem. Literis quas ad me dedisti, rogas quā ratione equis oporteat farraginē ministrari. Est autem id genus pabuli seges viridis dissecta antequam gerat filiquas. Ea equi & iumenta verno tēpore purgantur, ac saginantur: quippe cum sit maximè necessaria, primaq; equino pecori curatio. Vbi equum priuatim locauerimus, farraginem dabimus, nec patiemur alium vllum cibum degustare, maximè probatur triticea, sin desit, hordeacea farrago præbenda est, eadem diebus quinque danda, inde iam diebus decē alijs obijciēda. Longe melius cedit si iuxta mare sata farrago fuerit, qua cōditione si non possit inueniri, ea quæ præfens apud nos erit, vtetur. in dies sextarium vnum hordei priori modo adiecisse satis est, quoad ventum erit ad constitutum modum: in quo morabimur, viride fœnū, quādiu suppetit, sine intermissione dantes. A primis quinque diebus equum ad aquas prodigemus, totumque sic vndis proluemus, vt natandi detur potestas. dein omni destrieta cutis illuue, oleū & vinum oportet inspirare, & manibus pressis terga, secundo pilo subigere, dum insidens humor prorsus abstergeatur. reliquis diebus, vt paulo ante scripsimus, hordeū vnā cum farragine dandum erit. Quòd si per calamitatē fuerit farraginis penuria maior, quàm vt decē diebus possit offerri, decē illis diebus quinque tantum dedisse satis erit. dies tamen qui mensem finiunt, huic negotio destinabimus, ita vt quinque dies illos ad tricesimū vsq; diem suppetemus, & a calendis reliquos hordearij pabuli dies auspicemur, id obijciantes ad decimū vsq; inchoati mensis. Veruntamen antequā farraginem præbeamus, sanguinem mitti necessum est, sectis in pectore venis, sauciatifq; palati toris, vt qui præfuerat sanguis vnā cum sanie, a solidis suffundatur, nouisq; inanita impleat venas, & in palatum feratur. hac ratione viuendi firmatus equus, non facile aduersis valetudinibus patebit, & obeundis par erit laboribus. Cæterum equo qui viridi pascitur herba, salem præberi perquam vtile fuerit, ne os manatibus vlculis, quæ veterinarij sigriafes, non

Sinopidis

Ellychnia Turundæ

farrago qd

sigriafes
Aphthæ Id

m.ij.

nulli aphthas vocat, obsideatur. Non est committendum ut equus qui malide iam implicatur, sub dio pascat. nam facile lues haec tergus subtercurrit, & scabiem creat, ex qua flagrante solis aestu furor vel insania concipitur. Oportet ergo clausum intra tecta continere, & ita cibum obijci. Porro longe optimum ante fuerit alui deiectionem moliri dato cucumere & nitro, quam viridi segete genus equinum exhilaretur.

Hierocles de farragine.

Dioclis comentari
antigono regi nu
cupat

Grastis
Farrago

INCIDI equidem alias in probatissimum Dioclis commentarium, quod de salubribus praecipis inscriptum, cuidam regi, & ut arbitror Antigono, nuncupavit: quibus qui fuerit usus, perpulchre nomen ac famam aucupabitur. Operae pretium ergo fuerit enarrare quonam pacto verno tempore farragine, quam grastim Graeci nominant, oporteat equos roborari, obiecta viridi segetum herba. Namque rectum pascendi genus sequuti vix erunt morbis opportuni, qui robur ac vires infirmet. Cum viridis pabuli tempus adpetit, dabis operam ut vno die sylvestri foeno vescatur: postridie in nares medicamen inspirabis, quod cocci radice, iris folio, costo & pipere componitur: confestimque ad pascua diebus binis aut ternis emittas, ut raptu naribus medicamine, caput humi deflectentes omnem ei insidentem humorem excutiant. ubi sic triduo pascitarint, in equile reducas. Sylvestre foenum quadriduo representes. Quinetiam farragine in primis triticea: si desideretur, hordeaceam quinque diebus ministrabis: deinde sanguinem detrahes, & cum eo qui profluxit, nitrum & acetum additis ovium & oleo miscebis, ac totum animal oblines, & tatisper in sole continebis, dum omnis illitio resiccetur. Farragine, uti ante diximus, maxime triticea: si carueris, hordeacea quinque diebus vitor: quibus exactis stabulo educens equum lauabis, & stragulis deterges, ut omnis exhauriatur humor, & spurcicia radatur. dein ubi equi se receperit, triduo farragine obijcies: & si fieri possit, complurimum diebus quatuordecim. sed ne paucioribus quidem quam septem, vel novem, quo praepinguis & obesus eniteat. Porro sale equo qui viridi pabulo recreatur, exhibere commodum est, quo minus manantia oris ulcera, quas appellant aphthas, innascantur. quapropter aliqui prodiderunt longe meliorem esse farragine quam maritimis tractibus fata prouenerit. Quod si malide corripitur equus: quo tempore luem hanc experitur, sub diuo pascuae non credatur. Facile enim tergus vitium subiens percurrit, quod nonnunquam cum aestus incommodis expositum est animal, in insaniam praecipitat. oportet itaque farragine intra tecta conferre, ventremque antea purgatione sollicitare dato cucumere & nitro. Hic Hierocles sui voluminis finem fecit, auxilia tamen permulta subiunxit, ut omnibus liceat nosse quibus & qualiter singula componantur.

Hierocles hinc fine
fecit

Theomnestus de farragine & ocymo.

QVI RECTE cupit equis & mulis secundam valetudinem tueri, eorumque saluti prospicere, non hos quomodocunque, sed ex quadam industria farragine vel ocymo sollicitare debet: quippe cum verno tempore naturalis ad hunc modum purgatio moueri consuevit. Cum tempus anni viride pabulum sumministrat, circiter Aprilis idus sereno die cum caelum silet, equos & cetera id genus animalia stabulis exiges, & sylvestribus herbosisque caespitibus vno die pascas. postero in nares huc puluerem inspirabis, cuius componendi ratio est. Radicis cocci, piperis, pulegij, origani, singulorum vncia, foliorum iris, costi, radicis cucumeris erratici quae tenuissima, singulorum semuncia, omnia simul tunduntur, & cribro tenui farinario creta, per arundinem in nares inspirantur. Caput semissem horae suspensum extollitur: insequentibus triduo pastioni veterinum indulgere sinitur, ut omnis pituitosus humor qui frigoribus hyemis in cerebro coierat, capitis depresso cum incumbit pascuae, destillas ruat. Ea res omnem pituitam per nares elicit, & pecudem expurgat. ita enim neque malides, neque tonsillae, neque strumae iis animalibus enascentur. Dein in equilia relegendur. Agreste foenum diebus quinque obijciatur. sexto incipias farragine praebere. Triticeam dari commodius est. si defecerit, hordeaceam. dumque eam quinque diebus obtuleris, tum sanguinem dimittes: collectoque toto qui profluxit, oleum, acetum, nitrumque commiscebis, & animal a capronis ad calcem secundum pilos illines. accurate defricas in sole tatisper habebis, dum prorsus ea sanies resiccata cohaerescat. postea remittes in stabulum. rursus alij quinque diebus farragine obijcies, in quibus ne ullis quidem corpus strigilibus demulceas. sexto praesepibus emissum elues, & quam asperrimis exterges stragulis, ut omnis humor exanctetur, receptumque praesepio quatuordecim diebus farragine firmabis. Hoc mangonio politos, altilis, & venustos tibi vendicabis, strigosisque maciem latiore sagina refarcies. Veterinis quae viridibus pabulis aluntur, continuo salem veluti cibi condimentum opus est ministrare, ut ligneis asseribus aut tabellis impositum, cum e potu redierint, quantum velint liberet citra necessitatem lambant. eodem os totum manu mulceatur. hoc enim affricu salis occurritur ne vitium quod aphtham vocant, os vlcerebus obsideat.

EVMELVS.

QVVLIS post trimatum farrago dari solet. haec enim purgatio maxime necessaria equino pecori. Quod diebus decem facere oportet, nec pati alium vllum cibum degustare. ab undecimo usque ad quartumdecimum dandum hordeum, quotidie adijciendo minutatim. Quod quarto die feceris, in eo decem diebus proximis manendum. Ab eo tempore mediocriter exercendum, & cum sudauerit, oleo perungendum. Si frigus

m.iiij.

Farragine
Ocymo

Cribro tenui
farinario

Triticea farrago
optima

Mangonio

erit, in equili faciendus ignis. Ea etiam bubus ceterisque pecudibus optime dissecta praebetur. Et si depascere saepius voles, usque in mensem Maium sufficit.

Apfyrus oppletioni, & cruditati. Cap. XCVII.

PSYRTVS Papiæ Antiocheno veterinariae medicinae prudenti salutē. Opletionis & cruditatis auxilia plerique literarum monumentis tradiderunt. in quo affectu sanguinem e cruribus mitti saluberrimum est. Cum animans calidam nata sit conditione, celeriter a distributione ciborum, cruditatem contrahit. quare, sicuti supra scriptum est, detraxere sanguinem expedit. Etenim ex hoc vitio transit equus in febrem, quae aegre medicamentis discutitur.

THEOMNESTVS.

OPPLETIO cum cruditate, vitij acutis annumeratur. Accidit autem, cum animalia novos fructus attigerint, qui nondum temporarius ematuruerat. Haec nouitas pabuli nocet, cum primitiuis frugibus illecta ventres inferciant, distentosque saepenumero rumpant. Oportet itaque parcius recentes cibos degustare, & aqua quidem prius maceratos, quod turgido humoris coitu foras euocato, tumorem deponentes in qua maduerint aqua cruditatem relinquunt, citraque periculum maneat illaesa, nec non alimentum inde sentiant. Quod si vel inuito vel hallucinante pastore pecus frugibus in aceruum congestis, vel per areas extructis in metas, sese satiauit: clysteribus in aluum inditis, & misso a cruribus sanguine, mederi conueniet, quando parteis has primum cruditas consuevit intricare, earumque partium tentare nervos. Quapropter cum detracto sanguine locum inaniueris, occurre, manentemque membrum hoc noxam amolieris.

Quod remedium adhibetur veterino cruditate laboranti. Africani.

CRUDITATIS signa sunt crebri ructus, ac ventris sonitus, fastidia cibi, neruorum intentio, hebetes oculi. Remedio erunt aquae calidae duo congi, & mox triginta brassicae caules modice cocti, & ex aceto dati. Sunt qui feruefactas brassicae cymas ex oleo terant, & corniculo in os infundant, & vestimentis opertos cursim agant, sed vno die abstinendum est alio cibo. Quidam clausum intra tecta continent, ne pasci possit, tum lentisci oleastrique cacuminum pondo quatuor, ex libra mellis, vna trita permiscant aquae congio, quam nocte vna sub dio habent, atque ita faucibus infundunt: deinde interposita hora macerati erui quatuor libras obijciunt: alia potione prohibet. hoc per biduum fieri, dum omnis causa languoris discutiat. Nam si neglecta cruditas est, inflatio ventris, & torminosus intestinorum

dolor insequitur, qui nec capere cibos sinit. gemitus exprimit, locoque stare non patitur. saepe decumbere, & agitare caput. caudam crebrius agere. Manifestum remedium est, exiguum cibum offerre, proximam vngulis carnem circumsecare, ut sanguis emanet. Si dolor permanet, vicinam clunibus parte caudae fascia vehementer obstringere: ubi vena intumuit, sanguinem emittere: qui cum satis profluxit, inhibetur papyri ligamine, atque ita citatum agere, eoque dum anhelet. Sunt qui in tribus heminis vini tres uncias pinsiti alij permisceant, & faucibus infundant. Alij salem cum cepis conterunt, & digerunt in collyria, quae penitus impelluntur ano: postea currere cogunt. Alij ubi huiusmodi medicina non proficit, tumsum nitrum per os infundunt.

Apfyrus de ratione castrandi. Cap. XCVIII.

PSYRTVS Eudoxo Sectori salutem. Te qui alendis equis tuae impedis industriam, scire perquam utile duxi, quibus temporibus, & quonam pacto equos castrare deceat. Castrationis autem in hoc animali duo tempora seruantur, veris, & autumnis. Aestate tamen quibusdam virilitatem dempsimus, nec vlla prorsus affecimus iniuria. Administrandae castrationis ratio ita se habet. Oportet deiectum equum pedibus comprehendere, exceptosque testes stricta pelle claudi, aut duabus angustis ligneis veluti forpicibus vinctos teneri. folliculum solum, ambientemve cuticulam non latius rescindi, quam ut per impressum vulnus exprimentur testiculi. Cum virilem partem ferro resectam detraxeris, binas utrinque fibulas lineas aut canabinas adhibuisse satis est. tum mediam quasi tunicam quae interuenit duobus membris genitalibus expressam rescindito. Testium nervos, quos graeci cremasteras ab eo appellant, quod ex illis genitales partes dependent, qua parte testiculis adhaerebant, ferramento candente resecato, admoues a posteriori parte, non per anteriorem. Sed maxime ferrum ignibus incandescat, ut vno: sin minus, altero detraxeris. Nam si plures ardetis ferri acies imprimantur, inflammationem mouebunt. Linamenta, lanarumve flocci, oleo & pice imbuti vulneribus induuntur, fibulae colligantur. verum linamenta tertio die resoluenda, vlceraque pennis oleo & pice intinctis quotidie linenda, quousque cicatricem ducant. Abstinentus quo die castratus fuerit, omni cibo, postero ad liberaliorem potum sensim inuitandus, ciboque in dies largius obiecto alendus. Horis quae non nihil refrigerationis praestant, paululum agatur, per aestum in equili manere melius est. Hac ratione curabis eum qui intra praesepe continetur. Quod si in armentis equum castraueris, candente ferramento, uti supra scriptum est, excides. Pice & oleo vulnus inunges, & ad pascua relegabis. Sed id tempore verno tantum gregatilibus fieri debet. Si ei qui praesepe recipitur, vulnus per inflammationem intumescat, cimo-

Oppletio

Primitiuis frugibus

Inaniueris

Cremasteres

liam cretam ex aceto linere cōueniet. Qui vno teste præditi sunt, non oportet reliquo dempto canterios facere. Namq; facile iniurijs patent, & castratione periclitantur. Cum autem statim à dissectu confurgēs equus hinnitū ediderit, non facile sospes euadit. Fama est eum qui secundos dentes eijcit, castratum reliquos non mutare, neq; caninos emittere grandes. Horum qui pullinam adhuc ætatem agunt, testiculi nobis vix conspici possunt. Non est tamen ignorandum castratos maxima ex parte malidis lue non implicari, neq; destillationibus quæ ad crura decumbant, facile torqueri. addiderim, neq; strumas in ijs erumpere.

HIEROCLES.

QVVM quonam pacto castrari oporteat, abunde nos Apfyrtus docet. Tātum hoc loco dixisse sat est, tempus veris aut autumnū adimendæ virilitati perquam idoneū haberi. Vnico teste donatis reliquum excidi non expedit, ijs castraturæ vulnus periculū adfert. Si amputatis testibus erigens sese confestim hinnuerit, hoc signum est de equo actum esse: nec facile superstitem posse seruari testatur. Ferunt si castratur qui secundos emittit dentes, reliquos postmodum non demutare: nec quos caninos habebit, lōgos expromere. Asinus bimus melius quàm anniculus castratur. Ratio castrandi hæc est: testes funiculo districti vinciuntur, & per obliquam partem expressi rescantur. Verum ne inflammatio subsequatur, flagrante igni ferramento testes erunt rescindendi. Nam hoc modo sanguinis eruptione non periclitatur asinus. Verum vulnera farmētatio cinere cum argenti spuma linenda sunt. Abstinentus eo die ab humore, & exiguo cibo alendus: sequenti triduo velut æger viridi pabulo oblectandus, prohibendusq; multa potione. Placet etiam pice liquida & cinere cum exiguo oleo vlcera post triduum linire, quò celerius cicatricem ducant, nec à muscis infestentur.

De alia castrandi ratione.

SI PECVS castrare voles, mense Maio cum Aquilo ventus adspirat, fossam excauabis, & cōpedibus vinctum in eam supinum iniicies, vt non possit renitens exurgere: districtisq; vinculo testibus, & exerta acie ferri quàm celerrime pellem secabis. Cumq; testes per impressum vulnus exierint, rescindes, omnem adhibens diligentiam ne simul radices eorum sustuleris. Deinde sale vulnus implebis, ne per inflammationem intumescat. dein excitū educes. Postridie cum sanguinem videris non exire, inculcatum sale resolues, oleo piceq; renes caput & nares pecudis recte lines, nec patieris multum progredi, quoad sanitati restituatur. Loco calido & à perfrictionibus tuto stabuletur. vniuer-

sum corpus vino ex thure & manna delibutum mulceatur, fago bene cōtegatur. Si vero sanguinem adhuc vulnus ei aculetur, ammoniaci vnciam, succi marrubij cyathum admisto melle perunges.

Apfyrtus de fractis.

Cap. XCIX.

PSYRTVS Damæ Laodicensi amico salutem. Nolo te latere, quoties equus iter agens summo postremi pedis vngue nititur, vngulaq; sentitur calida, fractum inibi non nihil subsidere. Oportet igitur circiter vngulā iuxta summum cornu pedem scarificare. sic inuenies humorem subesse: quo emisso confestim incolumis euadet. Verum cum eodem in loco contigerit aliquid frangi, nec inde claudicatio fuerit excitata, quietus & reses humor pus creabit. quod cognitu quàm facillimum fuerit, cum contenta sanies satis ostendet iniuriam. tum locum aperire conueniet. sed in anterioribus non celeriter inuenitur. Quare stercus bubulū recens ex origano in oleo & aceto feruefactum loco sapius inducitur: aut crassulētum triticeæ farinae postquam in aceto ferbuit, linitur: vel fici cum sale tūfæ vt cataplasmatis lentorem referant, imponuntur. Atqui vitex in aceto coctus & tritus obducitur. siquidem humores dispescit, & spiracula laxans aperit, vt ad inferna pedis foramina tota vis erumpat. Cum vero superius emerferit, tum adeps & resina simul liquefactæ in anfractum & inferiores pedis cauernas instillatur. Item malagmate quod aduersus luxationes paratum est, erit pugnandum. ita maturius vngula descendet. Iis ad hunc modum intricatis venam scalpello soluere non oportet, quòd ob hoc erratum tubercula in marmoris speciem concreta prodire consueuerunt. Quādo vero non in vno pede, sed & in altero vel omnibus equus quidpiam fregit, humiq; procumbens nec cibum nec potum capit, sed tanquam veterno pressus somnos capat: lethargo corripitur. cui poscæ non acris hemina per vtrāq; narē impingenda est: caput recenti vulpis sanguine perlinendum. Eundem effectum castorium præstare creditur. Fracta, maxime iumēta, vectariosq; mulos vel asinos male habent quæ in tubercula palmularum imaginem exhibentia, phœnicas nominant, perquam facile degenerant.

Phœnicas

HIEROCLES.

SI QUID fractum subesse sentiatur, vngula feruore vitium fastebitur, animalq; summo cornu pedis quo dolet, graditur. tum hordeum incoctum subligatur, & affusa hordeo calida aqua semel & iterum, sed longo tempore fouetur, præsertim cum crebris fomentis fractū digeratur. Sin minus hoc accadat, certe profus perducetur ad maturationē. farina hordeacea cocta & vino subacta circūducetur. columbaceum simum

illinetur. Quod si cedēs ijs ematurerit, quonā modo fractum consuevit, aperiatur, vt quæ inibi coijt sanies, exeat. penicillus medicamento imbutus, quod atramento sutorio componitur, impresso vulnere inditur. Hoc tantisper agendum, donec ex morbo se recolligat, & suæ sanitati reddatur. Si vero medicamento non detur occasio, ellychnium oleo & aceto maceratum super vulnus quod apertum hiat, imponitur. hoc quousq; sanescat efficacia pollebit. Quod si fractū sursumuersus, id est qua effunditur vngula, prorūpere contingat, id quod præduris veterinorum pedibus solet euenire: in primis oleum aceto dilutum in ellychnio receptum adhibebis. Si vero quantū fieri potest dolor leniatur: medicamine quod lacertis constat, erit vtendum. Hoc autem vngvine delibuta tota vngula succrescit, & augetur: sicq; depulsum sensim apparens diruptionis vitiū abigitur. Ratio medicamenti hæc est: in fictile nouum terni conijciuntur olei sextarij, in quod lacertæ virides merguntur, & indito operculo tantisper coquuntur, dum in oleo crematæ contabuerint. dein ossiculis earum exemptis, triti bituminis selibra, & liquidæ picis hemina cum adipis suilli veteris libris duabus adijciuntur. hæc omnia recte coquuntur, & cū postulat vsus, vngula perungitur. hoc quātum maxime fieri potest vngulam durat, firmioremq; animātis pedem præbet. Sed ne pecus interdum præfringat vngulam cum a viridi pabulo redit, pal-mula quæ relinquitur solibus excoquēda, phœnicobalanum vocant, ossiculū eximitur, cerusaq; ventris sinus completur, & inditur ori. sic sanū & incolume reuocatur pecus. Hoc per temporum vicissitudines faciendum.

HIPPOCRATES.

SI FRACTVM extra pedem promineat, curandi ratio hæc est: vngulam scarificando circuncisam cocto in aqua hordeo lineto, aut calidos furfures subactos misto pauco vetere fimo inducito. Si in cauo pedis, quā hirundinem veterinarij nominant, ossiculum apparuerit, oleo & aceto imbutum linamentum triduo inculcato, deinde cypressi folia ex aceto trita superinducito. aut myricæ folia similiter imponito. aut malicorium in aceto decoctum tritumq; aut aridum in farinam redactum inspergito. Item atramenti sutorij & gallæ pares portiones tunfæ eundem exhibent effectum: sed prius aceto locus eluatur.

PELAGONIVS.

SI CORNV perfractum hiet, callos salis ex aceto in patentem sinum adhibebis. furfuribus calidis vnguem fouebis. post triduū quam profluxisse sanies desierit, alumen scissile cum sinopide & aceto permistum impones. vbi calor cōquieuerit, suilla vesica dehiscētē locum indues, & vbi non amplius claudicarit, resolues. ita periculo tutus eua-

*Hirundine veteri
narij uocant ca-
uū pedis*

det. Cæterū cum pus fracto subesse sentitur, vngula alte scarificatur, apertus ferro locus posca fouetur, vulnus medicamento cui hygræ cognomentum est, nutritur: penicillus qui suillo adipe & ouillo maduerit, obducitur: simū equinum quod inaruerit, supra deligatur. sic recte valebit.

ANATOLIVS.

I FRIGORIBVS conceptis vngula rimulatim findatur, scalpello circuncirca leniter aperito, veterēq; lotio affectā partem foueto, deinde salem infriato, spongiaq; vel panno detergeto, postremo candente ferri lamina caprinum adipem aut bubulum seuum instillato. Si vngulam spiculum læsit, picem duram & axungiam cum sulfure & lana succida inuolutam candente ferro supra vulnus inurito. quod idem remedium optime facit exempta stirpe, si forte surculum calcauerit, aut acuta testa clauo vel lapide vngulam pertuderit. quæ tamen si altius vulnerata est, latius circunciditur, & ita inuritur, deinde sparte solea calceatur. Quod si subest aliquod vlcus, cera ex oleo vetere, melle, & erui farina liquefacta imponitur, fasciaq; trito malo punico & ficis illita diligenter, ne quid subeat, obligatur, quousq; possit pedibus insistere. sic malum tertio die sanabitur. Cæterum cum malum non inueterauerit, & iam vulnus oppletum est, lilij folia, aut scylla cum sale, vel sanguinalis hæbera, quam polygonon græci appellant, vel marrubium tusum inditur.

Apfyrus de furore & rabie.

Cap. C.

APSYRTVS Gaio Alexandrino medico equorum salutem. Dedisti literas ad me percōtans quibusnam remedijs vt conueniat aduersus equos furore percitos, & efferratos in rabiem. Auxilium sentient, si vinculo & ligamine coërcitis duo vini nigri austeriq; sextarij per nares infundantur: aut si radix erratici cucumeris cocta in duabus heminis vini addito nitro, saluati more demittatur. Veratrū nigrum semel in aceto feruefactum, cum corpori toto, tum maxime capiti delinendum. frictione robustiori vtendum. exercitationi frequentius credendi. Sanguis e cruribus mittendus. hordeū ijs non est obijciendum, quousq; iam ad se redierint, modestiores. quieto, vt quibusdā placet, & tenebroso loco continendi. quod si fecerimus, aut vehementiorem ciemus furorem, aut necem adferemus. Porro vnum superest præpotens remedium, cum quis equum corripiserit, & sustollēs ipsum humi deiecerit, testiculos excindere. Cōtrahi solet vitium feruētissimo æstu, exuperantiq; insolatione, aut largioris eruilæ pastu, vel sanguine in cerebri membranas irrumpente, aut flaua bili in venas sanguinis duces illapsa, vel aquatu vitioso.

*Hygræ medica
mentū*

*Vngulæ rimu-
latim fist*

*Oppletū. 7.
repletū*

*Polygono
sanguinalis*

*Aquatu vitio-
so*

HIEROCLES.

FURORIS & rabiei vitium equis maxime solet euenire vel ob æstus inclementiam, cum Soli diutius fuerunt obuersi, aut ob erui largioris cibatum, aut magna sanguinis vi in membranas cerebrum vestientes se conferente, aut flaua bile in venas sanguinis ministras prorunte, aut cum aquarum improbitate tētantur. Cū sic afficiuntur, importune hinnitus edunt, & sæuiunt morfu, atque in homines incurfant. Remedio erit vinum nigellum austerum instar quatuor heminarum faucibus infusum. Verum opus est eos tuto vinculis obligari, & radicem erratici cucumeris coctam in vini sextario, permisto nitro, saluati more demittere, vel ruta cum menta tunfa. Totum corpus nigro veratro delinatur, quod semel in aceto ferbuerit. Caput præsertim multa valenti frictione subterēdum, cæterū ad exercitationem crebrius perducatur. Sanguis è cruribus detrahēdus. Hordeo pascere non expedit, donec ad se reuertatur. Tradunt eos aliqui loco tenebrosiore, & à strepitibus silente coërcendos. quod esse auxilio Apsyrtus it inficias. Maxime tamen probat, cum primum quis furoris initia senserit, deijciendum, rescindendamque virilitatē. ita furorē finiri pollicetur. Si furore corripit cœperit equus, oculos habet incauos, rectioresq; nareis: aures surrigit. si itaq; mordere quēpiam conetur, hanc medendi rationem sequi debet. sanguinē vtriusq; cruribus demittes. eodem die cibo omni equum abstinerebis. postero paulum offeres, tertio cicuta vnciam dabis in aqua commistam.

EVMELVS.

SVBINDE furor animantē corripere consuevit: qui his notis intelligitur. præsepia moribus diffringit. suū exest corpus, in se cōuertens dētes. homines efferatus adoritur: ac aures assidue mouet. Oculis fixis & emicantibus cernit. spumam ore demittit. is equus diligenter vinculis cohibendus. Sanguis è cruribus & vertebra trahendus, eoq; & vino corpus fricandum. venter & tempora crebro candentibus laminis punctim exulceranda. Si geminis testibus est præditus, castrari debet, & tenebrosiore loco conclusus tantisper detineri, dum cibum appetat: inibiq; cum paulatim deposito furore mansueuerit, hac ratione curandi erit vtendum. Cicuta semem instar acetabuli in aquæ sextario tritum, per os infundendum. alius ducenda. aceto feruente cum veratro nigro detrito caput inungendum. pellibus ouillis integendum. dein ruta trita caput itidem illinendum. calido contineatur equi. Quapropter si animal tanto percitum est furore, vt velut efferatus in se sæuiat, fimum humanum quàm optime tritum, in chydæo vino per corniculū triduo faucibus infundendū.

Chydæo vino

Hippocrates rabioso.

RABIOSVM equum hæc signa portendūt. oculi cruore suffusi procidunt. venæ solito sublimiores micant. hunc inedia cōficit, metusq; sollicitat. Ratio curandi hæc est. vbi vestimento faciem obduxeris, quò minus accedētes intueatur, & mediam ceruicem obligaueris, latas venas soluito, & sanguinē profluere sinito, donec animus eum deficiat. deinde resolutis colli vinculis, ruentē sanguinē sistes, & obscuro caligatiq; stabulo continebis, quod nullo cōstrepat murmure, nullumq; cieat tumultum, quò possit cōquiescere. appetēte vero vespera vnum aquæ congium præbebis potandum. postredie similiter subtrahens cibos & potus ad tres vsq; dies, dein ad consuetam viuendi rationem reduces.

PELAGONIVS.

QVVS in primis obscuriore loco stabulari debet, & molliore cibo ali, taliq; medicamento saluari. apij viridis triti quantum manu prendi potest, mellis probi triens, cardamoni triti cyathus, hæc in duobus cyathis vini albi trita faucibus impinguntur. Quod si ita morbus non abigatur, caput leniter adurendum, calfacientibus vnguentis linēdum, quæ in opisthotonicorū mentione retulimus. oculi quoq; collyrio perungendi. sed antea sanguis à temporibus eliciatur. deinde potio hæc præbeatur. Seminis apij, spicæ nardi, petroselini macedonici, seminū lactucæ, papaueris, singulorum pares modos cum hydromelite miscebis, & quinq; diebus propinabis. caput lanata pelle vel oleo delibuta cōteges. Sūt qui purgatas lauri baccas in oleo detritas addito calido vino per nares infundant.

Alia curandi ratio.

QCVLI truces lumen eiulantur, versiq; subinde niçant. venæ eorum ex candore in puniceum rutilant. maxillæ ciuntur. se ipse vel perstans, aut etiamnum reuolutās, morfu laceffit: nec secus vt mordicus impetat, in alios propter astantes irruit. corpus sudore digeritur. quapropter à cruribus sanguinē sextariorum trium instar detrahes, nullū obijciens cibum, ne sanguis ruat. secundum solis occasum farinam hordeaceam instar sextariorum quatuor offeres, infusis duobus aquæ tepidæ: nec vllus alius cibus dabitur. secundo die cremor eiusdē recentis, sin desit, aridæ quæ binos impleat pugillos, propinetur. postea modicæ credatur ambulationi, pallio contactus. intra tectum cōtineatur. largius obijciatur fœnū, sed parciore aquæ potestas fiat. Exiguū, & paulatim hordeum, ne in eundē morbum recidat, præbendum. ore demisso progrediatur equus. Quod si ijs sanitati non reddatur, testiculi sunt rescindendi, venæq; eorum excludendæ, pice sale & oleo vulnus nutriendum, cinis inspergendus. Cæterum quotidie fomentum adhibeatur, donec conualuerit.

Portendūt. 1.
indicant

Modicæ credatur
ambulationi

Apfyrus de insititijs, & bigeneris qui debent ad iugum destinari.

APSYRTVS Apolophani amico salutem. Te equos enutrientem, & eorum cōditionis studiosum qui diuerso parentum seminio procreantur, à corporum notis nosse commodum est qui ad iuga capessenda sint habiles & idonei. Tali habitu constare debent • pectore lato, ampla similiter ceruice, naribus apertis, prominentibus armis, curibus rectis, suffraginibus eorundem non magnis, pedibus non vacijs, sed neq; ingredientibus qui displodantur, vasto ventre, spina non incurua. talibus meritis validos, & ad obeunda munia robustos tibi comparabis.

Suffragines nō
magnæ

Apfyrus de defluxionibus à capite, Cap. CI.

APSYRTVS Pasicrati Alexandrino veterinariam artē callenti salutem. Te rei huius gnarum esse velim, quod cū defluxio à capite prodit, si vel sponte vel exercitato equo excretio procedat, nihil mali pollicetur. sin minus, destillationibus reddet opportunū, ita vt erumpente vomica purulentū extussiet humorem, crassa candidaq; sanies virus olēs profluat. tussi quoq; lacessitus nihil emolietur. atqui fastidio correptus vim cibi non sentit. se ipse volutans non extēdit, nec caput succussat, vtpote quod grauitate prematur. Quin & venarum tori in eo faciēq; distēti prominent. Is sanatur exercitatione, cursuq; tollutari, sed non longo, & tam caldæ fotu, quā capitis suffitu, baccharum lauri nidore subditis carbonibus ore & naribus hausto, frictionēq; corporis totius citra caput, ne obturata cutis spiracula nimis pateant. Oportet etiam infusis medicaminibus alui deiectionem moliri, præcipue aristolochia ex vino naribus impressa, vel nitro ex sale consimiliter indito. item alumen primæ notæ sicilici pōdo ex pari sale cū hemina vini conuenit infundere. Quod si ijs adhibitis vomica pus non eructet, sequenti vtendum erit compositione tauri sanguinis, si desideretur, iunioris bouis acetabula duo, thuris acetabulum vnū, salis huius modi dimidium, singula terūtur, deinde in eodē vase omnia infusa quā acerrimo aceto reteruntur, & in sole siccantur. vbi vero concreuerunt, digerūtur in pastillos, qui magnitudine iuglandem æquent. ijsq; siccati reconduntur. Vnus quotidie tritus in aceto infunditur in os. verum si vires infirmentur, teretur in vino. sed antequam medicamentum præbeatur, calda multa proluere conueniet, postea ipsum suffire, & os eius adaperire. cum vero nidore naribus rapuerit, occludere.

Eumelus dolori capitis.

QVVS qui capitis dolore cruciatur, hæc indicia monstrat. oculi inflammatione turgent. liquidum quid ore defertur. tum caput feruēte aqua fouere conuenit, & molle lætamen substernere, quod

somno possit indulgere. Sanguis à supercilijs mittendus. Folia trifolij contrita potioni indenda. Si intentos habeat oculos, sanguis ceruice & caluaria detrahendus, deinde salis aqua diluti quadrans infunditur. si hoc non habeatur, vermes quos intestina terræ vocant, & vrina vetus instar sextariorum duūm per sinistram narem induntur.

Doloris capitis curatio.

CAPITIS dolorē indicat lachrymæ quæ profluūt, auresq; flaccidæ, & caput cū ceruice aggrauata, & in terrā summissa. Curandi hæc ratio rescinditur vena quæ sub oculo est, & os calida fouetur, ciboq; abstinetur primo die. in postero autem potio ieiuno aquæ tepidæ præbetur, ac viride gramen. tum vetus foenū vel molle stramentū substernitur, crepusculoq; aqua iterū potāda datur, parūmq; hordei cū vicialibus, vt exigua portione cibi ad iusta perducatur. Sunt qui castorij sextantē, baccharum lauri semissem, nitri, brutiæ, mannæ thuris, singulorū sextantem, olei veteris selibram, amararū nucū semissem contendant, ac misceāt, prælutumq; lotio collināt. Capitis pituitā elicit gari hemina per nares infusa. Cum caput equi dolore conflictatur, hoc medicamento perfunditur. cerusæ selibram aqua nocte diuq; nouo fictili macerabis, & excolata aqua cerusam tātisper in pila teres, donec in tenuissima digeratur: tum mellis pōdus adijcies, quod dimidium impleat cyathum, & cum reliquis subiges. manu sumens oleum, temporibus & sedi adhibebis. cerati pondus sit sextās semuncia. id quoq; medicamentum hominibus omnem lassitudinem leuat, & laborem reficit.

Destillationis notæ, & remedia.

SI AD caput sanguis cōcurrat, destillationē mouebit: quæ vel otio vel labore cōcipi solet. cuius indicia sunt. aures frigidæ subrigūtur, oculi p nares stillatim pituitā reddūt, totūq; corpus exteriori parte friget. Tum caput vestimētis fouere cōuenit, & alumine sicco suffire. triticū vino rigatū dabis edendū. Si nihil pfuit, sanguinē ab ore vel ceruice mittes.

Apfyrus dolori caluariæ.

SI DOLOR caluariam occupet, signa hæc notantur. aures iactat. ei caput degrauiatur. cibum esse non potest, pabulumq; fastidit. Curandi ratio hæc est. Veratrum nigrum detritum, & incerniculo cretū, cum vino oleo & nitro teres, eoq; caput nares & auriculas perunges. Sed calido vtitor medicamine. Aut laurus baccas viginti, eiusq; teneræ frondes turionēsq; modo qui manu prehendi possit, malicorij æqualis mensura, myrrhæ quod ternas fabas magnitudine peræquet, succi cyrenaici quod binas, ea tenuiter intrita, & in vini atri odoratiq; sextarijs duobus immissa, in narem sinistram funduntur. Insuper sanguis naribus detrahendus. Proderit quoq; ptisanam bene decoctam in os dare.

Eumelus capitis dolori.

CAPITIS dolor, quem aliqui, quod caluariam male habeat, cataranion appellant, creatur cum crudum adhuc animal non idoneo tempore cibum cōcoxit. Oportet itaq; ab temporibus sanguinem mittere, quousq; languoris causa discutiatur. Vbi sanguis syncerus manabit, celerrime ruentis impetus sisti debet. fomēta loco adhibenda. Acus palea ve tenuissima in acri aceto oleoq; si fuerit æstas, coquitur. sin hyems, in vino & oleo. hoc iure decocti vtendum. Aut atri veratri nitriq; cum vino & oleo pari vnciatim miscentur, & vna teruntur. ijs caput oblitur, vt noxius excoquatur humor, & noxa digeratur.

Theomnestus in dolore capitis præfagium, & remedia.

QVVS qui capitis dolore vexatur, in terrā prorsus despicit, nec caput exerere potest, eiq; caligo semper offunditur. lachrymę oculis exciūtur. horret quod eisdem obijcitur: ideo cōniuet, & ægre cōtuetur. Cui sic mederi cōueniet. patēte oris rictu a palato sanguis emittitur: quod nō recta scalpelli acie, sed obtusa icitur. Eæ potiones quæ vrinæ mouēdæ sunt, infunduntur. Quare seminis apij libra, iuris porrorū decoctorū quaterni sextarij, olei vino diluti sextarius italicus, miscentur, & per os instillantur. equus summissus cogatur incedere, paulisperq; cōquiescere sinatur, deinde in aqua refrigeretur, nō secus atq; qui hordeatione torquentur. Si foria vel alui profluuiū succedat, morbo liberatur. quin & oculos candor subinde decolorat: qui melle & fœniculi succo linatur, & ocyssime reddetur sanitati.

PELAGONIVS.

CAPITIS dolorē ostēdunt fluidi lachrymis oculi, flaccidę aures, ceruix in terrā summissa, visus euariās. cui sic affecto sãguis ab ore dimittēdus, indēdaq; potio quæ ventrē subigere possit. is morbus subinde redux, & hordeationis modo certis circuitibus repetit. Sed in primis caput animātis tali modo inaniendum est. Euphorbiū, cętauriū, farina thuris, olla fictili coquuntur diu, cū vino in feruenti sole per nares inferuntur. Item paulū aceti ex oleo vetere & spuma nitri auribus instillatur. Aut vermes arcuatim repētes, qui manus cōtactu cōtrahuntur in orbē (oniscos, quasi asellos vocāt: nos, q̄ multis innituntur pedibus, millepedas) ex butyro & rute manipulo in oleo cōferuescunt, & postquā intepuerint, in aurē dantur. Itidē gallinæ adeps ex nardo dimittitur in auriculam. Si vitio cerebrū adficiatur, animal in alea vitæ est. quare dāda est opera, vt circūagatur. Indicia huiusce lãguoris hæc sunt. Oblique graditur pecus, & pedibus aberrat, atq; sic offensus patet, vt cōtinuo se lædat, suaq; cōuellat crura. Oportet igitur animal subiugū mitti, vt sudore & labore lãguor omnis depellatur. sed quò melius post

Om̄sci
millepedes

Animal in alea
vitæ est

laborē possit circūduci, hoc vtēdum præsidio. lauri bacca viginti, nitri libra, minutim tūduntur, viridis rutæ quantū manu potest capi, cum aceto & laurino oleo cōferuescunt: quibus caput inter aures vngitur. lanato tergore hoc vnguine delibuto caput obligatur, aut farina hordeacea resinæ cōmissa superponitur. Verū hac potione saluādum. septē fluuiatiles cācelli tūduntur, caprilli lactis sextarius, & olei cyathus adijciuntur, colatiq; linteo mūdo in os dantur. si hæc nō adsint, treis hydromelitis cyathos, & cādidi piperis obolū, croci scrypulos duos simul in vino tritos, in os indidisse satis est. Sunt qui vt detergeāt caput, mādragoræ malū in multas parteis cōcisum, in sole vel furno desiccant, & eo caput repurgent. Si caput oppletione grauetur, postea q̄ sanguis vel ex temporibus vel ore dimissus fuerit, cretæ portiones duæ cum vna veteris acaciæ in vino subactæ feruescunt igni, & calidæ capiti superponuntur. Si capitis grauitas sentiatur, copiosus per nares humor fertur. cui hac potione medeberis. sinapis mūdæ pertritæ acetabulum, cum pari mensura mellis in hemina vini quotidie octo dierum spatio dabis prælibādum. Cæterum rosa, castorium, nuces amaræ, ruta viridis, ex aceto imponuntur.

Si quis doloris sensus in capite sit.

ANIMALIBVS quæ morbis acutis torquētur, deiectionibus aluū sollicitare cōuenit. siquidē nisi impēdētibus vitijs occurratur, ea iumenta vel malidis lues manet, vel suppurās vomica fatigabit: quæ difficilē cedunt remedijs. Quare oportebit hoc vitæ genus sequi. Oua duo, bacculæ piperis viginti, mellis vncia, subiguntur vna, & per corniculū infunduntur. Sed postea caput eius in pedes inclinādum. ita semissem horæ cōtinendum, quoad præceps sanies deuoluatur. deinde acopū, quod quia ignea vi flagret, pyroticū appellāt, imponēdū, vt morbi reliquię digerātur. Postremo merum q̄ optimū in nares inspirādū, dein pecus ambulationi credendū.

Pelagonius lethargicis.

MHI nunciasti tuos equos grauissimo morbo cōflictari. tradis enim hos veluti veterno pressos cōcidere, & identidem in somnū & inexpugnabilē penē dormiēdi necessitatē prolabi. huius gratia cibū non capere, sed in strigosam maciē perducī. Hoc morbi genus, nisi succurritur, celeriter iugulat. Quapropter ne quādo in id equus incidat, multā obseruationē requirit. quod si morbus peruadat: eis quæ prius exposuimus remedijs erit pugnādum. Hoc vitiiū medicinę professores lethargū appellauerunt. Cui & ijs quæ antē memorata sunt, & quæ modo subiiciemus, subuenietur. In primis molliter stabuletur. Pauimentū equilis palea vel fœno recenti vel chordo substernatur. manibus subinde vellicetur, quò possit expergisci, ne cōtinente somno grauatus obdormiscat. Proderit quoq; saepenumero proculcare, pedesq; quatuor aceto & furfuribus calidis defricari. Potio quæ furfures triticeos capiat & salem, ex poscæ sextarijs duobus mi-

n. ij.

Pyroticū acopi

Ambulationi
credendū pe
cus

nistretur. Artemisæ flos tritus cum oleo & momēto stillatitiæ myrrhæ, quā vocāt staeten, per corniculū infunditur. In primis quos lethargus opprimit, abstineatur hordeo. fabalibus siccis vescatur, quæ sextariū impleant. A vertebris sanguis detrahatur. sub hæc tale medicamentum infundatur, radices ponticę quadrās, calami odorati, radices capparidis, singuli quincunces tūduntur, & cribro creti aquæ sextario miscētur. ex eo modus qui treis ligulas capiat, indatur. potio præbeatur egelida quidem, sed exigua. Continuo sineq; vlla tēporis intercapedine aut humana voce aut virga vel flagello excitādus est. tali adhibita diligentia paulatim sese recolligit, & morbus abigitur.

Apsyrtus de notis eorum qui pedibus valent, aut pedum mollitie præditi sunt, Cap. CII.

VM selectas quasdam notas indices corporis animorumq; in equis mihi constituerim, domine Galle: id quod primū & caput est in eius animantis cōstitutione, indicare tibi volo, quinam bonis pedibus, qui mollibus præditi sint, qui boni, qui pravi habeantur. Equi qui albam habent vngulam, cuius cauū, quam hirundinē vocant, prælongū, ij & molles habentur, & improbi. Qui siccā fragilē albamq; possident vngulā, & molles & peruerfi traduntur. Si cavitatis subdita est, paruaq; fuerit hirūdinis forma, ij pedibus valent, & bonis sunt moribus. Sin prælonga subijcitur, mali & inutiles iudicantur. At tabellares, & longa hirūdine, & molles & pravi sunt. Quod si parua fuerit hirūdo, frugi existimantur. Qui nigram ferūt vngulam, pedibus pollēt. Improbantur qui cādidam præmonstrāt. Qui nigras in ea tēnias habēt, pedibus & moribus præstāt. Qui vero rotūdā, præsertim si quid supra vnguē vngulæ occalluit, molles & pravi repudiātur. At qui hirundinem adeo parua habent, vt esse videantur sine infimo discrimine pedis, ij & pedibus valēt, & probitate laudantur. Porro qui varis cruribus constant, eaq; introrsum flectunt, validis fulciuntur pedibus, sed pravi notantur. Qui quadratā habēt vngulā, non altā quidem, sed atrā, parua intus hirūdine, pedibus excellunt. Qui rotūdā & ima parte cauā pullamq; ferūt, boni sunt, & pedibus vigēt. Qui pedes duri, lōgi, nō etiā lati, sed proceri, probantur. nigrā habētes vngulā & promissam, damnantur. Qui vacij in exteriorē partē torquetur, molles quidē, sed nō peruerfi. Qui humili sunt vngula retro, molles sunt, & hirundinē proculcāt. qui pullo cernuntur cornu, si cādidā tēnia cingat, plus ingenio & pedibus valēt, q̄ quibus atrę intercurfant tēnię: sed vngulani si antierius coronā promunt, pedibus laudantur, sed indolis malæ sunt. Qui lato sunt cornu & testaceo, si hirūdo parua cruētaq; subest, molles habentur. Qui leue ferūt cornu, & assiduis in protrititionibus versantur, ingenio & pedibus, vt antea scriptū est, pollēt. Qui cauā possidēt vngulā, & cornu crassum, si inter ambulandū strepitū moueāt, cursuræ inhabiles sunt, nec calcariū sentientes. a primis autē vitæ rudimētis ad perfectā vsq; ætatē morati sunt, &

Hirundo. 7. caui
pedis

Vari
Vacij

boni, sed ab illo flexu statim euadunt peruerfi & mordaces. A coloribus deterrimi aliorum omniū intelliguntur, qui in pedibus aut cruribus candidam notam aut lituram præmonstrant, aut frontem albam aut rostrum exhibēt, præsertim si spadices quicquam harum macularum retulerint.

Apsyrti mollium pedum procuratio.

APSYRTVS Marco Mario Decurioni salutē. Literis ad me datis rogasti quonā remedio aduersus pedū mollitiā opus esset. Difficile id vitij corrigi potest, simul q; natiua cōditione sit insitū, simul q; in agendo itinere damnū ē diurno detritu maius sit, q̄ vt per noctis quietē tantū renasci possit, quantū die subteritur. Sic quæ facta est interdiu cornus iactura, noctu non refarcitur. Vndiq; calor vngulā ambit, quæ attritu cōficitur, cōtinēterq; in segmēta fathiscit. Solet tamē māgonizari, quo vitiū occulatur, & venustior ad vsus placeat. Quare cupressi fruticibus in aqua coctis pedes fouētur, aut similiter rubi coliculis. Decoctum absinthiū eundem præbet effectū. acida quoq; muria perfundi prodest. Vngulæ per hyemē oleo perungēdæ, sub æstatē axūgia foueri melius est. Māgones suis fucis vngulæ detrimēta mentiuntur. De ratione vrēdi multa multi memoriæ mādauerūt: longe tamē omniū fuerit optimū succedere bitumen, & eius pingue facibus instillare. Ceterū si eius qui firmo stabilitur pede, subtrita sit vngula: sanguis ē suffraginibus mittēdus, ne sensu inflāmationis circūrupta corona dehiscat. Improbatur in ea scalpellorū ictus impressi: quippe quum vngulam vitient.

Eumelus subtritis pedibus, & intertrigini.

SVBTRITI pedes cōmode fouentur calida, dein axungia cornua linuntur, feruentibusq; testis animal cogitur insistere, sed modo qui possit ab eo leniter perferri. Cæterum spicis alliorum cum sulfure tritis vtendum, candentēque ferro tridui spatio succendendum. hoc idem bubus auxiliatur. Intertrigo bis in die subluitur aqua calida, mox decocto ac trito sale cum adipe defricatur, dum saniei vis emanet.

Theomnestus subtrititioni.

SI PEDES itinere subtriuertit pecus, dein neglecta febricitant, laborantem celeriter vitium rapit, nisi confestim auxilijs occurratur. Oportet itaque calida aqua in qua radix altheæ, quam aliqui syluestrem appellant maluā, incocta sit, pedes perfundere, vsq; dum mollior reddatur vngula. Postea vitiatū cornu subradere, & quæ in profundo subduntur fragmenta, quo pateāt, aperire. sparteam soleam, & asperas fascias in prōptu habere, quibus pes induatur. Sed antequā spartea calceetur, & seorsum & simul allia & axungia vetus redacta in lentorem cataplasmatis, fascijs induci debent. Si concitata inflāmatione suppuret pes, aut ex saniet, suffraginibus sanguis emittatur, tepido quiescat equi, in quo per hyemem succendatur ignis. fimo substernatur non admodum arido, ne

n. iij.

Cornus. 2. ungu
la
Mangoni Zari

Althea
malua syluestri

duro rerū occurſu gradiēs pedes offendat. At cum nulla peruaſit inflāmatiō, mane diebus octo procuretur, concluſuſq; mandrē ſupra ſterquiliniū iaceat, inibiq; potus offeratur: ne via, dum itur aquatū, vngula deteratur: verū ſterquiliniſpurcitia vel ſorde nutrita ſucceſcat. Vt incremētum cornu capiat, axungia vetuſta, allio, bitumine, ſulfure viuo cum pice & oleo tuſis perūges, vndiq; corollam circuncides, ductis in orbem vulnuſculis. equus ſicce ſtabuletur, vt vngula quoq; duretur. Proderit ceram, ſulfur ignem nō expertum, reſinam, picem, & oleum, & axungia ſubigere, vt in vnum coēant corpus, & diligēter linere. Aut piceā prāpinguem in aſſulas diſſectā axūgia intingere, & reſupinis vnguibus inſtillare in omneis parteis quę vngulis ſunt ſubditæ. hoc triduo faciendum: quo tēpore neq; equus in aquam pedem mittat, neq; humente loco ſtabuletur. poſt exactos ſex aut ſeptem dies hoc idem iterum eſt repetendum. Vel baccarum hederæ parteis duas, aluminiſ rotundi partē vnam vbi cōtriuēris, vnguibus miſturam admouebis, quādiu erit ferendo malo: dein allium bitumenq; pertrita ſuper cornu candente ferri lamina per triduū inures. Hoc idem bubus auxiliatur. Aut liquida pice & axungia pes calceatur, & exponitur calori: deterſoq; prius exacte cornu, tum bacca lauri tunſæ inſperguntur, dum totū impleatur. dein induatur pes calceo, ſed poſt triduum cornu depleatur. ſi tertio hoc tentatum fuerit, ſanitati reddetur.

• Pelagonius incremento vngulæ.

VT VNGVLA capeſſat incrementum, aliorum capita tria, rutæ manualem faſciculum, aluminiſ tunſi ſelibram, axungia veteris trepōdo, ſimi aſinini quantum digitiſ tribuſ capi poteſt, vna ſubiges, vt in vnitatem coēant, hoc quotidie vtitor. Aut fabam in aqua decoctam ex melle teres, & faſcijs inductam inuolues. ſic ſanitati dabis. Proderit quoque calido aceto cornua perfundere, deinde marrubio & ſylueſtri abſinthio cum axungia veteri miſtis inſtricare. Alit vngulam pelmatici miſtura, quæ recipit galbani vnciam, caſtorij ſeſcunciam, adarç ſemunciarium pondus, ſiccæ reſinæ tantundem, reſinæ liquidæ, gallæ alexandrinæ, ſingulorū ſextantē, bituminis iudaici ſemunciam, chalcitidis, picis, ſingulorum vnciā, axungia libram, aceti ſemiſſem, ceræ dupondium, olei ſeſquifextarium. miſcentur omnia, vt in medicamentum cogantur.

Apſyrti de equo qui cæca occaſione prorumpit in ſudorem, Cap. CIII.

SI CONTINGAT conquieſcētē equum nulla vel æſtus vel caloriſ oblata ſuſpiciōe particulatim aut vniuerſim ſudore diffluere, corpūſq; vaporem vel auram expirare: ſcire licet bilem eo loci ſubductā irrepſiſſe, aut ſuffuſam membratim prodiiſſe. quapropter paſſo taleſ ſunt inſundendi.

Capere in cremētū

Pelmatici

Apſyrtus iſ qui compedibus aut vinculis colluſi vitiantur, Cap. CIIII.

SVVENIT vt ſuffragines, quas meſocynia vocāt, triciſ, pediciſ, vinculiſq; quibuſdam loro vel fune diſtrictiſ plerunq; laceſſantur, quibuſ coriū procidit, ſic vt neruuli huiuſce partiſ aperiantur, ac nudi pateant: id quod vitæ diſcrimen adfert, præſertim ſi in vtroq; flexu articulorum euenerit. In primis igitur opus eſt vino vel aceto aut muria ſubstringere, dein lipara & alborum emplaſtrorum tripheriſ vitiatā partem alere. Cæterum ceruſæ pars vna, ammoniaci dimidiā portio, myrti quod eſſe ſatis videbitur, præſenti ſunt auxilio. ammoniacum itaq; teritur in aqua, & ceruſæ permilcetur, & bacca myrti profunduntur.

Apſyrti iſ qui perfrictiōniſ iniuriam ſenſerunt, Cap. CV.

QVVM qui frigoriſ offenſæ patuit, cibi faſtidium vrget. quare macie conficitur. cum mandit, labia nō mouet. cum incedit, paulatim progreditur. cumq; ſurrigit caput, gemituſ exprimit. deorſum ſecti non poteſt, quod interioriſ nerui cōtenti rigeant. ſed qui ſumma facie ſparguntur, noxa vacant. Cui ad hunc modum mederi licebit. Piperiſ grana triginta in vini candidi odorati hemina trita faucibuſ inſunduntur. aut rutæ feruefactæ iuſ, aut ſaluia, aut artemiſia cum vino, aut polyophyllum inditur ori. tollutari curſu pernicioſ ſed in dieſ volubilioſe exerceatur quoad cibo videatur indulgere. Frictiōne permulta quę piloſ ſubigat, vt edum. ſed cum per opportunitatem licebit, incumbat palcuæ. ſic recreabitur, & perducetur ad ſanitatē.

Hierocleſ aduerſum pecudiſ perfrictiōnem.

Rutam & maſtichen ex oleo exiguo & melle coctam addito pipere deſfundes, vt perfrictiōnem pecoriſ diſcutias.

Eumeluſ equorum morbiſ imbecillitate æſtu & frigore contractiſ.

RERVNQVE iumēta morboſ cōcipiunt laſſitudine & æſtu, nonnunquam & frigore, & cum ſuo tempore vrinam non fecerint, vel ſi ſudant, & a cōcitatiōne conſeſtim biberint: vel ſi cum diu ſteſterint, ſubito ad curſum extimulata ſunt. Laſſitudini quieſ remedio eſt, ita vt in fauceſ oleum vel adeps vino miſta inſundantur. frigoriſ fomenta adhibentur, caputq; & ſpina tepenti adipe vel vino liniuntur. Si vrinam nō facit, eadem ſere remedia ſunt. nam oleum feruens, vel adipi miſtum, ſuper lumbos & reneſ inſundatur, caputq; defricetur. Perfrictiōne tollit ſuilluſ ſanguis ex vino faucibuſ inſuſuſ.

n.iiij.

Suffragines
Meſocynia

Tripheriſ

Emplaſtrorū

Polyophyllum

Apsyrti de syderatione, & comitiali morbo, Cap. CVI.

APSYRTVS Tiberio Claudio Heraclide Clazomenio salutem. Te non lateat velim, quod in equis syderatio nascitur, cuius indicia sunt. Pecus subito concidit, & partim cum resolutione membrorum, partim cum distentione nervorum prolabitur. totum corpus micat, & quasi vibratum subsilit. interdum ex ore spuma mouetur, sed interposito tempore ad se redit. Id morbi genus in hominibus comitialis nominatur. Huic pabulum obijcimus proluetes nitro, & potioni respergetes. Conueniet aluum ducere dato cucumere & nitro: quae septenis quibusque concita, iuuamentum praebit. Ne etiam continenter repetat, fertur auxilio fore testudinis marinae sanguis, si instar trium cyathorum ex pari aceto vinoque, permisto cyrenaiici lactis denarij pondere, naribus instilletur. Caeterum corpus totum illini nitro & oleo cum aceto proderit, & abunde confricari.

Apsyrti ijs qui cornua calcando proterunt, Cap. CVII.

QVI SECVNDVM vnguem cornu calcant, aut suoapte ingenio vario pede, vel ex certa causa diuersis vngulis constant, aut quibus sic in posterioribus infringuntur suffraginum artus, vt terram contingant, item qui sursum trahunt cornua, claudicant: & quoniam imbecillitas ilia & lumbos infirmat, cursui ferendo non sunt.

Apsyrti defluxionibus vlcera, & ijs quos aper de te percussit, Cap. CVIII.

VL CERIBVS quae sunt opportuna defluxioni, calda non oportet vti, sed frigida, tam aestate, quam hyeme. Facile inter venandum equus ab apro interno poplitis sinu, aut interiori crure vulnus accipit. quod in vlcus defluxionibus scaturiens degenerat. tumor sequitur, cui frigidam obijcere conuenit. Quod ad medendi rationem pertinet, medicamento quod atramento sutorio constat, diachalcantes nominatur, illini debet. Aut canis caput exempta lingua crematur, & redactum in puluerem superinducitur.

Strangulatus auxilia.

SI QVANDO contingat equum pabulo distentum, aut cibo refertum in cursum excitari, facile strangulatus inuadit. Succurritur odorato vino candido, si instar heminae cum nitri drachma per nares infundatur. Aut cuminum & galbanum ternum obolorum pondere, trita cum vino propinantur, aut lauri baccae ex vino. In frigidam equus

Diachalcantes

non descendat. Calidos potus sequatur. Totum corpus ex oleo defricetur. Ad hoc vetus est praestantius.

Apsyrti si quid in inguine sit vulsum, Cap. CIX.

SI CONVULSIONEM inguen concepit, eius sinus intumescit. equus progredi non potest. quare in equili conqueiescat. calda largiore, item spongijs calido vino imbutis inguina foueantur. Caprina adipe trita, cerato, & torrefacto nitro cum aceto sedes affecta perungatur.

Apsyrti omnibus coronae duritijs, quae tophacei calli nominantur, Cap. CX.

APSYRTVS Posthumio Daci equiti salutem. Ad me scripsisti, in anteriori pede tui equi versus interiorē vngulae partem, qua prodit corona, durum tumorem ac magnum erupisse, eaque occasione non parum claudicare. Cognoscito itaque sua sponte prodijisse. Aegrius tamen anteriores hoc vitium tentat, quod poros Graecis, quasi tophaceus callus appellatur. Ratio curandi talis est. Cunilago in lentorem cataplasmatismis intrita linitur. hederae frondes simili modo paratae superponuntur. Vitiligineus cinis ex aceto subactus itidem efficax est, atque inter valentia remedia est. Alij cupressi frutices ex aceto tundunt, & ita vtuntur. Alij rhum adhibent. Nos hoc vti solemus auxilio. sale cum melle terimus, dum strigmenti crassitudo fiat: & callum rescindimus, illitumque linteo medicamentum bis die deligamus. sed prius calida fouemus aqua. Hoc vitium armenta praesertim implicat, exoriturque praegradis callus, qui pedem deformitate vitiet, praesertim cum nulla praebantur remedia. nec incedere, nec alios sequi potest equus: stansque non pascitur, sed moeret, gregem requirens. se ipse iactat, nec erigere potest. quapropter facile despondet animum. Hos igitur palustribus, vliginosis aut riguis impasce locis non expedit, sed vertere solum, & in eum ablegare locum vbi nullus scaturit latex, sed puluerulenta, tenuis, sabulosaque subest humus. si hinc alio quis possit amandare, sanabit pinnis sale & melle imbutis, aut pice ex eodem sale.

Poros
Tophacei call

Vertere solum
Amandare

Apsyrti qua ratione pecudibus armentitijs alui deiectionem moliri conueniat, Cap. CXI.

APSYRTVS Marco salutem. Te equinum pecus enutrientem certiore facere volumus, quod armatis & gregibus adhuc modum mederi solemus. tusam in tenues particulas syluestris cucumis radicem insolamus, dum flaccescens inarescat: rursumque vt in tenuissima lauigetur, cotundimus, adiecto tu-

si nitri pari modo: salicq; permiscentes vorandam obijcimus. Porro grauidis & ventrem ferentibus iumentis abstinemus: lactarijs tamen interdum damus. Siquidem qui matribus subrumantur equuli, hac ratione purgabuntur. Salem huius gratia permiscemus, vt animal hoc illectum condimento, deiectorium medicamē non aspernetur. Melius cedit si salis furfurosa sordes adijciatur, sic vt à decimoquinto rem auspiciati, quinto quoq; die, quod est ter in eo temporis spatio, ad calendas vsq; præbeamus. Quod si fuerit ita factum, nec psora nec scabies inuadent, cæteræq; valetudines arcebuntur.

Apfyrri de specie equorum oracula, Cap. CXII.

DE EQVORVM specie multi perpulchrè sua placita memorię mandauerunt, longe tamen optima Simo & Xenophon, viri Athenienses. Domiturā equuleorū diligentius cæteris Xenophon prosequutus est. Quare tibi, qui alēdis equis tuum impendis studium, necessarium putauit & genus eorum & nationē nosse. Parthi corporis magnitudine præstant, animosiq; generosam faciem præ se ferunt, ac pedibus eximie valēt. Medi grādiore præcellūt forma. Armenij Cappadoceſq; à Parthis genus ducunt, capitis tantū grauitate cedentes. Hispani magno sunt corporis habitu, concinno & arrecto, elegāti capite, compage corporis luculenter diuidua, sed astrictis clunibus, itineribus obeundis pares & robusti, corpore nec gracili, nec ad maciē opportuno: cæterum ad cursuram inhabiles, in equitatione calcaribus non incitantur. Quin & ab ortu ad integrā vsq; ætatem morati & obsequētes, deinde improbi & mordaces euadūt. Græcanici pedibus bonis fulti sūt, vasto corpore, capite venusto, ardua antica parte statura, concinnoq; hætenus corpore: sed clunium cōpage incommoda, nec respondente: pernices, & animosi. Verum in tota Græcia Theſſalici præferuntur. Epirotici, mordaces, & peruersi. Thraces autē turpes, deformi specie, rigido corpore, prægrandibus armis, gibbere spina: vari, atq; ideo ingressu vacillāte, cursuq;. Cyrenaici magnitudine pollent, ilibus substrictis & paruis. ideo ad curule certamen idonei, pedum bonitate præstantes, inter equitandū longiore animæ ductu. Istrij pedibus valent, perquam proceri, turpes, indiuidua spina, cauaq;: sed cursu pernici. Sarmatica natio non iniucūda, suiq; generis concinnitate prædita, ad cursurā idonea, grādi corporis habitu, valido capite, ceruice decora. Argolici vt pedibus præstant, ita cluniū cōmissura cedunt: venusto capite, indiuidua spina, grādi, sed curta. Quosdam equos aëtogenes vocant, à genitiua quadam nota, quam in armis & clunibus referunt, quos Sarmatæ sibi vt probos adsciscunt, apud quos cum reliquis de pernicitate certant: quare ijs ad bellicas excursiones vtuntur. At vero qui aquilinam notam ponē ferūt contra clunem & caudam, ij ab ipsiſ

Simo
Xenopho

Theſſali eq

Aëtogenes

improbantur. Quin & obseruatum esse apud se tradunt, ne ex eis prælientur. Quippe aut equitem facile ijs insidentem perire, aut in quippiam molestiæ incurrere. Cæterum quæcūq; sic nascuntur in veterino genere, vt notam eam habeant, quam leporinum dentem vocant, subrumari non oportet: sed nuper in lucem edita aut reijcere, aut ab armento segregare: scientes vtique huiusmodi foeturas & pullationes veluti adulterinas esse naturæ notas, & portentosas. Maximè autem gignuntur in hinnis, & bigeneris animatibus.

Qui suffraginum articulo recta ossa continent, ij pessimo gressu nituntur, vectoremq; contundēdo fatigant. ij, quod ceruino pede constant, elaphopodes nominantur. At qui eisdem in locis breuia condunt ossa & humilia, ob idq; cynobatae vocantur, ij vngulas ad internam calcium partem, seu maleos potius vocare placet, adferunt, ac pedes tractim agunt, in eisq; claudicāt. Sunt ex ijs, qui facile vngulis aberrant. Probantur ad equitationē qui genibus lentis, & facile flexibilibus constant. Quippe minus ij cæteris deerrant, nec fessori periculum adferunt, minusq; fatigati in obeundis operibus elafescunt, quam qui duris genibus, non secus atq; si vallis & palis niterentur.

Qui vastis ilibus turgēt, ij imbecilliores viribus, & deformiores intelliguntur, ijsq; molestè vector insidet. Omnibus præstantiores habentur qui originem armorum sublimiorem prætedunt. non enim modo fessoribus tuti, sed firmioribus armis stabiliti putantur. Susplicaces & meticulosos supra modum, optimum est non possidere: cum nos non fugiat plerunq; sarcinas & onera quæ subuectant, perniciosè deturbare. quod minori vitio verteretur, nisi vectorem excutientes malè sapius afficerent. Equinum genus prospiciam præ se fert suspicionem, sic vt insidens tutò hæreat. Asinum vero pecus & bigenerum repentino rerum conspectu consternabile, nouitatiscq; verens, in discrimen adfert.

Apfyrus de exercitatione militaris equi, & domitura pulli. Cap. CXIII.

PSYRTVS Getulio Seuero salutem. Te, qui eques haberis optimus, de equulorum domitura certiozem facere volui. Res ita se habet. pullū bimū ex armentis accersunt, huncq; gregibus excitum domant. Optimum quotidie aut certe diebus alternis consuescere manu tractari, quò facile fessori pareat. tum modicis ac mitibus exercitijs sensim in dies succrescētibus docent dimoueri, plerunq; ad trimatū vsq;, dein validioribus excitari. sed tempori nō nihil laboris continuo succrescat, dum sextum attigerit annum: à quo tempore nec exercitationes nec ministeria diutius interpellari placet, cum liquidò constet equum ineūdis certaminibus idoneū fore, diutiusq; posse bellicis insultibus reluctari. Pullo qui

Leporinus
dens

Elaphopodes
Cynobatae

Susplicaces
& meticulosi

committitur exercitationi, praesertim ineunte aetate, solum non alta profunditate subijciatur: quippe cum facile tibiae radium hinc contingat abscedere: id quod pedis articulos ac suffragines infirmat. quod ubi fuerit obortum, equus claudicabit. Mollipedem equum ad hoc adduci munus alienum est, eoque vehente bellum gerere. siquidem in ipsis congressibus non se facile ab hostili concursu euadens explicat, quod pedibus laboret: sic vsuuenit, ut nec vector sibi fuga consulat, nec suae prospiciat saluti. Eodem modo calcitrosi & in alios fauientes equi negotium exhibent.

De luxatione in pedibus eorum qui vngulam indiuisam habent, item de cornus incremento, Cap. CXIII.

SI LVXVM in articulo pedis aut corona hiet, hoc erit vtendum remedio. primum sanguis ab articulo suffraginis mittendus, quem appellant mesocynium. coronam quam & cynoplon nominant, scalpellum experiri non oportet: utpote cum venae quae feriretur, nervosa subijciatur copula. deinde lineam fasciam aceto & oleo imbutam conuenit obligare, coronam eadem perstringere, explicitamque fasciam vngulae subijcere, oleo & aceto perfundere, sanum pedem ad genu deuincire. Porro pede qui sensit ictum, tres horas sine insistere, resolutisque fasciis calida perfundes aqua, & cerato confricabis, bulbisque cum sale tritis dum in cataplasmatibus lentorem redeant, illines. Hoc triduo procurabis. tum malagmate quod aduersus luxata compositum est, pugnabis. cuius etiam siccati farina non modico luxis est auxilio. Cum vero supra modum succrescunt vngulae, nihil ab eis est detrahendum, sed idem obeundum munus, & aliquantisper differendum, nisi exortus vngulae pedis afficitur iniuria. quod cum adfuerit, incedens equus retrorsum inflectit vngulam, & in exteriorem partem distrahit. Optimum quoque fuerit ut interdum ad volutabra ducantur, quae solidas gerunt vngulas. locus tamen qui volutationis officio destinabitur, debet esse solidus, puluerulentus, equabilis, non lapidosus, nec asper, ac minime salebrosus, quo sese possint citra noxam faburrare. Improbantur lati tractus, gramini, stercoreati: quod expeditum non reddant equum, nec corporis agilitate praestantem. Porro durum solum scabrumque non erit eis alienum.

Eumelus luxis.

Acidam fecem cum cineribus calidis & axungia vetere permixtam illinens obduces, addito ouo: & cum tempus expostulabit, impones.

Hippocrates luxatis.

Luxationis eae sunt indices notae. pes in ossium coitu, ubi pyxidatim

Mesocynium
Cynoplon

Suburrare

cohaerent, qui modiolus appellatur, non persistit, sed subterfugiens labitur. Partes vnguibus vicinae sublimes prominent. Quod ad curandi rationem pertinet, circumscarificata prius vngula, pineas assulas & spongiam ex aceto septem diebus obligabis. Si non in sedem restituitur, foenigraci, quod buceron nominant, sextarios quatuor, effuso vino in quo maduit, tundes, inditumque fictili cum melle coques. sic diebus senis illines. Veteres luxatus cancellatim sunt adurendi.

Luxatis pedibus.

SI QVAE pedibus luxata dehiscant, sic nosse licebit. manibus vngulam distringes. sic excitatus appressu dolor ostendet iniuriam, eoque argumento pecus luxatum cornu fatebitur. hoc vitium continenter equi curribus iuncti cum certamine initur, contrahunt. Cui sic succurritur. Sanguis e parte coronam cingente, quam ideo peristephanida vocant, elicitur, & sale & aceto perfusa defricatur, dein oleum vino dilutum, & exceptum vellere, superponitur compagini vnguis. Idem tamen calida fouetur. haec curandi ratio ad duodecim usque dies adhibetur. Si nihil ijs proficitur, tum vnguis ubi necessitas vrget, scalpello deorsum succinditur dupla sestetij nummi magnitudine. Quod si quid eminentius prope deat, viuo tenus refecatur. sed ossi parcendum, ne forsan acies ferri penitus adacta contingat. Si copiosus profluat sanguis, oleum ex aceto & sale tenui ac stercore huius equi inducitur linteum, quo cum vngula pes totus induitur, post triduum calida perfunditur. Quod si luxurians caro superexcreuerit, adstringentibus & vulnerarijs auxilijs cohibebitur. Crebrius cornu repurgatum, scalpro circuncidatur, ut hoc aequaliter vndique succrescat. Malagma quod ignem non fuerit expertum, anephton vocant, sensim applicatur. Si ijs remedijs equus non est adiutus, adurere necessum erit.

Luxati pedis praesagium, & medela.

PRIMUM vngue summo graditur, articulusque micans insilit, & pedem ad se trahit. Tum sanguis a luxata parte instar duarum heminarum extrahitur. Vinum & oleum inspiratur. reliqua quae conueniunt, adhibentur. lana fouetur, offunditur calida. Cum melius habuerit, luxatum confricari debet, & succida lana sordidaque vino & oleo cum tenui sale rigata circumuolui, loroque vinciri. Caeterum pes obductis fasciis calceatur, leniterque substringitur, ne vehemētor perstrictio moueat inflammationem, aut subditas abscondat venulas. Ea quotidie debent admoueri, nisi die quo detrahatur sanguis, quoad reddatur sanitati. Si medicamentis non finitur noxa, vrens medicamentum postulat. Vlcus igne factum ut reliqua sanabitur.

Modiolus

Peristephanis

Anephton
malagma

Lepræ curatio.

Cap. CXV.

LIXIVIO acri copiosa adiecta calda proluito, finitoque resicari, deinde sulfuris viui minam vnā, atramenti sutorij tantundem, lachrymæ papaueris drachmam, contundito, dum in minuta digerantur. picis & olei singulos sextarios, acris aceti heminā misceto. designati prius medicamenti instar acetabuli adijceto, dein in oleum & acetum mittito, tepesactamque misturā linito. Sub tectum equus molliter stabuletur. cumque hoc iterum tertio aut quarto feceris, calda lixiuium eluito. Quando recte habuerit, vinum & oleum tepens inspirato. sin minus, medicamine perungito, reliquamque adhibeto curationem.

De pastinaca.

PASTINACA bestiola ei non dissimilis est verticillæ quæ domibus nostris oberrat, sed paulo maior. Ea in agris ubique gignitur, & exerta cauda serpit. Hanc si vel improvide pascitur equus insidentē gramini, vel hians mandit, confestim cibum reijcit, acriter anima foetet, sanies serpentis virus olēs destillat, totum intumet corpus, & prægrandibus obsidetur pustulis. Primum equus medicamine quod alijs infundi solet, saliuatur, deinde calda aqua largiore perfunditur, fouetur, fricatur. Ad hæc acida fex in fictile mittitur, linum tenuiter tunsū feci mergitur. quibus, vbi in aqua conferbuerint, totum illinitur corpus. statim atque medicamentum accepit, calido mollique substrato lætamine, resideat stabulo, contactus pallio. Perpetuus succendatur ignis, vt diluculo concrefcens in fictilis testæ modum illitus inueniatur occalluisse. tertio die rursus multa proluitur calida, foueturque, & sub tectum defricatur. Si vel labia vel præsertim oculos tumor obsedit, cataplasmatibus non erit pugnandum. quod nonnūquam solet euenire: verum continuo vitium abigitur, equusque restituitur sanitati.

Inedia laborantibus & fastidiosis iumentis. Cap. CXVI.

SEQVVS vel aliud quoduis iumentum nullo correptum vitio laborauit inedia, sic vt nihil exesse contigerit, id erit argumento. toruli in versus digesti sustolluntur in palato. os feruidum sentitur, pituitaque fluidum scætet. Quod ad curandi rationem pertinet, a tertio palati versu sanguis instar heminæ mittitur. sale cum cunila bubula trito os perfricatur, & linitur profluere, frigida proluitur. nihil ad horam vsque sextam datur edendum.

Verticilla
Pastinaca
Pustulis

De conuersione vesicæ,

Cap. CXVII.

SI VESICA secesserit à sede, vrinam equus facere non potest. coxædices & vngulas attrahit. Quod vbi cōtingit, nullus medicinæ locus. Si vero supra sedem vesica decubuit, vel alio se recepit, hanc ad hunc modū eximere. quod forfice prehensum est, emittere, productumque conuenit excindere, vt quàm purissimum feceris. vbi reseueris, salelem & oléum iniicies, & emplastris illigabis. Postridie calida perfundes: & vbi sanguinem deterferis, lycio nutries, turundamque è succida lana mollem imbutam vino indes, hancque die bis inculcabis.

De rimis, quas vocant rhagades,

Cap. CXVIII.

RETRO pernas rimæ dehiscunt, eæ distentione vel saltu contrahuntur: quas oportet ita sanare. Adipis vitulinæ libra, rosacei selibra, coquuntur vnā, adiecto cerusæ exiguo. hoc vnguine delibuta pars leuatur.

Vngulæ productionem moliri.

Cap. CXIX.

SI VNGVLA anterius non prorumpente claudicet equus, in terramque summissus nutet, atque punctim vnguis lancinetur, hæc tentari debent remedia. deprehensus vnguis castratur, viuoque tenus pes exungulatus subraditur. Verum de cornus succremento facessat omnis timor. Quippe ferrum alit vnguem. Præterea ficorum libra, ceræ selibra, tunduntur vnā, triduoque ligata non resoluuntur, deinde vino & oleo fouentur. sic breui prodibit in apertum.

Qua ægotanti pecori aut fame confecto ratione victus sit opus.

SEMINIS apij sextarius vnus, feminis lini drachmæ tres, fœnigræci sextarij duo, erui trepondo, radicis panacis, iris illyricæ, hærbæ sabine, singulorum selibra, axungia libræ sex, vino excipiuntur vetere, & coguntur in pastillos, qui sicantur in vmbra. dantur iuglâdis magnitudine, cum mellis tribus vncijs & vini veteris vno sextario resoluuntur. nihil per triduum infunditur. canis caput efficaciter sufficitur, sic vt nidor naribus hauriatur.

Theomnesti ambustis glacie.

Cap. CXX.

HYBERNIS itineribus glacies equos reliquaque iumenta vt fors fert torquet: quod vitium medicorum natio pagoplexiam, quasi à gelicidijs torporem appellauit. ijs iumentis calces, & cum vngulis amburuntur frigore. Curandi modus exigit vt oleo tepente aqua diluto perfundantur. Sed prius in scyphum oleum cum aqua calidum

Tumenda

Retro pernas

Pagoplexia

mittatur, prædurisq; detergeantur linteis, & fascijs loca diligenter obstrin-
gantur. Si vero vehementer intumuerint, scalpello scarificentur, hordea-
ceaque farina in quam acerrimo aceto decocta delinantur, dum pedum tu-
mor euanescat, & feruor leniatur. siquidem neglecta veterina, subinde red-
duntur inutilia.

De ileosis,

LEOSVM efficitur cum ad satietatem se compleuit
animal, nec inculatum cibum concoxit. ideo nonnihil in
intestino quod appellant colum, concrefcit, & vt lapis du-
ratur, quod deterrimis morbis annumeratur. distorquet
sefe, plerunq; suscitatur, & ambulat, deinde rursus se pro-
ijcit, in spinamq; & ilia decumbit. gemitus ob intestinos
infartus cogitur exprimere. Sic opem ferre conuenit. vncta manu & per
anum inserta fimum quod opponitur, extrahere: molli frictione scrotū de-
mulcere, quò valeat vrinam facere. Neq; vt ferūt, vesica conuertitur, sed fo-
ramen quo meat vrina, præcluditur. itaq; brassicæ succus, vna olei hemina,
apij cyathus, in hemina vini decocta, per os infunduntur. vino & oleo calido
perungitur. stabulo cogatur conuiescere, & oleum caldum vino dilutum
subter in aluum detur. cliuosis, quò susq; deq; feratur, progrediatur, vt noxij
spiritus possint deflari: qui si semel egerantur, tumor residebit, & tormento
leuabuntur. Postea paleæ calida aqua macerata, & excepta sacco, ilibus subli-
gantur. Quippe quū excalfaciāt, flatuū reliquias digerunt. Si animo linqui-
tur equus, confestim obijciatur cibus auena, viride gramen, vel aridum a-
qua conspersum. liberalior aquæ potestas fiat. Signa tamen salutis erunt si
flaccet aures, si spiritus feruens ac intentus ore prorumpit, & venter sub-
ducitur. Deplorati notæ sunt, coles prociduus, sudor in ilibus frigidus, ra-
rior spiratio, priora crura contenta frigidaq; , concreta ceruix ac rigida, na-
res frigida.

Ad ileofos remedia.

LEOSIS betarum decoctum ex nitro & bdellio trito subter in
aluū oportet indere, & lauare: quin & stragulis & ephippijs o-
perire. ignem prope succendere. cum reliquum pabulum, tum ma-
xime farraginem obijcere, vel viride gramen. Si vero alui recrementa quæ
molestiam inferunt, non reddantur, vncta manu per anum inserta debent
elici. betæ semen ex vini & olei sextarijs tribus infundendum. Sin ijs equus
non est restitutus, derasa ab vngulis anteriorum pedum scobis, cum sesqui-
sextario vini per nares inditur.

De tuberculo in mori speciem concreto, Cap. CXXII.

SI TVBERCVLVM mori referens imaginem,
equus contraxit, auripigmēti partes quatuor, calcis viuæ
pars vna, ammoniaci partes duæ, aloæ pars vna, mellis
quod ad ea excipiēda satis sit, vna terūtur dum strigmēti
crassitudinem exhibeant, dein cineribus calidis rudicula
mouendo tantisper coquuntur, dum miniato colore ru-
tilent. Medicamen tepidum inducendum est. Sunt qui scissilis auripigmēti
& calcis viuæ nō præmaceratæ portiones æquas in garū conijciant, sic vt fer-
mentescant, ijsq; locum affricēt. sic incolumitati reddunt. Optimum quoq;
fuerit subula vel acu tuberculum perforare, & veratrum inserere.

De fistulis Hierocles.

Si in armorum commercio vel alio quouis loco fistula dehiscat, affectam
partem diuides, & adures, deinde medicamento quod calce compositum est
vteris, quousq; crusta deciderit: quippe cum ambiens callus emarginabitur,
& cōfestim explebitur hiatus. Quod si vitiū ijs nō cesserit, rectis ferramētis
cādentibus exulcerādum, adstringentiq; medicamēto dum sanetur, vtendū.

Hippocrates fistulæ.

Si in equo fistula hiet, atramentū sutorium aceto quàm acerrimo mistū,
resiccatumq; sinui respergitur: aut syluestris cucumis vehementer detritus,
& cum lacte marinæ lactucæ, quam vocant tithymalon, subactus inditur cu-
niculo. Apsyrtus rasilis æruginis, æris vsti, mylis, gallæ acerbæ, singulorum
trientem, gummis dodrantem miscebat, & anfractui fistularum insinuabat.

Apsyrtus de compositis infusionibus.

CVM OPERIS cōnexio, domine Celer, efflagitat vt medica-
mentaria subijciamus remedia, tibi primū demonstrare proposui-
mus quæ alijs authoribus referūtur accepta: eaq; mādātes scriptis,
non possumus non illis referre gratiā, simul q; ab ijs prima rudimenta hausi-
mus, simul q; ab eisdem rerū peritiam sumus assequuti. si tamen quidpiam
filētio prætermiserint, nos fideliore iudicio freti, posteritatis memoriæ pro-
demus. Primū de deiectionis infusionibus est disserēdum. Catulū lacten-
tem iugulatū deglubunt, visceribus & extis exenteratum eluunt, dein ollæ
fictili mādant, vt aquæ tātis per incoquātur, dum corpus ossa relinquat. cuius
iuris, adiecto melle, per triduum heminas binas quotidie satis est infudisse.
decocto suillæ pernæ itidem præstāt, aut cādidi gallinacæ iure. ea maioribus
nostris memoriæ tradita sunt. Nos ijs vsti fuimus infusionibus, tenuē tithy-
malū incoquētes in aqua, aut peucedanū, aut absinthiū, aut minus cētauriū,
aut aristolochiæ radicē eodē modo decoctā, aut syluestris cucumeris radicē
ex nitro, vt prius scriptum est, aut colocynthidis ægyptiæ semen cum pulpa

Susq; deq; fero

cruda resiccatur. sit aquae modus sextarius, quotidieque septē dierū spatio per os infundatur. Optimū fuerit syluestre cuminū ex nitro defudisse. Simplex & lenis habetur infusio, quae constat meraci vini sextario, olei & mellis singulorū selibra, aquae modo qui videbitur satis. Infusio calfactoria, recipit vini probati sextariū, piperis, rutę viridis, singulorum vnciā, olei, tragacanthę, mellis, singulorū selibrā, adiectis sex ouorū liquoribus. Infusio succata, quā diachylon vocant, capit foenigraci sextariū, rutę, betę, singulorū manulem fasciculum, pinguiū ficorū, olei, lactis, singulorū libras quatuor. Odorata infusio habet hyssopi, petroselini, croci, piperis candidi, thuris, piperis cōmunis, myrrhę, singulorum vnciā, costi, tragacanthę quod sufficiet. Calocerina constat croci duella, tragacanthę, hyssopi, sampsiuci, myrrhę, thuris, lacharis, singulorum vncia. hęc in stillatio rosarum liquore, quod rhodostagma vocāt, maceratur. tertia pars medicaminis datur potāda. Infusio cum viridi pabulo vescitur pecus, epichloen appellat, habet vini italici, olei, singulorū sextarios tres, mellis sextarium vnum, oua duodecim, piperis vnciam.

Compositio quae excalfacit, & vrinam ciet.

Casia sextans, nardi spicata, cyperi, singulorum vncia, hyssopi cretici, absinthij pontici, singulorum selibra, myrrhę vncia, hęc in aqua coquuntur, & triduo faucibus infunduntur. Ventris animalia pellit, & rigores neruorum discutit, ac tussim abigit, simulque totum corpus vegetū reddit. sed tertio die dandum est oleum, quo munde laeuigata resoluatur.

Compositio infusionis aduersus aestuationem.

Si ex itinere reuertit equus, & ilia vibrat, cibum fastidit, & subinde gemitus edit, secundum horam arundinis folia, vel gramen viride, vel lactucas aceti rorabis imbre, & indes ori, vt aestus refrigeretur: postea tragacanthę, croci, singulas vncias, & pineorum nucleorum sextarium a vespera in crastinum aqua macerabis. singula priuatim laeuissime teres, & ita rursum cōmiscabis, passu caryni vel scybelitici singulos adijcies sextarios, & succi portulacę quadrātem, aquae frigidę quod esse satis videbitur, per tres dies infundes, hordeum parcius obijcies.

Pecudi cruditate laboranti remedium.

Pecus crudum hisce cognoscitur signis: eius labia tumescunt, corpusque totum pustulis scatet, lingua turget, caputque gradus cernitur. in quo affectu hoc remedium adhibetur. sanguis primo quoque die mittitur a ceruice. viride pabulum offertur, si tempus suppeditat, lactuca, gramen, arundinis folia solum. secundo die sanguis trahitur a temporibus, ac pecus eodem fulcitur cibo. tertio, si hyems incessit, medicamentum quod excalfacit, & vrinā mouet, antea scriptum infundetur. si aestas adest, refrigeratorium, quod tragacantha & passo constat, indetur.

1. pro anni tempore. Sicq:
uertendū fuit xij. i. c. q. r.

Potio quae febricitantem pecudem infusu refrigerat.

ACETI vnciam, rosacei tātundem, simul agitans infundito. dein interposito breui tempore, mellis rosacei singulos quadrantes, lactis libram, vini heminam italicam, vbi miscueris, ingerito. viridi pabulo, si tempus non deneget, vtitor.

Potio quae calfacit & vellicat.

Gentianę, piperis cādidi, felis, singulorū sextās miscetur, aut absinthij pontici sextans, lupinorū amarorū, piperis albi, castorij, singuli quadrantes.

Vt somnus pecori concilietur.

SOMNUM hoc medicamentum accersit, lac papaueris instar oboli, anethi quod tribus digitis capi potest, teruntur laeuissime, dum in vnum coalescāt corpus, & addito prius olei cyatho dantur potanda. sin lac papaueris desideretur, eius semine erit vtendum, quod triplum lactis modum æquet, cum vna vini hemina.

Medicamentum quo saliuatur equus, propotisma vocant.

CROCI selibra, sampsiuci, hyssopi, singulorū triens, sertulę campanę selibra, costi, myrrhę, aloę, iris, abrotoni, dulcis radice, singulorum triēs, casia, absinthij cretę, folij, calami odorati, singulorū selibra, cyperi, piperis, singulorum triens, tragacanthę librę quatuor, sarcophagi, cardamomi, petroselini, gentianę, centaurij, opopanacis, singulorum quadrās, vettonicę triens, salatici quadrās, herbę sabinę sextās, celticę selibra, castorij tātundem, porrorū triens: ea tūduntur, & cribro cernuntur: adijciuntur mellis heminę tres, cū ouorū duūm liquore, rosacei modus qui tibi faciat satis, vini sextarius vnus. medicamentū infunditur. Alia saliuādi ratio. spicę nardi, folij, singuli quadrātes, costi, agarici, amomi, myrobalani, singuli triētes, iris illyricę, casia, cassami, singuli sextātes, croci sextula, vini & mellis sextarij vigintiseptem, caryophylli triens, vnicuique animali hemina datur.

Hęc infusio refertur ad Hieroclem.

MELLIS, olei quod acerbę oleę fuderunt, omphacinum vocant, singulorum sextās, porrorū, anethi, pulegij, singulorum manualis fasciculus, apij tātundem, omnia simul coquuntur, & cum similaginis cremore mista propinantur. Aut hordei cremor cum hircino adipe coquitur. ijs additur scenum grecū. vbi fuerit incoctū, animalis faucibus infunduntur. Verno tēpore sic pecus saliuatur. oua quinque in aceto quā acerrimo a vespera in matutinum macerantur, & equo potanda dantur. Aestiuā infusio, capit nucem defruto maceratā, aut croci ligulam vino madefactam, tragacantham quae in aqua tepida maduerit, aut pineos nucleos vino maceratos. omnia detrita extracta equi lingua faucibus instillantur.

o. i. j.

Drachylō

Calocerina

Rhodostagma

Epichloe

Ilia vibrare equi

Caryni vel scybelitici passu

Propotisma

Salatici

Celticę

Cassami

Caryophylli

Omphacinū

Infusio recreans vires.

SVMES apij manipulos duos, porrorū, brassicæ, singulorum manipulos tres, baccarū lauri sextarios duos, suillæ carnis pōdo quatuor, piperis, opopanacis, singulorum sextantem, cremoris hordei sextarios nouem, mellis sesquiseptentariū: excoques apium, brassicā, porrum cum carnibus hordeo & baccis lauri: & vbi reliqua addideris, infundes.

Medicamentum quod versatilibus veterinis somnum accersit.

Cardamomi, seminis apollinaris, quæ hyoscyamos vocatur, styracis, singuli trientes, myrrhæ sextans, piperis selibra.

Pecudibus quæ vertigine correptæ concidunt.

Seminis longarum cepearum, aloæ, singulorum vncia, piperis candidi quadrans, mellis triens.

Pastillus.

Hyssopi vncia, pyrethri, rutæ viridis, croci, gummis, singulorum sextās, floris aloæ quadrans, mellis tertia pars.

Pastillus Archelai.

Myrrhæ sextans, abrotoni triens, croci tantundē, pyrethri, rutæ recētis, cunilæ bubulæ, hyssopi, singulorū sextās, aceti quod ad ea excipiūda satis sit.

Pulis.

Casiæ vncia, indicæ nardi triens, croci, iris illyricæ, cardamomi, petroselinii, piperis candidi, porri cum fibris, centaurij, panacis, iunci odorati, amomi, singulorum vncia.

Medicamentum reficiendis lassitudinibus, acopum vocant.

Ceræ, ammoniaci, baccarum lauri, resinæ duræ, olei lixiui, id est spōte sua destillantis, nō tortiui, singulorū libra, opopanacis, bdellij, singulorum duapondo, sampluci libræ quatuor, terebinthinæ selibra, piperis vncia, mannæ tantundem, cyprini olei selibra, vini veteris sextans. Aduersus coxendicum cruciatus prodest euphorbij, zonæ sardianæ, spumæ nitri, gleucini vnguenti pares portiones imposuisse.

Potio quæ mordentium sæuitiam infrenat.

CROCI duellam, myrrhæ tantundem, aloæ selibrā, costi semunciam, pridie detrita vino macerato, tragacanthæ sextantem priuatim in aqua madefacito, postridie in aquam missum terito, quoad resoluatur, vinum paulatim adijcito, quod nouē sextarios italicos impleat, mellis libras duas infundito. cum omnia scrupulose subacta fuerint, fictili calfacito, momentū farinæ piperis inspergito, sextā partē potandā præbeto, hyeme tepidā, æstate frigidā. Non desunt qui cōmiscant hyssopi, gētianæ, opopanacis, singulos sextātes, sagapeni, myrrhæ, ficorū pinguiū, gingiberis, petroselinii, costi, acori, singulas vncias, iunci odorati sextantē, rutæ quātum

manu capi possit, seminis apij sextantē, marrubij selibrā, dauci cretici triētē, panacis, casiæ, singulos sextantes, calcis viuæ, apij aphrici, singulos trientes.

Potio necessaria omni tempore prælibanda.

HAE QVAE mox subijcientur species, in pollinem digerūtur, sed eas simul cōtundi cōmodius est. gētiana, aristolochia, myrrhæ, baccæ lauri, eburnea scobis, omnes æquis ponderibus contra quæcunq; vitia tali modo propinantur. acuti iunci, & marrubij radices, in vino feruescunt, in excolatum vinum prædictæ farinæ plenum coclear conijcitur, & per triduum præbetur potandum.

Potio quæ apud Romanos quatrigeria vocatur.

TRAGACANTHAE, petroselini, singulorū vncia, bettonicæ selibra, sarcophagi, casiæ cui fistulæ cognomentum est, iris illyricæ, singulorū vncia, hyssopi duo fasciculi manus plenæ, euphorbij, thuris mannæ, gentianæ, singulorū vncia, perdicij herbæ libra, piperis, costi, fertulæ cāpanæ, opopanacis, spicatæ nardi, iunci odorati, ammoniaci, cinnamomi, seminis rutæ, baccarū myrti, singulorū vncia, nuces pineæ paruæ virides viginti quinque, radice dulcis vncia, hæc omnia tūduntur in farinā, & tenui cribro cernuntur. porro cum necessitas postulat, medicamentū ex vino datur.

Potio omni tempore conueniens.

COСТИ, fertulæ campanæ, hyssopi ficci, iris illyricæ, aristolochiæ, myrrhæ troglodytidis, dracunculi, spicæ nardi, singulorum vncia, omnia tunsa cribrataq; redigito in polētam, & æstate adijcito croci vnciam, tragacanthæ tantundem, mellis quod ad excipiendum sit satis, vini senos sextarios, sic infundito. hyeme prædictis omnibus farinæ piperis quadrantem admisceto, & infundito cornu.

Potio agglutinans.

Myrrhæ, tragacanthæ, cumini, croci, singulorū vncia cum tepēte vino datur.

Æstiuæ potio.

Croci vncia in vinum, tragacanthæ quadrans in aquā calidam injiciūtur. vbi trita fuerint, miscentur ijs, caput porri cum fibris, viride apiū, rursumq; teruntur vnā: succi lactuæ paulum, lac caprillum ex oleo rosaceo, mellis triens adijciuntur, sapæ sextarius vnus, vini veteris quod tibi faciet satis: omnia per corniculum in os triduo dantur.

Potio quæ epichloes cognominatur.

Butyri, mellis, singulæ vnciæ, axungie veteris libra, palmulæ duodenæ, vuarum passarum sextarius, bulbi deni, seminis lini tūsi hemina, foenigræci triti tantundem, allij gallici modus qui tibi placebit, croci vncia, tragacanthæ

o.iiij.

Dauci cretici

Apium aphricum

Scobis eburnæ

Apollinaris

Hyoscyam

Oleū lixiui

Oleū tortiui

Zona sardiana

Epichloæ

quadrans, ea omnia trita cum melle, ouis & oleo & sapa, subiguntur, mensura quæ tibi faciat satis, & triduo dantur potanda.

Potio hyberna.

Vini veteris sextarius, olei primæ notæ selibra, piperis vncia, rutæ viridis dextans, tragacanthæ selibra, mellis tantundem, ouorum, olei, & defruti, quod esse satis videbitur.

Potio ad omnia efficax.

Cremoris hordei sextarius, fœnigræci tantundem, betæ fasciculus manualis, pingues fici viginti, olei dupondium, lactis asinini sextarius, miscentur, & continuo propinantur.

Potio refrigeratoria.

Vini veteris sextarius, olei primi meriti cõgius, vuarum passarum quantum voles, aquæ frigidæ quod erit satis.

Potio hyberna.

Croci, costi, petroselinî macedonici, myrrhæ, thuris masculi, tragacanthæ, trifaginis, vettonicæ, cumini alexandrini, mannæ, piperis, singulorum vncia, hæc omnia tunduntur, & vncia ex vino & oleo sufficienti, veterino dantur. miscebis, si placet, ptisanæ cremorem, palmulas viginti, ficos pingues viginti quinque, caprinum adipem, & catuli lactentis in aqua feruefacti ius, omnia permista cornu dantur.

Potio refrigeratoria.

Mannæ thuris scrupulus vnus cum vino albo tepente per sinistram na-rem iniicitur.

Potio calfactoria.

Resinæ colophoniacæ triēs, hyssopi sextās, medullæ ceruinæ vncia, opopanax semuncia, galbani tantundem, olei laurini selibra, olei libra, olei lentiscini tantundem, ea cõmista in æneum vas mittuntur. vbi igniculo molli fuerint concocta, sumuntur: & postquam densata cõcreuerint, vsui seruantur. ea frons animalium illini debet hyeme. Efficax etiam est hominibus qui luto refrigerati, coxendicibus laborant. Nihil æque hyemis tempore pecudes a noxavindicat, si continuo per cornu conditum ingeratur.

Potionis compositio mirabilis effectus.

HAEC animalia recreat, ad omnem curandi rationē pollet, tussim leuat, omniq; tēpore veterinis opitulatur. Capit autē tragacanthæ dextantem, opopanax, galbani, singulorum sextantem, gummis alexandrinæ bessem, fertulæ campanæ quincuncem, rosarum aridarum, casia, singulorum tantundem, nardi gallici quadrantē, sampfuci quincuncem, carpopalsami trientem, spicæ nardi quadrantem, iunci odorati quincuncem, amomi vnciam, myrrhæ, taurini adipis, singulorum quincuncem, farine fœ-

Petroselinū macedo-
micū

Medulla ceruina

nigræci sextarios treis, palmulas in vino maceratas viginti, bulbos nouem, mellis primæ notæ libram, sapæ sextarios treis, vini veteris sextarios viginti quinque, galbanū, opopanax, tragacantham, vino macerata deteres, & cum reliquis medicinarum generibus incoques, donec ad tertias redigantur. vinum & sapa moderate conijcies.

Aestiua potio.

SEMINIS ormini heminam, petroselinî tantundem, baccarum myrti, selis gallici, singulorum sextarium, seminis apij heminā, iunci odorati quadrātem, in farinam conteres, & cum aqua mulsā colabis, & in fauces instillabis. Habetur & alia potio, quæ dolorem omnem lenit. hæba quæ heraclea dicitur, aut panacia cum vetere vino teritur, & in aqua calida præbetur. Efficax est & insequens compositio, panaciam & triticeam farinam ex æquo terunt, & cribro pollinario cernunt, vinoq; vetere excipiunt, & in orbiculos colligunt, qui diluti dantur potandi. Ii si intestinū vulnus animal inueniatur accepisse, perfanant.

Hyberna potio.

COSTI, casia quæ fistula cognominatur, petroselinî, britannicæ, dulcis radice, sampfuchi, spicæ nardi, sarcophagi, fertulæ cāpanæ, ammoniaci, iunci odorati, tragacanthæ, singulorum sextans, nardi gallici vncia, iris illyricæ, gentianæ, aristolochiæ, croci, singulorum triēs, centaury, dracunculi, singulorum vncia, absinthij pontici pugilli tres, opopanax quadrans, ea potio omnibus animalibus auxiliatur.

Apfyrti malagma, quod ex bdellio constat.

HABET picis pondo dodrantem semunciam, ceræ, resinæ, singulorum tantundem, galbani, opopanax, styracis, bdellij, singulorū semunciam pondus. ea simul miscentur, vt in malagma coeant, quod in reficiendis lassitudinibus fungitur acopi vice. Cyprino quoq; dilutum aduersus hominum perfrictiones efficax est.

Acidum malagma, quod oxyron appellant.

RECIPIT picis aridæ pondo libram, ceræ pondo dextantem, ammoniaci pondo sextātem, galbani, mannæ, singulorum pondo semunciā, acris aceti candidi heminā. ea dum fictili vase coquuntur, aceti dimidiata portio conijcitur: cumq; feruescens bullauerit, reliquæ portionis imbre roratur. Malagma etiamnum quo solemus vti, hominibus etiam auxiliū adfert. Ceræ pondo bessem maceramus, & subigentes in sole folia vel laminas fingimus, quæ cyprino subiiciantur, & modo eodem insola-

o.iiij.

Heraclea
Panacea } de

Britannica

Roratur

mus, dum cyprinum omne perbiberint. id autem cyathos binos compleat, & proterentes ammoniaci pondo libram operose, cum acris aceti candidi modo parciore reterimus, ne humore liberalius imbuatur. tum ceram inijcimus, & commiscentes in malagma cogimus.

Malagma quod adipe ceraq; constat.

HABET ceræ pondo besslem, adipis ceruini vel bubuli renibus extracti, aut caprini, æquale pondus, mannæ pōdo semunciam, resinæ colophoniæ pondo vnciā, galbani pondo denariorū duūm, olei cyathum. omnia in fictilem ollam demittuntur, & simul subacta vbi in vnitatem coiērint, confestim eximuntur, manna & galbanum respergūtur. Aliud habetur quod vim habet emolliendi, cuius temperandi ratio hæc est. axungia pondo libram, resinæ colophoniæ tantundem, ceræ pōdo besslem, acopi, cerusæ, singulorum pondo vnciā, nouo fictili noctu diuq; in aqua macerato, & exclusa colis aqua, cerusam pila quā leuissimè terito, ita cogens in ceratum cōmisceto, totamq; diem, vt in farinam fatiscat, deterito, mellis dimidiatum cyathum ammisceto. modus adhibendi talis. Sumens oleum manu resoluito, in tempora equi & anum indito. Simili modo hominibus ad discutiendas lassitudines hoc ceratum efficax est.

Alterius malagmatis compositio.

CAPIT ceræ, resinæ aridæ, ammoniaci, cicutæ, floris salis, taurini adipis, singulorū librā, picis nauibus derafæ dupōdium, opopanax selibrā, myrrhæ sextantē, thuris tantundē. Quod si adstringēdi vel glutinādi facultatē placet assequi, pingue taurinū eximes, & adijcies bituminis iudaici librā, aceti duas heminas. Malagma cereum cōstat ceræ libra, terebinthinæ selibra, colophoniæ, resinæ pini, picis, singulorū selibra, opopanax, galbani, ammoniaci, sagapeni, bdellij, thuris, croci, singulorum vncia.

Aureum malagma.

QUOPANACIS, floris salis, ammoniaci, sagapeni, galbani, singulorum vncia, colophoniæ, aridæ terebinthinæ, thuris, ceræ, singulorum selibra, cogūtur in malagma. Malagma quod inflationes articularū discutit, habet bituminis iudaici, ceræ, singulos dodrantes, picis aridæ sextantem, resinæ duræ, thuris, singulas selibras, squamarum æris cyprij quaternas libras, olei ternas. Malagma quod callos qui in quandam marmoris duritiem concreuerunt, discutit, collectionesq; tollit, habet argēti spumæ, olei laurini, cerusæ, singulorū libras quatuor, terebinthinæ, colophoniæ, styrcis, iridis illyricæ, propolis, bituminis iudaici, singulorum libras duas, galbani libram vnam, hyssopi cretēsis selibrā, mysi aureum colorem

referentis sextantem, ammoniaci selibrā. Malagma quod neruorum dolores sedat, lassitudines articularum reficit, & citra cādens ferramentū quæ decubuerūt extrahit vitia, mentæ, milij, sulfuris, terebinthinæ, styrcis, bdellij, galbani, picis, singulorū selibra, omnia contūdūtur, & quatuor vini sextarijs miscentur, postea coquūtur igni: medicamentum prius quā calorem exuerit, inducitur. Malagma quod agglutinādo reuellit, & tophaceas emolliit durities, habet resinæ aridæ, pollinis tritici, aceti, singulos sextarios. Malagma quod vulgo ambulimula vocabatur, recipit opopanax, bituminis, galbani, sagapeni, visci quærnei, singulorum quadrantem, floris salis semunciam, castorij sextantem, œsypi, ammoniaci thymiamatis, singulorum vnciam, thuris masculi sesunciam, terebinthinæ trientem, bdellij quadrantem, styrcis sextantem semunciam, propolis vnciam, resinæ pineæ sextantem semunciam, ceræ semunciam, picis brutiæ sesquilibram. opopanax cum salis flore teritur scrupulose, & cum reliquis omnibus vbi fuerint eliquata, ea trita subiguntur.

Archedemi malagma pullare.

PICIS nauibus derafæ trepondo, ceræ, propolis, singulorū sesquilibra, resinæ pineæ, terebinthinæ, singulorum libra, visci quærnei, galbani, floris salis, hali, quem appellant symphyton, singulorū selibra, castorij, eupatorij, singulorū quadrans, euphorbij sextans, fertulæ campanæ selibra. Aliud malagma capit bituminis, ammoniaci, singulos sextantes, myrrhæ, galbani, singulas vncias, euphorbij, castorij, opopanax, adarchæ calamularis, singulas semuncias, picis nauibus derafæ, quam apochyma nominant, quadrantem, colophoniæ selibrā, ceræ dupondium. Malagma quod ficis constat, diascon appellant, fici aphræ, galbani, picis brutiæ, sulfuris, nitri, singulorum libram conteres, & pici & galbano miscibus. hoc malagmate vtendum quousq; dolores finierit, deinde crudum malagma quod amon cognominant, est inducendum.

Malagma quod amon id est crudum nominant.

HOC neruos firmat, & robur eisdem recreat. hominibus quoq; podagricis plurimum auxiliatur. ceræ dupondium, œsypi libras sex in pilam conijcito. postquam operose contriueris, ex eo quod selibrā pendit, in mortariū mittito, pistello plumbeo tantisper terito, dum ex tritura sextans supersit. dein adijcito mellis tripondium, aceti quod esse satis videbitur. postea farinæ triti marmoris sextarium vnum, ammoniaci selibrā imponito. Hæc contrita cribro cernito, & adiecto nasturtij sextario fictili sartagine coquito, postremo galbani libram dum mollescat terito. omnia simul pilæ mandato. vbi diligenter contriueris, pila tri-

Ambulimula

Adarcha calamularis

Apochyma. 7. picis nauibus derafa

Diascon

Omo

Picis nauibus derafa

turam extrahito, & adiecto ceruinæ medullæ quadrāte, & olei veteris semise, cōmisceto exacte, demū in offas cogito. hominibus linteolo inductū medicamētū, equis panno affigendū. Malagma articularijs morbis cōueniens, galbani, styracis, opopanacis, mannae, singulorum libra, sinopidis libræ sex.

Hippocratis malagma.

Spumæ aceti, nucis pineæ, pares vtriusq; portiones vnā colliguntur.

Malagmatis quod bdellio constat, mistura.

Bdellij, galbani, ammoniaci, bituminis, taurini glutinis, resinæ ponticæ, singulorum vncia, medullæ ceruinæ tantundem, nucis pineæ selibra, mastichæ sextans, thuris vncia, ceræ, opopanacis, aloæ, myrrhæ, singulorum vncia.

Malagma trypherum Hieroclis.

Trypherū malagma

CERAE, propolis, singulorum selibra, thuris, styracis, cyprij æris combusti, medullæ ceruinæ, galbani singuli triētes, resinæ colophoniacæ libra, opopanacis vncia, veteris olei, argenti spumæ, singulæ libra, spuma argenti in oleo teritur, & in ollā mittitur, donec resoluta fuerit, postea opopanax in vino tritus, reliquis ammiscetur. Aliud malagma, capit ammoniaci thymiamatis quadrantem, aridæ picis libram, ceræ selibra, resinæ terebinthinæ trientem, mannae, galbani, singulorum bessem semunciam, ammoniacum & manna cum aceto teruntur, & liquefacta linuntur. Emplastrum quod axungia cōstat, habet axungia, ceræ, resinæ colophoniacæ pares portiones tritas. Alia malagmatis cōpositio olei sextarius, picis nauibus derafæ assipondium, opopanacis, galbani, resinæ terebinthinæ, bituminis iudaici, ceræ, singulorum selibra, resinæ colophoniacæ libra.

Emplastrū

Malagma quod extendit, extenuat, concoquit.

BITUMINIS sextula, ceræ libra, resinæ nucis pineæ, singulorū selibra. oportet exitu veris ferulæ radicem erutam terra, siccare, & tritam immiscere. Aliud cataplasmatibus genus, continet euphorbij, opopanacis, castorij, galbani, singulorum sextantem, sagapeni, styracis, singulorum vnciam, ammoniacæ suffitionis, quam thymiamata nomināt, librā, zizyphi, terebinthinæ sesquilibrā, picis nauibus derafæ libras tres, propolis quadrantem, bdellij quincuncem, mannae quadrantem, ceræ libras duas, aridæ resinæ dupondium, bituminis libras sex, visci libram vnā.

Thymiamata

Malagma quod ad Pelagonium authorem refertur.

CERAE, resinæ punicæ, olei, spumæ argenti, singulorū trepōdo, omnia miscētur, vt in vnū cōeant corpus. Alia cōponēdi vnguētū ratio. Ceræ selibra, zizyphi nigri purgati triēs, picis aridæ libra, baccarum lauri triens, resinæ duræ selibra, piperis vncia, laferis,

Zizyphi nigri

thuris masculi, singulorum sextans, olei primæ notæ septunx, olei cyprini sextans, omnia simul coquantur, dein in aqua frigida tantisper immorantur, dum in vnitatem coierint. vbi vero cerati crassitudinem retulerint, eximuntur. Mali cortex in aqua coctus ambustis medetur. Medicamentū agglutinās, quod etiamnum refrigerat, & fluxiones suspendit, anacollega nominant, habet croci selibra, pollinis thuris, minij, cochlearum africanarum, bulborum, punicorum, singulorum selibra, similaginis heminam, aceti quod ad ea excipienda sit satis. Aliud agglutinās medicamentum, armis equorū & lumbis vtile. Recipit similita trypulos binos, farinae thuris vnciam vnā, duūm ouorum luteos liquores. ea subiguntur vnā, & armis & lumbis agglutinantur. Sequēs malagma neruorū dolores lenit. ceræ libra, medullæ ceruinæ selibra, myrrhæ quadrans, & binæ pollinis eius ligulæ coquantur, & vsui seruātur. Aliud malagma, constat ceræ semisse, argēti spumæ libra, olei libris quinq; resinæ libris duabus, galbani, opopanacis, myrrhæ, thuris, singulorum sextante, vino quod ad ea excipienda satis sit. Aliud, recipit pollinis thuris, medullæ ceruinæ, violarum albarum, resinæ terebinthinæ, singulorum sesquilibram, adipis taurinæ, lachrymæ papaueris, iridis illyricæ, singulorum libram, aristolochiæ semunciam. Aliud malagma, capit adipis colatæ, resinæ terebinthinæ, olei, singulorum binas libras, plūbaginis libras quatuor, galbani, æruginis, singulorū vnciam. Aliud malagma neruorum dolores leniēs, ceræ, violæ candidæ, singulorum pondo, styracis, propolis, ceræ candidæ, papaueris, baccarū lauri, singulorum sesquilibra. Aliud malagma, continet ceræ libras duas, opopanacis, styracis, baccarū lauri, adipis caprini, feminis papaueris, singulorū librā, galbani sextantē, resinæ colophoniacæ semunciam, irini olei selibra. Malagma quod aduersus varia vitia, & ictas membrorum compages efficax est. Ceræ flauæ quadrans, galbani dupondium, styracis, resinæ colophoniacæ, olei irini, singulorum selibra, violæ candidæ, baccarum lauri, adipis caprillæ, resinæ aridæ, feminis papaueris, singulorū libra. Aliud, pinguis taurini libræ duæ, violarum albarum, ammoniaci, iridis illyricæ, spumæ nitri, adipis anserini, adipis ceruini, singulorum libra, piperis candidi vncia.

Malagma armis & scapulis dolentibus idoneum.

SPVM AE argenti, galbani, candidæ violæ, mannae thuris, singuli sextantes, resinæ terebinthinæ, resinæ colophoniacæ, opopanacis afri, propolis atticæ, iridis illyricæ, lachrymæ papaueris atticæ, ammoniaci singulæ libræ, binæ visci, cardamomi singulæ sesquilibræ, pinguis taurini triens, ceræ tres. Malagma durū. ceræ fuluæ semuncia, hyssopi atticæ libræ duæ, papaueris sesquilibra, styracis, propolis, medullæ cerui, candidarum violarum, singulorum selibra. Malagma creti

Opopanacis afri

cum, capit ceræ, ammoniaci, singulas libras, picis aridæ, iris illyricæ singulas selibras, resinæ sesquilibram, galbani deuncem, terebinthinæ quincuncem, aceti quod esse satis videbitur. Malagma ficulneū, quod dialycōn vocant, recipit dulcium ficorum libras duas, nitri trientem. ficos diligēter terito, nitrum tritum adijcitur. Malagma quod constat axungia, diaxungion cognominant, axungia veteris libra contunditur, & calcis viuæ portio quæ videbitur sufficere, adijcitur. medicamentum triduo imponitur ligatum. Malagma quod tribus constat medicinis, ideo tripharmacū appellant, habet ammoniaci, ceræ, singulas libras, & acetū quod videtur ad excipiendū sufficere.

Apsyrti malagma.

CAPIT ceræ libram, guttæ ammoniacæ selibram, olei cyprini, olei irini, olei laurini, singulorum paria pondera, adipis taurini sextantem, medullæ ceruinæ trientem, styracis semunciam, laferis, galbani, singulorum vnciam, resinæ terebinthinæ, masculi thuris, singulorum semūciam, piperis nigri vnciam, opopanacis sextantem. Aliud malagma, cōtinet ceræ libram, bdellij, ammoniaci suffimenti, quod thymiamā nominant, mannæ thuris, gastricæ, singulorum sextantem, terebinthinæ, galbani, opopanacis, singulorum selibram, resinæ librā. omnia pila tūdito. Aliud malagma, recipit ceræ, ammoniaci, singulas libras, galbani, terebinthinæ singulos sextantes, olei cyprini quod satis fuerit, omnia præter ammoniacum decoques, quod est terendum, reliqua adijcies. postquam incocta fuerint, pila refrigerabis, postea manu subiges, & in offas cōglomerabis.

Aliud malagma, recipit ceræ trepondo, galbani sextantē, terebinthinæ trientem, adipis taurini quadrantem, cæsypis sextantem, bdellij quadrantem, ammoniaci semunciam, piperis albi, spumę nitri, singulorum sesquunciam, iridis illyricæ sextantem, adipis anserini, medullæ cerui, singulorum sextantem.

Malagma durū, habet ceræ sextantem, opopanacis, bdellij, visci quærnei pondus, iunci odorati, resinæ terebinthinę, singulorum vnciam. Aliud malagma, spumę argenti triens, bdellij sextans, papaueris quadrans, baccarum lauri vncia, opopanacis semuncia, olei laurini selibra.

Malagma ad laxatos artus & dolores efficac.

Seminis mentæ, resinæ terebinthinæ, styracis, bdellij, galbani, picis aridæ, singulorum selibram, mellis semissem, simul omnia cōcoquito, oua quatuor adijcitur, & vinum quod ad excipiendum satis sit: dein medicamen lineteolo illitum inducitur.

Cataplasmata ad ictus & dolorem neruorum.

CATAPLASMA aduersus ictus, & ad articulos recenti cicatrice contractos, quas ancylas græci nominant, habet ammoniaci, picis, bituminis, galbani, singulos tresses, bdellij, terebinthinæ, pro-

Dia fycō

Diaxungio

Tripharmacū

Gastricæ

Visci quærnei

Ancylas

polis, singulorum dupondium, styracis, visci, singulorum pondo.

Cataplasmata ad tumores articulorum.

Bitumen, ceram, & acetum subiges, & tumētī articulo perlines. Medicamen quod agglutinando reflectit, & defluxionem suspendit, anacollema nominant, valet aduersus omnia neruorum vitia. ammoniacum suffimentū supra modum teritur, acetum additur, & cogitur in ceratum.

Eumeli cataplasmata ad palati dolorem.

Acaciæ selibra, picis libra, cretæ cimoliæ libræ duæ, fimi bubuli libra, omnia simul terūtur, & calfacta superponuntur. sed locum prius aqua maris egelida fouere conuenit.

Eumelus palati doloribus.

Palati doloribus emissus loco sanguis medetur, aut thuris masculi vncia, seminis apij acetabulum, teruntur, & aquæ permista per nares indūtur. Cæterum oportet subinde prope costas vtrinque ferramento candenti laborantis veterini scapulas leuius adurere. sed ne longius quidem digito acies impressa trahatur.

Hieroclis medicamen ad genuum dolores.

Genibus quæ dolore vexantur, rutam oleo feruefactam illinito.

Malagma Pelagonij si rota pedem percussit.

Bulbum rubrum, mannā thuris, conteres, & impones, post triduum medicamen resolues, rursum idem auxilium adhibebis, deinde malagmate vtitor. Tumores pedum discutit hoc remedium. Euphorbij sextans, salis communis triens, picis liquidę sextula, coquantur simul omnia, & tumentī parti linuntur. Si vero dolor in armis pertinaciter insideret, aut noxius humor inibi coisset, bubulum stercus articulis illitum proficiet.

Agglutinans medicamen armis cruribus & fauis conueniens.

Galbani, styracis, papaueris, bdellij, resinæ terebinthinæ, minij, singulorum libra, similę sextarij duo, hæc omnia coquuntur vt in vnitatem coeant, & prædictis vitijs agglutinantur. Aliud armis cōferens, croci, pollinis thuris, sinopidis africani, singulorum selibra, similaginis hemina, bulbi punici triti viginti, mentæ selibra, omnia simul tunduntur, & aceto miscentur.

Apsyrti emplastrum calcibus & talis vtile.

Cadmia selibra, veratri nigri quadrans, floris æris, bituminis iudaici,

Anacollema

Ammoniacū
suffimentū

Simopidis
africani

cremati æris, salis ammoniaci, atramenti futorij, fecis combustæ, æruginis, spumæ nitri, singulorum quadrās, veteris axungia, olei quod ex Ancone Picentorum agro defertur, singulorum selibra.

Compositio emplastrum quod ab hærbis diabotanon inscribitur.

Galbani, myrrhæ, aloæ, cerusæ, æruginis, manna, propolis atticæ, ammoniaci, resinæ bithynicæ, singulorum sextās, ceræ selibra, picis nauibus derafa, olei veteris, spumæ argenti, singulorum libræ duæ, aristotolichæ, marrubij, singulorum sextans, cedri quadrans, picis brutiæ sextans, cyperi selibra, cypri quadrans, centaury, iridis illyricæ, radices trifolij, artemisiæ, singulorum quadrans, spumæ nitri, piperis candidi, baccarum lauri, singulorum triens, omnia supra dicta conteruntur, & cribro cernuntur, postea pilæ mādantur, & cum oleo vetere tunduntur, dum malagmatis lentorem adsciscant. emplastrum ad vsus varios venit, sed hyeme vinū & oleū adijci debent, & caldū illini. Recōdatur calido loco, contactū operculis. Emplastrum quod cicatrices ducit, & vulnera statim implet, habet ceræ, butyri, resinæ, singulorum libras duas.

Vulnerarij emplastrum mistura.

Cerusæ, spumæ argenti, pares portiones teruntur in sole, acetum & rosaceū miscentur, si rosaceum forsitan non adsit, oleū duntaxat immittatur.

Hieroclis emplastrum.

Picem nauibus derafam, aridam resinam simul in pila moueto, postea cerusam exiguam ex aqua & oleo tritam adijcito. quæ possunt eliquescere, vna mittito. Si voles vt emplastrum puri mouendo sit, paulum opopanax dilutum vino misceto. Simplex emplastrum constat ceræ libra, resinæ aridæ, terebinthinæ, singulorum semisse. ea simul vbi ferbuerint, ab igni deponuntur: tum bituminis iudaici triti quadrans adijcitur, deinde ammoniaci tunci & cribrati sextans additur: rursus igni superponitur, & lignea rude continuo mouetur. tum manna sextans inspergitur, & galbani tantundem: vbi ab igni demptum fuerit, opopanax antea detriti sextans additur. Aliud, habet spumæ argenti libram, strigmenti balnearū recētis colati libras duas, resinæ terebinthinæ vnciam.

Emplastrum quod strigmentis balnearum constat, diagliu vocant.

Strigmenti libras duas, spumæ argenti aut plumbaginis vnciam, picis nauibus derafa, aridæ resinæ, singulorum quadrantem comparabis: strigmentum itaq; decoques, & argenti spumam: cumq; coierint, reliqua adijcies.

Emplastrum melinum.

Habet ceræ, pineæ resinæ, singulas libras, terebinthinæ sextantem, ammoniaci quadrantem, galbani, opopanax, singulas vncias.

Oleū anconitanū

Diabotanon

Resinæ bithynicæ

Cypri

Emplastrum

Diagliu

Strigmentum balnearum

Emplastrum quod cruentis vulneribus iniicitur, enæmon vocant.

Aceti, spumæ argenti, singulorum libram simul incoquito, & vtor.

Emplastrum ruptis efficac.

Spumæ argenti, aceti, singulorum libra, olei sesquilibra, ammoniaci quadrans, ceræ, resinæ, singulorum sextans, terebinthinæ quadrās, bituminis, picis, æruginis, singulorum selibra, acetum, oleum, spuma argenti, præcoquantur: vbi concrecere cœperint, pix additur: cumq; fuerit resoluta, ab igni detrahitur: tum bitumē, quod agitari non debet, iniicitur: cumq; fuerit resolutum, reliqua miscentur, & dum coaluerint coquantur: postremo demptum ab igni emplastrum in pilam excolatur.

Emplastrum quod eliquat, emollit, & laxat.

Picis, ceræ, resinæ, singulorum pondo denarij vnus, ammoniaci triens, opopanax in aceto prætriti pondus quod tibi fecerit fatis.

Emplastrum siccum, quod vocant xeron.

Ruentis sanguinis impetum cohibet, sinus explet, ad exsiccandum & glutinandum efficac. Recipit plumbaginis, acris aceti, communis olei, singulorum libram, picis nauibus derafa, æruginis, singulorum vnciam: acetum, oleum, plumbago, coquantur donec mutari cœperint: tum pix nauibus derafa additur, & iterum coquantur. ærugo pila seorsum ex aceto teritur, & postea conijcitur.

Emplastrum trypherum.

Capit spumæ argenti libram, olei tantundem, ammoniaci libras treis, ceræ quadrantem, oleum & spumam argenti coques, dein cum cogi cœperint, ammoniacum & ceram conijcies.

Emplastrum melinum aureum.

Melinum aureum neruis & articulis auxiliatur, perfrictiones discutit, efficacius si irino vel cyprino diluatur, constat ceræ, resinæ aridæ, singulis selibris, resinæ terebinthinæ, & opopanax semuncia, galbani, myrrhæ troglodytidis pari pondere, ammoniaci thuris, pinguis taurini, singulis vncijs, floris salis quadrāte. quæ liquari possunt, eliquescāt igni: opopanax intritus vino, cum myrrha & flore salis thureq; tantisper conteritur, dum omnia in vnum coaluerint corpus.

Lipara quæ pelmatica cognominatur.

Robur firmat, & recreat imbecillas parteis, cedri bituminis pares por-

Enæmon

Xero

Trypherum

Melinum Aureum

Lipara pelmatica

tiones vnā feruescunt, & ita linuntur. Alia ad idem valens, spumæ argenti selibra, cerusæ libra, aceti italicus sextarius, irini triens, spuma argenti teritur, item cerusa, pars aceti cum aceto oleo & vino adijcitur, impositaq; ligula, manu iterum deteritur, dum strigmenti crassitudo fiat. Hoc medicamentum ad desquamata & recentia vlcera pollet. Est & alia, quæ animene leuce, quod dissoluta cādicet appellatur, ad defluxiones, ambusta, desquamata, & ad ea quæ sponte sua nascuntur vlcera, valens. spumæ argenti, cerusæ, singulorum libra, olei communis, aceti quod ad ea excipienda sit satis. Alia, recipit sandycis cerusæ singulas libras, argenti spumæ selibrā, rosacei & acris aceti quod ad excipiendum sit satis: aut sandycis selibra, cerusæ, rosacei, pares portiones miscentur.

Lipara animene adstringens.

Spumæ argenti selibra, cerusæ assipondium, vini veteris, olei communis, singulorum italicus sextarius, olei myrtini triens.

Lipara omnibus ambustis efficax.

Cerusæ selibra, sandycis tantundem, decem ouorum albi liquores, rosacei quod esse satis videbitur, succi solani consimilis modus.

Pelagonij emplastrum viride.

Habet ceræ libram, olei myrtini dupondium semissem, pinguis anserini, celsipi, singulorum sextantem, æruginis, galbani, singulorum quadrantem, resinæ terebinthinæ sextantem, farinæ thuris quod sit satis, aheni coquantur omnia, & ab igni summoventur. Aliud emplastrum, habet nitri, æris combusti, axungia, singula dupondia, bituminis iudaici trepondo, atramenti futurij, laserpitij, singulas libras. Alia medicamenti mistura, picis aridæ, resinæ pini, picis berytiæ, opopanacis, singulorum libra, galbani, propolis, sulfuris ignem non experti, quod apyron vocant, manna, croci, stillæ ammoniaci, myrrhæ troglodytidis, styracis, singulorum vncia, bituminis iudaici, cere, singulorum selibra, medullæ ceruinæ sextans, colophonæ radice, panacis, singulorum vncia, hæc omnia molliusculo igni coquantur, vt dum oportunitas vrgebit, medicamentum adhibeatur. Emplastrum aliud, habet æruginis, æris combusti, nitri cremati, salis ammoniaci, fecis vstæ, quam vocat pheclen, hoc est feculā, veratri nigri, singulorum selibrā, axungia librā, galbani ceræ singulorum selibrā. Emplastrum aliud, habet etiam cadmiæ, bituminis iudaici, æris combusti, atramenti futurij, quod appellant chalcanton, nitri & axungia pares modos. Vnguentum trypherū, quod plasticon cognominat, continet fecis vini, aut sapæ, ternos sextarios, sampfuchi, baccarum lauri, seminis lini, nitri maritimi, seminis viticis, olei partes quæ tibi faciant satis.

Animene leuce

Sandycis

Pix berytiæ brutia

Apyro sulfur

Phecle

Æris combusti

Trypherū
Plasticō

Apfyrus foedis narium vlceribus, quas vocant ozenas.

Visci quadrans, aluminis libra cum quadrante, sideritis herbæ selibra, aceti quod esse satis videbitur.

Hierocles ad idem.

Scopa qua furnus euerritur, in labello lauatur, collecta aqua collinitur in sole, sed prius locus est eluendus, & aceto detergendus.

Eumeli medicamentum ad idem valens.

Ficos pingues in aceto scyllino per quadriduū macerabis, postea tantisper teres, dum ficaria grana in farinā resoluantur, tum adijcies cādidum ceparū, quod proportione respōdeat: deinde falsamentū miscebis purgatū, carnesq; detractis spinis ac pelle, teres omnia diligēter, & supra laneam fasciam cataplasma duces, & animalis pedes calceabis, sic tamen vt prius panno pilis vel fetis texto defricetur, & aceto detergeatur, ita impones emplastrum, sed bido animal cui remedium hoc adhibetur, maneat quietum, nulloq; motu citatum, sic vt in equili & potum & cibum capiat, post triduum medicamentum resolues, & sanitati redditum inuenies.

Medicamentum Pelagonij ad idem valens.

Atramentū scriptorium, gallas, & alumen, æquis ponderibus tinsa cum axungia misceto, corticis mali, salis nitri quod sufficit imposito. Aliud, ad idem efficax, ficus & sinapim tundes, acetū cum liquido alumine addes, & parti impones, tertio die resolues. Si non præstiterit auxiliū, renouabis, rursumq; post tridū eximes. Cū melius articuli valuerint, vino lauabis, solutū elues equum. Aliud, continet opopanacē cum hordeacea farina coctum, ita vt emplastri crassamentū reddatur: dein articulis medicamentū inducitur.

Quid cruda polenta, quam vocant omen lysin.

Polenta cruda, quæ græcis ome lysis nominatur, mistura æqualis est foenigræci, seminis lini, & farinæ hordeaceæ.

Puluis quadrigarius.

Amomi, cinamomi, moly, seminis lini, aristolochiæ, singulorum vncia, croci, iunci odorati, rosarum, singulorum selibra, iris illyricæ libra, assari dodrans, petroselini, anisi, singulorum sextarius, crocomagmatis libræ duæ, radicis ponticæ, calicæ, thuris masculi, calaminthæ, singulorum quadrans, nardi spicæ, nardi gallici, piperis nigri, costi, panacis, piperis longi, piperis candidi, singulorum triens.

Vnguentum quadrigarium.

Taurini adipis, caprini, & ceruini, singulorum libræ binæ, anserini pinguis, ceræ tyrenaicæ, resinæ terebinthinæ, singulorum libra, olei veteris sextarius.

Vnguentum calfactorium.

Habet ceræ, resinæ pini, resinæ terebinthinæ, singulas libras, axungia binas, galbani, nitri, sulfuris viui, baccarum lauri, cyperi, singulas vncias.

P. i.

Ozenæ

Ome lysis

Quadrigarius
puluis

Quadrigarium
unguentū

Pelagonij allimanticon.

Allimantico

Recipit resinæ terebinthinæ, resinæ aridæ, resinæ colophoniacæ, resinæ pineæ, ceræ, medullæ cerui, olei laurini, galbani, opopanacis, æquas partes, quæ in ollam coniiciuntur, & leuiter subditis prunis incoquuntur. igni detrahuntur cum in vnitatem coiërint, & à refrigeratione cõcreuerint. tunc animalium tempora renescq; defricantur.

Apfyrti vnguentum neruorum perfrictionibus vtile.

Ceræ vncia, resinæ terebinthinæ triens, opopanacis, medullæ cerui, singulorum sextās, styracis, olei, singulorum quadrās, cyprini olei vncia, omnia simul coquuntur. partes quæ perfrictionem senserunt, hyeme calido loco linuntur, æstate sub dio.

Aliud vnguentum.

Vnguētum hoc, armorū, coxendicum languores, lumbaginemq; discutit, tumores digerit, neruorū rigores sanat. baccarū lauri, sampsuchi, singulorū sextarius, sulfuris ignē nō experti quadrās, manne puræ, resinæ pineæ, singulorum libra, cumini æthiopicæ, olei cõmunis, singulorū quadrās, vini meraci sextarij terni, ea simul coquuntur, dum strigmenti crassitudo fiat. vase medicamen reconditur, quo subcalfacto cum necessitas vocat vtendum.

Aethiopicū cumini

Apfyrti vnguentum quo perfunduntur opisthotonici.

Baccarum lauri, cumini, singulorum sextarius, sulfuris ignem nō experti, galbani, singulorū quadrās, resinæ terebinthinæ libra, olei sextarij tres, omnia simul coquuntur, totumq; pecus oblinitur. sed tum pabulis siccis & vitiligineis palmitibus sustineatur.

Eiusdem ad artuum compages perfundendas.

Ceræ, picis, resinæ aridæ, singulorū libra, opopanacis vncia, galbani tātundem, castorij semūcia, pinguis taurini selibra, picis nauibus erasæ, pineæ resinæ aridæ, singulorum triēs, terebinthinæ, sampsuchi, singulorū sextās, olei sextarius, castoriū tunditur, & cribro cernitur, & cum reliquis, vt in vnitatē coëant, miscetur. Medicamentū quod iumentorum pedes sanat. In fictile nouum olei sextarios tres iniicito, lacertas virides duas ferè vel tres indito, & operculato vase tantisper coquito in oleo, dum crematæ cõtabuerint. vbi officula detraxeris, bituminis triti selibrā addito, & picis liquidæ heminam, adipis suille veteris bilibres offas, omnia sufficienter concoquito. hoc durat vngulam, pedemq; reddit duriolem, si cornu perungatur.

Hippocratis vnguentum.

Fermentum, salem, minium, ouum in aceto terito & linito. Aliud, resinæ quadrās, ceræ tantundē, terebinthinæ vncia, axungie duapondo, erui sextarij quatuor, aceti diluti, & lixiuij sextans, picis heminæ dimidium, salsamenti veteris libræ duæ, mellis hemina, salsamētū cum omnibus teritur, & in mortariū mittitur. Aliud, Amurcæ, & veteris cedriæ quod esse satis visum fue-

rit, antiquæ axungie par modus cum vino & viua calce teruntur, & seorsum, & cum amurca. Aliud, Alliorum selibra, sulfuris triens, iris quadrans, axungie suille bilibres offæ, in aceto coquuntur, euphorbij fescūcia, castorij vncia, bdellij sextās, galbani, opopanacis, spumæ argēti, singulorū sextans, bituminis selibra, manne triēs, aridæ resinæ selibra, ammoniaci suffimenti sextans.

Apfyrti medicamentum ijs quibus sanies liquida naribus fertur.

Butyrum vel oleum cum garo & melle mista naribus infunduntur, deinde caput pedibus illigatur. sic emittitur ad pascua.

Theomnestus aduersum humores qui frigore cõcreti naribus deuoluuntur.

Sanguis à temporibus mittitur, vt capitis emissaria laxetur, quibus humores possint ruere, & omnis pituita quæ frigoribus in cerebro coierat, soluta, præceps per nares delabatur. verum ante sanguinis detractionē calido oleo animalis sinciput oportet perfundere. Siquidem huiusmodi fots ad hoc adiuuentū præstabit, vt occlusa explicetur spiracula. Conditū quod entrygon cognominat, per os & nares infundatur, quod piperis calor obstruentes infarctus expediens, sternutamentum elidat: eoq; necessum est excuti quod officiebat. Quod si ijs admotis vitiū nō finiatur, opopanacis drachmā & vini nigelli aut conditi sextarium italicum semel infudisse satis est.

Entrygo

Aliud Pelagonij.

Humor qui naribus deuoluitur, euariat, aut sanè pellucentes mucii quotidiana cõsuetudine destillant, qui nihil prorsus adferunt noxæ. Si crassiores fuerint, atq; cãdidiore, à cerebro defluunt. qui verò tenues fuluescunt, antiqua perfrictione sūt cõcepti. Quapropter febrim minantur. Pingues & spumosi pulmonibus extūduntur, densiores à gladijs descēdunt. Ea sunt quæ cõuenit obseruare, & memorię tradere. Veterinis quæ naribus purulēta reijciūt, opus est thuris masculi vnciam cum attica vini hemina tritā, tepesactāq; per nares infundere, deinde frondes lauri suffire sic vt nidor naribus rapiatur.

Apfyrtus ad ardorem capitis, quam vocant firiasim.

Aeruginis selibra, calcis viue quod esse satis fuerit visum. Item fauis hordeacea farina, axungia, & acetum, imponuntur.

Firiasis

Aduersus phazalam.

Phazalam morbum equis mare rubrum ingredientibus peculiarem ita digerunt. calcis viue librā, floris hederæ tantundem, nucū auellanarū sextarium, olei lentiscini libram, axungie veteris dupondium, florum fabarum libram, vnā cõterunt, & locum vitiatum illinunt. Aliud, quod adstringendi vim sortitur. Aeruginis selibra, chalcitidis, mysis, acaciæ, singulorum libræ duæ, malicorij sextarius, aceti tres sextarij.

Phazala

Aduersus dracunculum.

Dracunculum ijs cognosces signis. pustulæ toto ambitu corporis erum-

p.ij.

punt, animalq; clamitans obstrepit. cui sic succurritur. rutæ, rosarum, & castorij pares modos sumes, & in vnũ miscbis. sed primum pustulas adures, deinde pustulosum corpus illines, dum sanitati reddatur.

Vulnerarij mistura.

Chalcitidis vstæ, myrrhæ troglodytidis, myrrhæ prospiratis, aloæ, singuli quadrantes cum mellis libra in pila teruntur, & accepto vulnere delinuntur.

Hieroclis agglutinamenti compositio.

Thuris sextās, sapæ sesquiseptarius, mastichæ quadrās, rosacei sextarius, pollinis tritici sesquiseptarius, bulborum sextarius, oua quindecim, cochleæ viginti quinque.

Pelagonij lipara.

Spumæ argenti selibra, ceræ dupondius, cerusæ quadrans, thuris masculi triēs, medullæ ceruinæ sextās, olei libræ duæ, ea omnia vino mista coquuntur.

Apfyrti pissera, id est picata mistio.

Aridæ resinæ sesquilibra, picis aridæ libræ duæ, ceræ libra, olei duæ libræ, fertulæ campanæ sextans, vini semuncia.

Pissera Azanitæ.

Picis aridæ sextans, ceræ quadrās, adipis suillæ selibra, cæsypii quadrans, resinæ pinus quincūx, sepi taurini selibra. cōtra peruersa vlcera, quæ cacoethe Græci nomināt, Azanites magnus author condidit hoc medicamentũ, quod recipit picis aridæ quincuncē, seui taurini libram, adipis suillæ veteris semūciam, ceræ dupondiu & semissem, cæsypii semunciam, resinæ pinus libras duas, medullæ cerui quadrantē, adipis gallinæ selibrā, terebinthinæ vnciam, pinguis anserini quadrantem, galbani tantundem, butyri semunciam.

Chlora, id est viridis mistura.

Aeruginis sextans, resinæ dupondius, olei per hyemem quadrās, per æstatem vncia, ceræ quadrans, aquæ quod satis fore videbitur.

Eromene, id est amata compositio.

Habet ceræ librā, adipis suilli in sulfi sextantem, aridæ resinæ pōdo, thuris, myrrhæ, singulorū triētē, rumicis tosti libras duas. rumicē in charta subinde versans, calidis cineribus coquito, tritumq; conijcito, & in ceratum cogito.

Aphroditarium.

Pinguis taurini, adipis suilli recētis, singulorū librā, hircini sepi selibrā, adipis ouilli semūciā, resinæ pinus, ceræ, singulorū librā liquefacito, & excolato.

Parygron.

Ceræ libræ duæ, cerusæ triens, spumæ argenti quadrans, vna liquantur.

Medicamen e mandragorę succo.

Adipis suilli veteris, picis brutiæ, ceræ duræ, olei cōmunis, singulorum libræ binæ, spumæ argēti, cerusæ, aluminis scissilis, singulorū quadrans, mysis, gallarum, chalcitis, singulorum sextās, lachrymæ papaueris, opopanacis,

aloæ iocineris imaginē suo coalitu referētis, quam vocāt hepaticen, myrrhæ thuris, singulorum vncia, succi mandragoræ quadrans, aceti quā acerrimi quod fore satis videbitur, quæ liquari possunt, in pilam demittuntur, arida adijciuntur, inibiq; sinuntur fermentescere. Quod si resoluere medicamen in animo sit, ea erit ratio. prædictę mistionis libra, ceræ, picis brutiæ paria pondera senis olei communis libris diluuntur.

Barbara Hieroclis suffitionibus dicata.

Bituminis iudaici, picis aridæ, ceræ, resinæ, singulorū libra, terebinthinæ sextans, spumæ argenti vncia, cerusæ sescuncia, mannæ, opopanacis, singulorum sextans, myrrhæ vncia, olei quadrans, aceti quod videbitur satis.

De macerata fruge quam strigosus equis Cappadoce exhibent, Apfyrtus.

Hordei modios ternos, fabæ sextarios ternos, ciceris sextarios octonos, fasilorū totidem, erui sextarios binos, vini totidē, ea in vesperā macerāt, & appetente diluculo cōmiscunt, paulumq; resiccant. Huius maceratæ frugis vesperi semodium, & mane tantundem præbēt, vt interdiu modiū pecus deuoret. Si vero strigosum pecus fuerit, hoc pabulū diebus viginti continentibus estur. Si gracile non est, sed obesum, quindenis aut septenis dedisse satis est. sed quo tēpore vescitur, stabulo nequaquā exeat, sed inibi potū capiat. Syri misturæ huic, nucum pinearum & vuarum passarū singulos adijciunt sextarios, dantq; diebus septenis, & tenebrosis cōtinent equilibus, quorum persiccum, nullaq; perfusum vligine, vel oblitū aspergine fuerit pauimentū.

Remedium varijs accōmodatum vitijs, & vt vmbre stabulis abigantur.

Magnetis gēmæ vncia, solomoniaci calculi sextans, panacis vncia, bituminis selibra, sulfuris vncia, peucedani selibra, miscuntur vna, & resina terebinthina excipiuntur, & ad vsum asseruantur.

Ad fastidia ciborum & nauseam.

Interdum fastidio ciborum elanguescit pecus. eius remedium est genus feminis quod gith appellatur, cuius duo cyathi triti adiunguntur olei cyathis tribus, & vini sextario, atq; ita faucibus infunduntur. Nausea discutitur etiā si caput allij tritum cum vini hemina per cornu præbeas potandum.

Eumelus articularijs doloribus.

Si dolores articulos excruciat, missio sanguinis mirū in modum prodest. Si ad internodia decubuerunt, & nonnihil puris subesse sentiat, sic erit succurrendum. iris tūsa, farinæ thuris, gallæ rubræ, radices panacis, aristolochiæ, singulæ libræ contunduntur, & illinuntur.

Ad ligulam.

Si ligula pecus male habet, vena sub lingua soluitur, acetoq; la serpitiato, & fufuribus in cataplasmatibus lentorem congestis illinitur. pabulum obijciatur, & tepida aqua detur potanda.

Myrrhæ troglody

Myrrhæ prospiratis

Thuris masculu

Pissera Azanitæ

Cacoethe vlcera puerfa

Chlora

Eromene

Aphroditariu

Parygru

Hepaticæ

Ut vmbre abigantur a stabulis

Magnetis gēma

Solomoniaci calculus

Hippocrates intercisa lingua.

Si linguam contingat intersecindi, gallam vino nigro incoctam adhibebis, aut centaurium tunsum illines.

Pelagonius.

Irim cum melle subactam imponito lingua, eamque vino proluito, postmodum rursus eadem medendi ratione utitor, & consequenter, dum ad iusta perducatur.

Eumelus gingivarum collectionibus, quas appellant parulidas.

Sanguinem a superiore meatus aut emissarii parte trahes, & gingivas aculeis compungi iubebis, saleque usque dum sanescat fricabis.

Eumelus procidentiae sedis, & vitij eiusdem.

Si procidat anus, ipsam oleo, ouillo adipe, & tepida aqua fouebis, paulatimque in interiora repelles. resina aridam cum supradictis medicaminibus inferes sedi. Si ex multa humorum acrimonia aut prurigne vitium circa sedem trahatur, curandi ratio haec erit. Quinquefolium herba, & alij capita quindecim teruntur, & in pastillos digesta, mellis selibra, & olei sextario excipiuntur, dein per sinistram narem injiciuntur. aut stillatitij lixiuij sextarij duo cum vna vini hemina faucibus inferuntur.

Si excrementa non reddat aluus.

Si non possit venter excernere, nitrum, oua quatuor, olei quatuor heminae, cum aquae caldae sextarijs duobus, subter in aluum per sedem funduntur.

Si collisa sit anus.

Thus in vino odorato coctum inditur: deinde ubi fuerit oleo perlita, iris redacta in cinerem inspergitur.

Eumelus ut aluum quis purgatione sollicitet.

Si deiectionem alui moliri cordi sit, radice sylvestris cucumis modus qui tibi fecerit satis, laseris scrupula sex, mellis sextarij quatuor, aquae calidae sextarij octo teruntur, & calfacta per anum liberalius inferuntur. hoc utendum auxilio, dum haerentia ventris recrementa, remoratumque fimum deuoluatur. sed progrediatur tatisper equus, dum coactus venter recrementa reddiderit. aqua quoque mulla adiuncto melle & veratro detur potanda.

Eumeli, quae medicamenta ciunt aluum.

Catulum qui iam cibum coepit esse, iugulatum, glabrumque, postquam omnia proieceris interanea, decoques, & iuri sextarium vini odorati miscebis: & ubi redditum ius totum, ne qua remanserint ossa, linteo colaueris in lebeti sex heminarum capaci, ex hoc per triduum animali binas heminas, nitro instar plenae manus addito, faucibus infundes. si catellus tum non offendatur, suis pinguis fimi trunculus vnus aut alter cum crure coquitur, & eisdem adiunctis impingitur. Nos vero uti consueuimus candido tithymalo, aristolochia tenui, & centaurio paruo, quorum decocta linteis colata addito melle solemus infundere.

Parulides

Purgationi.

Si quae peperit equa, oneribus vteri non expurgetur, aut secunda non respondeant, aut aliquis morbus aluum occupet, olei vino diluti liquore roratum tithymalum, & axungiam per os infundito, aut folia brassicae tusa imponito.

Eumelus tergo transuerso.

Polenta vino oleoque rigata agglutinatur. si pulmonem affecit, alta plaga rescinditur, equi fimum ex aceto oleo & crudo sale trito imponitur vulnere, & ita a morbo se recolliget.

Surculis haerentibus & clavis refrigerandis.

Clauos & surculos corpori defixos extrahunt, chalcitidis, floris aeruginis, ficis vltae, nitri, salis, aceti aquae portiones mistae & contritae.

Eumelus ut animalia feritatem exuant.

Feritatem animans deponet, si gallinae fimi dura pars quo placebit modo detur deuoranda.

Scabriciae gutturis.

Si pecudi fauces exasperentur, nec pus inde feratur, tragacantha in aqua resoluta, & glutinis rhodiaci vncia in vini selibra trita infunditur.

Medicamentum emolliens.

Cerae pondo quadrantem, olei heminam, resinae colophoniacae pondo scunciam vna subigens, in vase recondito, & utitor.

Sternutamentum mouens.

Nitrum crematum, radulam, & piper candidum, irim illyricam, & nigrum veratrum, tusa cribrataque, in nares inspirabis.

Medicamentum quod corpus exest, septicon appellant.

Vt caro luxurians erodatur, auripigmenti triens, squamae aeris quadrans, veratri nigri sextans, cum ficis pinguis tunduntur, & oleo miscentur.

Odoratum medicamen.

Cassia, cinnamomi, singulorum quadrans, gingiberis triens, costi libra, amomi quadrans, calami odorati, iunci odorati, singulorum selibra, crocismagmatis libra, croci vncia, myrrhae troglodytidis, xylocinnamomi, singulorum triens, piperis selibra, opopanacis, gentianae, iridis illyricae, singulorum libra, aristolochiae, praxoniae, singulorum selibra.

Hieroclis odorata mistio.

Folij, costi, amomi, spicae nardi, cassiae, iunci odorati, singuli besse, iridis, cardamomi, singulae selibrae, fertulae campanae, hyssopi, singuli sextarij, nardi gallica, petroselinij, xylobalsami, singuli besse, laseris, calami odorati, grani cnidij, singulae selibrae, sampsuchi, rosarum siccarum, singuli sextarij, aristolochiae, gentianae, dulcis radice, peucedani, centaurij, croci, piperis, tragacanthae, singuli semisses, palmulae quinquaginta, mellis sextarius, olei deni sextarij, oua quindecim, vini primae notae megarenis sextarius.

p.iiij.

A morbo se recolliget

Septico

fici pingues

Hippacopum.

Mellis, ceræ, singulorum vncia, plumbaginis vncia, æris nigri semuncia, hæc subiguntur vna agitanturq; dum puniceum colorē contrahant, additur aceti cyathus, tertia pars infunditur. hoc & hominibus efficax est. Quod equorum leuet lassitudinem, ideo hippacopum nominant.

Hieroclis hippacopum.

Opopanacis, galbani, castorij, ammoniaci, euphorbij, pyrethri, terebinthinæ, singulorum triens, sampfuchi, medullæ ceruinæ, singulorum selibra, myrrhæ, pompholygis, singulorū triens, ceræ libræ quinq; olei sextarij octo.

Hippasij Helix medicamentum.

Axungia ouillam, argenti spumã, oleum, vinū vna subiges. valet aduersus exulcerationes, recēteis tumores, præsertim si in vertebrae boū decubuerūt.

Hippocratis agglutinamentum.

Sapæ, tragacanthæ, croci, nucis pineæ, chalcitis, ouorum sufficientes partibus miscebis ad vsum.

Hieroclis agglutinatorium.

Thuris quadrans, aut sextans, mastichæ sextās, cumini quadrans, defruti sesquiseptarius, rosacei sextarius, bulborū sesquiseptarius, oua quindecim.

Eiusdem tetrpharmaci compositio.

Tetrpharmacum quatuor constat medicinis, aristolochia rotunda, gentiana, bdellio, baccis lauri. inde nomen.

Albæ vitiligini citra scalpellum mederi.

Radix verbasci tusa linitur parti quæ vitiliginibus scatet, dein reliquæ hanc labem non expertæ chamæleuce tusa inducitur, & agglutinata ligatur.

Erigeron, ceu senecionis mistura recenter vulneratis conferens.

Galbani quadrans, picis nauibus erasæ, resinæ aridæ selibra, terebinthinæ quadrans, ceræ, olei, succi senecionis, qui erigeron Græcis dicitur, singulorum libra coquitur, & oleum cum succo donec in vnitatē coaluerint, dein reliqua quæ in liquorem resolui possunt, eliquescent, & immiscentur.

Liparæ compositio.

Spumæ argenti quincunx, plumbaginis tressis, cerusæ septussis, sarcocollæ bes, mannæ triens, ceræ libræ tredecim, axungia recentis decussis, rosacei septussis, oua quinquaginta, vini veteris quod fore satis visum fuerit.

Pelagonij lipara.

Spumæ argenti, cerusæ, thuris masculi, æquales modi teruntur, & adiungitur croci olei mellis quod satis esse constabit.

Si narium septum rescissum est.

Cum narium pars quæ Græcis triganum dicitur, concisa est, vis magna sanguinis exit, nec ruentis impetus facile sisti potest. tum penicillus imbutus aceto, cum polline thuris inditus ligatur, quandiu vulnus hiat: cui vulnerarium emplastrum postea medebitur.

Si equus suum pedem cœpit mandere.

Liquidum canis stercus ex aceto quàm acerrimo continue linitur.

Tetrippi puluisculus.

Acori pontici vncia, myrrhæ quadrans, piperis semuncia, crocomagmatidis sextans, iris illyrica quadrans, hyssopi vncia, malagmatis, allij, salis pontici, singulorum sextans.

De oleraceo cibatu.

Si cum incessit hyems, animal oleribus vesci placet, pridie diligēter olus excoques, & in offas agglomerabis, addito oleo, & trito sale, petroselino & cumino illo die. Postridie siccius offerri condimentum procurabis, axungiam adijcies, & exhibebis.

De danda adipis offa.

Optimum aduersus intestinas valetudines auxilium, cum hyems adest, offas axungia cum pice liquida & oleo præbere: sed cum ætas accessit, axungiam ex melle, butyro, porris, & rosaceo dedisse satis est. verum hoc medicamen subinde repetens animal adsumat.

Tetrippi aliàs quadrigarij dicti compositio.

Nardi syriacæ vel indicæ, croci siculi, myrrhæ troglodytidis, iunci odorati, piperis nigri, piperis albi, casia nigra, trifaginis, nardi gallicæ, cinnamomi, cepearum indicarum, agarici pontici, thuris masculi, iris candidæ, calaminthæ, laseris pontici, gentianæ, petroselini sicci, casia cui fistulæ cognomentum est, omnia ponderibus æquis tunduntur, & cribro cernuntur.

Indicia resolutionis neruorum.

Hæ sunt resolutionis neruorum notæ: labia deformia in mollitiem fatiscunt, lingua vitio victa torpet, alter oculorum minor cernitur, & vna auricularum flaccida. Quod ad curandi rationem pertinet, primum vbi labia vellicaueris, tali illitu conueniet vti olei veteris, bituminis, resinæ pineæ, singulorum selibræ, ammoniaci libram, galbani vnciam, propolis tantūdem, mannæ selibræ, medullæ ceruinæ vnciam simul incoques, & vteris.

Hippacopu

Tetrpharmaco

Erigeron
Senecio → Idē

Lipara

Thuris masculu

Triganu

Vulnerariu
emplastru

Tetrippi puluisculus

Tetrippi seu
quadrigarij compositio

Crocus siculus

Casia fistula

Cataplasmata coxendicibus vtilia.

Acetū & aqua ex æquo cū resina coquuntur. hordeacea farina adiungitur, vt lentore cataplasmata contrahat, quod calidū laborantibus coxis adfigitur.

Contra tumorem omnem præsertim qui igneo feruore non flagret: quod & hominibus quoque prodest.

Cerae, picis, resinæ colophoniacæ, ammoniaci, singulorum selibra, adipis suillæ sextās, nitri, calcis viuæ, bulborum, fimi columbarum, singulorum vncia, cedriæ semuncia, aquæ & stillatitiæ myrrhæ, quam vocant stacten, paulū.

Emplastrū aduersus omnia cacoethica vulnera, phagedenas vlcerū diurnas in creis tibiærum, & abscessus ano præsertim erumpentes.

Cerufæ, spumæ argenti, mastichæ, succi apollinaris, myrtini olei, singulorum pares modi, cerusa, argenti spuma, cum mastiche teruntur: myrtaceum oleū, succus apollinaris, guttatim instillantur. vbi in emplastrū coierunt, plumbaceo vase recoditur. Si vero progressu temporis induretur: antequam veniat in vsum, myrtino oleo & exiguo vino subactum molliatur.

Equo hordeatione laboranti, caduco, cubitorique, qui nec progredi nec exurgere potest.

Lecta fici syluestris folia magnopere tunduntur, atque in egelidā conijciuntur, & colata cornuque concepta præbentur iterum aut tertio bibēda. deinde vehementi motu pecus concitetur. sic sanitati reddes.

Emplastrum dictamnium.

Spumæ argenti pondus denariorum sexaginta, colophoniacæ pondus denariorum quinquaginta, cere pondus denariorum viginti quinque, ammoniaci thymiamatis, aristolochiæ, singulorum pondus denariorum sedecim, mānæ, galbani, pondus denariorum duodecim, æruginis, æris combusti, dictamni, aloæ, propolis, singulorum pondus denariorum octo, squammæ æris, diphrygis, gentianæ, singulorum pondus denariorum sex, olei vnciæ quatuordecim, spuma argenti & oleum coquuntur quousque nulla polluantur labe, dein ærugo mittitur, & eodem coquitur modo, postremo resina, ammoniacum cribro cretum adiungitur, postea diphryges, iterumque coquuntur, tuncque cera coijcitur. vbi vas fuerit ab igni deceptum, galbanū cum propoli subactum additur, & paulū coquitur. vbi deferbuerit, & redierit ad teporem, aloë, mānæ, aristolochia, gentiana, sparguntur: & si forde coinquinentur, molliusculo igni debent incoqui. præstabit paulū aquæ fundere, ne spuma argenti concremetur.

Emplastrum varijs vitiorum generibus artificio constructum, aduersus vetusta & recentia vlcera.

Olei probati dodrās, bituminis iudaici, ceræ pinguis, resinæ aridæ, picis mundæ, singulorum libra, argenti spumæ, cerufæ, æruginis rasæ, singulorum

Dictamnium emplastrum

Diphryges

pondo denariorum decem, aluminis scissilis, atramenti futorij, chalcitis, croci, singulorum pondus denariorum quatuor, ammoniaci thymiamatis, thuris masculi, aloæ in iocineris spissitudinem concretæ, myrrhæ troglodytidis, lachrymæ papaueris thebaici, quam vocant opion, pondus denariorum sedecim, acetum quod tibi faciat satis.

Emplastrum quod dolores sopit, & incandescentes inflammationes discutit.

Succi hastulæ regiæ, succi perdicij, singulorum triens, ceræ, butyri recentis insulsi, axungie, calcis viuæ, medullæ vitulinæ, singulorum quadrans, spumæ nitri, cimoliæ cretæ, fecis vini crematæ, nitri, singulorum pondus denariorum duodecim, decocti glutinis è triticeo polline coacti pondus denariorum duodecim, seminis fertulæ campestris tunsi & cocti pondus denariorum duodecim, olei probi tres, omnia in emplastrum coguntur.

Aliud ad idem eadem valens.

Ceræ colophoniacæ, adipis anserini, cerufæ, singulorum pondus denariorum sedecim, picis pondus denariorum quatuor, succi brassicæ ligulæ dimidium, seminis lini tantundem, succi militaris herbæ ligulæ mensura, succi fertulæ campanæ tantundem, lactis bubuli par modus, oua quatuor, olei dupodius.

Pastillus Gregorij dysentericis & laborantibus foria pecudibus aluū tenet.

Amyli, acaciæ, singulæ vnciæ, lycij fescuncia, croci, myrrhæ, thuris, singulæ semunciæ, lachrymæ papaueris quadrans, singula teruntur operose, dein in vnū corpus coguntur, rursusque in feruefactæ rosæ vel salicis aut myrti viridis iure teruntur per biduum in pila, postea siccantur ad vsum. sed aliquid prioris iuris adijciendū est. Quod si longius vitiū inualuit, primum succus salignus subter in aluum detur. Si vero cita ventris proluuies non restiterit, cruetaque ab aluo strigmenta ferantur, hæmatitem gemmā pastillo colligi conueniet. possunt & prælongæ glades subdi. is pastillus ventrem tenet, & profluuium supprimit si vmbilicus stomachus aut aluus illinatur.

Epithema cœliacis vtile.

Humilis radiculæ, seminis vrticæ, mastichæ, ceræ, singuli sextantes, mellis vncia, scamomij sextans, cera cum melle resoluitur, reliqua in pollinem redacta sparguntur. hoc illitu ventrem ciet. In Cyrno insula linguas equorum dissecant, ne hinnitu suo tædium adferant. Sunt qui per Græciam vniculis huius gratia linguam coercant.

Papauer thebaicum
Opio

Notandum pro me

Diodorus de ponderibus & mensuris.

- Siliqua
- Ceratio
- Obolus
- Scrupulus
- Gramma
- Drachma
- Sextula
- Hexagio
- Duella
- Sicilicus
- Affariu
- Stater
- Libra .xij. uncia
- Mina Italica
- Talentu triplex
- De mensuris
- Cocleariu
- Ligula
- Mystru minus
- Cyathus
- Acetabulu
- Mystru maius
- Hemina
- Cotyle
- Sextarius
- Congius
- Chus
- Amphora Italica
- Ceramio
- Modius

SILIQVA, quae graijs ceration nominatur, primum est ponderis elementum, & tanquam parens numerorum vnitas. Huic succedit obolus, qui siliquas treis continet. Oboli duo scrupulum faciunt, qui graece gramma dicitur. Tres scrupuli drachma implent, quod est denarij pōdus. Drachmae additus scrupulus sextulam creat, quae nomen possidet, quod sexta sit vnciae pars. graecis eadem ratione hexagion nominatur, quod in senas partes vnciae secet. In hac scrupuli sunt quaterni. Sextulae duae duella vocatur, in qua etiam duo inveniuntur hexagia. Duplex drachma sicilicum facit, quem assarion, quasi paruū assem interpolato latij vocabulo coeperunt appellare, quod duodenis vt reor obolis, sicut as vncijs, constat: in quo sextula vna, & eiusdem dimidium continetur: quod pondus scrupulos aequat senos. Duplex sicilicus staterē pendit, id est hexagia tria, vel, si mauis, semunciam. Stateres duo complent vnciam, in qua scrupuli continentur quatuor & viginti. Vncijs duodecim romana libra constat. Mina italica libram quatuor drachmis superat. Talentum quod communiter vsurpatur, pendit quadraginta pondo. Porro veteribus talentum non certū aut definitum quid apud omnes ponderare cognoscitur, quare tria eius statuuntur genera. vnum Ptolemaicum, quod habet ducētas & septuaginta libras. Secundum continet centum viginti quinque pondo. Tertium centum sessem librat: quare centenariū emendicato a latinis nomine dici coepit. Sed ad mensuras communes transeamus: quarum pars prima velut elementū coclearium est, quod & ligula dicitur, vnum capiens sicilicum. Mystrum minus ternas concipit ligulas. Cyathus mystra minora duo continet. Acetabulū, quod & maius mystrum graecis nominatur, sesquicyathū implet. Hemina, graecis cotyle dicta, vel tryblion, quatuor impletur acetabulis. Sextarius heminas duas capit. Quare si mensuris pondera componere velis, in sextario totidem inveniuntur cyathi, quot in libra vnciae: & in hemina tot insunt acetabula, quot in vncia sicilici. Congius, qui graijs chus appellatur, senos continet sextarios. Amphora italica, ceramion nonnullis nominata, octo complectitur cogios. Duplex amphora modius est. Quod si modos ponderibus placeat conferre, ligula seu coclearium pendit sicilicum. Mystrum minus ternas habet ligulas. Cyathus mystra duo minora tenet, id est sesunciam, sicut acetabulum sextantem. Hemina selibram & quadrantem trahit, vt sextarius libram & semissem. Congius nouē capit libras. Sūt tamen qui minora his ponderibus & modis iaciant fundamenta: quippe qui cyathū drachmas decem tantum pēdere statuunt, & quindecim acetabulum. Quare a sextarij pondere non nihil pro ratione putant subtrahendum. Nec tamen ignorare oportet supra dicta liquidorum pōdera ad mensuras aquae & vini

Librat centusse

maxime referri debere. In oleo & melle singula modorum pondera grauitatis proportione plurimum dissident, quātum qui ijs in rebus versati iam diu fecerunt periculum, aut quouis modo probantes inita ratione collegerunt: sic vinum & aqua eodem aequilibrij censu sunt aestimanda. Cum ergo iniecta olei libra vas oppleuit, si in idem decapulato oleo vinū vel aqua fundatur, alteram vnciam librae superesse reperiēs: quod suapte natura vinū & aqua ponderibus degrauiata cedant oleo. Item si elutriato vino in idem vas inieceris libram mellis, inuenies iterum sextatē emergere. Praeterea fictile capax librae olei cum depletum est, vini vel aquae libram & vnciam, mellis libram quadrantem semunciam omnino continebit. Caeterum si libet scrupulosius partiri, quod tamen in eundem modum recidit, vas quod duas & septuaginta sextulas olei capit, octo & septuaginta vini vel aquae, & mellis nonagintatres colliget. Quare non parui refert in liquidorum modis quem metiamur laticem: quod etsi aequis lancibus sint trutinata, imparibus tamē libramētis tracta feruntur. Has ponderum & mensurarum rationes pleriq; omnes ad vnguem sequuntur. Caeterum ne error in his aliquid adferat noxae, aut pariat detrimentum, nationes variae & regiones sunt consulendae, quae diuersis modis rerum pondera mensurasq; solent vsurpare. Quare si quaedam inter se videantur dissidere, id gentium variarum vsui feres acceptū. Non enim de ponderibus & mensuris conuenit inter omnes. Varias igitur rationes ponderum ac mensurarum sic breuissime Diodorus perstringit. Italica mina libram capit & semunciam. libra duodecim vncias, stateres quatuor & viginti, sicilicos duodequingenta, denarios siue drachmas nonagintafex, scrupulos ducentos & octoginta octo, obolos quingentos septuagintafex, siliquas deniq; septingentas duodeciginta. Attica mina continet libram & trientem. Olce sextatē capit, id est duas vncias, siue stateras quatuor, sicilicos octo, denarios duodecim, drachmas sedecim, scrupula duodequingenta, obolos nonagintafex, siliquas ducentas octoginta octo. Ptolemaica mina, vt memoriae proditū inuenimus, solet pendere libram vnam & semissem. vncia vero stateras duos, sicilicos seu assaria quatuor, denarios vel sextulas sex, drachmas octo, scrupulos vigintiquatuor, obolos duodequingenta, siliquas centum quadragintaquatuor. Stater sicilicos duos pēdit, & denarios siue sextulas treis, drachmas quatuor, scrupulos duodecim, obolos quatuor & viginti. Drachma scrupulos treis continet, obolos sex, siliquas octodecim. Denarius drachmā capit, & eius tertiā partem, hoc est scrupulos quatuor, obolos octo, siliquas seu grana viginti quatuor. Obolus siliquas treis capit, siue sextulae octauā partem. Sicilicus habet denariū & semissem, siue binas drachmas, scrupulos sex, obolos duodecim, siliquas trigintafex. Scrupulus pēdit obolos duos, siliquas seu grana sex. Siliqua sextulae vigesima quarta pars aestimatur. Italica amphora

Differetia ponderis inter aqua. vini oleum. Mel

- Italica
- Mina
- Attica
- Olce
- Ptolemaica mina
- Stater
- Drachma
- Denarius
- Obolus
- Sicilicus

Drachma a denario differre cuius contrariū circa initia dixerat. Legēda quae sequit galem

(quod ceramion vocant græci) cōgius octo capit. Cōgius sextarios sex. Sextarius heminas duas. Sic hos modos recolligendo, quadraginta octo sextarios amphora capit, vel nonaginta sex heminas. Acetabulū cētū & nonaginta duo. Cyathos quingentos septuaginta sex. Mystra duo millia & trecenta quatuor, cochlearia quatuor millia sexcēta octo. Acetabulū cyathos tres cōplectitur. Cōgius implet sextarios sex, heminas duodecim, acetabula vigintiquatuor, cyathos duos & septuaginta, mystra ducenta octoginta octo, cochlearia quingēta septuaginta sex. Amphorā librę nonaginta sex implēt. Cōgiū librę duodecim. Sextarius dupondii recipit. Hemina siue tryblion acetabula quatuor. Acetabulū cyathos tres. Cyathus mystra parua quatuor. Hemina igitur continet cyathos sex, mystra duodecim, cochlearia viginti, mystra parua vigintiquatuor, scrupulos centū quadraginta quatuor. Acetabulum selibrā capit, cyathus sextantē, id est vncias duas. Mystrū parū continet cochlearia duo. Cochlearium tenet senos scrupulos, hemina librā.

Ex rei veterinarię scriptoribus pondera & mensurę Galeni.

AUTHORES qui medicinam veterinariam condiderunt, sic sibi pondera & mensuras vendicarunt. Vncia continet drachmas octo. drachma tres scrupulos habet, & senos obolos. Hemina capit vncias duodecim, item acetabula quatuor: acetabulū vero cyathos tres. Cyathus habet mystra minora duo. Cochleariū mystri dimidiū est. Acetabulū vncias tenet senas. Cyathus capit vncias duas, mystrū facit vncię dimidium. Cochleariū scrupulos sex continet. Drachma scrupulos tres pendit. Cyathus mystra capit bina, ita vt mystrum semuncia reputetur. Mina continet vncias quindē, libra senas olcas. Denarius priscis quatuor pendebat scrupulos. Amphora italica congios capit octo. Congius sextarios sex. Sextarius heminas duas, quę & tryblia dicuntur. Hemina maiora mystra tria continet. Acetabulum habet sesquicyathum. Cyathus mystra minora duo. Si tamen sit in animo liquidorum pondera mensuris comparare, non erit alienum scire mel vino quarta parte & insuper decima pōderosius exiltimari. Capit enim integram huius mensuram, & insuper trientē. Mel ex media parte oleum pondere degrauat. continet enim totum eius modū, & ultra semillem. Vinum oleo nona parte supereminet, quando integrum ipsum capit, & eius dodrantem. Verum vt dicta manifestiora reddātur, singularum mensurarum pondera breuiter subiiciemus, hos liquores publico consensu perspicuos in vsum proferentes, oleum, vinum, mel. Italica amphora capit olei libras septuaginta duas, vini octoginta, mellis centum & octo. Congius continet olei nouem libras, vini decussem, mellis tredecim libras & semissem. Sextarius concipit olei librā & semissem, vini libram & bessem, mellis libras duas & quadrantem. Hemina tenet olei dodrantem,

Denarius priscis quatuor pendebat scrupulos

Da. liquorū

vini dextantem, mellis libram, quadrātem semunciam. Mystrum paruum olei tenet drachmas sedecim, vini scrupula viginti, mellis drachmas nouem. Mystrum maius capit olei quadrantem, vini tres vncias, & octo scrupula, mellis trientem, vel, quod idem est, vncias quatuor. Hęc Galenus hippiatricis, id est veterinariorum medicorum scriptis accepta retulit,

	Olei	Vini	Mellis
Italica amphora capit	lib. 72.	lib. 80.	lib. 108
Congius	lib. 9.	lib. 10.	lib. 13½
Sextarius	lib. 1. vncias 6.	lib. 1. vncias 8.	vncias 13½
Hemina	vncias 9.	vncias 10.	vncias 13½
Mystrum paruum	drachm. 16.	scrupul. 20.	drachmas 9.
Mystrum maius	vncias 3.	vncias 3. scrup. 8.	vncias 4½

VETERINARIAE MEDICINAE IOHANNÈ RVELLIO SVESSIONENSI INTERPRETE FINIS.

ERRATORVM RECOGNITIO.

REPONE pro purgabis, pugnabis. folio 2 pagina 2 versu 23. Pro Gelida, Egelida 3 1 32. Pro fundito, tundito 8 1 32. Pro Leontius, Leontinus 10 1 11. Pro lacunas, lacinas 10 1 12. Pro purulentum extussiant, cum ad potionē ventū est. Croci &c. repone, purulentū extussiant. Cū ad potionē vētum est, croci &c. 11 2 28. Pro rumis, nimis 12 1 12. Pro sphragitides, sphagitides 14 1 6. Pro mule medico, mulomedico 15 2 27. Pro oculis, oculus 16 2 26. Pro visu, visus 19 2 3. Pro proriga, peroriga 20 2 33. Pro sin minus, curua cauda. sin minus curua, cauda 21 1 8. Pro proriga, peroriga 22 1 8. Pro lascinijs, lacinijs 22 2 4. Pro pulliginēq, pulliciēq 22 2 25. Pregnantibus equis, vacat equis. 23 2 1. Pro quatuordei, quatuordecim 24 2 36. Pro deinde, demum 25 1 12. Pro, ex equo, ex quo 33 1 31. Pro tujum, tujam 38 1 34. Pro, poscit vsus, imbuuntur ad &c. poscit vsus, imbuuntur. Ad. 39 2 15. Pro, mittat, vt. mittat, &c. 41 1 17. Pro, nitro egelide, nitro, egelida 45 2 35. Pro deficit, deficit. tu 4 1 39. Coriariam rhum, vacat coriariam 51 1 4. Pro ambitio, ambulatio 51 2 9. Pro nusqua, nusquam 52 2 8. Pro tradas, trabas 62 1 27. Pro scabrosis, scabiosis 73 1 9. Pro botryidis, cadmie. botryidis cadmie 78 1 35. & rursus ita 80 2 3. Pro gonus, gūmis 78 2 13. Pro nitro, vitro 79 2 34. Pro accrementum, acrementum 82 1 4. Pro enecabuntur, euocabuntur 82 2 23. Pro geslet, geslent 84 2 19. Pro cardamoni, cardamomi 96 1 15. Pro semunciam, semuncia 108 1 26. Pro berytia, brutie 112 2 5.

PARISIIS, EX CHALCOGRAPHIA LVDOVICI BLAVBLOMII GANDAVI, IMPENSIS SIMONIS COLINABI. M D X X X.

1151-30

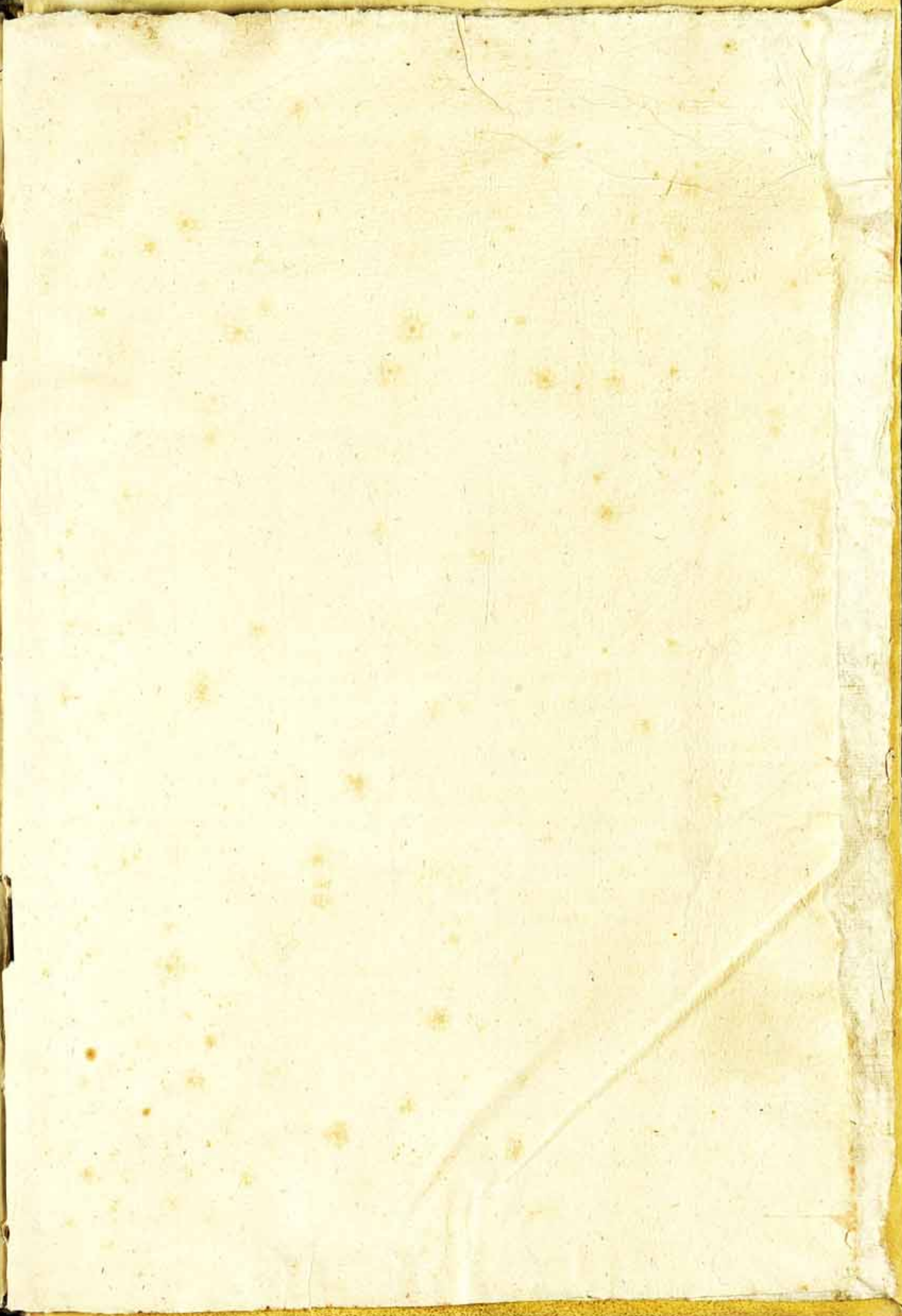
Faint, illegible text at the top of the left page, possibly a header or title.

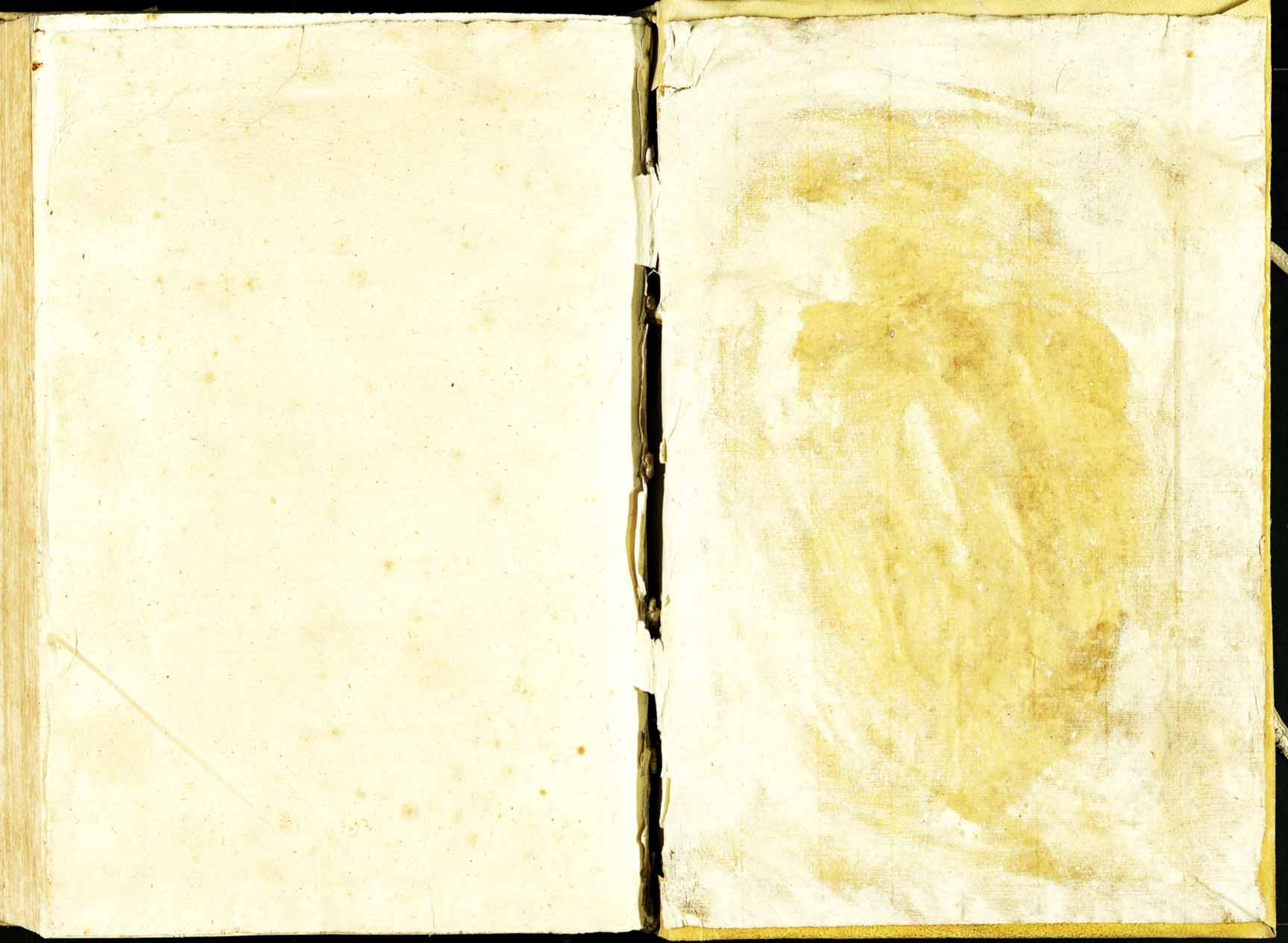
Second block of faint, illegible text on the left page.

VEREINIGTE KÖNIGREICH
HANNES LANGE
1871

Third block of faint, illegible text on the left page.

Fourth block of faint, illegible text on the left page.

ИИ. 6. 2.

